

**T.C.
FIRAT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**YAHYA (RİZÂ) EFENDİ'NİN GÜLZÂR-I AŞK-I
İLAHÎ ADLİ ESERİ VE ŞİİRLERİNDE ALLAH VE
PEYGAMBER TASAVVURU**

Nurcan İLGİN

Yüksek Lisans Tezi

İSLÂM TARİHİ VE SANATLARI ANABİLİM DALI

İslâm Tarihi Bilim Dalı

HAZİRAN 2022

**T.C.
FIRAT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
İSLAM TARİHİ VE SANATLARI ANA BİLİM DALI
Yüksek Lisans Tezi**

**YAHYA (RİZÂ) EFENDİ'NİN GÜLZÂR-I AŞK-I İLAHÎ ADLI ESERİ VE
ŞİİRLERİNDE ALLAH VE PEYGAMBER TASAVVURU**

Tez Yazarı
Nurcan İLGİN

Danışman
Dr. Öğr. Üyesi Sıddık ÜNALAN

**HAZİRAN 2022
ELAZIĞ**

T.C.

**FIRAT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ**

İSLÂM TARİHİ VE SANATLARI ANA BİLİM DALI

Yüksek Lisans Tezi

Başlığı:	Yahya (Rızâ) Efendi'nin Gülzâr-ı Aşk-ı İlâhi Adlı Eseri ve Şiirlerinde Allah ve Peygamber Tasavvuru
Yazarı:	Nurcan İLGİN
Tez Öneri Tarihi:	14.07.2021
Savunma Tarihi:	30.06.2022

TEZ ONAYI

Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü tez yazım kurallarına göre hazırlanan bu tez aşağıda imzaları bulunan jüri üyeleri tarafından değerlendirilmiş ve akademik dinleyicilere açık yapılan savunma sonucunda **OYBİRLİĞİ/OYÇOKLUĞU** ile kabul edilmiştir.

İmza

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Sıddık ÜNALAN

Başkan: Doç. Dr. Sıtkı Nazik

Üye: Dr. Öğr. Üyesi Sıddık ÜNALAN

Üye: Dr. Öğr. Üyesi Hakan ÖZTÜRK

Üye:

Bu tez, Enstitü Yönetim Kurulunun/...../20..... tarihli toplantısında tescillenmiştir.

Pro. Dr. Murat SUNKAR

Enstitü Müdürü

BEYAN

Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım “YAHYA (RİZÂ) EFENDİ’NİN GÜLZÂR-I AŞK-I İLAHÎ ADLI ESERİ VE ŞİİRLERİNDE ALLAH VE PEYGAMBER TASAVVURU” Başlıklı Yüksek Lisans Tezi’min içindeki bütün bilgilerin doğru olduğunu, bilgilerin üretilmesi ve sunulmasında bilimsel etik kurallarına uygun davrandığımı, kullandığım bütün kaynakları atıf yaparak belirttiğimi, maddi ve manevi desteği olan tüm kurum/kuruluş ve kişileri belirttiğimi, burada sunduğum veri ve bilgileri unvan almak amacıyla daha önce hiçbir şekilde kullanmadığımı beyan ederim.

30.06.2022

Nurcan İLGİN

ÖN SÖZ

Türk İslam Tarihinin tasavvuf büyüklerinden ilkleri oluşturan Ahmet Yesevî, Yunus Emre ile başlayan Ümmi Sinan ve Niyazî-i Mısırî ile devam eden Hak aşıkları Allah’a olan sevgilerini ilahi divanı adı verilen eserlerinde dile dökmüşler ve günümüze kadar da o yolun aydınlığını verdikleri bu eserleri ile devam ettirmişlerdir. Elbette onların nurlu aşk yolundan gidenler olmuştur ve olacaktır. Onlar şiirlerinde Allah’a olan aşklarını; yetiştikleri kültür, bulundukları coğrafya ve manevî eğitimlerinin katkıları ile iplik iplik işlemişler, tasavvuf camiasının sofrasına sunmuşlardır. Yeri gelmiş bir halk ozanı edasında aşkını şiire dökmüş, yeri gelmiş divan şiiri edasında mükemmel divan ve tasavvufi külliyatlar oluşmasına vesile olmuşlardır.

Halk ve divan şiirinden izler taşıyan ancak her iki gelenekten ayrılan yönleri bulunan tasavvufi şiirin doğru bir şekilde incelenip değerlendirilmesi için mutasavvıf şairin şiire bakışının doğru anlaşılmasına ihtiyaç vardır. 20. yüzyılda yaşamış mutasavvıf bir şair olan Yahya Efendi’nin şiirleri de bu kültürün günümüze yansıyan örnekliği açısından önemli katkı sağlamıştır. Yahya Efendi, tarikat içerisinde yetişerek birçok mutasavvıf şairden etkilenmiş, bu etkileşimi kendi şiir potasında eriterek oldukça orijinal şiirler ortaya çıkarmıştır. Yahya Efendi Türk İslam Tarihinin tasavvuf geleneğinde Ahmet Yesevî, Yunus Emre ve Niyazî-i Mısırî gibi Hak âşıklarının yolundan gitmiştir.

Bu araştırmada onların yoluna ve sözlerine tam uyum sağlayan, Allah aşkını en derin vuslat ve tecelli sözleri ile yazıya döken, Allah aşkını anlaşılır bir Türkçe ve akıcı bir dil ile ifade eden Yahya Efendi anlatılmaya çalışılmıştır. Biyografi açısından bir Hak aşığının tanıtımı yapılmıştır.

Çalışmamızda materyal olarak Yahya Efendi’ye ait “Gülzâr-ı Aşk-ı İlâhî” isimli eserin el yazması nüshası incelenmiştir. Hem onun Allah ve peygamber tasavvuru şiirleri ile anlatılmış, hem de bütün ilahi divanına yer verilmiştir. Yahya Efendi’nin hayatı ve eseri hakkında bugüne kadar müstakil bir çalışmanın olmamasından hareketle böyle bir çalışma yapılmasına karar verilmiş, ileride yapılacak olan muhtemel akademik çalışmalara da katkı sağlayacağı hedefi bizi bu çalışmayı yapmaya sevk etmiştir.

Çalışmamız giriş, üç bölüm ve sonuç kısımlarından oluşmaktadır. Giriş bölümünde araştırmanın konusu, önemi, amacı ve metodu hakkında bilgi verilmeye çalışılmıştır. Birinci bölümde Yahya Efendi’nin hayatı, nesebi, eğitimi, hocaları ve eserleri hakkında malumat verilmiştir. İkinci bölümde Yahya Efendi’nin bazı şiirleri ele alınarak Allah ve peygamber tasavvuru incelenmiştir. Üçüncü bölümde ise “Gülzâr-ı Aşk-ı İlâhî” adlı divanının tamamına yer verilmiştir.

Yüksek lisans tezi olarak yapmış olduğumuz bu çalışmada başlangıcından itibaren büyük destek ve yardımlarını gördüğüm kıymetli danışman hocam Dr. Öğretim Üyesi Sıddık Ünalın’a ve bana hep destek olan aileme teşekkürlerimi sunarım.

Nurcan İLGİN
ELAZIĞ-2022

İÇİNDEKİLER

BEYAN	I
ÖN SÖZ	II
İÇİNDEKİLER	III
ÖZET	IV
ABSTRACT	V
KISALTMALAR	VI
1. GİRİŞ	1
2. YAHYA (RIZÂ) SEVGİLİ’NİN HAYATI, EĞİTİMİ VE ESERLERİ.....	4
2.1. Yahya Efendi’nin Doğumu, Nesebi ve Şahsiyeti	4
2.2. Yahya Efendi’nin Vefatı	5
2.3. Yahya Efendi’nin Eğitimi	6
2.3.1. Yahya Efendi’nin Hocaları	6
2.3.1.1. Mahmut Sami Ramazanoğlu.....	6
2.3.1.2. Alvarlı Muhammed Lûtfî Efendi	7
2.3.1.3. Mahmud Vehbî Efendi	7
2.4. Eserleri	8
2.4.1. Sohbetler	9
2.4.2. Gülzâr-ı Aşk-ı İlâhî.....	12
3. YAHYA EFENDİ’DE ALLAH VE PEYGAMBER TASAVVURU	14
3.1. Yahya Efendi’de Allah Tasavvuru	14
3.2. Yahya Efendi’de Peygamber Tasavvuru	23
4. YAHYA EFENDİ’NİN GÜLZÂR-I AŞK-I İLÂHÎ DİVANI.....	33
5. SONUÇ	531
KAYNAKLAR	532
ÖZ GEÇMİŞ	

ÖZET

Yahya (Rızâ) Efendi'nin Gülzâr-ı Aşk-ı İlahi Adlı Eseri ve Şiirlerinde Allah ve Peygamber Tasavvuru

Nurcan İLGİN

Yüksek Lisans Tezi

FIRAT ÜNİVERSİTESİ

Sosyal Bilimleri Enstitüsü

İSLAM TARİHİ ve SANATLARI ANA BİLİM DALI

İslam Tarihi Programı

Haziran 2022, Sayfa: VI + 533

Bu çalışma, 20. yüzyılda yaşayan ve 21. yüzyılın başlarında vefat eden Yahya Efendi'nin "Gülzâr-ı Aşk-ı İlahi" adlı eseri üzerine yapılmıştır. Yahya Efendi'nin elimizde bulunan bu eseri orijinalinin nüshalarından biridir. Yahya Efendi tarikat içerisinde yetişerek birçok mutasavvıf şairden etkilenmiş, bu etkileşimi kendi şiir potasında eriterek oldukça orijinal şiirler ortaya çıkarmıştır. Yahya Efendi tasavvuf geleneğine bağlı kalmıştır. Yunus Emre ve Niyâzî-i Mısırî gibi Hak âşıklarının yolundan gitmiştir.

Çalışmamızda; Yahya Efendi'nin hayatı, hocaları, eserleri ve divanının tanıtılması amaçlanmıştır. Divanında Allah ve peygamber aşkını anlatan bazı şiirlerine öncelik verilip Allah Teâlâ'yı ve Hz. Peygamber'i nasıl anlattığı ve bunlara dair nasıl bir tasavvura sahip olduğu tespit edilmeye çalışılmıştır. Ayrıca bu çalışmada ilahi divanının tamamına yer verilmiştir. Yapılan bu tez ile hakkında pek fazla bilgi bulunmayan Yahya Efendi'yi daha yakından tanıma ve tanıtmaya imkânına kavuşulmuş, üstelik divanını incelemenin ileride yapılacak olan akademik çalışmalara da katkı sağlayacağı beklentisi hâsıl olmuştur.

Anahtar Kelimeler: Yahya Efendi, Tasavvuf, Divan, Allah, Peygamber, Tasavvur

ABSTRACT
The Imagination Of Allah and The Prophet In The Work and Poems Yahya (Rızâ)
Efendi Called Gulzâr-ı Aşk-ı İlahî

Nurcan İLGİN
Master's Thesis

FIRAT UNIVERSITY
Graduate School of Social Sciences
HISTORY OF ISLAM AND ARTS
History of Islam Program
June 2022, Page: VI + 533

This study was carried out on the Yahya Efendi's work named "Gülzâr-ı Aşk-ı Divine", who lived in the 20th century and died at the beginning of the 21st century. This work of Yahya Efendi that we have is one of the copies of the original. Yahya Efendi was influenced by many Sufi poets by growing up in the sect, and he melted this interaction into his own poetry pot and created quite original poems. Yahya Efendi adhered to the tradition of Sufism.. He has followed the path of lovers of Allah, such as Yunus Emre and Niyazi-i Mısri.

In our study; It is aimed to introduce Yahya Efendi's life, teachers, works and divan. In his divan, some of his poems describing the love of Allah and the prophet were given priority, and it was tried to determine how he described Allah Almighty and the Prophet and what kind of imagination he had about them. In addition, in this study, the whole of the divine divan is included. With this thesis, it was possible to get to know and introduce Yahya Efendi, for whom there is not much information, and the expectation that analyzing his divan will contribute to future academic studies has emerged.

Keywords: Yahya Efendi, Sufism, Diwan, Allah, Prophet, Imagination

KISALTMALAR

Kısaltmalar

(s.a.v.)	: sallallahu aleyhi ve sellem
C.	: Cilt
Ed.	: Editör
H.z.	: Hazreti
İA	: İslâm Ansiklopedisi
ss.	: sayfa sayısı
t.y.	: tarih yok
TDV	: Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi
vb.	: ve benzeri
vd.	: ve diğerleri
vs.	: ve sair
Yay.	: Yayınları, Yayınevi

1. GİRİŞ

Hiz. Adem'den günümüze kadar her peygamberin yanında olan, sonrasında da onun yolundan giden maneviyat ehli Allah dostları, veliler hep var olagelmıştır. Bu bağlamda Kur'an-ı Kerim'de de veli ve bunun benzeri kelimeler geçmektedir. Şöyle ki; "Mümin kullarına yardım eden, onları koruyan, işlerini gören, onların yakını ve dostu" manasına gelen velî kavramı Allah'ın isimlerinden biri olarak kullanılmıştır. Allah'ın muhafaza ettiği ve desteklediği müminler Allah'a ibadet etmekle O'nun dostluğunu elde edip velisi olurlar (Uludağ, 2013: 25). Velî kelimesi Kur'an-ı Kerim'de, tekil veya çoğul olarak kırk sekiz âyette geçmektedir. Allah'ın, kendisine inanıp emirlerince yaşayan kullarına sevgisini, himaye ve yardımını, bu manada Allah ile insan arasındaki sevgi bağıını ifade etmek üzere kullanılmıştır (Karaman vd., 2012: 117-118).

Genel manada her mümin Allah'ın dostu ve velî kuldur. Özel manada ise velîlik düzenli, istikrarlı ve samimi olarak ibadet ve kulluk eden, başta peygamberler olmak üzere takvâ sahibi bütün sâlih müminlere münhasırdır. Peygamberler Allah'ın çok özel kulları ve dostudur; peygamberlerin vâris ve vekilleri olan veliler de Allah'ın dostlarıdır (Uludağ, 2013: 25).

Cenab-ı Hakki dost edinen ve Onun da kendisini dost edindiği kimse olan velî, perdelerin ortadan kalkmasıyla yaratanın sözünü işitir. Allah'ın koruması altındaki velî, itaatsizlik yapmaktan ve sonunda hüsrana uğramaktan muhafaza edilip doğru yola iletilen kimsedir (Özköse, 2014: 442). Bu ifadelerle göre velî kulların koruyucusu Allah'tır, onlar korku ve endişeye kapılmazlar. Bu durum ayet ve hadislerde de açıkça görülmektedir. Allah Kur'an-ı Kerim'de "Bilesiniz ki Allah dostlarına asla korku yoktur; onlar üzüntü de çekmeyecekler." (Yunus, 10/62) buyurmaktadır.

Kuran-ı Kerim'de "Kitapta Meryem'i de okuyup an." (Meryem, 19/16), "Bu kitapta Mûsâ'yı da okuyarak an. Gerçekten o ihlâslı biriydi, elçi-peygamberdi." (Meryem, 19/51), "Bu kitapta İsmâil'i de okuyup an. O gerçekten sözüne sadıktı; elçi-peygamberdi." (Meryem, 19/54), "Kitapta İdrîs'i de okuyarak an. Hakikaten o, pek doğru bir insandı ve bir peygamberdi." (Meryem, 19/56) gibi ayetlerde görüldüğü üzere Kur'an'ın kendine has özelliklerinden biri de peygamberleri ve önceden yaşamış mübarek, salih, zahit insanları anmayı da tavsiye etmesidir.

Kur'an-ı Kerim'in on sekizinci sûresine Ashâb-ı Kehf kıssası ayrıntılı bir şekilde zikredilmiştir (Kehf, 18/9-26). Bu üslup Hiz. Peygamber'de de bulunmaktadır. Ashabına zaman zaman geçmiş milletlerin kıssalarından onlardaki salih zatlardan bahsetmiştir. Bu anlatımlar sonraki nesillerde de devam etmiş, tabakat, tezkire, menakıb tarzı eserler ile geçmiş tarihte yaşamış şahsi özellikleri ile temayüz etmiş alim, zahit, abit, zakir, aşık zatlar gelecek nesillere aktarılmıştır. Peygamber'imizden sonra onun ahlakı ile ahlaklanmış manevi mirasını hak kazanmış Allah dostları, evliyaullah, ricalullah, görüldükleri zaman Allah'ı hatırlatan, elest sözünü şimdi gibi hatırlayan sadık aşıklar, ölmeden önce ölme sırrına vakıf olan alperenler ve mürşidi kamillerden nesiller boyu unutulmadan bizlere yazılı eserler ile aktarılmıştır.

Kur'an'da "Ey iman edenler! Allah'a karşı gelmekten sakının ve doğrularla beraber olun" (Tevbe, 9/119) buyurulmuştur. Salihleri anmak hatıralarını yâd etmek eserlerini gün yüzüne çıkarmak gerekmektedir. Bu kimseler bilindiği üzere halk arasında isim ve lakaplarla nitelendirilmiştir. Onlara; kanaat önderi, velî, üstad, şeyh, mürşid, baba, gibi isimler verilmiştir.

Tasavvuf kaynaklarında velî kimseler çeşitli isim ve lakaplarla vasıflandırılmıştır. Velîler için kullanılan isimlere örnek olarak; ehlullah, iyâllullah, ârif, ehl-i ma'rifet, muhakkik, ehl-i hakikat, muhib, ehl-i mahabbet, âşık, abdal, bûdelâ, vâsıl, ehl-i vuslat, safî-asfiyâ, hakîm-hükemâ,

ahyâr, nûkabâ, ebrâr, şüttâr, kutub, şeyh, mürşid, gavs, üstat, mürebbî, mürid, sâlik, dervîş, ehl-i abâ, sâfiye, mutasavvife, mütekâşşife vb. isimler verilmiştir. Türkçe’de çoğunlukla evliya zümreleri için “eren, ermiş, hak erenler” gibi tabirler kullanılmıştır. Türkistan ve Tataristan’da evliyaya “îşân” ve “ata” denirken, Kuzey Afrika’da ise çoğunlukla “mevlâ-mevlâye, seyyid-sîd, sâlih-sulehâ” denilmiştir (Uludağ, 2013: 25).

Hız. Peygamber’in ruhî ve zühdî yaşamı ile bu konudaki sözleri, tasavvufî hayatın temelini meydana getirmektedir (Özköse, 2014: 33). İslam medeniyetinin yapıtaşlarından birisi olan tasavvuf, Türk toplumunun İslamı kabul etmesiyle beraber benimsenmiş, ilgi ve merakla karşılanmıştır. Türk edebiyatına da yansıyan bu durum belli bir süreden sonra İslam görüşünün etkisinde kalmıştır. Bu etkiyle beraber birçok İslamî içerikli şiirin kaleme alındığı görülmektedir.

Meydana gelen bu yeni edebiyattaki esas konuların başında İslamiyet’in halka öğretilmesi gelmektedir. Tekke ve tarikatların öğretilerinin ve tasavvuf anlayışlarının da yine bu dönemde verilen İslamî içerikli eserlerde yoğun şekilde verildiği görülmüştür. Bu dinî merkezler bağlamında derlenen eserlerde çoğunlukla toplumu dinî konularda aydınlatmak, özelde ise tarikata yeni katılan kimseleri tasavvuf konusunda eğitmek hedeflenmiştir. Her bir divan kaleme alındığı edebî dönem başta olmak üzere söz konusu geleneğin özelliklerini yansıtmaları bakımından İslam tarihi ve sanatları açısından büyük bir önem arz etmektedir.

Dinî-Tasavvufî Türk edebiyatında önemli olan sanat icra etmek değil, dinî-tasavvufî düşüncüyü insanlara yaymaktır. Orta Asya Türkleri’nin dinî-tasavvufî yaşantısında geniş etkiler oluşturan ve “pîr-i Türkistan” adıyla hatırlanan mutasavvıf-şair, Yeseviyye tarikatının kurucusu Hoca Ahmet Yesevi (Eraslan, 1989: 159) ile başlayan tasavvuf şiiri geleneği günümüze kadar devam etmiştir. Bu geleneğin günümüze en yakın son örneklerinden olan Yahya Efendi’nin eserlerinin tanıtılarak literatüre kazandırılması yapılacak çalışmalar için de önem arz etmektedir. Bu velilerden biri olan Yahya Efendi, bir asra yakın ömrünü Allah ve Peygamber aşkına adanmış, Kur’an ve sünnet yoluna davet etmiş, hayatı, yaşantısı, sohbetleri ve ilahileri ile örnek olmuş Allah aşkına susayan gönüllere ab-ı hayat sunmuştur. Onun için aşk, temelde Allah’a ve elçisi Hz. Peygamber’e karşı yaşanandır. Günümüzde dillendirilen aşkın büyük oranda cinsler arası icrası yapılırken Yahya Efendi, ilahi aşkı tercih etmiş ve onu yaşayıp şiirlerine aktarmıştır. Yeryüzünün bu aşk üzerine inşa edildiğini vahdet-i vücud anlayışıyla anlatmıştır. Divan’ın büyük bir kısmını, Allah’a ve Peygamber’e olan aşkına tahsis etmiştir. Bu veriler açık bir şekilde Yahya Efendi’nin gönül ve düşünce dünyasının temel unsurlarına işaret etmektedir ve onun tasavvurunu şekillendiren dinamikleri ortaya koymaktadır.

Çalışmamızda Yahya Efendi’nin hayatına ve elde edilen eserleriyle ilgili bilgilere de yer verilerek ilerde yapılacak çalışmalara öncü olup bu çalışmalara katkı sağlayacağı düşünülmüştür. Yahya Efendi’nin şahsiyeti ve eserleri üzerine daha önce yapılan bir çalışma bulunmamaktadır. Bu araştırmamızda materyal olarak Yahya Efendi’ye ait “Gülzâr-ı Aşk-ı İlâhî” adlı eserin bir nüshası incelenmektedir. Çalışmamızın amacı Yahya Efendi’yi, hocalarını, nesebini ve sözü geçen eserini belli değerlendirmeler ışığında tanıtmaktır.

Tez çalışmamız giriş, üç bölüm ve sonuç bölümünden oluşmaktadır. Birinci bölümde Yahya Efendi’nin hayatı, nesebi, eğitimi, hocaları ve eserleri hakkında bilgi vermeye çalışacağız. İkinci bölümde ise divanından Allah ve peygamber aşkını anlatan bazı şiirlere öncelik tanıyıp ardından da ilahi divanının tamamına yer verilecektir. Divan’ından seçtiğimiz bu şiirlerinde Yahya Efendi’nin Allah ve Hz. Peygamber tavsifleri incelenecek, muhtevalarına göre tasnif edilecek ve böylece şairin

muhayyilesindeki Allah ve Peygamber tasavvuru ortaya konmaya çalışılacaktır. Sonuç bölümünde çalışmada aktarılan bilgilerden hareketle mezkur tasavvur hakkında ulaşılan nihai kanaatlerimize yer verilecektir.

2. YAHYA (RIZÂ) SEVGİLİ’NİN HAYATI, EĞİTİMİ ve ESERLERİ

2.1. Yahya Efendi’nin Doğumu, Nesebi ve Şahsiyeti

Yahya Efendi 1912 yılında Kayseri ili Bünyan ilçesi Karakaya köyünde doğmuştur. Yahya Efendi’nin babası Osman Efendi, annesi Mevlüde Hanımdır. Osman Efendi soyadı kanunu ile Sevgili soyadını almıştır. Yahya Efendi 1933 yılında Bünyan ilçesinin Burhaniye köyüne göçmüştür. Uzun bir süre burada çiftçilik yaptıktan sonra 1952 yılında Kayseri ili Gültepe Mahallesi’ne göç etmiştir. Gültepe Mahallesi’ndeki bu evinde 1998 yılına kadar ikamet etmiştir. Daha sonra Cırgalan ile Horsana köyleri yakınından satın aldığı bahçeli evinde vefatına kadar kalmıştır (Akdağ, t.y.: 7-8); (A. Sevgili, kişisel görüşme, 06 Mart 2022).

Yahya Efendi köyü hakkında divanında şu şiire yer vermektedir:

Lalenin dağları yurdum temelim
Burhaniye köyüm, Bünyan emelim
Kayseri Gültepe nakli semerim
Babam yurdu Karakaya bilmektir
(240/6)¹

Yahya Efendi kendi soyunun Hz. Peygamber’in soyundan geldiğini bir dörtlülükte kendisi şöyle dile getirmiştir;

Ceddim Muhammed Mustafa
İnanmayan ummasın vefa
Muhibbane eder sefa
Yanar can durmak olmaz
(123/14)

Yahya Efendi’nin dedeleri göç ile Belh’den Kayseri’nin Gömeç köyüne gelmişler, sonra buradan da Karakaya köyüne yerleşmişlerdir. Dedeleri Emir Yakub oğulları diye anılmış olup sırasıyla şunlardır; Seyyid İshak, Molla Osman, İshak Çelebi, Kara Ahmed, Merdan Ali, Deli Seyyid, Merdan Ali, Şeyh Osman, Yahya Rızâ Efendi’dir. Dedeleri Karakaya köyünde medfundur. Yahya Efendi’nin babası Şeyh Osman Efendi ve annesi Mevlüde Hanım’ın mezarları da Burhaniye köyündedir (Akdağ, t.y.: 7).

Yahya Efendi iki kere evlenmiştir. İlk eşinin ismi Binnaz’dır. Binnaz’dan altı kızı bir oğlu olmuştur. İsimleri Musa, Fatma, Ümmügülsüm, Ayşe, Mevlüde, Emine, Meryem’dir. İkinci eşinin ismi Emine’dir. Emine’den ise beş kızı ve beş oğlu olmuştur. Onların isimleri de; Hatice, Ayşe, Rahime, Mehmet Emin, Vehbi, Mehmet Ali, Abdullah, Abdussamed, Hikmet ve Ayşe’dir. Annesinin ismi Mevlüde, üvey anneleri de Mümine ve Ayşe’dir (Akdağ, t.y.: 8).

¹ Çalışmada örnek olarak yararlanılan şiirlerde parantez içerisindeki ilk sayı tarafımızdan şiirlere verilen sıra numarasını, eğik çizgiden (/) sonraki sayı ise dörtlülükün sıra numarasını göstermektedir.

Yahya Efendi'nin şahsiyeti hakkında Sohbetler kitabının birinci cildinin mukaddime kısmında şu bilgilere yer verilmiştir:

Yahya Efendi'ye ilahi aşk ve sekir hali yedi yaşlarında zuhur etmiştir. Bu hususta şöyle demiştir; “Sürmeli oğlum ben öyle haller geçirdim ki daha tarifi mümkün değildir. Bir ağlama hali gelirdi günlerce ağlardım. Bir gülme hali gelirdi, sabahlara kadar gülmekten karnımın etleri yırtılırdı. Zaman gelir gözlerim kapanır günlerce öyle dururdum. Ama yanımdakilerin kim olduklarını bilir, ne konuştuklarını ve ne düşündüklerini anlardım, bilirdim. Zaman olur günlerce sarhoş, baygın bir vaziyette gezer ve baygın yatardım. Bir celal gelir yanımda kimse konuşamaz, arkadaşlar ürperir korkarlardı. O hal geçince ayılırdım, arkadaşlar da rahatlardı.”

Yahya Efendi Allah'a vuslat yolunu dervişlikte bulduğu için dervişlere son derece sevgi ve muhabbet duyduğu belirtilmiştir. Dervişlerin meclislerinde bulunup onlarla sohbet etmeye önem vermiştir. Her zaman “Bizim yolumuz sohbet yoludur” demiştir.

Hayır işlerini çok sevdiği, her zaman hayır işlerine teşvik ettiği belirtilmektedir. Karakaya Köyünün mezarlığını, genel ağaçlandırma ve tamirini kendi imkanlarıyla yapmıştır. Burhaniye köyüne Kur'an kursu ve büyük bir mezarlık kazandırmıştır. Köyüne su getirme işinde bizzat çalışmış ve imkanlarını seferber etmiştir. Yahya Efendi on üç kere hacca, dört kere de umreye gitmiştir. Her seferinde kırkı aşkın gönül dostlarıyla haccetmiştir. İlk haccını 1966'da yapmıştır. 1978 kadar her sene hacca gitmeye devam etmiştir. Onunla birlikte gidenler daima memnun olup hayır dualarını almışlardır. Yahya Efendi ile haccetmeyi bir nimet ve fazilet bilip her an onun yolunu gözetmişlerdir.

Yahya Efendi'nin gözleri açık sohbet ettiği ama ilahi söylediği zaman ise gözlerini muhakkak kapattığı ifade edilmiştir. Gideceği yere yürüyerek gitmiş, kimseye sıkıntı olmayı istememiştir. İkrâm edenlere de teşekkür etmiş, ikramlarını reddetmemiştir. Yahya Efendi israfi sevmez, “İktisat dizlerin dermanı gözlerin nurudur” demiştir. Keşif ve keramete aldanmaz, keramet hayzı ricaldir demiştir. Birisi Efendim filan zaman sizden şu keramet zuhur etti deyince “Sürmeli oğlum Allah'ın izni ile benim şeklimde bir melek zuhur etmiş, siz de onu görmüşsünüz” deyip konuyu kapatmıştır.

Yahya Efendi; “Sürmeli yavrular sizler daima Allah'ı hadsiz sevin, hiçbir sevgi onun sevgisinin üstünde olmasın, Allah'tan öyle korkun ki hiçbir korku onun korku ve haşyetinin üzerinde olmasın ve Allah'a karşı yok olun, bin sene önce ölmüş yok olmuş gibi” demiştir.

Yahya Efendi Kur'an okumaya ve okunmasına çok önem vermiştir. Kur'an okumaya kendisi de müdâvemet etmiştir. Kur'an kurslarının imar ve yapımına çok önem vermiş, insanları buna teşvik etmiş, bizzat kendisi de maddi ve manevi yardımda bulunmuştur (Akdağ, t.y: 7-23).

2.2. Yahya Efendi'nin Vefatı

Yahya Efendi 2001 yılı Temmuz ayında kalça kemiği kırılması sonucu hastanede tedavi altına alınmış, bu esnada uzaktan yakından bütün sevenleri ziyaretine gelmiş, hepsi ile nasihatler ederek vedalaşmıştır. Temmuz ayının sonunda aklı başında olduğu halde Allah'a olan aşkını ifade eden ilahiler ve Kur'an-ı Kerim okunurken 31 Temmuz 2001 tarihinde Allah'ın ebedi vuslatına kavuşmuştur. 1 Ağustos 2001 tarihinde Kayseri Hunat camiinde büyük bir kalabalık cemaat ile kılınan cenaze namazı sonrası Bünyan ilçesi Yeniköy'e götürülmüş ve kendi yaptırdığı caminin doğu kısmına annesi Mevlüde hanım ve kardeşi Mehmet Ali Sevgili'nin yanına defnolunmuştur.

Kabri Yeniköy (Burhaniye) köyünde, ana yol üzeri köy mezarlığı girişindedir (V. Sevgili, kişisel görüşme, 13 Mart 2022).

2.3. Yahya Efendi'nin Eğitimi

Yahya Efendi hiç tahsil görmemiş ve okula gitmemiştir. Kendi gayreti ile Türkçe ve Arapça'yla okuma ve yazmayı öğrenmiştir. Yahya Efendi iyi bir Kur'an okuyucusu olup ayda bir Kur'an hatmi âdetini vefatına kadar devam ettirmiştir (V. Sevgili, kişisel görüşme, 10 Mart 2022). Kendisinden aktarılan "Sohbetler" kitabının çeşitli yerlerinde Yahya Efendi Arapça bilmediğini, medresede okumadığını belirtmiştir. Bunun nedenin de köylerinde mektep ve medresenin olmadığını söyleyerek ifade etmiştir (Akdağ, t.y.: 1293).

2.3.1. Yahya Efendi'nin Hocaları

Yahya Efendi'nin babası merhum Şeyh Osman Efendi Kadiri tarikatı mürşitlerindendir. Manevi yetişmesi ilk olarak babasının yanında olmuştur. Şeyh Osman Efendi 1879 yılında doğmuş, 1941 yılında vefat etmiştir. Yahya Efendi babası vefat edince Şeyh Derviş Muhammed diye bir zata intisap etmiş, rüyasında Peygamber Efendimizi görmüş, Hz. Peygamber'in oğlum Yahya bu sizi kemale erdirmez buyurması üzerine onu bırakmıştır (Akdağ, t.y.: 8).

Yahya Efendi kendi ifadesi ile yedi ayrı mürşitten ders aldığını bunların en kâmilinin son üç şeyhi olduğunu söylemiştir. Yahya Efendi'nin en çok feyz aldığı bu hocalarının isimleri Üstaz Mahmut Sami Ramazanoğlu, Alvarlı Muhammed Lutfi Efendi ve Hacı Mahmut Vehbi Efendi'dir. Bu şahıslar hakkında kısaca bilgi verilecektir. Bu hocalarının hepsinin adına da şiirler söylemiştir (V. Akdağ, kişisel görüşme, 20 Mart 2022).

2.3.1.1. Mahmut Sami Ramazanoğlu

Sami Efendi 1892 yılında Adana'da doğmuştur. Sami Efendi'nin Babası Ramazanoğulları diye tanınan aileden Müctebâ Efendi, annesi de Ümmügülsüm Hanım'dır. Sami Efendi İstanbul Dârülfünun Hukuk Fakültesini bitirmiştir. Askerlik hizmeti esnasında Kelâmî Dergâhı şeyhi Esad Erbilî'ye intisap etmiştir. Sami Efendi tarikattaki manevi yolculuğunu tamamlayınca Esad Erbilî tarafından kendisine Nakşibendî halifelîği verilmiştir. Sami Efendi Adana'ya yerleşmiş ve irşad görevini burada yerine getirmeye başlamıştır. 1953 yılında hac dönüşü Şam'a yerleşmiş ve bir sene burada kalmış, sonra İstanbul'a dönmüştür. İstanbul'da Erenköy Zihnipaşa Camii'nde vaaz ve irşad görevini sürdürmüştür. Sami Efendi 1979 yılında ailesiyle beraber Medine'ye yerleşmiştir. Sami Efendi 12 Şubat 1984 yılında vefat etmiş ve Medine Cennetü'l-baki mezarlığına defnedilmiştir (Tosun, 2007: 442).

Yahya Efendi Şeyhi Sami Efendi'ye olan sevgisini bir şiirinde şöyle dile getirmiştir;

Gönül Esâd'ımı ister
Sâmî gibi bir er göster
Sâlikleri aşkla besler
Misli yoktur her tarafta
...

Sa ile mimdedir adın
Şekerle baldadır tadın
Düşkünlere çok imdadın
Misli yoktur her tarafta
(14/1-7)

Diğer bir şiirinde de;

Nuri destini yâreme
Koymuş sefası sineme
Derdi zar ile inleme
Gör ki cana cenah Sami'm
(70/1)

2.3.1.2. Alvarlı Muhammed Lütî Efendi

Lütî Efendi 1868 yılında Erzurum'un Hasankale (Pasinler) ilçesinin Altınbaşak (Kındığı) köyünde doğmuştur. İlk tahsilini babası Hoca Hüseyin Efendi'den görmüştür. Babasından sonra da zamanının büyük âlimlerinden ders almıştır. Hasankale'de imamlık görevini yaparken babası ile beraber Bitlis'e gitmiş, Şeyh Muhammed Küfrevî Efendi'den ders almış, kısa sürede riyazetini tamamlayıp icazet alarak memleketine dönmüştür. Lütî Efendi ömrünü imamlıkla geçirmiştir. Lütî Efendi halk arasında "Alvar İmamı" ve "Efe Hazretleri" unvanıyla tanınmıştır. Lütî Efendi Nakşibendî şeyhi olarak 1939 yılına kadar Alvar köyünde, bu yıldan sonra da Erzurum'da halkı irşad görevini ifa etmiştir. Lütî Efendi 12 Mart 1956 yılında vefat etmiştir. Lütî Efendi'nin cenazesi Alvar köyüne götürülmüş ve oraya defnedilmiştir. (Kıyıcı, 1989: 552)

Yahya Efendi Şeyhi Lütî Efendi'ye olan sevgisini bir şiirinde şöyle dile getirmiştir;

Doğdu mu ola şu Alvar'ın güneşi
Her sabah ısıtır canıma değdi
Gönlüm karar etmez şafağı bulsa
Lutfi'den canların ziyası gelir
...

Rızâ'nın gönlünde kameri sensin
Manevi canların temeli sensin
Ravza'nın ebedi feneri sensin
Maksuda Lütî'nin kulları geldi
(198/1-8)

2.3.1.3. Mahmud Vehbî Efendi

Mahmud Vehbi Efendi 1870 yılında Erzurum'un Hasankale (Pasinler) ilçesinin Altınbaşak (Kındığı) köyünde doğmuştur. Vehbi Efendi Kındığı köyünün imamı olan babası Hüseyin

Efendi'den ilk tahsilini yapmıştır. Hüseyin Efendi, Vehbi Efendi ve Lütfi Efendi'yi kendisine manevi vekil bırakıp vefat etmiştir. Ayrıca Vehbi Efendi de ağabeyi ve babası gibi Şeyh Küfrevî Efendi'nin yanına gitmiş ve Küfrevî Efendi tarafından halife tayin edilerek Nakşibendi tarikatı icazetini almıştır. Vehbi Efendi Epsemce ve Söğütlü köylerinde imamlık yapmıştır. Epsemce köyünde vefat etmiş ve oraya defnedilmiştir. Vehbi Efendi'nin vefat ettiği tarihin incelediğimiz kaynaklarda farklı olduğu görülmektedir. Vehbi Efendi'nin kabir taşı kitabesinde “Ganiyyün kerîmün lehû” ibâresiyle tarih düşürülmüş olduğu, bunun da ebced hesabıyla karşılığı Hicrî 1365 yılı olup, 12 Ağustos 1945 yılına denk gelmektedir (“Mahmud Vehbi Efendi,” 2008); (“Hace Mahmud Vehbî,” t.y., par. 1).

Vehbi Efendi'nin vefatından sonra halifesi olan Yahya Efendi altı sene sonra Erzurum'a kabri şeriflerine giderek Mahmud Vehbi Efendi'yi ziyaret etmiş, bu ziyarette manen, “oğlum Yahya bir babanın tapulu malını kim alabilir” yani sen bizim tapulu malımızsın diyerek ona irşad görevi verdiğini teyit etmiştir (Akdağ, t.y.: 13).

Yahya Efendi Şeyhi Vehbi Efendi'ye olan sevgisini bir şiirinde şöyle dile getirmiştir;

Vehbinin ateşi canımı yakar
Vehbisiz cihana gözüm mü bakar
Vehbi'den ayrılan canını yakar
Her günüm ki zardır kimseler bilmez

Doldu şu gözüme şu kanlı yaşlar
Bahar mevsiminde yeşillendi ağaçlar
Vehbim de canıma ateş bağışlar
Bu derdi zarımdan kimseler bilmez

Ağlamaktır halim görenler bilmez
Yanıyor ciğerim yanmayan bilmez
Hayali perdede duranlar bilmez
Vehbi'yi görmeyen gözler ne bilir
(317/1-2-3)

2.4. Eserleri

Yahya Efendi'nin söz ve şiirlerinin Veyis Akdağ tarafından bir araya getirilip Türkçe el yazısı ile yazılan dört cilt kitabı bulunmaktadır. Bunların bir cildi 437 şiirden oluşan “Gülzâr-ı Aşk-ı İlâhî” isimli eseri olup, diğer üç cildi ise 81 sohbetten oluşan “Sohbetler” isimli kitabıdır. Bu eserlerin tamamı Türkçe el yazmasıdır. Kitabın bu el yazması aslından yakın sohbet arkadaşlarına fotokopisi verilmiştir. Bundan sonraki yıllarda ise bir daha kaleme alınmamış ve eserlerin fotokopi çoğaltması da yapılmamıştır. Şiirler Yahya Efendi'nin söylediği şekli ile yazılmıştır. Bu şiirler birçok kez ilâhî formunda Yahya Efendi'nin yanında okunmuştur. (V. Sevgili, kişisel görüşme, 13 Mart 2022)

Araştırmamızda bu eserleri kaleme alan Veyis Akdağ ile bir görüşme yapılmıştır. Kendisi Kırşehir'in Kaman ilçesinin Sofular (Aydınlar) köyünde 1947 yılında doğmuştur. Tek eğitimi olan İlkokulu köyünde ikmal edip on iki yaşında iken şehre ayakkabıcı çırağı olarak verilmiştir. Veyis

Akdağ, 1965 yılında Kayseri’ye göçmüştür ve ayakkabı imalatı yapmıştır. Şu an kendisi Kayseri ilinin Osmanlı Mahallesinde ikamet etmektedir. Veyis Akdağ, Yahya Efendi’nin yanında ses kayıt cihazı ile bulunup sohbetlerini ve ilahilerinin tamamını kayda almıştır ve bu kayıtları önce müsvedde defterine yazmış, sonra da el yazısı ile temize çekip kitap haline getirmiştir. Bu eserleri seksenli yılların ortasında yazmayı bitirdiğini söylemiştir. Kitapları isteyenlere de o yıllarda fotokopi ile çoğaltılmış olan nüshalarını vermiştir. Sonraki yıllarda da kendisinden başka yazan ve fotokopi yaptırmanın olmadığını söylemiştir. Eserlerin orijinali kendisinde mevcuttur (V. Akdağ, kişisel görüşme, 20 Mart 2022).

2.4.1. Sohbetler

“Sohbetler” isimli eserin orijinali el yazması olup üç cilttir. Bu eser 81 sohbetten oluşmaktadır. El yazma aslından yakın çevrelerine seksenli yıllarda fotokopi ile a4 ebatında az miktarda çoğaltılmıştır. Birinci cilt 595 sahife, ikinci cilt birinci cildin kaldığı sahifeden devam edip 1260. sahifede bitmektedir. Üçüncü cilt ise kendi içinde numaralanıp 436 sahifeden oluşmaktadır. Bu üç cildin toplamı 1696 sahifeden oluşmaktadır. Yahya Efendi sohbetlerinde 298 ayet ile 128 hadis-i şeriften bahsetmiştir. Genel manada tasavvufi nasihat ve bilgi içeren sohbetlerin konuları; iyi bir Müslümanın nasıl olması gerektiği, ahlak ve muamelata dair hususlar, emr-i bi’l maruf nehy-i ani’l münker vb. dini meseleler hakkında olup inceden inceye işlenmekte, zaman zaman kıssalara da yer verilmektedir. Ayrıca Mevlana’dan sözler aktarıldığı gibi, Yunus Emre ve Niyazî-i Mısri’ye ait şiirler ile de sohbetler desteklenmektedir. Sohbetlerde çoğu zaman Esmâü’l-Hüsna’dan Allah’ın isimleri dersi yapılmakta ve her sohbet dualar ile bitirilmektedir. Son cilt olan üçüncü cilt 81. sohbet ile bittikten sonra 163 sahifede virtlere, zikirlerle, dualara yer verilmiştir. Bu sohbetlerin çoğunluğunu tasavvufi sohbetler, anlatımlar, nasihatler içermektedir ve Yahya Efendi kendi şiirlerinden de sohbetin akışına göre söyleyip şerh etmiştir. Yahya Efendi sohbetlerinde sade, akıcı bir halk dili kullanmıştır. Yahya Efendi bu sohbetlerin ve ilahilerin başlangıcının bir zuhurat ile olduğunu eserin birkaç yerinde kısaca şöyle ifade etmektedir; askerden yeni geldiği sırada, tarlada çalışıp yorulduğunda dinlenirken bir rüya görmüştür. Bu rüyada anlattığına göre kuşluk vaktinde Hz. Peygamber’in beyaz bir at üzerinde Erciyes tarafından geldiğini, yanında atın ayağını taşa vurması ile rüyada ayağa kalktığını, Hz. Peygamber’in eğilip Yahya Efendi’yi bir kuş yavrusu gibi avucuna alıp, mübarek ağzı ile ağzından öptüğünü sonra akşama kadar orada baygın kaldığını söylemektedir. Yahya Efendi bu ve buna benzer birkaç rüya anlatmaktadır. Yahya Efendi bu anlattığı rüyaların ardından sohbetlerin ve ilahilerin gönlünden coşup geldiğini, dile döküldüğünü anlatmaktadır (Akdağ, t.y.: 115).

Yahya Efendi, bu rüyasına bir şiirinde şöyle atıf yapmaktadır:

Bu Yahya Rızâ devleti aşktan
Okur Muhammed’in dilinden
Çün habip öpmüş ağzını
Sen evladım demiş iken
(82/10)

Yahya Efendi, Hz. Muhammed (s.a.v.)'in onun ağzını öpmesinden sonra dilinin Hz. Muhammed (s.a.v.)'in dilinden söylediğini, çünkü ağzından öpüp evladımsın dediğini dile getirmiştir.

Muhammed ceddinden öğrendim
Bu ilmi hikmet dilini
Ne okudum ne de yazdım
Yok olup vardım dostun yanına
(168/7)

Yahya Efendi bu hikmet dilini dedesi Hz. Peygamber'den öğrendiğini söylemektedir. Aynı şiirde ne okudum ne de yazdım diye okula gitmediğini ifade ederken Allah'a vuslatının yoklukta olduğunu söyleyip bitirmiştir. Yahya Efendi birçok şiirinde hocasının Hz. Peygamber'den sonra Allah olduğunu terennüm etmiştir, örneğin:

Bu Rızâ'nın havâcesi o dilber imiş
Her ne işitirse o ezber imiş
Gören ve görünen de o envar imiş
Her âmâ da kolay kolay göremez
(170/7)

Bu dili dildare versem
Dil gerekmez gayri bize
Bu canı o yare versem
Hal ne gerek gayri bize
(31/1)

Yahya Efendi bir okula gitmediği ve bir hocadan da eğitim almadığı halde nasıl sohbet edebildiğini, ayetler-hadisler ve şiirler okuyup kıssalar anlatabildiğini sohbet kitabında Allah'ın bizzat onun hocası olduğunu ve Allah'ın isimlerinin tecellileri ve müşahedeleri ile bildiğini ifade etmiştir (Akdağ, t.y.: 1293). Burada Yahya Efendi'nin de belirttiği gibi bir hocadan okumamış olmak yani ümmi olmak peygamberlik ve velilikte ayrıca bir kemal sahibi olmaktır ki, Allah'tan okumuş olmak demektir. Yahya Efendi bilgiyi, her şeyi bilen Alîm olan Allah'tan, haberi de Habîr olan Allah'tan alıp haberdar olduğunu söylemiştir. Başka bir sohbetinde de; bu sözlerin ilim olduğunu söylemektedir. Bunların ayetler ve hadisler ile sabit olduğunu, öyle kendi kendine konuşulmuş olmadığını, bu sözlerin Allah'tan ilham ile ayetlerin mahallinden geldiğini, hikmet denizinden, kudret denizinden, Allah'ın sıfatlarından ve Allah'ın zatından geldiğini, buna aklın ermeyeceğini söylemiştir (Akdağ, t.y.: 1193).

Yahya Efendi sohbetine katılan kimselere nasihat ederken, Allah'ın onların halini kendinden iyi bildiğini, o bildirmezse kulun bilemeyeceğini, bu sohbetleri Allah rızası için, Allah'tan gelen ilhamlar ile söylediğini ifade etmiştir. Bu sözleri bir hikaye zannetmemeleri gerektiğini zikrederek sohbetlerinin önemini belirtmiştir. Sohbetlerini can kulağıyla, canı gönülden dinlemeleri gerektiğini söylemiştir (Akdağ, t.y.: 1003).

Yahya Efendi bir sohbetinde nasihat ederken susmak gerektiğinden bahseder, susmakta hayır olduğunu, söz gümüŖse sükut etmenin altın olduğunu söyler. Bu sohbetleri susup pürdikkat dinlemelerini tenbihlemiştir. Bu sözlerden sonra da ilhamdan gelen sözlerin sahibinin Allah olduğunu, söylediğı ilahi şiirlerinde kendisinin hiçbir hakkının olmadığını, dâd-ı Hak (Allah vergisi), ilham ile gelen Hak sözü olduğu söylemiştir (Akdağ, t.y.: 1095).

Yahya Efendi'nin sohbetleri yukarıda da değindiğimiz gibi yanında birileri olduğu zaman, ya yazılmış ya da teybe kaydedilmiştir ve daha sonra da Veyis Akdağ tarafından bu el yazma kitaplar oluşmuştur. Bu durumu sohbetinde anlatırken, bazen Allah'ın sır, esrar ve tecelliyatlarının zuhur ettiğini, saatlerce konuşup, arkadaşlarına sohbet ettiğini belirtmektedir. Kendisine manevi bir hal gelip elini kulağına attığını, içinden geldiğı şekliyle sabahlara kadar ilahiler okuduğunu, o ilahilerin hiçbirinin söylerken yanında kimse olmadığı için yazılmadığını, eğer yazılsaydı elli-altmış cilt kitap olacağını söylemiştir. O dönemlerin aşkının çok kuvveli olduğu zamanlar olduğunu, ses kaydı için teyp olmadığını, hal geldiğinde sözü söyledikçe incelip durulduğunu, çünkü söyleyenin de dinleyenin de Hak olduğunu belirtmiştir (Akdağ, t.y.: 1030). Yahya Efendi sözü kendisinden dinleyenin kör olduğunu belirtmiştir ve Ŗu şiirini söylemiştir:

Beni bende sanan dinden uzaktır
Ben bende isem dinde berzaktır
(273/7)

Kendi sözlerinden de anlaşıldığı üzere Yahya Efendi'nin sohbet ve ilahileri hep vüsûl-i ilahi merkezlidir.

Yahya Efendi sohbetlerde Allah aşkı, vuslat, manevi haller, istiğrak, cezbe hali, nefsin mahalleri, makamları, letaifler, müritte zuhur eden hâller, manevi hastalıklar ve devalarını anlatmıştır. Sohbetlerinin bir çok yerinde Allah'a kavuşmayı konu edinir ve bunun da ancak ihtiyari ölümle olacağını, yok olmayınca Allah'a kavuşulamayacağını anlatmıştır.

Yahya Efendi kendisi hayatta iken sohbetlerinin ve ilahi divanının ciddi bir tahkikinin yapıp matbaa marifetiyle basılmasına müsaade etmemiş, ancak el yazması nüshaya ve az sayıdaki fotokopilere göz yummuştur. Bunu bir şiirinde şöyle ifade etmiştir:

Rızâ'nın gözleri dosta bakıyor
Divanımı görenler hep korkuyor
Bin dokuz yüz altmışta kitap yazıyor
Matbaalara basman diyen sen oldun
(131/9)

Yahya Efendi bu şiirinde duyanların hayretini, yazmaya başladığı yılın 1960 senesi olduğunu ve bizzat Allah'ın o yıllarda matbaalarda basılmasına müsaade etmediğini dile getirmiştir. Gerçekten de bugüne kadar matbaada basmaya kimsenin içinden bir cesaret gelmemiş olması, bu konuda bir isteğın olmaması da dikkati şayandır. Ayrıca bu gibi eserlerin o kadar meraklısı olmasına rağmen ne yazarlar, ne tahrir kalem ustaları, ne yorumcular, ne de tasavvuf akademisyenleri bu sohbet ve şiirlere rastlamamış, hep gözden uzak olmuştur. Lakin Yahya Efendi

sohbetlerinde bahsederken ilerde insanların eline geçeceğini, bu ilahilerin ve sohbetlerin öyle bir zaman gelecek ve öyle bir itibar bulacak ki insanlar okuyup gazete ve dergilerde yazıp ilan edecekler demiştir. Şu zamanda filan zat, Yahya Efendi bu sözleri söylemiş diye çok büyük bir iftiharla yayınlıyacaklar demiştir (Akdağ, t.y.: 196). Yahya Efendi yine başka bir sohbetinde; bir gün vefat edeceğini, sohbet de elinize geçtiğinde, ilahiler de elinize geçtiğinde kıymetini bilip okuyun, daha nice kimselerin de eline geçip okuyacaklar ama hakikatini anlamayacaklarını, ucuz kıymete geçip gideceğini, mücevherler gibi bu sohbet ve ilahilerin bir daha böyle ele geçmeyeceğini söylemiştir (Akdağ, t.y.: 1167). İncelediğimiz üzere Yahya Efendi sohbetlerinin birçok yerinde sohbet ve ilahilerin önemine değindiği görülmektedir.

2.4.2. Gülzâr-ı Aşk-ı İlahi

Yahya Efendi'nin ilahi divanı da yukarıda "Sohbetler" başlığı altında belirttiğimiz gibi ses kayıt cihazı ile toplanmış, el yazısı ile yazılmış, seksenli yıllarda sadece yakınlarına fotokopisi verilmiş ve en önemlisi de günümüze kadar tashih ve tahkiki yapılmamış, bir matbaada da bastırılmamıştır. Elimizde bulunan bu eser a4 kağıt ebatında, 715 sahife ve 437 şiirden oluşmaktadır. En kısa şiir 4 kıta olup en uzun şiir de 24 kıtadan oluşmaktadır. Şiirler, hece vezninde yedi, sekiz, on bir, on dört ve on beşli kalıplarıyla söylenmiştir. Genelde dörder mısralı kıtalardan oluşmaktadır. Beş ve altışar mısralı kıtalar da vardır.

Genelde Allah aşkını işleyen şiirler çok akıcı, anlaşılır ve sade bir dildedir. Yahya Efendi'nin şiirlerinde de Allah'a imanı, hayrı, şerri, istiğfara devam etmeyi, uyanık olmayı, gafletten kurtulmayı, nasihat ve doğru yolu göstermeyi öğütlediğini ve öğrettiğini görmekteyiz.

Yahya Efendi'nin aşkı Allah'adır. Allah'a olan aşkını terennüm ederken, aşkıdan bahsederken, maşukuna şiirlerinde; yâr, dilber, dildar, nigar, sevgili, canan, nazlı Yâr, dost, gül, Süleyman, menekşe, leyla, leyli, leman, maşuk, güzel, mahbup, suzan, nuran, sürmeli güzel, şemsimah, ruhani, nalan gibi isimlerle seslendiği görülmektedir. Bu ilahi nefesleri hiç kendine mal etmemiş, aşkını, âşık olduğu varlığın verdiği ilhamla ortaya koyduğunu söylemiştir. Onun söylediğini, kendinin de aracı olup yazdığını dile getirmiştir:

Rızâ bul sen dost rızasın
Daha mahcup pek tazesin
Dost söyleyip sen yazasın
Okuduğun divanları
(56/8)

Yahya Efendi okul görmediğini, şiir yazmaktan anlamadığını da şöyle ifade etmiştir:

Rızâ bilmezdi şifreyi
Okuyup kelâm dizmeyi
Dost bahçesinde gezmeyi
Bakar gözüm dîdâr ister
(103/8)

Şiir yazmak bir nevi şifreli, sıralı, sırmalı sözleri bir düzen içinde kafiyeli bir şekilde dizmektir. Yahya Efendi bunu bilmediğini ancak bu âlem dostunun nazargahı olup onun bir bahçesi hükmünde olduğunu dile getirmektedir, yani bahçeye giren bahçe sahibini arar, Yahya Efendi’de bahçenin sahibine gözüm didâr arar demiştir. Zira onun işi aşktır ve maşukunu aramaktadır. Yahya Efendi şiirlerinde genellikle sevgilinin bahçesini, gülünü ve bülbülünü işlemiştir, hep aramak, hasret çekmek ve bulmak döngüsü içerisine girmiştir.

Gözlerim dostunu arar
Ya nasıl edem karar
Uykudaysam sen uyar
Mahbup sohbet zamanı
...

Gel bir canda can olak
Birlik ilinde kalak
Cenneti irfandan dolak
Mahbup sohbet zamanı

Sen sevil ben seveyim
Sen görün ben göreyim
Seni görüp öveyim
Mahbup sohbet zamanı

Ayrıla canım tenden
Maşuk çıkmaz gönülden
Zerrece ayrılmam senden
Mahbup sohbet zamanı
...

Zahir batın sen yârim
Senden özge yok kârım
Ol mahbubu nigârım
Mahbup sohbet zamanı
(43/4-5-6-8)

Yahya Efendi şiirlerinde defalarca vatan temasını işlemiştir, vatanını çok sevdiğinden ve Türk milletinden övgüyle bahsetmiştir. Vatan sevgisi ve Türk milletinin fazileti üzerinde durulan şiirlerinin birinde şöyle söylemektedir:

Rızâ’nın dilleri vatanın özü
Vatanını sevmeyenin kara olsun yüzü
Her milletten üstün Türklerin özü
Türk batılların terki iman demektir
(240/8)

Yahya Efendi’nin “Gülzâr-ı Aşk-ı İlâhî” isimli divanında genel olarak bu konular üzerinde durulmakta ve örnek verdiklerimize benzer nice şiirlerden meydana gelmektedir.

3. YAHYA EFENDİ'DE ALLAH ve PEYGAMBER TASAVVURU

Yahya Efendi şiirlerinin büyük bir kısmını, Allah'a ve Hz. Peygamber'e olan aşkına tahsis etmiştir. Onun şiirlerinde Allah ve peygamber aşkını anlatan bazı şiirlerine bu bölümde öncelik tanınmıştır. Gülzâr- Aşk-ı İlâhi kitabından seçtiğimiz Yahya Efendi'nin bu şiirlerinde Allah ve Hz. Peygamber tavsifleri alt başlıklar altında incelenmiştir.

3.1. Yahya Efendi'de Allah Tasavvuru

Yahya Efendi, Türk tasavvuf geleneğinde Ahmet Yesevî, Yunus Emre, Ümmî Sinan ve Niyazî-i Mısırî gibi Hak aşıklarının yolundan gitmiş, ilahi aşk halinin yedi sekiz yaşlarında başladığını yine kendi sohbetlerinde ifade etmiştir.

Ömrünü islâmı yaşamaya, yaşatmaya ve özellikle Allah aşkına adanmış Yahya Efendi Allah'a vuslatı tasavvuf yolunda, dervişlikte, yok olup candan geçmekte yani ihtiyari ölümde bulunduğunu defalarca dile getirmiştir. Yunus Emre'nin ilahilerini gençlik yıllarında çok dinlemiştir. Onun bazı sözlerinden bahsederken ciğeri deler, yakar beni demiş ve şu şiirini söylemiştir;

Bir kişiden sorgul haber
Ki maniden haberi var
Bir kişiye vergil meyl
İçinde aşk eseri var
(Tatçı, 1991:58)

Yani haber istiyorsan, maneviyat sahibini bul, ona bende ol, kimin de içinde aşk eseri varsa meylini ona bağla, başkasına kulak asma demiştir. Bu sözleri okudukça kendisinden geçtiğini, aşkın fevkında hiçbir şeyin olmadığını, aşkın her şeyi yakıp yok ettiğini söylemiştir. Aşk bir ateştir demiş, her şeyi yakar, kül eder, ancak bir tek Rabbi kalır demiştir.

Yahya Efendi için aşk ehli tabirini kullanmak yerinde olacaktır. Zira onun sözleri, şiirleri ve halleri hep aşkı tarif etmiş, aşkı göstermiştir. Allah aşkını öncelemiş, iman da aşkın içine dahil etmiştir, şöyle ki:

Din ve iman sorman benden
Din ve iman bana yâdır
Geçtim bütün amellerden
Var mı o güzele benzer
(235/4)

Bu şiirini kendisi şöyle açıklamıştır; “Bu sözü başkası yani aşksız biri söylese dinden çıkar. Akli yetmez, hocanın da, alimin de akli yetmez. Bu sözü nasıl söyledi küfre girdi der. Çünkü tatmayan bilemez.” (Akdağ, t.y.: 190-191). Yahya Efendi bu şiirinde imanı yüceltmiş, din ve iman benim dostumdur, onlar ile erdim bu hallere, amel etmek elbet güzeldir ama amel edilenin güzelliği bambaşkadır, cennet güzeldir ama sahibi bir başka güzeldir, yani iman edileni gördüm ki gözümde hiçbir şeyin değeri kalmadı demiştir. Burada Allah'ı yüceltmıştır, aynı Yunus Emre'nin:

Cennet cennet dedikleri
Bir ev ile birkaç huri
İsteyene vergil onu
Bana seni gerek seni
(Tatçı, 1991:254)

Dediği şiirindeki gibi cennete karşı Cemalullah'ın yüceliğini ifade etmiştir.

Gönül sarayında dostun miratı
Bakan kendin görür göremez yâdı
Bütün sırlarını yâr anda koydu
Eremen sırrına dur yavaş yavaş
(112/9)

Miratına bakan aşık
Keşfeder bütün esrarı
Akıl sana vahiy gibi
Verir bütün haberleri
(56/6)

Onun sırrına erebilmek için er olmak gerektiğini, kendi ayinesinde kendini seyrettiğini söylemiştir (Akdağ, t.y.:196). Burada Yahya Efendi Niyazî-i Mısırî'nin:

Sağ ve solum gözler idim
Dost yüzünü görsem deyü
Ben taşrada arar idim
Ol cân içinde cân imiş
(Bilginer, 1976: 251)

Bu şiirine benzer sözlerle Allah'ın aslında can içinde aranması gerektiğini, kişinin kendini bilmesi ile Rabbini de bileceğine işaret etmiştir.

Yahya Efendi, bu aşkın elinden aşıkların neler çektiğini, neler gördüğünü ve ne sırlara erdiğini, Allah aşkına nasıl düştüğünü bir şiirinin son dördlüğünde şöyle dile getirmiştir:

Rızâ aşka düştü gayri duramaz
Sevdiğinden başkasını bilemez
Cevaplı telgraf cansız verilmez
Can ile verirsem Yâr bana güler
(217/9)

Bir şiirinde meleklerden öğrendim bu hikmet dilini demiştir:
Meleklerden öğrenmişim
Bu sevdanın kitabını

Her körün eline geçmez
Göremez bir harfin bile
(292/7)

Dilinin aşk dili olduğunu şöyle terennüm etmiştir:

Bu Rızâ'nın aşktır dili
Muhabbetten gider yolu
Kim görürse bu can gülü
Kokar reyhası her dile
(292/9)

Aşka eren kişinin aşkında yok oluşunu da şöyle ifade etmiştir:

Aşkın damlası bir yere
Düşer ise deniz olur
Gönül sevse bir güzeli
Cümle cihan güzel olur
(371/1)

Aşk kime gelirse onda büyür, aynı bir damlanın sular, seller olup aka aka denize kavuşup onda yok olduğu gibi kocaman deniz olur demiştir. Yahya Efendi burada da görüldüğü gibi aşk dilinin rumuzlu ifadeler içerdiğini, onun bir sır olup herkes tarafından anlaşılmaz olduğunu dile getirmiştir. Aşık yârinin sevdasından uykusuz kalır, cansız kalır demiş her canın bir ölümü olduğunu, aşğın ise her gün ölümünün olduğunu, aşk yolunun hayatla olmayacağını ancak cansız yol alınabileceğini dile getirmiştir (Akdağ, t.y.: 128).

Aşğın kalemi elsiz yazılır
Yokluğun temeli kolsuz kazılır
Dostun vilayeti cansız gezilir
Bilmez isen aşktan sor dedi bana
(218/2)

Rızâ gülsüz dilsiz idi
Zaif bihal yolsuz idi
Her varlığı cansız idi
Cansız giderim yâre doğru
(395/18)

Rızâ aşka düştü gayri duramaz
Sevdiğinden başkasını bilemez
Cevaplı telgraf cansız verilmez
Can ile verirsem yâr bana güler
(217/9)

Yahya Efendi'ye göre aşık, aşkına sen sensin de ben kimim der ve Allah'a karşı temelli yok olacaksın ne gözüne sahip, ne canına sahip, hiçbir şeyine sahip çıkmayacaksın demiştir. Allah'a karşı hiçbir varlık olmamalı ne dünya ne de ukba, ancak Allah yok olanları sever, var olanları sevmez demiştir (Akdağ, t.y.: 131-135).

Allah aşkı, Yahya Efendi'nin şiirlerinin ve hayatının merkezini oluşturmuştur. Her ne yapsa, neden söz etse hep sözü aşka getirmiştir. Aşkı yaşamıştır, onsuzluğu ise hiç kabul etmemiştir. İlahi divanında da hep aşkı terennüm etmiş ve neredeyse aşkın olmadığı bir şiiri bulunmamaktadır.

Yahya Efendi şiirlerinde benlikten geçip ihtiyari ölümle ölmeyi çoğu yerde dile getirmektedir. Onlardan birinde şöyle seslenmiştir:

Aldı benden beni şu güzel yârim
Benlikten geçene yok olur dediler
Sevdanın yolunda aşıklar ölür
Bir ölen bin daha ölür dediler
(275/1)

Yahya Efendi için şiirlerinde manevi vuslat yolunda ölüm olmazsa olmaz olan bir eriştir. Ona göre buna erenin de artık ölümleri sınırsızdır, zira hakkın her tecellisi kulun ayrı bir ölümüyle zuhur eder ki hiçbirini de diğerine benzemez demiş, bunu da şöyle ifade etmiştir:

Yokluktan yokluğa bin kere erdim
Her yoklukta yâri bin kere gördüm
Her sıfattan tecelli bin kere gördüm
Bir tenden bin tene giren dediler
(275/2)

Yahya Efendi'nin bin kere dediği kesretten kinayedir yani bin sayısı çokluğu ifade içindir. Zira Hakkın sıfatlarının tecellisi sonsuzdur. Her sıfatın sahibi Allah'tır, ikinci mısradaki sıfatın sahibi olan yâri (Allah'ı) gördüm demiştir.

Yahya Efendi'nin Allah'a olan aşkı onda yok olduğunu ve sadece onun var olduğunu zevk ettiği bir haldir. Her sözü, her şiiri vahdet-i vücudu ifade etmektedir. Tasavvuf terimi olan Vahdet-i vücud sözlükte varlığın birliği demek olup, Allah'tan başka varlık olmadığının idrakine ve bilincine sahip olmak anlamına geldiği belirtilmektedir (Cebecioğlu, 2009: 356).

Onun için ölmek, yok olmak, Allah da var olmak hatta sadece Allah var demek onun sözlerinin özetini teşkil etmiştir.

Yahya Efendi'nin her şiirine yer verip anlatmak isteriz ama bu hem maksadımızı aşar, hem çok yer tutar, hem de tasavvufun konusuna girmiş oluruz. Yahya Efendi şiirlerinin neredeyse her kıtasında, hep aşkına olan aşkını dile getirmiştir. Aşkı için yanmış, tutuşmuş, ona diller dökmüş, aşkına nasıl yol bulduğunu dile getirmiştir. Şu da dikkate şayandır ki bu şiirlerin mahlaslı olan son kıtalarında şiirin tamamında anlatılanın ana temasını, özünü vermiş, özetini yapmıştır. Bazı mahlaslı dediğimiz son kıtalardan örnek verelim:

Rızâ'nın canına girip saklanmış
Can içinde canla cana kaplanmış
Hakikatin sırrı candan anlanmış
Gören haber versin nazlı yârimi
(127/8)

Niçin gözlerden pünhan olmuş
Gören canlar ölür diri kalan yok
Rızâ'nın gözleri her canda görür
Her can ki âli esfeldir asla ednâ yok
(138/17)

Bu Rızâ da örneklere boyandı
Gönül sevda denizine dayandı
Her aşka gelen can gözleri uyandı
Bakmayan yüzüne göz bize haram
(294/8)

Yahya Efendi hep sevgiliyi yani Allah'ı görmekten bahsetmiştir, bunun da yoklukla olacağını, aklın orada yerinin olmadığını söylemiştir, zira önce akıl gider deli olunur ki veli olunsun demiştir. Vuslatta akıl olmadığı için aşk halinin sarhoşluğu gidip akıl geri gelince gördüklerini anlatamaz demiştir. Bir beytinde; “Kör ola görmeyen gözler” demiş, yukarıdaki beyitte ise; “Bakmayan yüzüne göz bize haram” demiştir. Onun sevgilisi, aşkı ve maşuku Allah'tır. Şiirlerinde ona diller döker, sanki bir delikanlının aşkına diller döktüğü gibi, Allah cinsiyet olarak karşı cins olmadığı halde karşı cinse temsil yapmıştır:

Nazlı dilber kulağına küpe olsam takılsam
Kına olsam ak ellere yakılsam
İnci olsam gerdanına takılsam
Sağlam ipeklere bağla yâr beni

Sürme olsam gözlerine çekilsem
Kemer olsam ince belde bükülsem
Pullar olup yâr yüzüne dökülsem
Yürüdükçe durma salla yâr beni

...

Rızâ senden başka ağyari sevmez
Edna zaif kendi o yâri değmez
Onun yâri Hak'tır ağyari övmez
O fuhşî hallere koyma yâr beni
(140/1-2-6)

Mahlasının olduğu son kıtada o kadar dil döktüğü, sevgisini şiirle ifade ettiğinin Allah olduğunu, şiir okunduğunda ilk anda anlaşılan fuhşi hallerden uzak olduğunu dile getirmiştir. Kendisi de bunlar için cilvedir, zevktir, safadır demiştir.

Soyunsam koynuna girsem güzelin
Varlığından soyunana mahrem değilsin
Sarılısam can cana bulsam safayı
Ki candan ayrı da bir vefa değilsin
(176/1)

Yahya Efendi “Sohbetler” kitabında bu şiiri söyleyip şu hatırasına yer vermiştir. “Cimcimoğlu Hacı Salih Efendi merhum vardı. Bir keresinde ben böyle deyince soyunma, soyunma diyor. Hocalar bilip anlamazlar ki bu soyunmanın variyeten soyunma olduğunu.” demiştir. Yani aşığın soyunması varlıktan, benlikten soyunma, arı, beri olmaktır demiştir. İçindeki yâr olur, Allah olur diye belirtip, “Varlığından soyunana mahrem değilsin” demiş, bak canlı ve cansız Allah’a aşık, yaratılmışın hepsi Allah’a aşıktır diye açıklama getirmiştir (Akdağ, t.y.: 274-275).

Yukarıdaki ilahinin son kıtası şöyle biter:

Bu Rızâ senin âyinenin kapağı
Açan sen kapayan da sensin
Zahir batın gören görünen de sensin
Ki Rızâ’dan ayrı bir can değilsin
(176/4)

Yine burada da vahdeti vücudu ifade etmiştir. Görünen görünmeyen her şeyin gerçekte Allah olduğunu söylemiştir. Neredeyse her şiirde bunu görmek mümkündür. Allah’ın sıfatlarını, isimlerini bu vahdeti anlatırken çok güzel dile getirmiştir:

Vücuttur sıfatı aslı
Kamu vücutlar ânındır
Kullarıyla birlik eder
Padişaha kulu muhtaç

Basir’dir hep gözlerdedir
Semi’dir işiten oldur
Ki kadirdir her eşyaya
Yaratılmış ona muhtaç

Kelam’dır söyleyen oldur
Ki dildardır dil içinde

Bütün sesler anı sesler
Her dil var âna muhtaç
(161/7-8-9)

Yahya Efendi bu şiirinde Allah'ın esmaü'l hüsnâ'sından isimlerini, sıfatlarını anlaşılır bir dille şiirleştirip anlatmıştır.

Her âzam yârindir ben kayboldum
Benliksiz esrara çün vakıf oldum
Yahya'yı Rızâ'yı çün anda buldum
Nolur varlıklara koyma Yâr beni
(8/9)

Merkezi can şehri iklimi cuzda
Her zerratin varını külden iste
Hakkı halkda görmezse fehmi kasır
Bu gaflet küfranına sihhati nardan iste
(35/7)

Mahbubumun aşkı yakar canımı
Terk eyledim Yâr uğruna malımı
Nesimiyim yüzün benim derimi
Yok olmayan var kadrini bilir mi

...

Rızâ düden çıktı vardı yektaya
Şeş cihetten beri olan Mevlaya
Bednus gibi öter gelir sevdaya
Muhabbet duymayan naz kadrini bilir mi
(46/5-7)

Seven canını veremez
Dost visaline eremez
Hiç rızasını bulamaz
Gezse bütün her yerleri

Fehim idrak hep sendedir
Bilir isen can tendedir
Dostu ararsan sendedir
Boşa gezme her yerleri
(56/4-5)

Aşkın derdine uğrayan
Elbette yok olamaz mı yâr
Bu sevdaya meyil veren
Dostunan kalmaz mı ey yâr
(99/1)

Ben yâr oldum yâr bende
O yâr ile can tende
Dü ayrıldı yek bende
Güzün olası gelir

Hem atamsın hem anamsın
Hem yarımısın hem yârensın
Hem aşkınsın hem maşuksun
Hayran olası gelir

...

Bu Rızâ'nın şeklinde
Söyler sözü benlikte
İki can bir gömlekte
Sıfat olası gelir
(124/15-16-18)

Ben oldum güllerin özü
Ben oldum dilberin sözü
Ben oldum güzelin yüzü
Bakın diyor yârim benim

...

Sevenlere sevilirim
Görenlere görünürüm
Bilenlere bilinirim
Ayrı değil canım benim

...

Sözü benden söyleyen ol
Yüzü benden gösteren ol
Aşk ile can besleyen ol
Anda bunda yârim benim

...

Bu Yahya'nın adı ihya
Rızâ diyor sözünde ya
Dil tercüman özünde ya
İhbar eden yârim benim
(216/5-8-13)

Her isminin sıfatı var
Her sıfatın bir zâtı var
Her can sürette adı var
Nice tenler eskir gider

...

Nakşına aldanan tavus
İnsanı eğleyen namus
Her gönül olmaz feramuş
Dilber cana gelir gider

Libas eskir döner çula
İz iz ile döner yola
Mevlâ tecellî eder kula
Her varlığı ölür gider

...

Bu Rızâ'nın telsiz sazi
Her el yazmaz cansız yazı
Cana girer dilber bazı
Cihan gelir canlar gider
(226/2-5-6-9)

Bu Yahya Rızâ'nın sözü
Kör olmuş münkirin gözü
Bir gün arzederler bizi
İlden ile sorup gider
(315/12)

Bu Yahya Rızâ'nın sözü
Kan ile yaş ağlar gözü
Bir gün de ararlar bizi
Aşık ölür yâri kalır
(316/14)

Bu şiirleri bir derya misali olan divanından örnekler teşkil etmektedir. Şiirlerinde hep tevhid-i sıfat, tevhid-i efâl ve tevhîd-i zâtı ince ince işlemiştir. Bu sözler, nefesler vuslat-ı ilahinin dile dökülmüş tecellilerinden ibarettir. Yahya Efendi her görünende zât tecellilerine mazhar olmuştur ve onu dile getirmiştir. O hep illâ aynasından bakar ki gören de görünen de, söyleyen de söylenen de Cenâb-ı Hak'tır. Şiirleri de bu manevî hallerinin isbatı olmuştur.

3.2. Yahya Efendi'de Peygamber Tasavvuru

Yahya Efendi sohbetinde belirttiği üzere Hz. Peygamber (s.a.v.) anıldığı zaman, O'nun her an her saniye söyleyen kişinin kendi canı gibi yanında olduğunu, kişiden ayrı olmadığını belirtmiştir. Hz. Peygamber'in de dışarda aranmamasını, kişinin kendisinde arayıp bulmasını, yabana gitmemesini zikrederek Niyazî-i Mısırî'nin şu şiirinden misal getirmiştir:

Kenzi mahfi aşîkar hep sendedir
Yazu kış leylü nehar hep sendedir
İki âlemde ne var hep sendedir
Gayre bakma sende iste sende bul

Sûreti terkeyle manâ bulagör
Ko sıfatı bahri zata dalagör
Ey Niyazi şarku garba dolagör
Gayre bakma sende iste sende bul
(Bilginer, 1976: 138-140)

Bu şiirden sonra Yahya Efendi sözüne şöyle devam etmektedir; şu hava nasıl her tarafı ihata etmişse, işte O'nun (s.a.v.) varlığı da öyle ihata etmiştir. Allah'ın sıfatı ile sıfatlanmıştır. Cümleten esmaü'l-hüsna onun vasfı olmuştur. Peygamber de Allah'ın sıfatı ile sıfatlanmıştır. Zâtı ile zat, onunla bir olmuştur. Rabbisine gark olmuş, yek vücut olmuştur. Beyitte; "İki can bir gömlekte, yek can olası gelir." dediği hal olmuştur. Mekansızlık aleminin sultanı olmuştur, diye bahseder (Akdağ, t.y.: 126). Yahya Efendi, Hz. Peygamber'in, Allah'ın sıfat, fiil ve zâtı ile olan tecellilerinde bizzat Allah'ın vuslatında olduğunu, tasavvuftaki vahdeti vücudu yaşadığını anlatmaya çalışmıştır. Onun Peygamber tasavvurunun merkezini de bu inanç oluşturmuştur. Şu dörtlükte bunu çok güzel dile getirmiştir:

Dost illeridir ilimiz
Aşk yollarıdır yolumuz
Muhammed'dir umanımız
Dalmak gerek gayri bize
(31/4)

Yahya Efendi'nin peygamber tasavvurunu etraflica anlatan on sekiz kıtadan oluşan, gayet akıcı bir dille söylediği şiirinden bir kaç kıtasını burada vermek istiyoruz:

Yürürüm ive ive
Sevdiğim diye diye
Bülbül olup söylerim
Vasfindan Muhammedin

Canda gördüm nurunu
Tende gördüm sırrını
Gönlünde mir'atini
Seyrettim Muhammedin

Düştüm bahrine ânın
Ummanıdır cihanın
Aciz kaldı dihanım
Nurundan Muhammedin

...

Aşık Rızâ yan nâre
Ara derdine çare
Herkim varsa bu bahre
Mahfinden Muhammedin
(5/3-4-5-18)

Medine ilinin gonca gülleri
Okur salavatı mümin dilleri
Göstermiş âleme doğru yolları
Okur Kur'an'ını Hakk'ın Muhammed
(6/1)

Burada Medine Peygamber'imiz'in hicret ettiği yer olup ailesi, ehli beyti de burada bulunmaktadır, şiirde Medine ilinin gonca gülleri diye tabir olunan Hz. Peygamber'in ailesidir. Onlara müminler selam gönderir. Hz. Peygamber'e müminler salavat okur zira Kur'an'da salavat okumak tavsiye edilmiştir:

“Allah ve melekler Peygamber’e salât ediyorlar; ey iman edenler, siz de ona salât ve selâm okuyun” (Ahzab, 33/56).

Müminlerin Hz. Peygamber’e salât söylemeleri, ona dua etmeleri, onu övgü ve hayırla anmaları demektir. Hz. Peygamber’e, “Selâmın nasıl verileceğini bildik, sana salâtı nasıl söyleyeceğiz?” diye sorulduğunda, Hz. Peygamber namazların oturuşlarında okuduğumuz “salavât-ı şerife”yi öğretmiştir, “Bana böyle salât edersiniz” demiştir (Buhârî, “Tefsîr”, 33, No.10).

Yukarıdaki ayette geçen, “Siz de ona salât ve selâm okuyunuz” isteği müminleri bağlayıcıdır, emrin yerine getirilmesi gerekmektedir. Ancak bunun sayısı, yeri ve zamanı, konusunda ayette bir açıklama olmadığı için fıkıhçılar farklı teviller getirmişlerdir. Ömürde bir

kere Hz. Peygamber'e selâm vermenin ve salavat okumanın farz olduğunda ittifak etmişlerdir (Karaman ve diğerleri, 2012: 397-399).

Mahşerde kefildir ümmeti nâse
İşitenler gelir mescide sese
İhtibar olur mu kuru kafese
Nuri iman koydu cana Muhammed

Aradım derdime buldum devayı
Bülbül enginlere yapmaz yuvayı
Tevhit ile yapsan kalbe cilayı
Kurtardı canları nardan Muhammed

Gel ey gönül gayret eyle sünnete
Tutar isen hemen giren cennete
Evvel ömrün geçti dön ahirete
Şeriat tahtını kurdu Muhammed
(6/2-3-4)

“Biz seni ancak alemlere Rahmet olarak gönderdik” (Enbiya, 21/107). Hz. Peygamber'in rahmet olması hasebiyle ateşten kurtuluşa vesile olarak görmektedir. Yahya Efendi'nin şiirlerinde yer yer nasihat ve öğüt de görmektedir. Bu şiirinde de Hz. Peygamber'in sünnetine uymayı kurtuluş reçetesi olarak öğütlemiştir. Sünnete gayret etmek, yani ittiba etmek, sünneti uygulamakta müdavemeti tavsiye etmiştir ki onu da cennete hemen girişe vesile saymıştır. Bugüne kadar yaşadın, geçen geçti bundan sonra yönünü ahirete dön ve oraya çalış diye nasihat etmiştir.

Düşenler izine yabana gitmez
Nur olan gönülde masiyet bitmez
Resulü sevenler sünnet terk etmez
Duyurdu irfanı cana Muhammed
(6/6)

Bir önceki kıtanın devamı da yine sünnete bağlılığı ve onu terketmemek gerektiğine vurgu yapmıştır. Sünnete uymak elbette Hz. Peygamber gibi yaşamayı gerektirir, böyle olunca da sünnete uyan onunla beraberliği elde etmiş olur. Son mısradan canın irfanı duyması yani Allah'ın marifet bilgisinin de Hz. Peygamber ile olacağına değinmiştir.

Erenler hazırdır bütün emrine
Görürler hizmeti gitmez nehyine
Bulurlar maksudu varan mahfine
Gösterir kenzini hakkın Muhammed
(6/7)

Hiz. Peygamber'in hizmetini görenlerin işleri boşa gitmez, maksat hasıl olur mahfiyet elde edilir ve Hiz. Muhammed (s.a.v.) Hakkın kenzini yani marifet hazinesini ve vuslat yolunu gösterir demiştir.

Ma ni deryasının gavvası m şit
Uyan gafletlerden sözümü işit
Huzuru divanda ümmete şahit
Bulup ümmetini seçer Muhammed
(6/8)

Hiz. Peygamber ümmetini nasıl bulup seçer, bununla alakalı bir hadisi şerife burada yer verelim: Ras lullah Efendimiz (s.a.v) bir gün kabristana geldiler ve:

‐Sel m size ey mü’minler yurdunun diyarının s kinleri! İnşallah bir gün biz de sizin yanınıza geleceğiz, kardeşlerimizi görmeyi çok isterdim‐ buyurdular.

Oradaki sahabeler:

‐Biz sizin kardeşleriniz değil miyiz, y  Ras lallah?‐ diye sordular.

Hiz. Peygamber:

‐Sizler benim ash bımsınız, kardeşlerimiz henüz gelmemiş olanlardır‐ buyurdular.

Bunun  zerine sahabeler:

‐ mmetinizden henüz gelmemiş olanları nasıl tanıyacaksınız, ey Allah’ın Ras l ?‐ diye sordular.

Res lullah (s.a.v.) de onlara:

‐Bir adamın alnı ve ayakları beyaz olan bir atı olduğunu düşünün. Adam bu atını, hepsi de simsiyah olan bir at sürüsü içinde tanıyamaz mı?‐ diye sordular.

Sah be-i kir m:

‐Evet, tanım ey Allah’ın Ras l !‐ cevabını verdi.

Bunun  zerine Res lullah (s.a.v.) şöyle buyurdular:

‐İşte kardeşlerimiz de abdestten dolayı yüzleri nurlu, el ve ayakları parlak olarak geleceklerdir. Ben, önceden gidip havuzumun başında ikr m etmek için onları bekleyeceğim.

Ama dikkat edin! Birtakım kimseler yabancı, devenin sürüden kovulup uzaklaştırıldığı gibi benim havuzumdan kovulacaklardır. Ben onlara ‐Buraya gelin!‐ diye nid  edeceğim. O zaman (melekler) bana:

‐Onlar senden sonra h llerini değiştirdiler, (senin sünnet’ini takip etmeyip başka yollara saptılar)‐ diyecekler. Bunun  zerine ben de:

‐Uzak olsunlar, uzak olsunlar! diyeceğim.‐ (Müslim, ‐Tah ret‐, 39; ‐Fed il‐, 26)

Hadisi şerifte beyan edildiği üzere sünnete uyanları Hiz. Peygamber tanıyıp seçecek ve sünnete uymayıp başka yollara uyanların ise akıbeti kötü olacak, Peygamber’den ve rahmetten uzak olacaklar Yahya Efendi’nin de bu hadis-i şerife atıfta bulunduğu anlaşılmaktadır.

Mucizatı  lemlere ayandır
Bu dinin temeli m lk  Kur’an’dır
Yandır ciğerimi aşka boyandır

Feyzi irfan koydu cana Muhammed
(6/10)

Hız. Peygamber'in mucizeleri vardır, en büyük mucizesi de Kur'an-ı Kerimdir. Bu dinin mülkünün temeli de Kur'an'dır. Zira din nasıl yaşanır, kuralları nelerdir onu Kur'an belirtilmektedir. Dine uyan insanların yollarını Kur'an aydınlatmaktadır. Neticede uyanların cennete gideceğini beyan edip ve cenneti tasvir etmiştir. Âsi olanların da cehenneme gideğini söyleyip cehennemi tasvir etmiştir. Kur'an hem ahlak hem de ahkam kitabıdır. Yahya Efendi şiirinde bunlara değinmiştir.

Bây-u gedâ kapısında dururlar
Arayan devleti canda bulurlar
Dost ile üzlette bile olurlar
Katrayı bahre çeker Muhammed
(6/13)

Zengin olsun fakir olsun maneviyatın devletini elde etmek candadır, can ile o yüce devlet ele geçer. Dostun (Allah'ın) vuslatı canda gerçekleşir. Damla denize, az olan çoğa bu yolla ermiştir. Hız. Muhammed (s.a.v.) sayesinde Allah'ın vuslatı can mallinde zevk edilir demektir. Yahya Efendi canın cananına kavuşmasını, aslı deniz, derya olan bir damla suyun aslına kavuşmasına hikaye ederek örneklemiştir.

Ayrımasın mevlam Rızâ'yı senden
Bir gün canım çıkıp gider bu tenden
Ben bir âciz kulum ne gelir elden
Muhabbetin cana doldu Muhammed
(6/14)

Yahya Efendi bu şiirini güzel bir dua ile bitirmiştir. İçine dolan aşk ve muhabbeti ile aciz bir kul olduğunu dile getirip Allah'tan Hız. Muhammed'den ayırmamasını istemiştir.

Divanda yedinci sırada yer alan şu şiirinde Ramazan ayını tasvir etmiş, orucu anlatmış, onun bereketinden, feyzinden bahsetmiş ve her kıtanın sonunda da Hız. Muhammed (s.a.v.) aracılığı ile gerçek yâr olan Allah'ın kullarının sürüsüne katılmayı arzu etmiş ve bunu her kıtanın sonunda tekrar tekrar dile getirmiştir.

Uğradı Ramazan harman içinde
Tutanların olsun derman içinde
Sekiz cennet versin her birisine
Kavuştur Muhammed yâr sürüsüne

...

Oruç olanların gülleri açar
Her gün ona Hak'tan üç melek uçar
İdris Nebi ona hülleler biçer
Kavuştur Muhammed yâr sürüsüne

...

Muhammedin ümmeti nurdan çıradır
Aşıkların ciğerleri yaradır
Ulu Kadir Mevlam neler yaratır
Kavuştur Muhammed yâr sürüsüne

...

Aşık Rızâ bulsun nurdan babını
Tutanların doldur nurdan kabını
Uzun et ömrünü ihtiyarî şabını
Kavuştur Muhammed yâr sürüsüne
(7/1-3-6-9)

Dost illeridir ilimiz
Aşk yollarıdır yolumuz
Muhammed'dir umanımız
Dalmak gerek gayri bize
(31/4)

Yahya Efendi'ye göre dost iline aşk yoluyla gidilir. Bu mecazi bir yol olup, varmak kavuşmak ise vuslattır. Damlanın aslının deniz olduğunu, denizin aslının da umman olduğunu ifade edip, Hz. Muhammed deryasına dalıp onda yok olmak gerekir ki, Allah'a vuslata kavuşulabilsin demiştir. Ona göre hakikat yolcusunun Allah vuslatındaki durağı Hz. Muhammed (s.a.v.)'dir. Vasıl illallah olmak için Rasulullah'a vasıl olmak gerektiğine inandığını ifade etmiştir. Yahya Efendi burada Allah'a kavuşmanın Hz. Muhammed mazharından olacağını dile getirmiştir.

Bu Yahya'yı Rızâ devleti aşktan
Okur Muhammedin dilinden
Çün habib öpmüş ağzını
Sen evladım demiş iken
(82/10)

Yahya Efendi'nin daha önce yukarıda anlattığımız rüyasında Resulullah'ı gördüğünden ve ağzından öptüğünden bahsetmiştik. Bu rüyayı şiirleştirip nefes etmiş; Yahya Rızâ aşk devletinden sesleniyor ve Muhammed'den okuyor demiş, zira Resulullah'ın kendisinin ağzından öptüğünü ve evladımsın dediğini ifade etmiştir. Yahya Efendi evlad-ı resuldür yani seyyiddir. Peygamber neslinden gelmiştir ve bunu zuhurat diye nitelenen bir rüyası ile de teyit etmiştir (Akdağ, t.y.: 115).

Ne hoş olur kahri lutfu bir olan
Tevekkül babında pünhan görünür

Kimse bilmez ev-ednâ'nın sırrını
Ceddim Muhammed'den sormak görünür
(92/11-12)

Bu şiirinde Allah'tan gelene Rızâ göstermek yani kahrın da hoş lütfun da hoş demenin, Allah'a tam tevekkül etmek ile olduğuna değinmiştir. Kur'an'da Necm suresinde miraç hadisesinden bahsedilir, orada ev-ednâ lafzı geçer yani “veya daha yakın oldu” manasına şöyle ki; “Sonra yaklaştıkça yaklaştı. Öyle ki, iki yay kadar hatta daha yakın oldu. Böylece Allah, kuluna vahyini iletti. Gözün gördüğünü kalp yalanlamadı” (Necm, 53/8,11). Bu ayetteki yaklaşma hadisesi miraç gecesinde Allah ile Hz. Peygamber arasında olmuştur (Karaman ve diğerleri, 2012: 195-165). Bu ayete, ayetteki ev-ednâ'ya yani yakınlığa tefsirler çok yer vermiş açıklamalarda bulunmuşlar ama niceliğinin bilinmesi insan aklı ile mümkün olmayan bir sır olduğundan, onu da ancak orada bulunan, o hali yaşayan Hz. Muhammed (s.a.v.) bileceği için Yahya Efendi de şiirde bu sırrı cedit-dedes Hz. Muhammed'den sormak görünür yani ona sorup öğrenmek gerekir demiştir.

Muhammed nurların nuru
İki göze ziya geldi
Bulunur hergün yanımda
Ki cana merhaba geldi
(150/6)

Hız. Muhammed'in aslı nurdur. İlk olarak da onun nurunun yaratılmış olduğu kanaati Yahya Efendi'de de mevcuttur. Bir rivayette; Cenâb-ı Hak, insanlığın babası Hız. Âdem'i yaratmıştı. Allah kendisine Ebû Muhammed künyesini ilham etmişti. Âdem bunun hikmetini sorunca da Allah; “Başını kaldır arşa bak.” dedi. O da başını kaldırıp bakınca arşın sütunlarında Hız. Muhammed'in nurunu gördü. “Ya Rabbi, bu nur nedir?” diye sordu. Allah cevap olarak şöyle buyurdu; “Bu senin zürriyetinden gelecek olan bir Peygamber'in nûrudur ki, onun ismi göklerde Ahmed ve yerlerde de Muhammed'dir. Eğer, o olmasaydı, seni de yaratmazdım!” demiştir. (Kastalânî, 2015: 38) Bunun bir benzerini rivayet eden Hâkim, bunun sahih olduğunu bildirmiştir. Genelde tasavvuf erbabınca çok kullanılan bu konuyu Yahya Efendi de kullanmış; ona göre de Hız. Muhammed nurların nurudur, iki gözün de nuru O'dur. Onun nurunun hergün yanında olduğunu, canına merhaba dediğini yani rahat ve huzur verdiğini ifade etmiştir.

İnanmayan münafıktır
Resulullah yalan demez
Hakikat bağının gülü
Bülbüllere şifa geldi
(150/11)

Bu dörtlükte Hz. Muhammed'in sdk sfatına vurgu yapmştr. Elbette Hz. Peygamber yalan söylemez, ondan yalan sadır olmaz, olamaz. Zira yalanın yasaklığını o bildirmiştr. Müslüman yalan söylemez demiştr. Müslüman olduğunu söyleyip de buna inanmayan, dştn Müslüman görünüşlü bir münafıktır. Hakikat bağının gl Hz. Muhammed'dir, onun aştıkları da bülbül diye ifade olunur ki Hz. Muhammed'in gelmesi onlara şıfadır.

Muhammed ceddinden öğrendim
Bu ilmi hikmet dilini
Ne okudum ne de bildim
Yok olup vardım dost yanına
(168/7)

Yahya Efendi mmdir, hocalardan okumamştr. Onun tasavvurunda hocası, dedem diye ifade ettiği Hz. Peygamber'dir. Bu maneviyat ilminin, şirlere dökülen hikmet dilinin de hocası Hz. Peygamber'dir. Bu ilim okuyup da bilinmez ancak yoklukla elde edilir, Yahya Efendi, ben de dostun yanına yani Allah'a yoklukla vardım, vuslatına erdim demiştr.

Rız candan alır haber
Rız candan gelir haber
Rız aştı bilir peder
Ceddin Muhammed'den gelir
(192/8)

Bu şirinde de bilginin merkezinin can olduğuna, haberin oradan alınıp geldiğine yani alm ve habr olan Allah'tan her bilginin süzülüp geldiğine vurgu yapmaktadır. Bunun da aştıla olacağını ve yine dedesi Hz. Muhammed'den geldiğini, Allah'ın habr isminin Muhammed mazharından haber verdiğini sylemiştr.

Mekke'den yönümüz erdi Cidde'ye
Hazreti Havva'yı vardık görmeye
Medine şehrinden selam vermeye
Nur Ahmed'e zaten canım gidiyor

Sahabeyi izam hepsi belli
Gönül ravzasında kırk vakit belli
Her cinsten cem olmuşt hacılar belli
Ykselmişt şanına selam ediyor

İçimde Muhammed taştrada değil
O can kulesinde eştyada değil
Her niyet içinde uzakta değil
Her canın içine canım giriyor

Kudüs'te muallak sahranın taşı
Halilu'r-rahman da sahralar başı
Her bir enbiyanın güzel nakkaşı
Muhammedi muhtara canım gidiyor
(257/5-6-7-8)

Bir umre yolculuğundaki ziyaret yerlerinden bahsetmiştir. Hz. Havva annemizin kabrinin Cidde'de olduğu söylenir, onu ziyaretini ve Medine şehrinden selam getirdiğini söylemiş, her ne kadar ilk annemizden bahsetse de aşkına olan bağlılığını son mısrada dile getirmiştir. "Nur Ahmed'e zaten canım gidiyor." demiştir. Hz. Muhammed'e olan aşkını diğer kıtalarda da anlaşılır bir dille ifade etmiştir.

Bu Rızâ'nın adı ihyadan geldi
Ceddi Muhammed'dir o nesli pakten geldi
Bahr-i yezdan bahr-i bîpâyandan geldi
Her yüzde yüz olup görünen dilber
(287/6)

Yine neslinin dedesi Hz. Muhammed'den geldiğini, aslının o pak nesilden olduğunu dile getirmiştir. Her şey aslını bulur kavuşur, Allah'ın bahr-i bîpâyânı ki sonsuzluk denizine verilen addır, ayrıca kendisinin aslen oradan geldiğine atıfla son kıtada da aslında her yüzde görünenin Allah'ın müşahedesi olduğuna değinmiştir.

Şu şiiri biraz uzun olmasına rağmen anlaşılır bir dille Rasulullah'a olan sevgisini dile getirmiş olması açısından on yedi kıtadan bir kaçını seçip önem arzettiği için burada son şiir olarak veriyoruz:

Gelmişim gülzârımın iline
Ne gelirse söylemektir dilime
Hakk'ın ihsanı gelir gönlüme
Her derde şifasın ya Resulallah

...

Ümmet oldum kulun kölen olayım
Gelmişim bu ile seni canda bulayım
Sırrın cana ersin sensiz nasıl durayım
Gönlümde bir yârimsin ya Resulallah

...

Nice canlar hasretinle yana yana iniler
Hiç duymayan sağır gibi kulakları çiniler
Senin neşenden yerler gökler iniler
Dünya ukba sultanısın ya Resulallah

...

Bu miskin Rızâ'nın söyler dili coşarak
Her ırmaklar yol alıyor taşarak
Babu's-selam kapısından koşarak
Oğlun sana geliyor ya Resulallah
(382/1-5-13-17)

Yahya Efendi'nin Hz. Peygamber tasavvurunu anlatan buraya aldığımız bu şiirini parantez içinde verdiğimiz şiir numarasından hepsi okunduğunda, çok güzel anlaşılır bir Türkçe ile ifade ettiği görülmektedir. Yukarıdaki bu şiirden hareketle; Yahya Efendi Allah ve Hz. Peygamber'den ayrılığı hiç istememiş ve kabul de etmemiştir. Onun arzusu hep Allah ve peygamber vuslatı olmuştur. Şiirin ilk kıtasından hareketle ayrılık derdinin şifası Hz. Peygamber'dir. Onu ta ezelde gördüğünü söylemiş, Allah'ın günahları onun aracılığı ile affedeceğinden bahsetmiştir. Peygamber aşkı ile onu övüp methettiğini, nuruna gark olmayı istediğini, ümmeti olduğunu, kulu kölesi olduğunu, canında can olup vuslat istediğini dile getirmiştir.

Yahya Efendi Hak aşığıdır, buna şiirleri şahittir. Hakk'a olan aşkının da yolu Hz. Peygamber'den geçmiştir. Kendi ifadesi ile ondan okumuş, Allah'a da onun sayesinde aşık olmuştur. Ona göre Allah'a giden yol Hz. Peygamber'den geçmektedir. Neslinin o pak nesilden geldiğini, soyunun ona dayandığını defalarca dile getirmiştir. Seyyid olduğunu, dedesinin Hz. Peygamber olduğunu şiirlerinde söylemiştir.

Bu yukarıdaki şiirde Peygamber aşkını, ona olan bağlılığını bir umre veya hac ziyaretinde yaşadığı manevi hisleri ile dile getirmiştir. “Ümmetlerin sıra sıra dizilmiş / sana senâ etmek dile nasip verilmiş” derken, sıra sıra dizilmiş babu's-selam'dan girip Hz. Peygamber'i ziyaret eden ümmetin onu selamlamasını tasvir edip anlatmıştır.

Ruhun çeker cezbedip getirir gedalarını
Ravzandan iştirsin her birinin sedalarını
Bulduransın her canlara hüdalarını
Her dilin tercümanısın Ya Resulallah
(382/15)

Dünyanın her yerinden Medine'ye Hz. Peygamber'in aşıkları gelip ziyaret etmektedir. Ravza'da her birinin selam vermesini Hz. Peygamber iştir. Zira bu husus hadiste şöyle geçmektedir: Resulullah Efendimiz “Bir kimse bana selam verince Allah bana ruhumu iade eder, ben de o kimsenin selamını alır, ona karşılık veririm” (Ebû Dâvûd, “Menâsik”, 100, No. 534) buyurmuştur. Her dil ayrı bir dilden konuşur ama Resulullah onun tercümanı olur, Hüda'ya onu vasıl eder demiştir.

4. YAHYA EFENDİ'NİN GÜLZÂR-I AŞK-I İLAHÎ DİVANI

1

Yine dil murgisi öter de durmaz
Aşkın gelir can dilleri yorulmaz
Ten gemisi ruh ummandan ayrılmaz
Diyelim Allah Allah

Yana yana kül olayım
Döne döne aşkını bulayım
Nasıl senden ayrılalım
Diyelim Allah Allah

Masiyetten kurtarır
Çün gafletten uyarır
Kul olan hakka yalvarır
Diyelim Allah Allah

Zâkir kalbin nûr eder
Bu ruhun hakka gider
Sâlikî maksuda yeter
Diyelim Allah Allah

Varlığın senden gider
Varıp ol dosta yeter
Gözün yâri fehmeder
Diyelim Allah Allah

Can kulağın işitir
Gizli hakkın ününü
Sakın gafletle deme
Diyelim Allah Allah

Her azada bir dil var
Her esmada bir nur var
Rızâ aşk ile yalvar
Diyelim Allah Allah

2

Dost cemâli açanlar
Haktan yana uçanlar

Gönlü serden geçenler
Lâ ilâhe illallah

Tevhide çalışalım
Derslere alışalım
Irmak gibi çoşalım
Lâ ilâhe illallah

Tevhit okuyan diller
Canı gönülden derler
Dost zikrini ederler
Lâ ilâhe illallah

Yakan aşkın ocağın
Yokluk görmez bucağın
Söndürür nâr ocağın
Lâ ilâhe illallah

Siler kalbin pasını
Alır gönül yasını
Kurtarır hem başını
Lâ ilâhe illallah

Coşturur sâlikleri
Bildirir sülûkleri
Duyuran kulakları
Lâ ilâhe illallah

Dil tahtının serveri
Enbiyanın rehberi
Esmaların gevheri
Lâ ilâhe illallah

Cihânın güneşisin
Vilayetler başısın
Esmalar nakkaşısın
Lâ ilâhe illallah

Tenhada yoldaşımsın
Derdimin haldaşısın
Gönüller dildaşısın
Lâ ilâhe illallah

Mârifetin ummanı
Sil gönülden dumanı
Artırır bu imanı
Lâ ilâhe illallah

Nurdan kandildir aslın
Dost nurundandır neslin
İki cihanda dostun
Lâ ilâhe illallah

Seyr-i süluk gösteren
Düşmanları susturan
Şeytanı dara astıran
Lâ ilâhe illallah

Nefsin yedi sıfatı
Sür gönülden afatı
Ruhu sultan hayatı
Lâ ilâhe illallah

Mutmainne sıfatı
Raziyenin hayatı
Marziyenin mematı
Lâ ilâhe illallah

Safiyenin cezbese
Tükenir nefsin sesi
Ruhu sultanın dersi
Lâ ilâhe illallah

Bâb-u Rızâ fetholsun
Dârü'l-emânda kalsın
Dostun havfı çok olsun
Lâ ilâhe illallah

Aşığrı masum eden
Hem varını yok eden
Bînihâye eyleyen
Lâ ilâhe illallah

Aşk veznini artıran
Ummanına daldıran

Hem dostunu bulduran
Lâ ilâhe illallah

Körün gözünü açar
Bu ruhun Hakka uçar
Etmez belaya düçar
Lâ ilâhe illallah

Aşık Rızâ can ile
Esmaları cem eyle
Ruhu sultanla bile
Lâ ilâhe illallah

3

Cümleyi yoktan var eyleyen
Kullarına vaat eyleyen
Sever Allahı hû diyen
Hû hû hû hû

Oldu dersimiz bütün hû
Muratları verendir bu
Bütün sırrı bilendir hû
Hû hû hû hû

Gönlümüzün cazibesi
Ne hoş olur hû demesi
Dost adınına hû demesi
Hû hû hû hû

Dost adına anak daim
Hizmetinde olak kaim
Sevdasından olak sâim
Hû hû hû hû

Sensin canımın cananı
Sever gönlüm hû der ânı
Sensin Mevlam kerem kânı
Hû hû hû hû

Hû diyen diller çürümez
Husuz hiç beden yürümez
Yerdeki karlar erimez
Hû hû hû hû

Eser kaba yel hû deyu
Aradığım kar bu deyu
Seller akışır hû deyu
Hû hû hû hû

Güneş hûya aşık imiş
Hû dediğim maşuk imiş
Hû'nun rengine boyanmış
Hû hû hû hû

Mahveden varlığım hûdur
Aradığım yârim budur
Çıkmasın dilimden sudur
Hû hû hû hû

Gelmişim hû hû şehrine
Girmiştir ânın bahrine
Ânın sırrını kim bile
Hû hû hû hû

Dostum beni hûya sattı
Hû götürüp nura kattı
Yetmiş bin mahfiyet etti
Hû hû hû hû

İşitecek kulağım hû
Elestüde ikrarım hû
Gönlümdeki sultanım hû
Hû hû hû hû

Aşık Rızâ okur hûdan
Sakın ayrılma sen bundan
Canı vareyledi hûdan
Hû hû hû hû

4

Gönül olma ferağat
Gel dön Allah aşkına ya hû
Ayrı gezme sen andan
Bak canda cana ya hû

Bekle kapısın izle
Bakıp göresin gözle
Bulunur mu o sözle
Biz ile bizde ya hû

Birlik şehrine varsam
Hakiki yâri bulsam
Görünce yâri ölsem
Baki kalan O ya hû

O varken ben var olmam
Ansız bir yeri bulamam
Ayrık bakiyim ölmem
Ölen hayvandır ya hû

Yek var dü cihan yok
Andan ayrı bir can yok
Gözüm sensin gören sensin
Varlık perdedir ya hû

Ne can kalır ne tenler
Ne et kalır ne gönler
Sana döner hep yönler
Maksudu yârdır ya hû

Miskin olup gezerim
Her sırlardan sezerim
Ben nefsimden bezerim
Çoktur ziyânı ya hû

Rızâ derdin unuttu
Dermanı gayri neyler
Her yerde vechi yârin
Gören belli olur ya hû

5

Doldu gözlerime yaş
Yolunda kurbandır baş
Nefs ile etsem savaş
Yolunda Muhammed'in

Yanağı güle benzer
Sözleri bala benzer
Sevdası cana benzer
Gönlümde Muhammed'in

Yürürüm ive ive
Sevdiğim diye diye
Bülbül olup söylerim
Vasfindan Muhammed'in

Canda gördüm nurunu
Tende gördüm sırrını
Gönlünde mir'atini
Seyrettim Muhammed'in

Düştüm bahrine anın
Ummanıdır cihanın
Aciz kaldı dihanım
Nurundan Muhammed'in

Bir güneş gördüm düşte
Akıl aciz bu işte
Can bedende kafeste
Arzundan Muhammed'in

Dilleri okur Kur'an
Âlem bulmuş yeni can
Sensin âleme sultan
Hükmü var Muhammed'in

Yanar canım aşkından
Dolar gönlüm vasfindan
O güzel nur şavkıdan
Ayrılmam Muhammed'in

Yeni fehmettim dostu
Gönül o yâre düştü
Aşıklar bade içti
Tadından Muhammed'in
Güneş verdi selamı
Kamer etti kelâmı
Ayan oldu cemali
Nurundan Muhammed'in

Gözlerime geldi yaş
Mucizattan erir taş
Yolunda kurbandır baş
Dininde Muhammed'in

Ebubekir yârânı
Mağarada duranı
Şol güvercin örümcek
Korudu Muhammed'i

Ebubekir uyandı
Hayye ana dokandı
Gözlerinden yaş aktı
Uyarttı Muhammed'i

Ömer'ül-Faruk yâri
Ana söylerdi sırrı
Açıktan ezan gayri
Okundu Muhammed'in

Osman hafız-ı Kur'an
Levhine eyler seyran
Her günü oldu bayram
Sevdadan Muhammed'in

Zülfükârı elinde
Tevhit okur dilinde
Bab-u Rızâ yolunda
Haydarı Muhammed'in

Hasan Hüseyin gülü
Din yolunun bülbülü
Kâbe dağı sümbülü
İninde Muhammed'in

Aşık Rızâ yan nâre
Ara derdine çare
Her kim varsa bu bahre
Mahfinden Muhammed'in

Medine ilinin gonca gülleri
Okur salavatı mümin dilleri
Göstermiş âleme doğru yolları
Okur Kur'an'ını Hakk'ın Muhammed

Mahşerde kefiledir ümmeti n se
İşitenler gelir mescide sese
İtibar olur mu kuru kafese
Nuri iman koydu cana Muhammed

Aradım derdime buldum devayı
Bülbül enginlere yapmaz yuvayı
Tevhit ile yapsan kalbe cilayı
Kurtardı canları nardan Muhammed

Gel ey gönül gayret eyle sünnete
Tutar isen hemen giren cennete
Evvel  mr n geçti d n ahirete
şeriat tahtını kurdu Muhammed

Sevenler Allah'ın girer dinine
Hasıl murat olur varan sinine
Garg olur vücudun nurun k nine
Vasılı nur eder Hakk'a Muhammed

Düşenler izine yabana gitmez
Nur olan gönülde masiyet bitmez
Resulü sevenler sünnet terk etmez
Duyurdu irfanı cana Muhammed

Erenler hazırdır bütün emrine
G r rl r hizmeti gitmez nehyine
Bulurlar maksudu varan mahfine
Gösterir kenzini hakkın Muhammed

Ma ni deryasının gavvası mürşit
Uyan gafletlerden sözümü işit
Huzuru divanda ümmete şahit
Bulup ümmetini seçer Muhammed

Muhammed'in nuru âleme ayan
Doğup güneş gibi zulmeti kovan
Tevhittir kalbiyin pasın yuyan
Dönderir saliki Hakk'a Muhammed

Mucizâtı âlemlere ayandır
Bu dinin temeli mülkü Kur'an'dır
Yandır ciğerimi aşka boyandır
Feyzi irfan koydu cana Muhammed

Bây-u gedâ kapısında dururlar
Arayan devleti canda bulurlar
Dost ile üzlette bile olurlar
Katrayı bahre çeker Muhammed

Ayırmasın mevlam Rızâ'yı senden
Bir gün canım çıkıp gider bu tenden
Ben bir âciz kulum ne gelir elden
Muhabbetin cana doldu Muhammed

7

Uğradı Ramazan harman içinde
Tutanların olsun derman içinde
Sekiz cennet versin her birisine
Kavuştur Muhammed yâr sürüsüne

Oruç tutanların benzi sararır
Oruç tutmayanın benzi kararır
Girerse mezara yeri daralır
Kavuştur Muhammed yâr sürüsüne

Oruç olanların gülleri açar
Her gün ona Hak'tan üç melek uçar
İdris Nebi ona hülleler biçer
Kavuştur Muhammed yâr sürüsüne

Orucun içinde gelir kadiri
İman ile doldur durma sadırı
Tutanlardan kaldır yâ Rab suduri
Kavuştur Muhammed yâr sürüsüne

Teravîh kılınca kalır vitiri
Bu ayda çok edin durman zikiri
Akşam iftarında edin şükürü
Kavuştur Muhammed yâr sürüsüne

Muhammed'in ümmeti nurdan çıkarır
Aşıkların ciğerleri yaradır
Ulu Kadir Mevlam neler yaratır
Kavuştur Muhammed yâr sürüsüne

Tutanlara mevlam versin çok sabır
Bu ayda geldi mevladan emir
Tutanlar daima emrini tanır
Kavuştur Muhammed yâr sürüsüne

Gayet hararetili orta sıcaktır
Burda yanan orda yanmayacaktır
Tutmayan tadına banmayacaktır
Kavuştur Muhammed yâr sürüsüne

Aşık Rızâ bulsun nurdan babını
Tutanların doldur nurdan kabını
Uzun et ömrünü ihtiyarî şabını
Kavuştur Muhammed yâr sürüsüne

8

Dindirme gözüm yaşını ağlayayım
Girip bu aşk ile canımı dağlayayım
Bu canı ırfana dil bağlayayım
Nolur varlıklara koyma yâr beni

Sensiz olmaz gözümün ferî
Sensiz olanların cehennem yeri
Gönlümün meskeni hakikat şehri
Nolur varlıklara koyma yâr beni

Gönlüm Allah der dilimde hû var
Cümle kullar senin rahmetin umar
Bulayım aşkını olayım süvar
Nolur varlıklara koyma yâr beni

Her eşyada seni gören gözlerim
Her esmada olan senin sözlerin
Ruhum atom olmuş dünyayı ateşlerim
Nolur varlıklara koyma yâr beni

Bu dilim hikmetten hiç taşra çıkmaz
Kim muhabbet kılsa anı yakmaz
Görür hatalarım hiç başa kakmaz
Nolur varlıklara koyma yâr beni

Kalbim ruhum sırrım hafi ahfa
Letâyif-i nefis küllüsü ihfa
Her taraf dil olmuş vücut bir kafa
Nolur varlıklara koyma yâr beni

Hapsi nefes yirmi bir olur tamam
Kırk bir adet nefy-ü isbat heman
Arşı murakabe ederler heman
Nolur varlıklara koyma yâr beni

Geçer murakabeye orda olanlar
Dost varlığı doldu hemen cihanlar
Mahfiyet kesbeder aşka uyanlar
Nolur varlıklara koyma yâr beni

Her azam yârindir ben kayboldum
Benliksiz esrara çün vakıf oldum
Yahya'yı Rızâ'yı çün anda buldum
Nolur varlıklara koyma yâr beni

9

Güneşin sıcağı cezbetti yeri
Kavurdu bir damla su ister ya Rab
Bütün ekinlerin rengi sarardı
Kavruldu bir damla su ister ya Rab

Sıcaktan böcekler zemine girer
Meğer ki senden inayet erer
Senden başka suyu kim verir
Kavruldu bir damla su ister ya Rab

Yerle gök arasında bahri muhitin
Kestirme münkire senden ümidin
Bunalmış arılar inler su deyin
El-aman bir damla su ister ya Rab

Nisan suyuna kanmadı turap
Vermezsen rahmeti halimiz harap
Bir bağlı kuluna su verdi kurap
El-aman bir damla su ister ya Rab

Turabın gıdası bütün su imiş
Aç kalırsa nebatları yer imiş
Bütün otlar büyümeden kurumuş
El-aman bir damla su ister ya Rab

Bin dokuz yüz kırk yedi Nisan beşinde
Kurumuş meyvalar dalın başında
Bugün sulu rahmet gördüm düşümde
El-aman bir damla su ister ya Rab

Rızâ'nın istediği senin rü'yetin
Asi kullarına verme zahmetin
Ölmüşe kalmışa senin rahmetin
El-aman bir damla su ister ya Rab

10

Düşmüşüm yâr aşkına yanarım
Bugün yârın kavuşurum sanarım
Uzun boylu nazlı çınarım
Anar mı ola şu sırada yâr bizi

Seni görmeyeli gönlüm merakta
Sanarım ki sevdiceğim ırakta
Gönlüm karar etmez hiçbir durakta
Anar mı ola şu sırada yâr bizi

Yarimin sevgisi yok etti varım
Sanarım kimseye değmez zararım
Seni bulmak için fırsat ararım
Anar mı ola şu sırada yâr bizi

Güzelin işine akıllar aciz
Çok söyleyip yâri etmeyim taciz
Bulup da varlığım eyledi haciz
Anar mı ola şu sırada yâr bizi

Nefsin çerileri girmiş pusuya
Lenterani diye emreyledi Musa'ya
Kudretten hüner verdi kuru asaya
Anar mı ola şu sırada yâr bizi

Rızâ'nın gönlünde bütün yâr imiş
Bahri sırra eren o bir er imiş
Bilire bilmeze bütün sır imiş
Anar mı ola şu sırada yâr bizi

11

Şeyhim sultan Vehbi idi
Gönül dostu beli dedi
Şeyhim Ulu Veli idi
Kurban olam sultan Vehbim

Erzurum'un gonca gülü
Meşayih içinde ulu
Şark ile garpden beri
Kurban olam sultan Vehbim

Doyamadım ben diline
Kurban olam o eline
Nakşibendinin yoluna
Kurban olam sultan Vehbim

Hem Kadiri hem Nakşi
Nuru hattan durur kaşı
Dünyada bulunmaz eşi
Kurban olam sultan Vehbim

Mürşitlerin havacesi
Müderrislerin hocası
Cümle meşayihın hası
Kurban olam sultan Vehbim

Kındığı'dan gelmiş idi
Efsemce'ye konmuş idi
Aşk oduna yanmış idi
Kurban olam sultan Vehbim

Efsemce'nin çeşme gâhı
Gönlümün tahtı gahı
Bütün dünya çekti ahı
Kurban olam sultan Vehbim

Aşık Rızâ senin oğlun
Haktan yana senin yolun
Veyis ile komşu olun
Kurban olam sultan Vehbim

12

Karakaya bülbülüsün
Bahçelerin hem gülüsün
Hem müderris hem hafızsın
Mevla rahmet etsin sana

Sensin mihrabın vekili
Taze biçtiler kefeni
Komşu yükletti yükünü
Mevla rahmet etsin sana

Okur idin çok Kur'anı
Duyurdun halka fermanı
Ecelin geldi zamanı
Mevla rahmet etsin sana

Söyler idi halka pendi
Gayet zayıf idi kendi
Bütün aşk oduna yandı
Mevla rahmet etsin sana

Emin hoca derler sana
Kitapların kime kala
Ağlayarak düştüm yola
Mevla rahmet etsin sana

Osman ile Mehmet, Mevlüt
Ağlamayın gitti ümit
Firdevsi âlâdan yer tut
Mevla rahmet etsin sana

Komşu hakkı helal olsun
Rahmet suyu ile yunsun
Nurdan bir saraya konsun
Mevla rahmet etsin sana

Aşık Rızâ'nın baba dostu
Sevmek idi daim kastı
Üzerine nurlar düştü
Mevla rahmet etsin sana

13

Karakaya türbesinde
Kayaların gölgesinde
Nazlı bülbüller sesinde
Çağırırım hû dost hû dost

Seyit Halil Tekkesinde
Gönül dostun Mekke'sinde
Daim keklikler sesinde
Çağırırım hû dost hû dost

Ölsem kayalar başında
Sinim otuz üç yaşında
Her dem dervişler peşinde
Çağırırım hû dost hû dost

Halakanın ortasında
Zikirlerin gaydesinde
Nazlı yârin sevdasında
Çağırırım hû dost hû dost

Zikir çeken aşık olur
Özü bağı yanık olur
Gönlü dostu tanık olur
Çağırırım hû dost hû dost

Aşık Rızâ dostu sever
Zikir etsem diye iver
Güzel bir yârini sever
Çağırırım hû dost hû dost

14

Gönül Esâd'ını ister
Sami gibi bir er göster
Salikleri aşkla besler
Misli yoktur her tarafta

Yandıran ol şem'aları
Bildiren ol sevdaları
Gösteren ol güzel yâri
Misli yoktur her tarafta

Asrı zamanın ulusu
Her tarafta var kokusu
İçinde hakkın kokusu
Misli yoktur her tarafta

Esrarı canlarda biter
Aşkıyla ciğerler tüter
Bülbül gibi durmaz öter
Misli yoktur her tarafta

Vezne ile tartar bizi
Şemsi maha benzer yüzü
Dost mirati olmuş özü
Misli yoktur her tarafta

Sen canımın sultanısın
Bu zamanın ummanısın
Her gönülün irfanısın
Misli yoktur her tarafta

Sa ile mimdedir adın
Şekerde baldadır tadın
Düşkünlere çok imdadın
Misli yoktur her tarafta

Gönüllerin cezbesinde
Aşıkların vecdesinde
Duran arşın gölgesinde
Misli yoktur her tarafta

Kün fesadından ayırır
Tecelli nura bağlıdır
Ciğeri aşkla dağlıdır
Misli yoktur her tarafta

Rızâ'nın canda halisin
Muhabbet aşkta dilisin
Ol hakkın gizli nurusun
Misli yoktur her tarafta

15

Yâr sevenler yâri sever arzeder
Yanar canı son menzili tarz eder
Aşık canı ölmekliği arz eder
Muhabbet seline düşüp çağlama

Göçer kervan uyan bak ki neler var
Mahbub güzel gönülleri deler var
İçi düşman yüzümüze güler var
Dost belleyip huzurunda ağlama

Gönül düşmüş nazlı yârin ağına
Mecnun oldum düştüm Leyla dağına
Bülbül konar güzel gül budağına
Aşığı maşuktan gayri anlama

Hayran koydu gözlerimin cemalin
Anlatmaya kıyas olmaz kemalin
Haftada ayda bir gelsin selamın
Uzaklardan bana selam yollama

Tel tel olmuş nazlı yârin zülüfû
Gönül usanmayıp ister bu keyfî
Seven mahbubundan eder mi havfî
Sevdim seni geri döner belleme

İçim dışım dolu merak ağlarım
Hasretiyle ciğerimi dağlarım
Bir avcıyım sağlam bağla bağlarım
Ah çekip de zari zari ağlama

İçerim yanıyor gönlüm pek hasta
Tren katarında çekilir posta
Aşık gelsen dostun rızasın iste
Kızılırmak gibi boşa çağlama

Aşık Rızâ canda yansın ateşin
Uçmuş bülbül kuru kalmış kafesin
Çağırarak tükeniyor nefesin
Kendi özünü dosttan uzak anlama

16

Düştüm bir büyük ummana
Sevda verdim candan cana
Ağyâr benim neyim olur
Ben gönlümü verdim sana

Alma gönlüm nazlı yârden
Ayırma bu güzel kârden
Bülbül zarı neden bilmem
Düşürdün gönlümü sana

Figanım var zar içinde
Bir katrayım nar içinde
Bir zerreyim mâr içinde
Ver tiryakin güzel bana

Dünya dolabına girdim
Döne döne ben yoruldum
Beyaz kefene sarıldım
Ver yoldaşım güzel bana

Ölüm bize acı gelir
Yaralara sancı verir
El ile bedenim yürür
Ne yüzünen varam sana

Dünya bize bir fak imiş
Vefası yok katar imiş
Gelenleri tutar imiş
Tutulmadan varam sana

Tutulanın hali yaman
Malı mülkü olur talan
Beden şehri olur viran
Ne yüz ile varam sana

Aşık Rızâ sevmeye bunu
Gittiğin yolunu tanı
Feda kılam cismi canı
Rızan ile varam sana

17

Bulsan devleti aşk odun
Ne hoş olur ihsan sana
Varlığını mahfet âhi
Derman olur derdin sana

Küllü ağyârdan kes ümit
Âriflerin izine git
Mağrifet devletin seyret
Yüz göstere huban sana

Dil merkezin tahtına gel
Cülüs et edeple hem gel
Ferman-ı zuhur gözle gel
Nur göstere divan sana

Nefsin sermayesin bırak
Yolcusun yolun çok ırak
Elde tutarsan bir bayrak
Kamu devlet gelsin sana

Merdane yürü yoluna
Şahin konar çün koluna
İhsan eder dost kuluna
Göstere dil ferman sana

Kalmazsın derbeder naçar
Can kuşu kanadın açar
Havfi ilahi kefen biçer
Sâran olur ihlas sana

Sohbet kıl devlete eriş
Tenhaca yâr ile görüş
Sır evine sıkı yapış
Can göstere sultan sana

Deme devlet buldum heman
Yâr sen olun anda heman
Böyle mi olur yâri bulan
Deme sırrın söyler sana

Olur cümle canlar süvar
Bu vücudun anda dıvar
Hak kulların bunda sınar
Gaflet ile gelme der sana

Söz odur ballardan leziz
Can odur canlardan aziz
Kalbin olursa çün temiz
Mihman olur süphan sana

Rızâ aşktan dilin kesmez
Her tarlaya tohum ekmez
Susuz yere fidan dikmez
Yersen yeter hurman sana

18

Uyan ey kardeş uyan Allah aşkına
Uyur mu bütün cemadat uyuma Allah aşkına

Uyur mu gökte ay ve güneş O yârin sevdasından
Raksa döner hem felekler uyuma Allah aşkına

Uyku kabirdedir uyu ki ta uyanasın
Burada iken gel uyuma O güzel Allah aşkına

Derdi olan hiç uyur mu inler derdin marazından

Kurtul uyku emrazından uyuma Allah aşkına

Haftada bir uyku gerek Hakka tevfiz safi yürek
Nefsim hanesine direk uyuma Allah aşkına

Sen uyun o yâr uyumaz uykuda olan tanınmaz
Hem rüyana inanılmaz uyuma Allah aşkına

Gece herkes uyur bir yâr kalır gözlerini gaflet alır
Uyumayan yârin alır uyuma Allah aşkına

Gözün yaşı uyku koymaz güzel seven hiç uyumaz
Sohbeti yârden ayrılmaz uyuma Allah aşkına

Pervaneler gece yanar uyumayan şemalara
Sen de aşık isen hakka uyuma Allah aşkına

Rızâ'nın işi gaflet uyku vermez göze mühlet
Görür ârif eder töhmet uyuma Allah aşkına

19

Aşka düşen divaneler
Şeriattan ayrılmaz ya
Mahfi küle karışanlar
Şeriatten ayrılmaz ya

Kendini evliya sananlar
Şeriata söz atanlar
Amele riya katanlar
Tarikat kafiridir ya

Şeytandan alır feyizi
Eder şeriata buğzu
Halkın bu sersem uyuzu
Konuşana ulaşır ya

Şeriat-ı karrâ'ya söz atar
Kudurmuş köpekten beter
Evliya ardından yeter
Kafiri zındıktır ya

Huzuru buldum der söz eder
Allah'ın farzın terk eder
İblis lainden çün beter
Tarıkı şeytandır ya

Gördüğünü kimse görmez
Söz ile hiç ele girmez
Her mürşide boyun vermez
Cazuyu ayârdır ya

Kur'an okur verir mana
Nefsi alimimiş güya
Halkı azdırmış bakın şuna
Müsellemetü'l kezzap'tır ya

Tarikatta çok sapkınlar
Şeraitte pek çapkınlar
Kadınlara pek tapkınlar
Şehvet perest bunlardır ya

Hakikata dil atılmaz
Onlar bunlara katılmaz
Ulu dağlar hiç tartılmaz
Kebir-i azim'dir ya

Tarikat kafiri zındık
Şeytan ile kırar findık
Sizi hakikatte sandık
Tarikat düşmanlarıdır ya

Ey Rızâ ruhani ol kim
Seçesin illet zilletin
Mürşit olan güneş gibi
Kendi yüzün göstermez ya

20

Ey benim sevdiğim nazlı güzelim
Düşmüşüm aşkına ağlar gözlerim
Gece gündüz sensin daim sözlerim
Kurban olam sevdiğim yâr sana

Seni sevmeklikten gayri yok çare
Yüreğime düştü aşkından yâre
Düşeli sevdana oldum avare
Kurban olam sevdiceğim yâr sana

Kurtarma aşkından sen beni yârim
Sevdanı ver bana bu olsun kârım
Lütfi ihsanından ayırma yârim
Kurban olam sevdiceğim yâr sana

Düşmüşüm sevdana olmuşum aşık
Gönlüm sevdan ile yârim dolaşık
Her daim yâr ile olam tanışık
Kurban olam sevdiceğim yâr sana

Sevdan yüreğimi ok gibi deler
Gayriler görür de yâr bana güler
Türlü nikaplardan çekmiş bürgüler
Kurban olam sevdiceğim yâr sana

Aşık Rızâ ister daim Rızanı
Sen esirge verme kulluk cezamı
Bir nazlı yârime versem selamı
Kurban olam sevdiceğim yâr sana

21

Ey benim sevdiğim yârim
Senden gerek derman bana
Yalnız yola gidemem
Rehber gerek oldu bana

Muhabbetin açmış gülü
Doğruların âsan yolu
Aşk yolunda bülbül gibi
Zari figan ettir bana

Kurban olam aşıkların
Sevdiğimi tanıkların
Sarhoş olup ayıkların
Aşk kadehin tuttur bana

Şerbetten içenler ne hoş
Sözlerini dinler bu kuş

Aşık yolu olmaz yokuş
Ruhu tayyâr yaptır bana

Aşığın ciğeri yansın
Gönlü bir yâr ile olsun
İçine sevdalar dolsun
Bir döş emek yaptır bana

Aşık Rızâ Rızan bulsun
Ağlar iken hemen gülsün
Boş kaplarını doldursun
Lütfi ihsan eyle bana

22

Bugün yâre varsa yolum
Acep yârim severmola
Çeşmeye tutsam bardağım
Yüzlerimi sular mı ola

Manide gördüm bir kuyu
Gayet batındadır suyu
Selviye benzerde boyu
Yâr sözümü duyar mı ola

Benzin doldurdum motora
Ateşini yâr getire
Nefsime versem satıra
Varlığını kırar mı ola

Borulara verir hava
Ruh bedende olur civa
Gönül manide bir kova
Mârifetten dolar mı ola

Aldım kalemi elime
Pervane geldi yanıma
Odlar bıraktı canıma
Birgün acep söner mi ola
Aşık Rızâ olsa nemle
Ummanlar olur bir damla
Gönlümü geçirdim gamle
Aceb yârim siler mi ola

23

Namazını kılan güzeller sofular
Sakının gitmeyin heva yoluna
Kalıbı namazda gönlü yabanda
Sakının gitmeyin heva yolunda

İve iver gider mescit yoluna
Hiç bakınmaz sağ ile soluna
Sakının düşmeyin şeytan ağına
Sakının gitmeyin heva yoluna

Hevayı heva bizlere tuzak
Zerre gönüllerden olmuyor uzak
Bizlere düşmandır alemleri berzak
Sakının gitmeyin heva yoluna

Sıdk ile kulak ver dinle sözümü
Sofulukta arar bulur izini
Kara etmek ister her an yüzünü
Sakının gitmeyin heva yoluna

Ne âbidi kor ne de zahidi
Nefsin durur hemen anın şahidi
Şeytan ile beraberdir çün ahidi
Sakının gitmeyin heva yoluna

Şeytan gelir görünmeden yanına
Kurur tuzağını iman yoluna
Köşk edinmiş girmiş anın canına
Sakının gitmeyin heva yoluna

Rızâ'yı Rızâ'dan etmesin cüda
Bir gönlüm var esirgeye o hüda
Bir gün kulağıma erer bir nida
Sakının gitmeyin heva yoluna

24

Açtım kudret perdelerin
Buldum güzel sevdaların
Aşk yolunda cefaların
Çeken gelsin bu meydana

Meydan içinde merdan var
Seyir içinde seyran var
Devir içinde devran var
Süren gelsin bu meydana

Okudum ilmi hayattan
Mana bilmezdim âyetten
Münezzektir her cihetten
Seven gelsin bu meydana

Aşktır bütün devletimiz
Malı ve mülk servetimiz
Artar aşkla rağbetimiz
Seven gelsin bu meydana

Felektir devri çark uran
Hafızın dilinde Kur'an
Bir canını sana kurban
Eden gelsin bu meydana

Bütün otlar hep yeşildir
Kudretinde hep peşindir
Söyleyen kudret sesidir
Duyan gelsin bu meydana

Güzelin sevdiği erdir
Benim gönlüm viran köydür
Kenzi isteyene boldur
Alan gelsin bu meydana

Rızâ derki seven yâri
Sevmek güzelin kari
Dost uğruna güzel seri
Seren gelsin bu meydana

25

Badeler içilsin sürülsün demler
Engel muzilere verilsin semler
Perde mi olur göze pencere camlar
Uzatıp yüzünü gör dedi bana

Ekmiş pencereye çiçekle reyhan
Senin aşkın ile yarıyor cihan
Dostum gözlerime olmuştur nihan
Çıkarıp yüzünü gör dedi bana

Yeşil giymiş ala vermiş rengini
Varmaz fakirlere ister zengini
Dünyada binde bir güzel bulur dengini
Hiç olmazsa on bin ver dedi bana

Bugün pazar açılmıyor çarşılar
Toz duman görünmüyor karşılar
Oturmuş dükkana kumaş arşınlar
Gel şuradan bir top al dedi bana

Ben dedim Vehbi'ye varmak isterim
Onun kumaşından almak isterim
Hangi kumaştan alayım gösterin
Doğruyu eğriyi bil dedi bana

Ben dedim güzel senin adın ne
Dedi gönül baldır senin tadın ne
Can bağından gelen bu efganın ne
Dalıp da bahrime gir dedi bana

Aşık Rızâ gülme ağlat gözlerin
İnsanlar içinde pünhan sözlerin
Gönül evinde açılın gözlerin
Düşünüp güzeli bil dedi bana

26

Ey misli yok güzel dilber
Hele dön beri dön beri
Arzum şu sevdanda kaldı
Hele dön beri dön beri

Cemaline ermez nazar
Güzelliğin kendin yazar
Senin ile etsem pazar
Hele dön beri dön beri

Gayet nazlı çok nazenin
Aşıktı koymaz hüznün
Perdesi yoktur sazımın
Hele dön beri dön beri

Seni seven sevmez ağyâr
Güzellikte mislin mi var
Gönül sen mevlaya yalvar
Hele dön beri dön beri

Bahçelerin gülü pembe
Ölüyorum görmeyince
Bülbül dili söyleyince
Hele dön beri dön beri

Sevdiğime olsam kurban
Bunılıyor bedende can
Benim sevdiceğim sultan
Hele dön beri dön beri

Rızâ senin olsun kulun
Nasıl sevdiğini bilin
Aşkına uğradı yolum
Hele dön beri dön beri

27

Temmuzun sıcaklığı yakıyor yüzler
Yaklaştı Ramazan çalışak bizler
Dalga vurur ekinlere hem düzler
Kılav verin tırpanların ağzına

Arpalar buğdaylar tırpan istiyor
Taneleri kabuğunda besliyor
Uzatmış boynunu kendin süslüyor
Gayri muhtaç olur tırpan ağzına

Kimi yetmiş kimi daha yetecek
Gelmeden Ramazan ekin bitecek
Geliyor borçlular kimi satacak
Atacak borçlarının ağzına

Bir tırpana ister on iki lira
Çalmadan kipriti yanar mı çıra
Ekinler biçilir harmana sıra
Duman verin şu rüzgarın ağzına

Şeriat erleri elinde tırpan
Giremez meydana sıcaktan korkan
Temmuz ve Ağustos ciğerler yakan
Soğuk ayran verin ırgat ağzına

Aşık Rızâ ekinleri biçersin
Kırmızı buğdaydan çavdar seçersin
Sen bir zaif acep kimi geçersin
Atarlarsa seni meydan ağzına

28

Kırlangıçlar yuva yapar
Üvez sinek konmaz kopar
Yavrusunu yuvada çatar
Düşer diye yuvalardan

Tiren yükü katar imiş
Aşk gemisi batır imiş
Tayyareler uçar imiş
İniltisi havalarda

Arı çiçekleri sever
Gelip geriye tez döner
Yorulsa dala konar
Yükü çoktur ayağında

Çoktur türlü hep böcekler
Gelip geri gidecekler
Reislerin seçecekler
Bulurlarsa ne tarafda

Aradılar buldular
İpek böceği bildiler
Dud dallarına koydular
İpek sarıyor dallarda

Kelebeğin rengi güzel
Döker pulun değerse el
Maksadı çiçekli bir dal
Öpüp sevip kalır anda

Burhaniyedir köyümüz
Aşk ile geçer soyumuz
Gayet ahsendir huyumuz
Misli yoktur bir köylerde

Aşık Rızâ seni sever
Burhaniye diye öğer
Bir taşın bin lira değer
Esirgesin seni hüda

29

Ta ezelden sevdim seni
Duyulmaz bir cemal içre
Arttı derdim zamanım yok
Sorulmaz bir zaman içre

Cevrü kahrına dayanmak
Ne mümkündür yâri bulmak
Sarıp gül gibi solmak
Karışıp bir turap içre

Belirmez noktada varım
Duyulmaz sevdada zarım
Ne namus var ne de arım
Karar etmez cihan içre

Nice doğdum nice öldüm
Nice mahfi hale erdim
Nice irfan ile doldum
Bekâ bi'l-zat sıfat içre

Bulunmaz dertte dermanım
Görünmez noktada canım
Gönlümdedir cavidanım
Bulunmaz bir mekan içre

Bu dinin ziyneti Kur'an
Gönülün ziyneti irfan
Kabirin ziyneti iman
Kalma gönül güman içre

Hakikat ilmi mağrifet
Akl-ı maad'da târifet
Mahfolursa bütün sıfat
Şöhret-i hâl âfat içre

Dost yolu engelsiz olmaz
Aşk yolu çengelsiz olmaz
Gül yolu tikensiz olmaz
Bülbülleri nâlân içre

Rızâ derdi gamsız olmaz
Dost vechine temsil olmaz
Her vücutlar cansız olmaz
Rızâ arzu cemal içre

30

Bulsam güzel dildarımı
Gayrı dil davardır bize
Feyiz alır ruhaniler
Tenden sorman gayri bize

Bakmalı aşk ile yâre
Göz dikmeli iyi kâre
Sahip ol vakti sahare
Yatmak hata oldu bize

Mihneti bul andan söyle
Aşkın deryasını boyla
Gönül kazanında kayna
Rahat nedir gayri bize

Allah deyip canın uçur
Şeytanın yanından kaçır
Varlığın yokluğa göçür
Varlık gerek değil bize

Durur mu bu dertli dilim
Dost ayan belli halim
Bir mücrim zaif kulum
Rahmeti çok gerek bize

Madem ki can yârin ister
Rahimsin rahmetin göster
Kullar seni senden ister
Sensiz dünya murdar bize

Aşık oldum cemaline
Hiç kim varır kemalına
Anın güzel didarına
Lâyık gözler gerek bize

Bülbül gülzara naz eder
Bu dünyaya gelen gider
Muhabbetsiz dili nider
Rızâ Rızâ gerek bize

31

Bu dili dildare versem
Dil gerekmez gayri bize
Bu canı o yâre versem
Hal ne gerek gayri bize

Unutsam ten beslemeyi
Arzedip yâri görsem deyi
Bir murada ersem deyi
Murat nedir gayri bize

Yanar canım ol nar ile
Bahar gözüm ol nur ile
İsrafil duran sur ile
Çalmak gerek gayri bize

Dost illeridir ilimiz
Aşk yollarıdır yolumuz
Muhammed'dir umanımız
Dalmak gerek gayri bize

Aşk ile yanıp kül olam
Sevdadan yanıp dil olam
Dosta giden bir yol olam
Tozmak gerek gayri bize

Mahfice olmalı sultan
Nura gargoldu hep cihan
Göründü zahir ve pünhan
Bakmak gerek gayri bize

Bu murigi dildir öten
Gönüle ağyârdır tiken
Aşkdır nefsin boynun büken
BükmeK gerek gayri bize

Rızâ dostu razı eyle
Emrine mutabık söyle
Ol hayatı aşktır böyle
Durmak nedir gayri bize

32

Yeşil turna yârdan geldi
Gizli haberleri verdi
Geri menziline erdi
Kurban olam göllerine

İnmiş idi bir göleğe
Cemali benzer meleğe
Cümlesi muhtaç sulağa
Kurban olam göllerine

Etrafı çayır ve çimen
Bakıp hayran oldum bu ben
Tahammül edemez bu ten
Kurban olam göllerine

Gölünün içi kubbeli
Kendisi nurdan cübbeli
Ta ezelden dedim beli
Kurban olam göllerine

Görmüş idim bir tavusu
Gönlümde vardır nakışı
Yaratmamış böyle kuşu
Kurban olayım rengine

Yetmiş bin kanat açıldı
Nuru yerlere saçıldı
Aşk badeleri içildi
Kurban olam ellerine

Aşıklara meydan oldu
Bu gönlüme nurlar doldu
Turnam gelip göle kondu
Kurban olam göllerine

Dört kuş idi ta ezelden
Sorayım ismi güzelden
Yer ile göğü düzelten
Kurban olam göllerine

Aşık Rızâ sev bunları
Mahfiyette gör anları
Bu rumuzu bilenlerin
Kurban olam hâllerine

33

Şükretmek Allah'a ne güzel amel
Tevhit ile kurdum sağlam bir temel
Bir gün yükün çeker şol siyah cemel
Söylemez şehre o ereneze

Duymak nasihatı kulak şükrüdür
Anlatmak kelamı ârif fikridir
Varlıktan mahfolmak vücut zikridir
Çalış bu yolda o ölenece

Salikin varlığı bütün yâr imiş
Bahri sırra eren o bir er imiş
Dostu dosta vasıl eden nur imiş
Kurtarır zulmeti o ereneze

Saburdur yâr adı bayu bilemez
Girip bu şehre kimse eremez
Kemal sıfatı var noksan denilmez
Severim ben yâri ta ölenece

Alırım yârdan ben nasihatı
Acep var mı bende sevgi sıfatı
Sevenlerin fena olmaz hayatı
Bütün cahalletten kurtarmayınca

Gökten gelen bağran yere inmez mi
Alimlerin sözü bize denmez mi
Bütün çiçeklerin bal mumu yanmaz mı
Muradı zulmeti o giderenece

Rızâ'nın sohbeti her an yâr ile
Yağayım yerlere gökten kar ile
Zatına münasip dostum kul eyle
Tutayım emrini ta ölenece

34

Neler gelip geçtiler
Bu dünyadan göçtüler
Neler ekip biçtiler
Ahiri yel alıp gitti

Karlar doldu cihana
Soğuklar hep bahane
Kazlar sığmaz kazana
Tilkiler alıp gitti

Kartallar tavşan avlar
Sürmezler izlerini
Tazılar boşa çıktı
Gözü iz alıp gitti

Müminlere gerektir
Savmu salat daima
Münkirler hakkı bilmez
Yüzü kara olup gitti

Çakallar arslan olmuş
Avladığı faredir
Bak şu papaz Makaryos'a
Süriye it olup gitti

Ey seni melun seni
Arslanlar seni arar
Eğer ele bir geçsen
Kıprıs'ta ne can gitti

Maymunlar üryan olmuş
Titreşip daim koşar
Kurtlar ardından yetip
Kürkünü alıp gitti

Kediler sirke içmiş
Aksırıp tıksırıyor
Kaplumbağa seyredip
Hemen sır olup gitti

Kirpiler dükkan açmış
Müşterisi yılandır
Leylekler karşı çıkıp
Yılandan ürküp gitti

Ceylanlar ava çıkmış
Tüfeği fil dışından
Ayılar ateş yakmış
Kelebek narını alıp gitti

Sansarlar sarraf olmuş
Ormanların içinde
Horozlar müşterisi
Bir pulun alıp gitti

Eşekler cambaz olmuş
Kurda musiki çalmağa
Öküz ineğe söğmüş
Boynuzunu kör alıp gitti

Kurbağa lokanta açmış
Erciyesin başında

Filler girip çıkıyor
Bir üvez alıp gitti

Katırlar polis olmuş
Aradığı kör yılan
Tavus hindiyi öpmüş
Yüzü kara olup gitti

Arılar kılıç çekmiş
Karıncayı kırmağa
Köstebekler su arar
Yel değirmenini sel alıp gitti

Koca Rus'un hilesi
Kendi canına değdi
Sene bin dokuz yüz altmış'da
Tahtı elinden gitti

Devletler birleşecek
Hep üstüne düşecek
Çoğunu gebertecek
Karadeniz yol olup gitti

Bu Rızâ'nın sırrından
Kimse fehmetmez kati
Zamanın hotmilleri
Bütün inkara düşüp gitti

35

Derdi sende dermanı yârden iste
Her arzuyu dil kelamı dildardan iste

Temenni dil sözden eyle efsun
Gönül küşadına mürüvvet iste

Hasta gönül bilmez dert maye zevkin
Nefhayı ruhta beka kal ki sihhati haydan iste

Aynından merhem sırrı pünhan et
Her yüzdeki aybı ört setrini settardan iste

Kapa semini duyma kizbini ricalin
Daim sırrı cemali her yüzden iste

Sineyi hâk edip her can zerreden
Her can yüklendi her varı bir candan iste

Merkezi can şehri iklimi cüzde
Her zerratin varını külden iste

Hakkı halkta görmezse fehmi kasır
Bu gaflet küfranına sıhhati nardan iste

Yahya'yı Rızâ sevme bahtiyâr dünya kârı
Nidersin bu yokluk şehrini baki yârdan iste

36

Doğdu Haziran'da çıkıyor Mayıs
Tarlalar kurumuş kopuyor kayış
Bu ayda çok oluyor ot ile kamış
Sağlam öküz gerek çift sürmesine

Bünelek değince öküzler kızar
Çiftçinin demirleri tarlayı çizar
Kimseler görmesin erişir nazar
Sağlam öküz gerek çift sürmesine

Kaplamış ayrıklar öküz koparmaz
Dürtsen modulu başa çıkılmaz
Böyle vaziyet ile bir iş yapılmaz
Sağlam öküz gerek çift sürmesine

Kuvvetli öküzden camızlar korkar
Tarlaya varınca su gibi akar
Çiftin vaziyeti öküze bakar
Sağlam öküz gerek çift sürmesine

Aşık Rızâ sever çift sürmesini
Kuvvetli öküzle iş görmesini
Bir daha almayın öküz dermesini
Sağlam öküz gerek çift sürmesine

Bugün meyhanede kaldım
 Uyan can canana karşı
 Yitirdim aklımı başımdan
 Getir can canana karşı

İçimde nâr-ı hicrânı
 Yakar varlığımı kati
 Gönül o yârine muti
 Bakar can canana karşı

Sivadan olmuşam arı
 Nideyim varlığı gayri
 Gece gündüz yâri dahi
 Sever can canana karşı

Sen ol gel canıma rehber
 Ki ismini edip ezber
 Haber vermiş bize server
 Duyar can canana karşı

Ki nefsi mari nidersin
 Katı ziyana gidersin
 Hep arzuyu terk edersin
 Yatma can canana karşı

Dil mühürünü kalp levhine
 Basan kimdir acep bilsen
 Niçin küfran eder insan
 Utan can canana karşı

Bu gaflet halinden uyan
 Ki sen Rızâ sırra mahrem ol
 Ki her can kuşun kafese
 Koyar can canana karşı

Yâr ile yâr olalım
 Zevk bahrine dalalım
 Aşk narına yanalım
 Sevelim nazlı yâri

Derd ile derman sürelim
Visâline erelim
Hem ağlayıp gülelim
Sevelim nazlı yâri

Bir olalım bir ile
Gül olalım gül ile
Zikredelim dil ile
Sevelim nazlı yâri

Sinemiz idelim çak
Gönlümüz edelim pak
Yüzümüz edelim Hâk
Sevelim nazlı yâri

Düşelim tuzağına
Gitmezsem uzağına
Bu sevda berzahına
Sevelim nazlı yâri

Sen ol ey dil küşadı
Çok edelim feryadı
Kuş gibi açıp kanadı
Sevelim nazlı yâri

Top oynayıp ütelim
Gidenlere yetelim
Sensiz canı nidelim
Sevelim nazlı yâri

Çalalım kemanı saz
Yerlerde ötüşür kaz
Ne kadar zikretsem az
Sevelim nazlı yâri

Zülfünden yanar güneş
Aşka düşmüş mah-i veş
Yek dü se çar penc-ü şeş
Sevelim nazlı yâri

Rızâ'nın dil kemanı
Gelir vakti zamanı
Münkirlerin gümanı
Sevelim nazlı yâri

39

Yazam sultana arzuhal
Vereyim esen yellere
Muhabbet sözün bağışla
Söyletem garip dillere

Kimse bakmaz oldu yüze
Mürşit olan kanmaz söze
Yâr tecelli kılmış bize
Göndermiş gurbet ellere

Mana eri canlar bilir
Mürşit olan ayan görür
Aşık olan sırlar bilir
Bildirmez sırrın ellere

Vezne bulup hem tartmalı
Münafık zehrin yutmalı
Geriden laf atmamalı
Bülbül haber verir güllere

Kimse bilmez kimse halin
Herkes sever kendi yolun
Bülbül arar gonca gülün
Muhtaç değildir dallara

Ey birader nazlı kardaş
Kırdı kolum vurduğun taş
Yâr yoluna kurbandır baş
Hizmet edem emirlere

Yetmiş bin mahf ilindeyim
Resülün hem dilindeyim
Babı Rızâ yolundayım
Muhtaç değiliz göllere

Rızâ'nın maşuku Mevla
Yalancı kim iyi anla
Teslimim sıtkı canla
Şöhret değil gönüllere

40

Gönülde bulurum yâri
Nefsim bana yâr olaydı
Dil ehline etmez mihnet
Bu zevk canda olaydı

Aşkın canım bulur idi
Dil davadan durur idi
Ruhum seni bulur idi
Nefsim bana yâr olaydı

Şeytan ruhani oğrusu
Nefse erer çün kokusu
İçinde iman korkusu
Nuru Tevhit olmasaydı

Gam gussa bela hep
Dünyadan gelir bize
Ne gam ne gussa kalırdı
Gönülde o yâr olaydı

Hırsı dünya tamahları
Çok aldatır ahmakları
Sağır olur kulakları
Can duygusu olmasaydı

Câhi maraza düşerdin
Nakti arıza düşerdin
Fıskı taaruza düşerdin
Beş harfte üç nokta olmasa idi

Rızâ dilde düşer idin
Yanıp nara pişer idin
Yolda kalıp şaşar idin
Üç harfte beş nokta olmasa idi

Maşuk ile kılsam sohbet
 Ne güzel olur değil mi
 Ben varlığımı yâre versem
 O yâr benim olur değil mi

Nideyim hân ile mânî
 Dostu sevmenin zamanı
 Aşk ile sevsem sübhanı
 Sevmesi ne hoş olur değil mi

Sensiz olmaz dirliğimiz
 Sensiz olmaz erliğimiz
 Sende gönül birliğimiz
 İçindeki sensin değil mi

Nefsim hata etmektedir
 Hışmı gazab duymazsa ya
 Daim haşyetinde olsam
 Ruhum safada değil mi

Yaktım devlet harmanını
 O yârin korkusundan
 Cilveler açtı bizde
 Dil merkezinden değil mi

Amel duygularını serdim
 Çün o yârin sarayına
 Geçip fahri hizmetlere
 Çalışan bu can değil mi

Serkeş nefsim atsam
 Dilden diyârlara
 Güzelin sırrı denmez
 Hiç ağyâre değil mi

Rızâ birlik yolun izle
 Ki bulasın rızasını
 Tenden ayır bu canımı
 Cânân olan bu can değil mi

Nolur aşkın küllüsüne
 Boyandırsan bu rengimi
 Düşürsen sevdaya canım
 Soldursan aşkla benzimi

Bu dil dimağından yanar
 Hep görenler mecnun sanar
 Dilim söyler gözüm ağlar
 Görür müyüm dost yüzünü

Sabırsız bir ricalim ki
 Kimse bilmez ahvalimi
 Yanar gönül hararetten
 Hiç kim görür dumanını

Her dil methin edip söyler
 Okur anın kitabını
 Yanılmadan versem hesap
 Sen bilirsin günahımı

Açtır gözlerim doyar mı
 Gerilerden bakmak ile
 Senliğini versen bize
 Varlığımız mahvolmaz mı

Gevhersiz kân etme bizi
 İrfansız can etme bizi
 Mürüvvetten gönlümüzü
 Hep kaldırsan gümanını

Erse tecelli cemalin
 Gönlümüzün sarayına
 Vahyolunsa ruhumuza
 Duyar anın kelamını

Kelamı nutki zehepden
 Okur Rızâ kitabını
 Kendin unut anı gözle
 İşitirsin hitabını

Gözlerim dostunu arar
Ya nasıl edeyim karar
Uykuda isem sen uyar
Mahbup sohbet zamanı

Ne desem dil söz olur
Utanacak yüz olur
Bahçene varsam iz olur
Mahbup sohbet zamanı

Göz etsem kaş eğilir
Güzel olan sevilir
Gönül dostuna ivinir
Mahbup sohbet zamanı

Gel bir canda can olak
Birlik ilinde kalak
Cenneti irfandan dolak
Mahbup sohbet zamanı

Sen sevil ben seveyim
Sen görün ben göreyim
Seni görüp öğeyim
Mahbup sohbet zamanı

Ayrıla canım tenden
Maşuk çıkmaz gönlünden
Zerrece ayrılmam senden
Mahbup sohbet zamanı

Kalbe yazmış adını
Dile yazmış tadını
Göklere feryadımı
Mahbup sohbet zamanı

Zahir batın sen yârim
Senden özge yok kârım
Ol mahbubu nigarım
Mahbup sohbet zamanı

Can feda olsun Rızâ
Aşığa vermez ceza
Gönlümdesin mutlaka
Mahbup sohbet zamanı

44

Esti bu gönlüme vay badı sabah
Dostun sarayına bulmadım miftah
Fırsat elden gidiyor eyledim eyvah
Bu dertli gönlümden bilen olmadı

Sabır kazması ile kazalım bir kuyu
Gayet batındadır görünmez suyu
Cemal miratine benziyor köyü
Bu benim halimden bilen olmadı

İrfanın güneşi gönülde doğar
Geldi Nisan ayı yağmurlar yağar
Deryalarına inci sadepler dolar
Bu dertli gönlümden bilen olmadı

Görseler bülbülüm tutayım derler
Koyup kafeslere satayım derler
Tutulmazsa varıp vurayım derler
Şu benim halimden bilen olmadı

Uçup da hangi dala konayım
Ölür isem ummanlarda yunayım
Hiç gözler görmedik nazlı sunayım
Bu dertli gönlümden bilen olmadı

Sataştım bir derde halim bilmezler
Gider isem yâre yolum bilmezler
Bahçeye varınca gülüm görmezler
Bu dertli gönlümden bilen olmadı

Derde düşen ister daim dermanı
Bahr içinde gezenlerden sor anı
Sakın söndürmeyin yanan çıramı
Bu dertli gönlümden bilen olmadı

Rızâ der ki ne söyledim ne bildim
Bu dünyada ne ağladım ne güldüm
Ben bir miskin sana ihsana geldim
Şu dertli gönlümden bilen olmadı

45

Gönül ummanları terk edip gitmez
Böyle gaflet ile hiç işin bitmez
Görmen mi baykuşu virandan çıkmaz
Duyarsan sesini bil ki yaz geldi

Katar katar olmuş havada kazlar
Sürüler yazıda koyun kuzular
Şimdi bülbül gülzarını arzular
Duyarsan sesini bil ki yaz geldi

İnce ince çıkmış çayır çimenler
Şimdi selam vermez bize yârenler
İssız tenhalarda bize gülenler
Dinlerse sözümü belki vaz geldi

Kış gününde daim sofı olanlar
Yaz gününde yorulup da kalanlar
Yatsıyı kılmadan yatıp uyuyanlar
Korkarım ki sevdiğinden vaz geldi

Aşkın perdesini nasıl açmalı
Tevzirin sözünden daim kaçmalı
Yoksa ecel şerbetini içmeli
Bilmem ki bu gönlüm benden vaz geldi

Usandım daim bu öz canımdan
Zerrece ayrılma yârim yanımdan
Gidersem yâre doğru yolumdan
Gördüm ki sıratı bana naz geldi

Mizanın gözleri gayet geniştir
Gönlümde bir zerre bu nasıl ıştır
Dedim asilere imdat ulaştır
Yoksa canım bu tenimden vaz geldi

Rızâ'nın isteği, suçları affet
Bu zaif gönlümü deryanda mahfet
Varlık davasını verme azat et
Yoksa sevdan bu dilimden vaz geldi

46

Yarin muhabbeti canlar eritir
Gönül ördek dost gölüne yürütür
Çiçekten tat almak arı kârıdır
Her böcekler bal tadını bilir mi

İlmine güvenen dostu bulamaz
Amel olmayınca Rızâ bulunmaz
Vakit gelmeyince namaz kılınmaz
Terki salat usulünü bilir mi

Derdi olan durmaz ister tabibi
Yanar canım ister güzel habibi
Her müşkülün vardır elbet sebebi
Gâl olanlar hâl kadrini bilir mi

Haziranda türlü türlü çiçekler
Türlü avaz ile öter böcekler
Muhabbet gününden doğan sıcaklar
Zemherinin şiddetini bilir mi

Mahbubumun aşkı yakar canımı
Terk eyledim yâr uğrunda malımı
Nesimiyim yüzün benim derimi
Yok olmayan var kadrini bilir mi

Gönül kenze düştü pulu istemez
Gören ummanları gölü istemez
Kavuşan yârine ağyarı istemez
Her bir Musa Tur kadrini bilir mi

Rızâ düden çıktı vardı yektaya
Şeş cihetten beri olan Mevlaya
Bednus gibi öter gelir sevdaya
Muhabbet duymayan naz kadrini bilir mi

Gönül bahçesinin gülleri solmaz
 Bülbüller güllerden gayriye konmaz
 Yüz bin çiçek versen birini almaz
 Dönderir yüzünü güllere karşı

Gönül havalandı daima uçar
 Pervaz açıp dağı taşları geçer
 Aşk olmayanlar kalırlar naçar
 Döndermez gönlünü bir yâre karşı

Gönül sarayına yaktım lüküsü
 Ziya verdi göremedim şahısı
 Gönül karar etmez olmuşum asi
 Zari figân edem bir yâre karşı

Bülbülün figânı daim güldedir
 Pervanenin gönlü daim nardadır
 Aşıkların meyli her an yârdadır
 Okur aşk kitabını bir yâre karşı

Gönül ele geçip eremez pençe
 Viranlarda gizli benzer bir kenze
 Kararı vatanı dostu görünce
 Döşer sarayların bir yâre karşı

Aşık Rızâ söyler güllerim solmaz
 Kafes bülbülünün gülleri olmaz
 Canından geçmeyen hiç murat almaz
 Şöyle yok olayım rızana karşı

Arzum kaldı bir güzelin gülünde
 Kurban olam o güzelin yolunda
 Bülbül olsam ötsem güzel gülünde
 Daima güllere kondur yâr beni
 Bir garip ördeğim koyma kıraca
 Bülbülümü değiştirme turaca
 Duymuşum lutfunu geldim buraca
 Daima göllere kondur yâr beni

Turna gibi havalarda öterim
Şahin gibi kaçanlara yeterim
Bu canımı yâr uğruna satarım
Daima sevdandan ayırma beni

Üvez gibi can içinde nazım var
Duyanlara gayet ince sözüm var
Yetmiş bin perdeli görmez gözüm var
Daima didardan ayırma beni

Okutsan yâr beni kenzi irfandan
Okur isem mana bilmem Kur'an'dan
Muhabbetim çoktur yâre öz candan
Daima sevdandan ayırma beni

Hakikat deryası kenzi mahfidir
Yüz bin derya görünmez bu bir sırdır
İlmi harflerinde bir nokta vardır
Daima noktadan ayırma beni

Aşık Rızâ senin gayrinin değil
Bir adı sevgili sevdiğim sevil
İhsandan ayrılan yâre bir meyil
Daima meyilden ayırma beni

49

Ağlayayım gülmeyeyim
Güzel gülzarıma karşı
Söyleyeyim bilmeyeyim
Güzel dildarıma karşı

Varlık benim neyimdir
Yokluktur asıl yerim
Ben öleyim sen baki kal
Cümle eşyana karşı
Ne eldeyim ne dilde
Ne güldeyim ne bülbülde
Cümle arzumla yârde
Bahri ihsana karşı

Mahfelinde bul beni
Nuth ilinden sor beni
Cümle eşyanda gör beni
Bütün erveha karşı

Fehm-i hâl fehm-i kemal
Cem etmiş eşyayı Cemal
Her esmada bin yıl kal
O güzel Cebbâr'a karşı

Her görünen bir vahit
Orda okunur tevhit
Makamı hayrata git
Bütün ebrara karşı

Rızâ ıssı ziyanda
Boşa gezme yabanda
Bulunmaz bir mekanda
Cümle hep vara karşı

50

Değer kara kaba yeller
Coşkun akar daim seller
Bahçede açılan güller
Sallanıyor dala karşı

Bülbül oldum garipçeyim
Kelam söyler arapçayım
Sever seni her an canım
Feda kılam ele karşı

Bir aşk gelsin nazlı cana
İhsan eyle güzel bana
Gönül maksudunu ala
Ben alayım ele karşı

Bağlarda buldum üzümü
Yaprakları hep dizili
Asmalar dalda süzülü
Sallanıyor dala karşı

Eşcar dallarını açmış
Güneş ziyasını saçmış
Meyvalar dalda kızarmış
Sallanıyor yâre karşı

Öter bednus seher erken
Gemilerde olur yelken
Üryan olacaktır bu ten
Yuyan imamlara karşı

Rızâ der ki sadalarla
Geçti ömrüm hevalarla
Arkadaşım gedalarla
Nefsi kubarana karşı

51

Yarım seni seveliden
Gönül dostu göreliden
Bir akıllı bulalıdan
Soram mecnunun halini

Düşmüşüm sarhoş bedene
Teslimim beni yedene
Gönlümü verdim yedene
Soram kendimin halini

Haya edebimi aldı
Gönlümü yerlere çaldı
Gözüm bir sevdada kaldı
Diyeyim sevda halini

Sevda derler başta imiş
Göz üstünde kaşta imiş
Cümle varlık dostta imiş
Diyeyim varlık halini

Sen senliğinden çıkmayınca
Dost varlığın bulmayınca
Bir pir elin tutmayınca
Bilemen varlık halini

Havadaki tayyarenin
Pervanesi döner anın
Pilot ısmarlamış canın
Sorarsan hava halini

Nefsi halinden bilene
Cümle eksiğin bulana
Kapılarda dilenene
Ne soran varlık halini

Aşık Rızâ olsa mahfî
Ahfadan bilinir hafi
Söylediğin sözler kâfi
Bilirsen sırrın halini

52

Aramakla buldum derdime çare
Ne deyip söyleyim o güzel yâre
Aşkınla yanıp da döneyim nare
Lütfet didarından ayırma bizi

Atma civarından taşraya bizi
Gönüller içinde arayım izi
Aşığın didara muhtaçtır gözü
Mahrum etme didarından yâr bizi

Söndürme Kur'an'ın nurunu asla
Bütün müminlerin gönlü yasta
Münafık olanın ruhu pek hasta
Tariki müstakimdan ayırma bizi

Nefsim dava ile olmuş birinci
Kati titreşiyor azap görünce
Azrail gelip de cana erince
İman ile gönder ya Rabbi bizi

Seyreden gözlerim bir gün kör olur
Kulaklarım duymaz ise zor olur
El ayak dökülür yere hâk olur
Rahmete mazhar et ya Rabbi bizi

Aşk ı mecazinin yüzün görmedim
Hakiki aş ığın izin görmedim
Senden başka yâre gönül vermedim
Lütfet didarından ayırma bizi

Rızâ devletini bir yârde bulmuş
Görmeden yüzünü can feda kılmış
Durup hizmetinde ana kul olmuş
Rızâ'yı rızandan ayırma bizi

53

Uyar gaflet uykusundan yâr beni
Uyuyup uyanıp seveyim seni
Gönlümde bulsam sevdiğim seni
Daha sabretmeye karar kalmadı

Seni seven canın olur mu yeri
Yokluktan almışlar ârifler kârı
Yakıyor canımı aşk ının narı
Daha sabretmeye karar kalmadı

Muhabbet nurunu gören aş ığın
Unutur kendini sever maşuğun
Karanlık gecede yakan ış ığın
Daha sabretmeye karar kalmadı

Görmeden güzeller hiç sevilir mi
Duyulmadık güzel hiç övülür mü
Seni bulan aş ık hiç kovulur mu
Daha sabretmeye karar kalmadı

Dolanayım nehir gibi dağları
Sen erittin yüreğimde yağları
Ey gönlüm yâr i sevmek çağları
Daha sabretmeye karar kalmadı

Aş ık Rızâ seni sevdi de buldu
Muhabbetin nuru kalbime doğdu
On sekiz bin âlem kalbime doğdu
Daha sabretmeye karar kalmadı

Arzedip gelmişim nazlı güzeli
Sevdasına düşüp olmuşum deli
Her kim sever ise böyle güzeli
Dolanır dağları mecnun misali

Güzel seven aşık nitsin ağyarı
Terk eder gönlünden leylü nehari
Uykuya terk etmiş çekiyor âhi
Dolanır dağları mecnun misali

Kar bürümüş Koramaz'ın dağını
Duman almış sağı ile solunu
Sallar ummanlara sevda ağını
Dolanır dağları mecnun misali

Yüz bin hûri versen birini almam
Taksan urganlara senden ayrılmam
Yüz bin şeytan gelse bir söze kanmam
Dolanır dağları mecnun misali

Nideyim taht ile köşkü sarayı
Bugün yaktı yâr gönlüme çırayı
Zalim nefsim ile açtım arayı
Dolanıp dağları mecnun misali

Bakan göz olursa ferini alır
Duyan kulakların hep fâni olur
Ruhun bedeninde bunalır kalır
Dolanıp dağları mecnun misali

Akıl fikirlerin yetmiyor gücü
Bulam aşıkları olayım suçu
Leylalı dağlardan gördüm bir ucu
Dolanıp dağları mecnun misali

Yahya'yı Rızâ olmuş cemale hayran
Bir canım var güzel eyledim kurban
Her nereye varsam isterim rızan
Dolanıp dağları mecnun misali

Ben dostun yoluna kurbana geldim
 Bakıp cemaline seyrana geldim
 Doğup bir anadan meydana geldim
 Dönüp geri gitmemize bilmem ne kaldı

Bir zaman da sürünürdüm yerlerde
 Bir zaman da söylenirdim dillerde
 Bir zaman da ördek oldum göllerde
 Uçup geri gitmemize bilmem ne kaldı

Sevdiğimden aldım bir güzel ayna
 Bu da sevdasına oldu bahane
 Bin dokuz yüz kırk yedi oldu bu sene
 Ölüp yok olmaya bilmem ne kaldı

Sevmiş idim kara gözlü güzeli
 Gül topluyor hâr içinde o eli
 Kemer olup sıksam o ince beli
 Bilmem kavuşmamız nerede kaldı

Benim hep sözlerim olmaz mecâzi
 Gönlümden görmüşüm Şam'ı, Hicaz'ı
 Anlanmaz rumuza benziyor bazı
 Bilmem ki Süleyman nerede kaldı

Yahya'yı Rızâ içmiş yârin elinden
 Ördeğinin ayırma yârim gölünden
 Ne dersem yâr bilir benim dilimden
 Daha anlatması nerede kaldı

Arayan dostunu durmaz
 Gezer bütün her yerleri
 Vardım dostun bahçesine
 Seyr eyledim bülbülleri

Güle bakan hayran imiş
 Dosttan gelen ferman imiş
 Hep sözleri Kur'an imiş
 Okuyor hafız dilleri

Hafızlar aşık Kur'ana
Melekler çıkar seyrana
Yaklaştı canım kurbana
Gelir dostun emirleri

Seven canını veremez
Dost visaline eremez
Hiç rızasını bulamaz
Gezse bütün her yerleri

Fehim idrak hep sendedir
Bilir isen can tendedir
Dostu ararsan sendedir
Boşa gezme her yerleri

Mir'atına bakan âşık
Keşfeder bütün esrarı
Akıl sana vahyi gibi
Verir bütün haberleri

Fikir deryasına dalan
Gider yolu lâmekâna
Mekânı bimekân olmuş
Bulunmaz hiç nişanları

Rızâ bul sen dost rızasın
Daha mahcup pek tazesin
Dost söyleyip sen yazasın
Okuduğun divanları

57

Hurma boyun ne yüksek
Bitmen mi buraya diksek
Tabanına su döksek
Verir misin hurmayı

Ne akılsız kişisin
Boş kafayı taşırsın
Nar büryanın pişirsin
Alır isen duâyı

Hurma mısın hurda mı
Bak sahibin burda mı
Bahçede mi kırdı mı
Nerden aldın boyayı

Boyum benzer Ademe
Boyam benzer dedeme
Dur yanımdan gideme
Güneş verir ziyayı

Hurma sen tane tane
Yararsın tatlı cana
Karışırın al kana
Güzelleri arayı

Aşık seven güzeli
Ben dökerim gazeli
Sencileyin kâl ehli
Hâl ehlini bul deyi

Aşık Rızâ hurmaya
Hurmaları dermeye
Kimse halin sormaya
Bu rumuzu aç deyi

58

Canımın cananı sensin
Gayri bir can ne gerek
Bir gönül verdim yâre
Gayriye gönül ne gerek

Sevdim seni cananım
Gitti bütün gümanım
Sensin dini imanım
Gayri bir din ne gerek

Sana bakar gözlerim
Seni candan özlerim
Senin olsun yüzlerim
Ayrı bir yüz ne gerek

Ben seni bende buldum
Ben beni sende gördüm
Benliksiz bir can buldum
Teni canım ne gerek

Olmuşum gaybı rical
Kalmadı bende mecal
Gönül nefisten öç al
Gayri düşman ne gerek

Bilmediğin sırlar var
Görmediğin yerler var
Gönül sen Hak'a yalvar
Gayriye muhtaç ne gerek

Vecdelenir bu canlar
Cezbelenir bu kanlar
Aşk ile tüten canlar
Ayrı büryan ne gerek

Düştü gönül sevdaya
Kalma ey dil davaya
Yanma kuru sevdaya
Ayrı sevda ne gerek

Bildiklerin hep unut
Ölmezden olasın mut
Yokluk ilini mesken tut
Gayri varlık ne gerek

Aşka düşen deli olur
Hep halleri belli olur
İçinde gizli yâr olur
Ansız bir can ne gerek

Cenneti irfanı bulan
Ol maksudu yâr olan
Darü'l kararda duran
Nâri hizlan ne gerek

Aşık maşuğun ister
Lütfet cemalin göster
Bu Rızâ'yı kim ister
İçinde baki yâr gerek

59

Güller libas giymiş renklerin hepsi diken
Gönül tarlasına muhabbet eken
Hakiki âşık o ki göz yaşı döken
Masiyet harmanını yel aldı gitti

Nefsini dost bilme düşmanlar başı
Daim meydanında et çok savaşı
Sui amellerin bedbaht yoldaşı
Nice hayır amelleri pul etti gitti

Asla nefesine etme gururu
Yılan akrep etme hazır kuburu
Daima tövbekâr ol et çok şükürü
Şeker olanları yâr aldı gitti

Asi usat olma ol sadık muti
Daim ehli sabur ol olma münkirin tortu
Her böcek soğuktan arar bir kuytu
Taşrada kalanı kuş aldı gitti

Bu cismin kelebek çok pervaz eder
Bal yapar arıya benzemez çiçeği nider
Uça uça kanadın kuyruğun gider
O tatlı canını kuş aldı gitti

Tırtıl gibi yerden yere sürünme
Boşa günahlara sıkı sarılma
Ey münafık bu sözüme darılma
Sen gözlüsün imanın kör şeytan aldı gitti

Şeytanın misali gözsüz köstebek
Patates soğan sebze arar pek
Kazmasız külüngüsüz hele gözle bak
Aklını başından kör aldı gitti

Rızâ'nın sözleri misalsiz olmaz
Müminler taâtte hiç fariğ olmaz
Senin gözün kör mü be hey bînamaz
Akıbet kârını el aldı gitti

60

Hazreti güzel aşkın
Damağında kaldı tadı
Bulmaya senden özge
Hiçbir çarem yok

Ne gamdan kurtula bu gönlüm
Başka bir kârım mı var
Senden ne gelse ihsandır
Başka davakârlığım yok

Özümdesin sözümdesin
Yüzümde hem gönlümdesin
Özsüz sözsüz olmaz âşık
Hiçbir yerde kararım yok

Ne dersem dertlidir dilim
Senden yana gider yolum
Aşkın fariğ olmaz dilden
Başka okuyacak kitabım yok

Can kanadı eder pervaz
Arşa miraç etmek için
O sitretü'l-münteha'ya erip
Başka yerde kararım yok

Ne haddim var ki ileri
Meğer senden izin ola varam
Sensiz bir varı göremem
Sensiz gözde nuranım yok

Atıp kendi varlığını
Mahvice kalayım heman
Bu sırrı duymaya ancak
Elimde bir beratım yok

Aşığın mekânı vuslat
O dildardır ancak

Aşığa cennet olmaz
Hûri kılmana nazarım yok

Her nereye baksam yâr olmuş
Gönül hayreti halde
Ben taşraya bakar iken
Gördüm kendi varlığım yok

Sermayem kendi varlığım idi
Onu da yâr eylemiş yağma
Gönülsüz halsiz dilsiz
Yokluktan başka şikarım yok

Bu Aşık Rızâ demedi
Söz andan geldi dile
Ne can kaldı ne de baş
Söylemeye medarım yok

61

Eyleme bizleri ey nazlı sözler
Tükenmez dillerin sözünde kaldık
Baktıkça gönlüme dehşetler saçar
Anlanmaz rumuzun sırrında kaldık

Vuslatı uzlette mahfî kıl canın
Vücut pazarından bir haber aldık
Issı ziyan bulmaz gevhere fırsat
Görmek için bahri kenara daldık

Gönül meşrebinin sahibi yârdır
Girip meyhaneye bi kadeh aldık
Meyhane demhane gönül meskeni
Ar namus şişesin taşlara çaldık

Yitirip aklımı kalmışım burada
Suretsiz bedenim halinde kaldık
Rızâ'nın bu canı dem urup uçar
Kamu amellere olmuş bir sandık

62

Devlet isteyen cana gel

Candan başka sermaye yok
Düşünüp aleml beyhude gezmeye
Adem'den başka ilim bilen yok

On sekiz bin alem bir Adem'de imiş
Hakiki Adem'e bakıp gören yok
Her ne aradımsa Adem'de buldum veli
Adem'siz ilmi hiçbir bulan yok

İnsü cin tuyur hepisi uyur
Nazlı yâr buyur sana mekân yok
Ne görse gözüml tahir et özüml
Doğru et sözüm aşka doyan yok
Dildir söyleyen meyil eyleyen
Bir yârim diyen sözde hata yok
Bu söz fanidir ruhun şanıdır
Nurun kânidir başka fener yok

Can gözü seyrân olmuşum hayran
Okur bir ferman dilde irfan yok
Rızâ sen sükut can gayreti güt
Tutarsan öğüt aşka doyan yok

63

Ey dillerim geç sözden
O yanık sözlere gel
Ey gözlerim uyuma
O baki yüzlere gel

Varma semti berzaga
Tez düşersin tuzağa
Gitme yârdan uzağa
Düşün dilfikâre gel

Kalma semti benlikte
Bu vücudu mezberelikte
Yok farkın tembellikte
Uyan bâki yâre gel

Zenler gibi süslenme
Koyun gibi beslenme
Tufanlarda ıslanma
Bu sırrı ebrara gel

Oldum bahrinde gevher
Görenler almak ister
Aç perdeyi yüz göster
Her eşyada dile gel

Buzağı gibi tezme
Korkulu yerde gezme
Şu garip gönlümü üzme
Siftinip tabağa gel

Derdi gam gussa kusar
Kemankeş olmuş basar
Varlık şehrinde hisar
Yıkılıp virane gel

Erlik çağlarında gez
Her eşyadan hile sez
Her azanda var bir göz
Utanıp pünhana gel

Şu varlığım sıfatın
Bulamadım vefasın
Yak şu varlık kufesin
Boşalt durma kâre gel

Deme dildarı ele
Duyan yapar çok hile
Andelip gibi güle
Bak rengine dile gel

Bu vücut bağlarını çöz
Ruhani âlemi gez
Devri âlemde bir söz
Nokta olup göze gel

Koşma mur gibi yerde
Çekme gözüne perde
Düşen hırs ile derde
Tabibi hazığa gel

İndir şu benlik başın
Gönül sevda yek taşın
Sui akran çek naşın
Görme yüzünü bahre gel

Masumlar gibi zar et
İyi bak atanı fark et
Kan içinde beyaz süt
O bâki annene gel

Ey Rızâ adın hâk et
Nefsin yakasın çâk et
Hakkı söyle hakka git
Er bahre gevhere gel

64

Güldür arzum değil olamaz diken
Sanma ki yükselir gönüller yıkan
Arı da ölüyor insanı sokan
Andan da ibret alman mı gönül

Cevizin acısı olur dışında
Fikir etsin aklı olan başında
Kırsan bu cevizi sadır taşında
Andan da ibret alman mı gönül

Pervâneye baktım şemine aşık
Güle baktım har içinde dolaşık
Bütün çiçekleri dolar sarmaşık
Andan da ibret alman mı gönül

Fakir olan ister daim varlığı
Yiğit olan yaşar durmaz erliği
Gözü olan arzu etmez körlüğü
Andan da ibret alman mı gönül

Düşmeyenler bilmez aşkı ile derde
Acep kuvvet var mı bu yorgun serde
Fehim olmaz derler saygısız körde
Andan da ibret alman mı gönül

Kahveye varanlar içerler çayı
Düzenler aldılar gönülden yayı

Paradır zenginin bilmen mi soyu
Andan da ibret alman mı gönül

İçen dost meyini olmaz mı sarhoş
Gönüle yaptırdım nurdan saray hoş
Gönülün halleri insana bir hoş
Kendinden ibreti alman mı gönül

Bu garip Rızâ'yı üzme sen sakın
Nefsin çerisini eyliyor akın
İlmi ezelide senin sabahın
Andan da ibret alman mı gönül

65

Görmeseydi gülden yüzünü
Ana aşık olmazdı bülbül
Göstemeseydi cana ya bu can dilini
Ana aşık olmazdı bülbül

Her gördüğüm yüzlerde
Her duyduğum sözlerde
Her görünen özlerde
Olmasaydı bilir miydi bülbül

Bilmeseydi dilinden çiçek
Renkler açmazdı sümbüller
Ya bu pembe açan o güller
Solar mıydı görmeseydi bülbül

Her kuş kanat açıyor
Diyar diyar geçiyor
Bizi görenler acıyor
Düşün sevdaya bülbül

Sefer et dost bahçelerin göresin
Mihman et ki canı candan seçesin
Ağyâre meylini verme sana yâr olmaz
Düş zevk iline can ver canı canda bulasın bülbül

Bu bülbülü Rızâ'ya hor bakma sakın
Ki canda gülzari var anın
Her görünen gülzar içinde
O güzel dildarı bülbül

Sefinem gark oldu gönül bahrine
 Gevher bulmak için indim garkına
 Kendin yok et neler geçsin eline
 Yoklukla bulunur kârımız bizim

Aşık olan gider gönül bahrine
 Akli olan gider dostun şehrine
 Aldanma sen şu dünyanın sihrine
 Yüz bin altın eder pulumuz bizim

İrfanı bulanın gönlünde hakim
 Gufranı bulanın ruhunda azim
 Düşünme alemini sana ne lazım
 Her tarafa yağma varımız bizim

Yumup gözlerini gezme serseri
 Ettiklerini unut hele dön beri
 Her kim candan geçer sever o yâri
 Hikmetten çok okur dilimiz bizim

Huzur bulmayınca ruh rahat olmaz
 Okur gönül dili zikirden durmaz
 Kıl tefekkür yâri senden ayrılmaz
 Mestü müdam olmuş halimiz bizim

Bir elif iki lâmda buldum hesini
 Can içinde duydum yârin sesini
 Ârifler alırlar dosttan dersini
 Cemâle aşıktır gözümüz bizim

Ey Rızâ uyan uyan gafletten gayri
 Her tarıkın başka erkânı ayrı
 Sıtk ile sarıl gel ol dosta gayri
 Bağlanmış hikmete dilimiz bizim

Bilinmez gönlün her dem sefası
 Aramakla ele geçmez efendim
 Aşk ile raks edip döner felekler
 Dönmek ile devri bitmez efendim

Yandır ciğerini büryana döndür
Soyunup varlığın üryana döndür
Ağlat gözlerini giryana döndür
Her daim çağlayan seldir efendim

Muhtaç olma na ehle ki yâr olmaz
Sermayesiz hiç asla kâr olmaz
Zikri hüda olanlarda ar olmaz
Ar edenin yeri nardır efendim

Gönlün levhına yazan bu dildir
Cenabı izzete varan huzurdur
Kulların maksudu orada hazırdır
Tükenmez rahmeti boldur efendim

Sanma bu gönlü divane deli
Arar vuslatını seven o yolu
İlmi ezeli de demiştir beli
Daima ikrarım vardır efendim

Gönlün zevkini ol dostu alır
Cümle efkârların geride kalır
Gönülsüz mahbubu ya kimler tanır
Gönülsüz tanınmak zordur efendim

Rızâ der ki canda cânânım ol benim
Senliksiz hiç asla geçmesin günüm
Her daim huzura varan bu dilim
Bu dili dildara bildir efendim

68

Bugün sevdiğimi bana verseler
Daha bir cevaba kâdir olamam
Bu sevdaya düşüp her dem yanmalı
Gönlümden suale cevap alamam

Ağyâr sevdasını verme gönlüme
Bu derdime bir çare bulamam
Sensin gece gündüz gönlümde
Senden başka derdime çare bulamam

Senin aşkın eyledi beni mecnun
Kendime münasıp akıl bulamam
Düşmüşüm bir bahre ki yok nihayeti
Aldım bir gevheri sarraf bulamam

Deryaya dalmaya gönül gerekir
Gayet ince gönül ele alamam
Sabır zimamını takıp boynuma
Bu kenzi irfana kıymet salamam

Basiret gözü kör olanlara
Yarin sırlarını ifşa kılamam
Sabır sandığının miftahı yârde
Utanırım yârden ele alamam

Fikir ise daim eğmiş boynunu
Büyük ummanlardan haber soramam
Dedi bu ummanlara akıl eremez
Zevalsız gönlüm var ansız olamam

Aşık Rızâ'yı bahrinde mahfet
Asla varlık davaların kılamam
Evvel ahir sevdiğim sensin
Hüzünlü gönlüm var asla gülemem

69

Bugün yârden geldi selam
Gönlümden süprüldü gam
Yeni hayat buldu bu can
Geçen günleri neyleyim

Dost sevgisi benim olsun
Gönlüm sevda ile dolsun
Herkes ettiğini bulsun
Elin ettiğini neyleyim

Yâr bakmaz ise yüzüme
Nikâplar çeker gözüme
Yazık olur bu özüme
Sürdüğüm demi neyleyim

Hem sevgili hem sevdalı
Bu başım her dem kavgalı
Yâr uğruna koy bu canı
Kurbansız canı neyleyim

Aman benim nazlı yârim
Sevdan ile al bu canım
Sultan süphan benim yârim
Gayri ağyarı neyleyim

Sene bin dokuz yüz kırk altı
Geldi ramazan harman vakti
Oruç olan ciğer yaktı
Tutmayanları neyleyim

Teravîh kıldırın imam
Müşkillerin olsun tamam
Bülbül gibi öter her an
Cansız kulağı neyleyim

Dokuz selam verir yârime
Nur doldurur bu canıma
Kur'an okur hoca yine
Uyuyanları neyleyim

Aşık Rızâ gel mescide
Teravihi kılak bile
Dostun rızasın dile
Kılmayanları neyleyim

70

Nuri destini yâreme
Koymuş sefası sineme
Derdi zar ile inleme
Gör ki cana cenah Sami'm

Nuri aynı mahi veş
Her neye değse güneş
Sefayı yap arşu ferş
Bînihâye efendim

Yolunda canlar feda
Nuri aşkından seda
Beyler paşalar geda
Hizmetinde efendim

Zahir batın nev civan
Hiç misli yok servi can
Ayrılamaz görse bir can
Fikri sevdası efendim

Dilleri bülbül gibi
Gönülleri gül gibi
Sabredemez el gibi
Görmeyince efendim

Dudakları kirazdır
Nur sakalı beyazdır
Yardımcısı Feyyaz'dır
Esirgeye efendim

Ruhani canlar gezer
Salık halinden sezer
Dost ile etmiş pazar
Nuri sıfatı efendim

Edna biçare Rızâ'dır
Hakkın rızasın gözetir
Mahf ile yanıp sızadır
Nutki pendi dil efendim

71

Sensin benim bir Allah'ım
Hizmetinle yol tutarım
Senin yolun terk edene
Buğzu adavet tutarım

Canımın cananı sensin
Bu cana bir kân tutarım
Varlığımı mahfeyleyip
Varlığı senden tutarım

Ey Rahim derdim ilacı
Bulunmaz gönlüm ilacı
Kullarının kimi hacı
Muhabbet candan tutarım

Rızan için kast eylemiş
Satıp malın nakt eylemiş
Gitmekliği ahd eylemiş
Emrini baştan tutarım

Ellerinde pasaportu
Hasid insanların tortu
Beytullah'ın üstü örtü
Bürgüsün varıp tutarım

Bürünmüş beyaz ihrama
Sakın bakma nâmahreme
Hak kulların mihmane
Kâbeyi mekan tutarım

Can gözleri açık olan
Gözleri yaş ile dolan
Dostun rızasın bulan
Derdime yoldaş tutarım

Aşıkların gönlü Kâbe
Bütün günahıma tövbe
Arzum cemalindir böyle
Hasret ile can tutarım

Sensin her an nazarımda
Gördüm gönül pazarında
Farzın vardır üzerimde
Kendimi borçlu tutarım

Rızâ gönül vermiş yâre
Gelmez elinden bir çare
Musa gibi çıksam Tur'a
Kelâma kulak tutarım

Sırra geldim sır şehrine girmeye
 Bahre geldim gevherini dermeye
 O yâri arayıp yüzün görmeye
 Hakikat bağının yolunu gördüm

Esrarı hüdanın sırrı denilmez
 O bağın hakikat gülü derilmez
 Hakikat levhinde yazı silinmez
 Ebedi hayatın yârini gördüm

Ten fanidir canda hakikat baki
 Daim aşıklara içirir sâki
 Mahfiyet aleminde olmadan baki
 Lütfuna mazhar kulunu gördüm

Vücutsuz dilberin duydum ününü
 Doğmadık çocuğun gördüm sinini
 Alemleri dünyanın bütün fennini
 Planda çizilmiş çapını gördüm

Sönmeden aynından nuri fenerin
 Hakikat ilinde var mı hünerin
 Şol yerlerde kaynamadık pınarın
 İki özden gelen pınarın gördüm

Şanı şöhretlerden olmaz faide
 Varlık vartasında durma zahide
 Her daim ırkını eden mâide
 Göstermez vücudun sırrını gördüm

Rızâ dile gelmiş dili bilmeden
 Hakikat bağının izin görmeden
 Acep kim yâre varmış canın vermeden
 Canlanmadan yâre meylini gördüm

Bugün gönlüm ile imtihan olsam
 Ona duyulmadık kelimeler sorsam
 Eyleştiği mekanını anlasam
 Acep bilir misin sevdalı gönlüm

Mekânına cevap veremem asla
Muhabbeti yoktur konuşmaz nasla
Vücut pazarında görmüşüm yasta
Acep bilir misin sevdalı gönlüm

Sevdiğinden korkup ediyor havfi
Muhabbet nurundan oluyor mahfi
Daima dostundan ediyor havfi
Acep bilir misin sevdalı gönlüm

Gönül kalesinde fenerim kaldı
Akıl varıp derhal feneri çaldı
Sabır şamdanının içine daldı
Acep bilir misin sevdalı gönlüm

Sabır şamdanına oldum pervane
Fener gitti elde kaldın daha ne
İstersen kutup olsan cihane
Acep bilir misin sevdalı gönlüm

Gönül der ki vücutların kutbuyum
Alimler dilinde söyler nutkuyum
Sevdalı dillerden bende dertliyim
Acep bilir misin sevdalı gönlüm

Aşık Rızâ gönül ile konuşan
Varlığını yokluk ile değişen
Hiç asla yorulmaz bu aşka düşen
Acep bilir misin sevdalı gönlüm

74

Çalmadan bu dil kemani
Dost dost diye vızılıyor
El değmeden kalbin sazi
O yârini arz ediyor

Gönül cümbüşüne düzen
Söyler isen şarkı özen
Çiçeklere girip bezen
Arı olan iniliyor

Deniz dalga devir eder
Kaptan yolu seyir eder
Cezbe cana gelip gider
Aşkı bulan seviniyor

Feraseti olan kişi
Yanlış yapmaz hiçbir işi
Ahmak çeker çok teşvişi
Aklı olan darılıyor

Benzin ateşe küser mi
Geveze dil hiç susar mı
Körük nefesin keser mi
Ateş olan iniliyor

Barut ateşten ürküyor
Aklı olan pek korkuyor
Yâri seven sır saklıyor
Derse yâri darılıyor

Arıların dili baldan
Ârif olan bilir haldan
Ayrılmasın Rızâ yoldan
Halsiz gönül devriliyor

75

Vücut bahçesine girdim
Gördüm gülleri perişan
Solmuş bütün çiçekleri
Mahsun halleri perişan

Gönül mülkü olmuş viran
Hem işe baykuştur öten
Var mı bu ibreti gören
Bakan gözleri perişan

Kalbin içi dolu sahte
Gönlü anın ahu kühte
Yedirsinler sana köfte
Eritmez miden perişan

Vücudun berzah evleri
Nefsin zamane devleri
Gönlün fuhşiyat köyleri
Seyri zamanın perişan

Aklın fikrin gurur kibir
Belaya eylemen sabır
Son menzilin elbet kabir
Söylemez dilin perişan

Yaktığın gaflet çırası
Karanlık mezar burası
Esfele sâfilin deresi
Düşenin hali perişan

Suçlarına eyle tevbe
Düşün fikreyle sen böyle
Aşık Rızâ durma söyle
Senin de halin perişan

76

Fariğ ol dünyadan gönül yâre dön
Alırlar ömrünü gönül kâre dön
Düşme efkarına canım vara dön
Açarlar defterin okurlar bir gün

Dünya mihnetini sanma seva yap
Zulm etme aleme derde deva yap
Gönül irfanından maani yuva yap
Üflemeden rüzgar uçarsın bir gün

Nefsini beğenip eli hor görme
Çalış bu yolları kati zor görme
Ârifi yolundan bakıp hor görme
Yakandan tutup da çekerler bir gün

Zinhar zakirlere atmayın taşlar
Maksudi yâr için ötüşür kuşlar
Vuslatı bulana âsandır işler
Zem edenin dilini çekerler bir gün

Ahmak sofı zem edip gezer
Ârifler deryadan gevherler süzer
Hak kendi gazidir emrini yazar
Müfsidi defterden silerler bir gün

Çalışmadan girer mi hiç ele işler
Ârif olan çeker elbet teşvişler
Mahfiyeti geçen hikmete başlar
Kurursan ağacın keserler bir gün

Alimim diye ilme güvenme sakın
İlmi ile Azazil ne oldu bakın
Her ne olur ise muradı hakkın
Aşığa söz atanı ararlar bir gün

İlhama şeytanın tuzağı diyen
İrfana nefsinin meramı diyen
Hikmete gönülün firarı diyen
Zahidin çenesine çakarlar bir gün

Rızâ'nın sözleri kendinden değil
Hoca gibi sade dilinde değil
Namazda titremen kendinden değil
Ele gülen hoca sana da gülerler bir gün

77

Yak ciğerim aşk oduna
Yanayım sevdana senin
Günden güne artar derdim
Aşkını bulayım senin

Aç gönül gözlerim heman
Yarım olsun göze ayan
Yak ciğerim eyle büryan
Kurbanın olayım senin

Gitmez gönlümden adın
Arşa çıkar dost feryadım
Ben zaife sen imdadın
Kurbanın olayım senin

Dindirme gözüm yaşını
Aşktan kurtarma başımı
Zehr eyleme yâr aşımı
Kurbanın olayım senin

Can kafesini terk eder
Çıkıp ruhum sana gider
Sensiz hiçbir varı nider
Kurbanın olayım senin

Sensiz bilmem dünü günü
Arz eylerim sevdiğimi
Sen bilirsin sevdiğimi
Kurbanın olayım senin

Mah cemalin görür müyüm
Ya görmeden ölür müyüm
Ya cennette görür müyüm
Kurbanım olayım senin

Rızâ'ya can ol sen heman
Sensiz çün dirliğim yaman
Sığındığım yârim aman
Kurbanın olayım senin

78

Bugün nefsin hevasını kırayım
Nefsi mülhimesden haber sorayım
Mutmainnelikte karar kılayım
Ben usandım emmarenin elinden

Hevayı hevese sakın uymayın
Şeytanın sözüne sakın kanmayın
Nefsi levvameden geçin durmayın
Ben usandım emmarenin elinden

Nefsi emmarede çok hatar olur
Uyanlar nefsine çok zarar görür
İmanına şeytan hem varis olur
Ben usandım emmarenin elinden

Nefsi mülhime de vardır derece
Beyhuş olur sevdiğini görünce
Mücahede çekip müşahede görünce
Ben usandım emmarenin elinden

Nefsi mülhime de çoktur faide
İlmi ezelide böyle kaide
Defteriniz hem yazılır saide
Ben usandım emmarenin elinden

Nefsin mutmainne olursa senin
Müjdelenir cennet ile bu canın
Bütün gaflet uykusundan uyanın
Ben usandım emmarenin elinden

Aşık Rızâ kalma emmarenin elinde
Sür gider bütün koyma deminde
Bilmem nice olur senin halinde
Ben usandım emmarenin elinden

79

Bu sevda kimde olsa
Bülbüller dalda kalsa
Gözleri harda kalsa
Görmez gözleri Rızâ'nın

Çeşme başında güzel
Destinden tutayım el
Göster bize doğru yol
Görmez gözleri Rızâ'nın

Can gelir can içinde
Gözlerim kan içinde
Seyr eylesem alemi
Görmez gözleri Rızâ'nın

Latif sözü gönlüme
Baktıkça sevda verir
Derdim canımda kalır
Büker belini Rızâ'nın

Cemali canlar yakar
Lebinden ballar akar
Muhabbetten nur çıkar
Yakar canını Rızâ'nın

Sevdiceğim dillerde
Ördek oldum göllerde
Turap olsam yerlerde
Durmaz gönlü Rızâ'nın

Muhabbet gözüm Leyla
Her daim derim Mevla
Bilmezem halim nola
Sormaz halini Rızâ'nın

Pembe rengi gülde var
Aşk rengi bülbülde var
Ahuzarım canda var
Dinmez gözleri Rızâ'nın

Aşk babında nur miftah
Yeni eyledim siftah
Dostumdan aldım sabah
Okur gözleri Rızâ'nın

Büryan buharı canda
Koku çoktur cihanda
Bulunmaz bir mekanda
Arar gözleri Rızâ'nın

Ocakta nari suzan
Yanar can eder fızan
Tartamaz bizi mizan
Bînihâye Rızâ'nın

Gönül dostun şehrine
Kurmuş dükkânlarını
Yağmadır alanlara
Satar gönlü Rızâ'nın

Rızâ düştün bu derde
Canım kurban olsun merde
Bin bir kelâmı Tur'da
Duyar gönlü Rızâ'nın

80

Yine cana nida geldi
Mahbubi gülzar ilinden
Yine cana sefa geldi
Mahbubi gülzar dilinden

Feth olsa gözden zulemler
Gitse gönülden elemeler
Vuslat halinden bilenler
Mest olur hayran ilinden

Cilveyi Rabbâni yolu
Muhibbi sevdalar gülü
Cemalin ziyneti ulu
Okunur sebavet dilinden

Nuh nuthi buka eyledi
Sır zevrağından söyledi
Katradan tufan eyledi
Mahvetti kahrın dilinden

Mestü müdam olur Musa
Sırrı hikmet durur asa
Nice okunur çok kıssa
Gösterir Kur'an içinde

Oku ilmi mârifetten
Anla her dem târifetten
Maanı sırrı gayetten
Doldurur fazlı kereminden

Ne dildedir ne güldedir
Ne varlıkta ne yoklukta
Her cevheri ruhanlıkta
Gösterir mizan gözünden

Miratta her renk seçilir
Abu kevserden içilir
Kendi nefsinden geçilir
Geçilmez yârin yüzünden

Ne fehmi hal olabildim
Ne matlubu raha erdim
Rızâ mihri cana girdin
Mahvolup aşkın elinden

82

Cihana zevki ademi
Göründü dildareden
Her ne ki akseylese
Bu dildeki esmadan

Erdi tecelli esma
Aynındaki hayattan
Her duygu andan erdi
Gönüle mârifetten

Göründü tecelli ef'al
Bu yerdeki eşyadan
Her gören görünen O
Bulur sevda hayattan

Göründü İsa'yı aşk
Ruhu pervaneden
Yandırdı pervaneleri
Candaki nûr sıfattan

Erse tecelli sıfat
Nuri mâhi dehşetten
Hep ef'aller mahfolur
Tecelli nur sıfattan

Tecelli zattan erse
Hep sıfatlar mahfolur
Geri aslına çekse
Hayat verir sıfattan

Gönüle cezbi visal
Dolsa kenzi O zattan
Eritir varlığımız
Korkup havfi haşyetten

Ey Rızâ Rızâ'yı bul
Düşüp zevki izzetten
Her varlığın mahfeyle
Kork ıssı emanetten

82

Ne korku ola kullarda
O güzel Allah var iken
Ne dur ola zikirden dil
O güzel Allah var iken

Hakimlerin hakimi ol
Alimlerin alimi ol
Kamu halka hüküm verir
Ölüm başta durur iken

Cellat olmuş başlar keser
Nice yüz bin döker kanlar
Ahmak sofu kuldan anlar
Kılıcı cana değer iken

Senin gibi cahil sözünü
Korkutur halkın gözünü
Hak kendi hafızı mutlak
Kullarını görür iken

Seven sevilen ol
Cümle varda mevcut ol
Gönlünde gizli sırrından
Sana haber verir iken

Hakkın kapısı yoktur ki
Ne hanegâh sarayı var
Kapına geldim diyorsun
Daim sende mevcut iken

Seni sende seyir eder
Yine senden sana bakar
Her yüz ana karşı güler
Gözün yaşlar döker iken

Her adımda var adımlı
Cümle irade onundur
Mürittir murat eder
Kendi başta hakim iken

Kula hayf değil mi nâehle minnet
Etmek ol dostuna karşı
Boşalt şu ten çerçevesini
İmaretçi ol yâr iken

Bu Yahya Rızâ devleti aşktan
Okur Muhammed'in dilinden
Çün habip öpmüş ağzını
Sen evladım demiş iken

83

Düştü cana bir ateş
Yanar durmaz her nefes
Bülbülü eğler kafes
Muhabbet güllerinden

Balık almaz bir nefes
Hindiye olmaz kafes
Ötme kurap sesi kes
Bülbülün dallarından

Can ise pazar evi
Vücutlar mezar evi
Gönüller nazar evi
Seyret gül dallarından

Bak bir dostun yüzüne
Aşık olun sözüne
Nuri çeşmi gözüne
Doldur nur göllerinden

Büryanda var buharı
Durma çalış saharı
Bilme leyli neharı
Muhabbet günlerinden

Derme vefasız malı
Bu dünya elbet hali
Bülbülün sönmüş gülü
Ayrılmış dallarından

Ellerin sayar lira
Gözlerin olmuş çıra
Bir gün de gelir sıra
Söylemez dillerinden

Ey Rızâ gafil durma
Dünya malını derme
Burayı baki bilme
Sorma geç hallerinden

84

Bağda balık uçamaz
Suda tavşan kaçamaz
Her iki zıt yaşamaz
Manası ne demektir

Zift ile pamuk eş olmaz
Uyumadan düş olmaz
Hiç vücutsuz baş olmaz
Manası ne demektir

Noktalar harfin eşi
Sabır hikmetler başı
Gam çekip sevda taşı
Manası ne demektir

Süte katran dökülmez
Denize tohum ekilmez
Yüksek dağlar sökülmez
Manası ne demektir

Ceviz elmada bitmez
Bu kaş gözü terk etmez
Kuş dilini sarkıtmaz
Manası ne demektir

Su kavağın başında
Akıl irfan taşında
Yol hanenin dışında
Manası ne demektir

Yedi çanakta bir kaşık
Birbirine dolaşık
Aklı beyni karışık
Manası ne demektir

Dil söylenir göz ağlar
Bel kuşanır el bağlar
Kuyruğa girmiş yağlar
Manası ne demektir

Körler tavşan avlamaz
Kuru söğüt kavlamaz
Taşlar saçak bağlamaz
Manası ne demektir

Rızâ iki ye bir ha elif
Bilir manasını ârif
Gözsüze olmaz târif
Manası ne demektir

85

Göremedim bir nazlının yüzünü
Çok aradım bulamadım izini
Dilsiz dilber duyamadım sözünü
Koydun bu sevdaya halim sen bilin

Nideyim sevdayı aşta gözüm var
Doyulmadık sevdada yârım izin var
Hiçbir canda karar etmez nazın var
Sohbetine doyulamaz sen bilin

Kimse yaratmadı yoktur rengi örneğin
Cümle mevcudatta gördüm derneğin
Bu dil sözü benden duyup söyleyen
Her dili yaratan her dilden sen bilin

Gözsüz oldum kimi göre gözlerim
Senin için yaratıldı gözlerim
Ya kimden duyup anlana sözlerim
Cümle yaratılmışların dilin sen bilin

Ta ezelden gönlüm sende bakidir
Gönülün levhine yazmış okutur
Benim yârim ölmez asla bakidir
Ölen hayvan olur kalanı sen bilin

Feleklerde meleklerde görünür
Her eşyadan libas giyip bürünür
Âriflere ayan olmuş bilinir
Aşıklar didara muhtaç sen bilin

Dilim kelam yazmış senin adını
Seven aşık bilir senin tadını
Sen yarattın ya sen koydun adını
Rahmete muhtacım yârim sen bilin

Cümle eşkal mahfoluben yok olur
Kulda masiyetler hata çok olur
Güldürsen yüzümü gayri ne olur
Muradım cemalin sende sen bilin

Sensiz adım yok ki izleyim yerde
Kuvvet mi olur sensiz bu serde
Sen uğrattın beni bu onulmaz derde
Tabibi hazıksın derdim sen bilin

Bu miskin Rızâ'yı ağlat güldürme
Hay sıfattan ver hayatı öldürme
Her kuluna dostum beni güldürme
Bu dilimi sen yarattın sen bilin

Dilde alakam yoktur dil senindir ey nigar
 Elde alakam yoktur el senindir ey nigar
 Benliksiz geldim sana senliğin sana aşikar
 Yokluk imiş meskenin çün yokluk bana şikar

Varlığım sende idi yine sana varayım leylü nehar
 Her ne işledimse nefsimin hilesidir
 Çün gaflet aldı gözüm cümle halim aşikar
 Dem vurup şöyle çağırım ki duyanlar kala naçar

İçim dışım oldu aşkın ateşiyle aşikâr
 Bu dilden ne hale ersem ki ihsan ola hulkin
 Sencileyin padişaha aczim durur hizmetkâr
 Rızâ seni duymadı ya kimden duydu seni
 Her taraftaki sensin, seninle seni gördüm aşikâr

Zalim nefsin elinden halim perişan
 Gönlüm derki gelsin bana danışan
 Gece gündüz zikrullahı çalışan
 Dünyada ukbada olmaz perişan

Sabahınan kalkıp erken uyanan
 Allah'ın havfinden ciğeri yanan
 Namazı daima imamla kılan
 Dünyada ukbada olmaz perişan

Ar eylemez bütün cümle ârifan
 Gir mektebe çalış sen de bul irfan
 Nefsin tarlasına sallayan tırpan
 Dünyada ukbada olmaz perişan

Elinde mesesi çiftini süren
 Aile çocuğun kaydını gören
 Allah rızası için sadaka veren
 Dünyada ukbada olmaz perişan

Annenin babanın sözünü tutan
 Hizmetini görüp rızasın bulan

Bir de lisanında olmazsa yalan
Dünyada ukbada olmaz perişan

Gördüğü adama selamlar veren
Komşular hastalar halini soran
Eğriye gitmeyip doğruyu bulan
Dünyada ukbada olmaz perişan

Aşık Rızâ der ki severim candan
Dumanlarım çıksın kırmızı kandan
Bizleri ayırma daim rızandan
Dünyada ukbada etme perişan

88

Bülbüller ötüyor her sabah erken
Kimi zayıf kimi bulunur görkem
Varıp gül dalına konayım bu ben
Edem figanları sevdiğim aman

Candan bakan görür gülün halini
Dost uğruna seller ettim kanımı
Yine bülbül bilir gülün halini
Edem figanları sevdiğim aman

Sevdalı illerden soram halini
Gönül kuşu ister daim yârini
Gül ise hizmette et tımarını
Edem figanları sevdiğim aman

Ördekler göllerde ötemez oldu
Turnalar göllerde yüzemez oldu
Balıklar sularda yüzemez oldu
Edem figanları sevdiğim aman

Atlar çayırlarda ediyor yârış
Küskün gönlüm gel yâr ile sen barış
Nazlı gönüllere girip de karış
Edem figanları sevdiğim aman

Aşık Rızâ dosta versen canını
Dost uğruna yağma ettin varını
Dostun mihrabına koydum alnımı
Edem figanları sevdiğim aman

Severler güzeli gençler kocalar
 Mana verir kelamına hocalar
 Kimi hafız kimi durmaz heceler
 Düşüp kelamına böyle güzelin

Arılar yalvarır bütün çiçeğe
 Dilinden bilir mi sorsan böceğe
 Soğuk mumlar nasıl döner sığağa
 Düşüp lezzetine böyle güzelin

Bütün turaplardan sular akıyor
 Kimisi bendinde kimisi sapıyor
 Kimi cahil kimi durmaz okuyor
 Düşüp kelamına böyle güzelin

Gaz koydum lambaya bu yansın diye
 Muhabbet narına boyansın diye
 Gözlerim gafletten uyansın diye
 Düşüp sevdasına böyle güzelin

Ateş koydum terazide tartmaya
 Bir kuş geldi teraziden kapmaya
 Aslım yerdir soyunup da yatmaya
 Tutayım emrini böyle güzelin

Düşmüşüm aşkına yâri isterim
 Sevdasını can içinde beslerim
 Pervaneler gibi can ateşlerim
 Düşüp şem'i nare böyle güzelin

Rızâ kalmaz cahillerin sözüne
 Herkes ne der ise kendi özüne
 Yetmiş bin perdeler çekmiş yüzüne
 Nasır bakam cemaline güzelin

Can cananı bulsa
 Gönül hayrana dalsa ne var
 O yâr benim olsa
 Ben de o yârin olsam ne var

Benliğim benden kalksa
Dost varlığın bulsa
Senliğin benim olsa
Dil davadan çıksa ne var

Senliğin ezel ebed
Yâr sen de bizi bezed
Aşkınla kalsam ebed
Hikmetten dolsam ne var

Bu dilde bulsam dildarı
Gönülde bulsam gülzarı
Muhabbetle ezkârı kârı
Can içinde duysam ne var

Dil Kur'anı rahmandır
Dil kemali ızhardır
Dil nuranı yezdandır
Dil dedir maşuk nigar

Gözdedir gönül fehmi
Gözdedir yârin rahmi
Gözdedir şemsi mahı
Gözsüz bir nuran mı var

Kulaktır kelam duyan
Kulaktır Hakkı bulan
Kulaktır aşktan duyan
Duymaya imkan mı var

Bulan lezzet dimağdır
Bulan izzet dimağdır
Bulan kuvvet dimağdır
Başka bir dem kâr mı var

Kalpten duyan cezbeler
Kalpten Kur'an ezberler
Kalpten ruhun tez beller
Kalpsiz bir erkan mı var

Rızâ darü'l emânı
Bu dil aşkın kemânı

Gördüğün cümle canı
İncitme dilden ne var

91

Bir gece manamda gördüm turnalar
Yüz yirmi dört bin uçup gidiyor
En önde üç büyük kılavuz gider
Katar memurunu seçip gidiyor

Üçüncü katarda yediyi gördüm
Üçlerin sağından uçup gidiyor
Dördüncü katarda gördüm kırkları
Mani deryasına batıp gidiyor

Beşinci katarda gördüm yüzleri
Muhabbet narına batıp gidiyor
Altıncı katarda üç yüzler gördüm
Üçlerden irtibat alıp gidiyor

Yedinci katarda yedi yüz gördüm
Yorgun kanatlarını açıp gidiyor
Sekizinci katarda gördüm binleri
Latif avaz ile ötüp gidiyor

Dokuzuncu katarda üç binler gördüm
Birbirine kanat çatıp gidiyor
Onuncu katarda beş binler gördüm
Siyah bulutları yırtıp gidiyor

On birinci katarda yedi bin gördüm
Kılavuza hizmet edip gidiyor
On ikinci katarda on binler gördüm
Bin bir esma dilde çekip gidiyor

Sayamadım geri kalan katarı
Yüz yirmi dört bin deyip gidiyor
Rızâ'da katarın ardına düşmüş
Yorgun kanatlarını açıp gidiyor

Bu derdi gam gussası arttı gönlümün
Ne tarafa baksam her an görünür

Meyli siva meyli ukba derdinin
Kuruttu bedenim bir can görünür

Eser ise dostun muhabbet yeli
Savurdu harmanım saman görünür

Bulunmaz maârif kenzi yabanda
Bulma ister isen ziyan görünür

Nefsim hatarlara durmayıp gider
Ne tarafa baksam ziyan görünür

Mahfi külden mahfi hale erersen
Ne tarafa baksan bir an görünür

Bulursan merkezi hükmü revanın
Kamu vücutlarda bir can görünür

Durduran huzura divana yüzün
Muhabbet dilinde dildar görünür

Mahfi hâl olursan ilmi hakayık
Şehri hakikatın ayan görünür

Bulsan bab-u Rızâ darü'l-emânı
Tecelli kahrından elaman görünür

Ne hoş olur kahri lutfu bir olan
Tevekkül babından pünhan görünür

Kimse bilmez ev-ednâ'nın sırrını
Ceddim Muhammed'den sormak görünür

Ruhani ol ruhu sultanı bulsam
Akli maad sana derman görünür

Görürsen vechini mahbubi yârin
Nedamet nefsine etmek görünür

Gark oldum maası deryaya küllü
Ey Rızâ bir elden tutmak görünür

93

Baktıkca rahi sevdaya
Gönül her varından geçer
Düşükçe aşkına anın
Can ten divarından geçer

Gayretsiz halde durulmaz
Sevenler yâri yorulmaz
Tembellikte yâr bulunmaz
Her söz sualinden geçer

Gözlerimin yaşı akar
Mahbubum yoluma bakar
Bülbülün gülleri kokar
Beyhuş olup candan geçer

Gönül nevbahara erdi
Bülbüllerin arttı derdi
Dilden esma kalbe girdi
Her bir havatırdan geçer

Ömrümün ipi üzüldü
İki gözlerim süzüldü
Varlık sıfatım bozuldu
Rengim nakkaşından geçer

Baykuşun yeri virandır
Şahinin yeri seyrandır
Aşığın yeri hayrandır
Nefsi havasından geçer

Vezne gösterir irfanı
Dağlar gösterir tufanı
Çaylar gösterir ummanı
Bulanık sivadan geçer

Altın isen dönme pula
Mahfî isen dönme dile

Gizli isen geçme ele
Her deri toladan geçer

Rızâ'da kalmasın varlık
Gönlümde olmasın darlık
Halinde olmasın zorluk
Kolay bir sırattan geçer

94

Gönülün güneşi asla sönmüyor
Mümin olan cehennemde yanmıyor
Güzel sevenler hiç asla yorulmuyor
Severler güzeli yâr birer birer

Yakışmış kipriği kara gözüne
Nasıl dayanmalı şirin sözüne
Al ipekli duvak çekmiş yüzüne
Açarlar bürgünü yâr birer birer

İnci dişi şule verir yüzüne
Cevapları karşılıklı sözüme
Senin muhabbetin düştü özüme
Yakıyor canımı yâr birer birer

Çatmış kaşlarını hilâle nisbet
Seni bana Mevlam eylesin kısmet
Bir canım var güzel eyledim rüşvet
Dinlersen sözümü yâr birer birer

Yanağında çifte çifte gülü var
Baldan şekerlerden tatlı dili var
Sırat köprüsünde ince yolu var
Geçerim yollardan yâr birer birer

Siyah zülfün salıvermiş yüzüne
Bakanlar havfindan bakmaz yüzüne
Bütün alem kulak vermiş sözüne
Dinlerler kelamın yâr birer birer

Dünya ukba aşık olmuş yâr sana
Melekler seyrân durur karşında
Ulu Mevla seni koysun arşına
Basasın kademin yâr birer birer

Aşık Rızâ senin kapında kuldur
Gizli sırlarını sen ona bildir
Muhabbet aşkından bir kadeh doldur
İçeyim elinden yâr birer birer

95

Seversen yâri bilirsın varı
Dert ile zarı demeye kim gelir

Canda yananlar zevkini alanlar
Aşkiyle dolanlar zevke kim gelir

Bülbüller öter gülzarlar biter
Dilzarlar satar almaya kim gelir

Dilden geçenler yoldan göçenler
Tenden uçanlar konmaya kim gelir

Olmalı cezbe bulmalı vecde
Olmalı süzme dermeye kim gelir

Ağlar gözlerim durmaz özlerim
Yarimi gizlerim bulmaya kim gelir

Tabibi hazık âleme razık
Güllerden nazik sormaya kim gelir

Olmalı hazer olmalı bizar
Olmalı düzer sormaya kim gelir

Yanmalı canlar kanmalı kanlar
Bilmeli anlar görmeye kim gelir

Bilir ârifler olmaz târifler
Ahmak herifler duymaya kim gelir

Olmalı Rızâ bulmalı ceza
Gelince kaza sabura kim gelir

Ey Rızâ candan aşk iste andan
Mahfolup kândan çıkmaya kim gelir

Her daim anarsam yâri
 Gönlümde karar kalmıyor
 Görenler divane sanıp
 Kimse hatırım sormuyor

Güzelin nakşı gönlümde
 Söylenir vasfı dilimde
 Gider isem su yolunda
 Gelip hatırım sormuyor

Bakışın eyledi verem
 Bu canı uğrunda verem
 Aç perdeyi yüzün görem
 Kimseler seni görmüyor

Yasaktır perdeler şimdi
 Görenler zedeler dedi
 Bir kadeh doldurup verdi
 İçenler ayık olmuyor

Güzel sana aşık oldum
 Henüz yeni fırsat buldum
 Yedisinde aşık oldum
 Şimdi otuzu buluyor

Düşmanlar yolumu bekler
 Seni bana vermeyecekler
 Açmış dağlarda çiçekler
 Yanağın güle benziyor

Sevdan ile ölür isem
 Yarimde gelsin der isem
 Cehennemde yanar isem
 Gönlüm senden ayrılmıyor

Aşık Rızâ'ya sebepsin
 Bir busecik ver de öpsün
 Gayri güzelleri nitsin
 Bu canım seni seviyor

Bugün sevdim bir nazlıyı
 Dünyalarda misli yoktur
 Çok çalıştım sürdüm demi
 Varlığımın aslı yoktur

Arzuladım nazlı yâri
 Yeter üzme gayri beni
 Gözler görmez böyle yâri
 Görenlerin aslı yoktur

Seni bilir aşık kışi
 Sevdasız olmaz bir işi
 Yitirdim yaz ile kışi
 Bildiğimin aslı yoktur

Sevdandan oldum üryan
 Bunalıyor bedende can
 Bezenip gelse hürri cinan
 Hiçbirinde gözüm yoktur

Yorulmuş bu dertli gönlüm
 Dost yüzünü görsem deyü
 Bende bir söz verdim yâre
 Dönmeye çareler yoktur

Bu sevda her gönüllerde
 Eğleşemez her yerlerde
 Bulunursa çobanlarda
 Sevdiğinin aslı yoktur

Rızâ der ki sevdalıyım
 Dost yolunda belalıyım
 Ben de muradım alayım
 Lutfunla ihsanın çoktur

Dil midir hikmete dalan
 Ya acep gönül müdür
 Bu dermanı her yareye
 Sürülen ya merhem midir

Bu dil yâden geldi
Bize gönüller çaresidir
Ahenkli arzuların
Firkat bağı bülbülüdür

Yanmaktan korkar mı hiç
Pervaneler anı zevk sanır
Ne dil uzatmalı yâre
Ana aşık olanlara

Yandıkça artar durmaz
Gönüller pervanesidir
Bakiliği istemem
İsterim ol baki yâri

Aşığın gözleri hayran
Aşığın dil sözü nâlâsıdır
Ne gam ola dünya
Ukba için hem

Defteri âmâle baksam
Zerre mağrur olamam
Gönülden sevmişim yâri
Yâr canın cânânesidir

Rızâ der ki o yâr var iken
Ne gam ola ne gussa
Gark olup bahrine yok olayım ki
Yokluğum derdimin çaresidir

99

Aşkın derdine uğrayan
Elbette yok olamaz mı yâr
Bu sevdaya gönül veren
Dostunan kalmaz mı ey yâr

Senin sözün hep dillerde
Hıfz olunur gönüllerde
Alimler manasını bilir
Okur cümle hafız ey yâr

Kurban olayım emrine
Uğratma yârim nehyine
Düşeyim aşkın derdine
Sensin ha kim sevdiğim yâr

Bülbül güle ermeyince
Gül dalini görmeyince
Gülün benzi solmayınca
Nöbet gelmez birine ey yâr

Ölüp gözün kapanınca
Aşk burcuna dokanınca
Varlık yokluk bir olunca
Evvel ahir sensin ey yâr

Gönülün içtiği nurdur
Bilir aşık bu bir sırdır
Münkirin gözleri kördür
Kimse bilmez sırrın ey yâr

Rızâ'nın sözleri kimya
Bilenlere bu bir imla
Dilerim mevladan cümle
Cennete girsinler ey yâr

100

Nasıl feragat ehli ola bu dil
Ki devrinden devri alem görünür
Nasıl ehli mağrifet imiş ehli maârif
Ki zevkinden zevki alem görünür

Bülbülün gülüne engeldir kafes
Defi gam için ağlar her nefes
Zevk ilinin gülleri açıldı pes
Mevsiminde zevki gülzar görünür

Gitmez gönlümden ictihadım canda var
Kılmak ister isen razı yâri sende var
Kıl namazı dur huzura sende var
Ki içinde nuri iman görünür

Key aşk ehli kalmaz cana başa
Key gönlünden gelir muhabbet coşa
Ruhu benzer pervaneye kuşa
Ki içinde nari püryan görünür

Raksı havaya uyma dön beri
Nefsi harapeye uyma dön geri
Pek çok olur bu tarıkın engeli
Ki içinde çok havatır görünür

Refik bul yollar sarptır veli
Sallanır eşcarlar ağlar hal dille
Ruh deminden geçer aşkın yolu
Kalp nurundan nur deryası görünür

Nefsi bahayıma uyma sakın zinhar
Zevk ile açılmış gönülde envar
Görünen odur cihanda ne kim var
Her sırrından ziyneti sultan görünür

Bu dil kafesini kırmak ne zordur
İnsanı kamil eden elbet huzurdur
Ne murat istersen lutfunda hazırdır
Gizli hazinelerinde kuluna ihsan görünür

Derman bul derdine durma ey Rızâ
Aşk ehline verilmez hiç asla ceza
Yana canım muhabbetinden sıza
Her taraftan babu Rızâ görünür

101

Ey gönlüm yok mu senin gayretin
Arayıp da bulamadım ziynetin
Nefsin yollarında etsen gayretin
Gayret etmeyenler yâri mi bulur

Sakın zinhar gitme hava yoluna
Sevk ederler seni narın yoluna
Kandırırılar seni hamim suyuna
Gayret etmeyenler yâri mi bulur

Zakkumdan yiyenin dökülür dişi
Zebaniler dürterler odlardan şişi
Kan irin olacak gözüyün yaşı
Gayret etmeyenler yâri mi bulur

Ateşten yılanlar boynuna dolar
Zebaniler bakar haline güler
Cehennem içinde çok olur hüner
Gayret etmeyenler yâri mi bulur

Bir kuyu var berhut ismi verilmiş
Gayya kuyusuna kan irin dolmuş
Bu nefisin aslı ordan alınmış
Gayret etmeyenler yâri mi bulur

Uyanlar nefsine aslına gider
Her işlere seni durmayıp yeder
Bir gün ölün fırsat elinden gider
Gayret etmeyenler yâri mi bulur

Yahya Rızâ uyma sen nefsin sözüne
Nasıl bakacaksın yârin yüzüne
Bu sözlerin senin kendi özüne
Gayret etmeyenler yâri mi bulur

102

Ölümü sorarsan beş harf ile yazısı
Yaklaştıkça pek korkuyor bazısı
Annenin babanın gayet nazlısı
Görürse yüzünü rengin bozuyor

Ölümün bütün siyah libası
Karalar giydirir çektirir yası
Zehir deryasından doldurur tası
Yanan ciğerlerin rengin bozuyor

İnsan gafil iken gelir yanına
Görünmeden hançer vurur canına
Sebebdür vârise kalan malına
Alan vârislere talan yapıyor

Alır gözlerinin evvel nurunu
Kimselere söyleyemen sırrını
Hesap etsen akıl saymaz birini
Ölümün ateşi canlar yakıyor

İhtiyâr mı genç mi sormaz halini
Sen yandırdın has bahçenin harını
Bütün civanların aldın canını
Yetim çocukların boynunu buruyor

Ölümün ateşi ceryana benzer
Okudum kitabını fermana benzer
Geniştir meydanı harmana benzer
Çıkan yiğitleri yere çalıyor

Kaplamış devri ile bütün alemi
Ettiklerin hep yanına kala mı
Her bir zalim belasını bula mı
Yahya nebi bıçağını biliyor

Aşık Rızâ derki babamı aldın
O güzel rengini yerlere çaldın
Bütün vücutlara sen sebep oldun
Her bir canı olanları arıyor

103

Bu sevdaya akıl ermez
Gör ki gönül irfan ister
Gayet belalıdır başım
Yâr yolunda kurban ister

Şem'a yanar pervaneler
Akıl başta divaneler
Viran olur bu haneler
Durdukça imaret ister

Bu dünya içinde insan
Birkaç gün oldular mihman
Bir günde yumulur dihan
Açıp da bir bakmak ister

Amel yükün pamuk gibi
Şiir okusan Namık gibi
Her bir yolu tanık gibi
Elinde bir ferman ister

Cevreyleme sen nefesine
Girdin dünya kafesine
Mağrur olma bu sesine
Bir gün de lâl olmak ister

Gayet zayıftır bedenim
Bir günde çürür bu tenim
Gayet karanlıktır yerim
İmandan bir fener ister

Suallere cevap nedir
Sorulursa gönlüm ne der
Fe fetvadan soran ne der
İlmin cemi cemal ister

Rızâ bilmezdi şifreyi
Okuyup kelâm dizmeyi
Dost bahçesinde gezmeyi
Bakar gözüm didar ister

104

Vardım bir gün dost iline
Gördüm ki güzelim vardır
Dedim bir söz versen bana
Gönlümde ikrarım vardır

Girip dostun bahçesine
Aşığım bülbül sesine
Dönerim dost hevasına
Gönül her an dönmektedir

Güle veren rengi pembe
Üzerine yağmur serpe
Gönüller gidiyor sarpa
Akıl takip etmektedir

Gittiğin yolu tanın mı
Bilmeyip yolda kalın mı
Yollarda bunalın mı
Ruhun seyir etmektedir

Vasıla yâr olanların
Gönlü dostu görenlerin
Nur şehrine erenlerin
Kudretini seyretmektedir

Mekansız bir şehir görüp
Dostun hazinesi olup
Kendi özün mahfî kılıp
Bi nihaye kılmaktadır

Aşık dostun hazinesi
İman doludur sinesi
İrşat edip bütün nâsı
Gönlü dostu sevmektedir

Rızâ'nın kalbi yâr ile
Muhabbetle gelir yola
Kapısında kalmış köle
Daim hizmet etmektedir

105

Coştu gönül elbet ister yârini
Ferhat Şirin için verdi serini
Her bir sanatların vardır sebebi
Meşakkat çekmeyen ustaz mı olur

Kolay sandım bu feleğin çarkını
Pazarlarda kesemedim narkını
Azgın nefsin vuramadım örkünü
Nefsini yenmeyen insan mı olur

Sağır kulak zerre sözümü tutmaz
Bulsa da gevheri kânına koymaz
Yiyenler o seli tadına kanmaz
Bal yemeyen insan lezzet mi bulur

Bahçıvanlar yâda vermez gülünü
Korur her muziye vermez pürünü
Bülbül bile ifşa etmez sırrını
Sırrı ifşa eden insan mı olur

Her mevsimin türlü türlü işi var
Yazlar yeşil zemherinin kışı var
Her bir canı olanların başı var
Akılsız kafanın faydası mı olur

Bednus gibi seherlerde öterim
Bu gafleti gafillere satarım
Daima ârifin sözün tutarım
Söz tutmayan kişi insan mı olur

Doyamadım bu sevdanın tadına
Aşık oldum o güzelin adına
Gönlüm suçlu geldim yârin katına
Cürmünü bilmeyen insan mı olur

Rızâ'nın suçu çok elleri boştur
Rızasın bulup varanlar hoştur
Bir edna gönlüm var yârime köşktür
Mihmanı bilmeyen insan mı olur

106

Dilde var dildarım
Harda var gülzarım
Kalpte var ezkarım
Doyulmaz özdedir

Sır oldum seyrana
Dönmüşüm hayrana
Gelmişim irfana
Gönülde mahremdir

Mafoldum halimden
Ayrılmam yârimden
Bir kadeh elinden
İçmek revadır

Açılsa gözler
Duyulsa sözler
Yâr beni gizler
Varlık hatadır

Sırdan can biter
Aşkî olan tüter
Derdim çok beter
Sözüm şifadır

Kaşı kemanım
Gitti gümanım
Dini imanım
Mahbubum yâdır

Aşk ile mestim
Ey güzel dostum
Kaynayıp taştım
İçimde nar vardır

Sevdaî diller
Açılmış güller
Dost selam yollar
Getiren kim vardır

Sevmeli özden
Duymalı sözden
Yaş akar gözden
Lutfuna ermektir

Sıfatı aslım
Sadakat neslim
Aşkına düştüm
Bu can fedadır

Rızâ sözünde
Canı özünde
Dostun yüzünde
Kalan gözümdür

Hikmetten bu diller verse haber bir
Duyan kulakların perişan olur

Nefsim ârif diye dâvâ kılma ki
Uğrayan kahrına sermâşer olur

Gönlü ârif olmuş nefsi cahilin
Bütün tarikatlara ol düşman olur

Nicesi nefsini zabun göstermiş
Hakikat yolunda ol sultan olur

Tarikat ehilleri hep haset olmuş
Kendi tarikatından başkası hepsi dalal olur

Yalnız kendinin şeyhi kutupmuş
Bütün Allah diyen şeytan mı olur

Utanmaz Allah'tan o bîedepsiz
Müslüman olanlar hiç kafir mi olur

Tutmuş şöhreti bütün alemi
Yoksa bu Allah'a bir kardeş mi olur

Türlü türlü ederler zakire bühtan
Dili Allah diyen o murdar mı olur

Kör olmuş gözleri sapkını görmez
O iki gözlerin hep duman mı olur

Zayıflara yüklenmek köpeğin kârı
Aslan artığından çok doyan olur

İki sıfattan biri cemaldir
Yolun sapıtana çok celal olur

Ruhu sultan cemaldir ceminde
Ruhu hayvan olan çün celal olur

Her yüzde mevlanın gördüğü gözdür
O var iken başka bir var mı olur

Her yüzde bana bakıp gülen ol
Hayvan oların ne haberi olur

Rızâ hikmete dilin bağlamış
Yok olmayanlara o var mı olur

108

Ne el bilir ne dilim
Ben bu cana derim yârim
Dost aşıkâr ben bir körüm
Gözsüz olan neden bilir

Sinemde aşkın ateşi
Değmeden yakar kafesi
Tükenir bu nefsin sesi
Dilsiz olan neden bilir

Hep görünen dost illeri
Anda hazırdır gülleri
Gönül dağının selleri
Gözsüz olan neden bilir

Fırsatı fevt etme kardeş
Gözlerinden dök hele yaş
Kurban olsun bu garip baş
Halsiz olan neden bilir

Gönül olmuş aşka süvar
Hep görenler fayda umar
Uğrular çok amel soyâr
Fakir olan neden bilir

Dilsiz oldum dil içinde
Yolsuz oldum yol içinde
Kanat oldum kol içinde
Dilsiz olan neden bilir

Sırrımda gördüm bir veli
Hep görenler dedi beli
Ârifler sözünden belli
Cahil olan neden bilir

Maşuk sırrın söyler cana
Turap aşık olmuş kana
Katreler döner ummana
Bahri olmayan neden bilir

Rızâ'nın gönlü dilberde
Ansız eğlenmez yerlerde
Canım kurban olsun merde
Yarsız olan neden bilir

109

Fitneyi zamane olma sen rakip
Düşersin tuzağına olma sen talib
Her gelen ehli hâl oldular karib
Mihnetsiz davanın kadrin kim bilir

Ekme gönül tarlasına merağı
Dert büyür candan çektirir firağı
Gönlün müzeyyen et ki dostun durağı
Görmeden halini kadrin kim bilir

Her gözde haya var içini görmen
Her özde rica var sırrını bilmen
Her dilde deva var dildarı bilmen
Her sırrı mahremi serkeş ne bilir

Zevk al yârdan ta varınca şevkına
Düşürme kendini siva arzuna
Sünneti sıkı tut sıkı sarıl farzına
Münkir münafiklar dinden ne bilir

Gayret et gayet de olasın ârif
Münkeşif ol yolu edesin târif
Zirveyi can şehrinin bulmuş maârif
Kuru dava kılan halden ne bilir

Kalbi ruhu sırrı hafi ahfadan haber
Letaifi nefis letaifi külden gerek muteber
Nefi isbat mürakabeden bi haber
Olan mürailer yoldan ne bilir

Ten terkini vurdum canda azizim
Her varı ağıyardan sırran temizim
Sırrı kaderden aşkla mezizim
Süreti tubada zahit ne bilir

Bu Yahyayı Rızâ'da var mı bi eser
Hakiki aşıklar maşuga küser
Hakikat ilmine olsan müyesser
Bu ilmi pünhanı gözsüz ne bilir

110

İlmi kimyadan ara bir vezin
Ticaret maniden ara bir hüzn
Fehmi kemâllardan ayırma gözün
Sihhi hayat olmazsa rence düşerler

İlmi tıbbiyeden oku fermanı
Hem çoğalır dizleriyin dermanı
Her nevi ilim maneviyatın armağanı
İlimsiz cahiller küfre düşerler

İlmi fende zekavetin artırır
Fikrin uzunluğu ömrün artırır
Aklı kasır tez malını batırır
Gittikçe yolları şerre düşerler

Fenni ilim dünya malın dermeye
İlmi hakikat hakkı görmeye
İlmi mârifet sırrı bilmeye
İlmi simya o ki sihre düşerler

İlmi fıkıh okur dini sevenler
İlmi zahir okur hep havaceler
İlmi batın okur hakkı zikredenler
İlmi hüddam bütün kizbe düşerler

İlmi hayat bilir hayyü bakiden
İlmi arız bilir Rabbi Rahimden
İlmi maârifet keşfi kuburdan
Bu ilmi küftarı dile düşerler

Bu Rızâ'nın ilmi yok ümmü hayaldir
İlmi sır şehrinde ilmi cemaldır
İki nun içinde mahfi durandır
On sekiz bin alem söze düşerler

111

Can pazarında müşteri oldun
Alırsan benliğimi sana vereyim
Geçeyim dünyanın nakşı halinden
Her varı canımı sana vereyim

Gizlemiş kendini kamu alemden
Görünmez dilbere gönül vereyim
Uyansam uykudan nazlımı görsem
Baktıkça yüzüne canım vereyim

Kaldır perdeleri yüzünü göreyim
Aklımı başıma nasıl dereyim
Gönül keman çalar sazı unuttu
Her çalgı kemani sana vereyim

Dost yüzünde huri cennet nakışı
Her kemal sevabı sana vereyim
Cehennemden dostun kokusu gelse
Cennetin rayhasını sana vereyim

Pervaneyim nardan ayrılmaz canım
Dostun ateşine canı vereyim
Süleymana nasihat eden murdur
Zümrüt-ü anka fili sana vereyim

Vücutlar hâktir hâke gidecek
Kalan hep malını sana vereyim
Yarasalar gibi çıplak kanadım
O uçan kuRabı sana vereyim

Rızâ'nın canında dost mücevherleri
Dünya naktı pulunu sana vereyim
Görünürse baharın o güzel şemsi
Zemheride köşkleri sana vereyim

Ey gözlerim hayf et bakma harama
 Ateşler doldurdun yanan çırama
 Gece gündüz ağla gayri durama
 Kapa şu gözünü yum yavaş yavaş

Ey dillerim niçin dedin yalanı
 Aldatmaktı şeytan bilmem meramı
 Girerse ağzına rahat duramı
 Kapa şu ağzını yum yavaş yavaş

Kadir mevlam kuvvet vermiş kullara
 Daima nöbetçi etsen yollara
 Muhabbetin nuru dolmuş dillere
 Kapa şu ağzını yum yavaş yavaş

Mihman olmuş ten içinde bu canın
 Damarlarda bunalıyor bu kanın
 Her daim söylüyor durmaz dehanın
 Kapa şu ağzını yum yavaş yavaş

Kalbinin nurunda gördüm bir şemsi
 Hayadan kalmadı varlık perdesi
 Can bağından gelir bülbüller sesi
 Kapa şu ağzını yum yavaş yavaş

Bülbüller yanında ötemez gurap
 Sahip ol diline bulasın sevap
 Dostun huzurunda isterler sevap
 Kapa şu ağzını yum yavaş yavaş

Keler gibi taştan taşla hoplama
 Kuru sıkı gibi birden patlama
 Nurdan kandil olup kendin sallama
 Söndürün nurunu dur yavaş yavaş

Kurulmuş saatta olur tarakka
 Ruh bedende yürür durmaz bir dakika
 Böyle isyan ile varılmaz Hakka
 Temizle kalbini sil yavaş yavaş

Gönül sarayında dostun miratı
Bakan kendin görür göremez yadı
Bütün sırlarını yâr anda koydu
Eremen sırrına dur yavaş yavaş

Aşık Rızâ derki gönülü bulsam
Gizli sırlarından yârimi sorsam
Yokluk bablarından bir yâre varsam
Varlığım kenarda dur yavaş yavaş

113

Gönül baharını bulsa
Leylû naharını bulsa
Arzu seyrânını bulsa
Defteri âmâlini bulsa ne hoş

Canı gönül meyhanede
Ne durmalı bu hanede
Aşkın ateşi sinede
Yoksa cismi canı ne hoş

Gönül feragat dünyadan
Nefsi havadır oynatan
Muhabbet canlar kaynatan
Bulsa can cananını ne hoş

Mim sin olup teyi bulsa
Ayın şinle kafda kalsa
Te cim lam yârin olsa
He de vavda kalsa ne hoş

Mim ha ile fa'yı bulsa
Ba ile kaf ye'de dursa
De ile lam yârin olsa
Ba ile ha, ra, ya, ne hoş

Ra ya ile dadı bulsa
Nun fa ile sin ya olsa
Ra ile ba yeyi bulsa
Elif lam la hede ne hoş

Rızâ'da fehmlsa fener
Gönül maşuğuna döner
Şemsten zerreler siner
Katrallar bahirde ne hoş

114

Elde midir rey-i niyaz
Öter bu dili şahbaz
Lambada yanıyor gaz
Nar iken nura düştü

Ne bilir fehmi kasır
Çün ola ana hak nasır
Bilmez zaman ve asır
Cümle fen fincana düştü

Bu dünya devri zamana
Raks eder yürür her ana
Güvenilmez bir cana
Daima âb hâke düştü

Kafa içinde beynin
Düşünce verir zihnin
Bedeli dünya meylin
İlmi hayata düştü

Düşün hakkın sırların
Gözet kendi canların
Vücut içinde al kanların
Süt olup ak renge düştü

Dil kalbe meyil eder
Göz kulak beyine gider
Akıl her şeyi fehmeder
Ruhun sefaya düştü

Akıl olursa kasır
Vücutlar zahmet taşır
Edep terbiye taşır
Çocuk mektebe düştü

Çok fikir eden kişi
Elde eder her işi
Hep dünyanın fen işi
Tükenmez kâre düştü

Dünya kafa gibi yuvarlak
Bu kafayı kır da bak
Anı halk etmiş Hak
Bütün fenni aşıkare düştü

Yahya'yı Rızâ çalış
Çok hikmetlere karış
Ol maşuğuna kavuş
Bülbül gülzara düştü

115

Uyku derdine bir tabip bulsam
Yorgun hastalığı uykudan alsam
Gece gündüz daim uykusuz kalsam
Baykuşlara varıp edem şikayet

Uyku gelince yumulur gözler
Tatlı konuşurken kesilir sözler
Başına gelince süzülür gözler
Görüp kimi edem gayri şikayet

Bakışın uyuşuk hayvana benzer
Duruşun meyite sorana benzer
Yürüyüşün gayet gaflete benzer
Görüp kimi edem gayri şikayet

Söyler iken hemen tuttun dilimi
Bülbül idim unutturdun gülümü
Daima oğrusun beklen yolumu
Varıp kime edem gayri şikayet

Ölüm gibi yavaş yavaş yürürsün
Bütün endamımı hemen bürürsün
O anda iken rüya görürsün
Bulup kimi edem gayri şikayet

Gayet dertlilerin gelmen gözüne
Bînamazın örtü olun yüzüne
Sofuların sebep oldun sözüne
Bulup takvaları edem şikayet

Aşık Rızâ der ki uykuyu sevmem
Gafletten büyük düşmanı bilmem
Atlın kemer olsan belime vurmam
Bulam sarrafları edem şikayet

116

Ey dil davarkar olma
Hakka muti ol yürü
Kayırma canı başı
Var aşkına dal yürü

Er olan kamil olur
Derde gam sahip olur
Derdine derman olur
Ara yâri var yürü

Zirve mekan candadır
Göremez fehmi kasır
Her gönlü mizan çekmez
Sen tevhide dal yürü

Cüzilerin kül eyle
Göz yaşların sel eyle
Dil merkezin yol eyle
Çık tahtına var yürü

Beyhuş ol kendinden geç
Hakka yârar amel seç
Mahf iline daim göç
Koy varlığı sen yürü

Bu nasıl sevda imiş
Aklımı aldı başımdan
Ne can kaldı ne başım
Kaldır perdeleri var yürü

Rahatı can ne gerek
Aşk ile yanar yürek
Ol maşuga ne diyek
Hizmetini gör yürü

Sorma o yâri ilden
Beyim geçemem selden
Düş aşkına gönülden
Bil kadrini sen yürü

Âlîdir kadrini bil
Daim ana ver meyil
Hakikatlı er sayıl
Geçer fırsat bil yürü

Rızâ'ya gerek aşkı
Unutmaya o hakkı
Sadık ol anla sıtkı
Dil bahrine dal yürü

117

Olmadın ariyet şerri zamandan
Fitneyi zaman çalar kemandan
Doyamadın ahır dolu samandan
Rüşvet yiyen mestan arslana döndü

Kem söylüyor hakimlerin dilleri
Doğruların hep şaşmakta yolları
Zamanenin hırsız olmuş elleri
Gittikce büyüyüp ejdere döndü

Sofu olan sofuların düşmanı
Gittikce çoğalır daim gümanı
Nerde kaldı safi imanı
Birbirini kapan hayvana döndü

Kadınlar kendine veriyor süsler
Yiyen hayvan elbet vücudun besler
Şehveti zinaya kim ki göz diker
Kazınan yerlerde boğaya döndü

Doğru hakim olan işe yâramaz
Şimdi zamanın çoğu bînamaz
Her hayvan çiftleşir katır kunlamaz
Dolapta fareler tazıya döndü

İslamın dindarı ebedi kalsın
Dine zülm eden ortadan kalsın
Narı cehennemde ebedi kalsın
Fitneyi fasıklar şeytana döndü

Mescitler tamirde minare yüksek
Doğruluk tohumun her yere eksek
Tahiyyata oturup her an diz çöksek
Zulmetler çekilip güneşe döndü

Rızâ'nın gözleri görmesin zenni
Bütün zaman oldu açık bir fenni
İrz kadrini bilmez o iki dinli
Ortada çiftleşmiş köpeğe döndü

118

Zalim nefsin esiriyim
Sevdan cana düşüreyim
Aşk oduna pişireyim
Coşayım ummana doğru

Nefsin zulumu zulmettir
Nefsini yenenler merttir
Nefs arzusu büyük derttir
Yürütür nirana doğru

Nefsin hevayı havlinden
Hasıl olur hep devrinden
Ayırır seni yolundan
Dönderir şeytana doğru

Nefsin aynası şehvettir
Kabarırsa çok dehşettir
Nefsin arzusun boşaltır
Yürütür kurşuna doğru

Nefsin hakkından aşk gelir
Aşksızlar hep yolda kalır
Bu ruhun hastalanır
Gidersin tabibe doğru

Nefsin kâni gafilliktir
Bağı haset puhulluktur
Anın yolu cahilliktir
Dönderir hımara doğru

Rızâ uyma sen nefise
Niçin uyarsın bu pise
Dolanıp gelse de düşe
Bakma sen yüzüne doğru

119

Övüp kendi nefsin adam sananlar
Bir emanet vermeyince belli olmaz
Kendini doğrudan âli zanneder
Bir emanet vermeyince belli olmaz

Çalışır mektebi bulurum diye
Bu kenzi irfana ereyim diye
Gizli sırlarını göreyim diye
Bu çirkin ahlakı atmazsan olmaz

Emenete gelin siz sahip olun
Onu gizlemeye siz çare bulun
Getirip noksansız ıssına verin
Bu nasihatım tutmasan olmaz

Daima lisana sahip olmalı
Doğru olan insanları bulmalı
Sadık arkadaşla yoldaş olmalı
Kötülerden ayrılmayınca olmaz

Kimisi kendini devrişim sanır
Gider düğünlerde avrat oynatır
Meclise varırsa kurtlar kaynatır
Kendi gibi arar bulmayınca olmaz

Zamanede pek çoğaldı sofular
Odalarda düğün çalar fakılar
Reci dairesinde çoktur rakılar
Bünyana bir kişi gitmeyince olmaz

Köy yerinde kendileri uludur
Fukaralar kapısında kuludur
Kimi derviş kimi avrat oynatır
Meyhaneye göndermeyince olmaz

Aşık Rızâ der ki dervişi niden
Zamane sofusu olmayı niden
Al eline bir saz çalmayı niden
Saz çalar ustazı bulmayınca olmaz

120

Açılsa gözlerim ben yâri görsem
Düşünmeden bile söz dile girmez
Gaflet ile geçti bütün ömürler
Yürümeden bile yol ele girmez

Yanmadıkca nare vay bütün canlar
Güle fayda imiş vay dikenler
Gönül bahçesine fidan dikenler
Büyümeden bile hiç ele girmez

Aklı olan düşünür gizli sırları
Tamire muhtaçtır gönül duvarları
Kalbin içinde var aşk pınarları
Akar ummanlara bir gören olmaz

Bilmediğin sırlar sana hal olur
Ufacık gözden çıkan büyük dal olur
Darü'l-eman bile sana yol olur
Açılır perdeler hiç gören olmaz

Dü cihan dostundur ağyarın olmaz
Aşığa vuslattan başka yol olmaz
Dil hikmetten okur ayrı bulunmaz
Bu mani sırrını bir duyan olmaz

Çekme emek birgün derdin tükenir
Şirin yüz olmazsa yâr mi beğenir
Çirkin gönüllere yâr mi güvenir
Boşalt hevayı hevesini hiç seven olmaz

Silinmeden defterin seni yazmazlar
Doğmadık çocuğa kabir kazmazlar
Bir nam almayınca seni anmazlar
Sürüklerler ömrünü hiç gören olmaz

Rızâ'nın derdini dilde bulmalı
Dil içinde dildarını sormalı
Her ne söyler ise cana koymalı
İçinde bir yâri gayri var olmaz

121

Aşk geldi canıma kondu
Kalkmaya imkan olamaz
Bilmedim yârin kadrini
Bulmaya imkan olamaz

Doldur sofı meyimizi
Bize mest olmak yekdir
Namus arı terk eyleyip
Bize uyanda ar olmaz

Doldur kadehi sun beri
İçenler geçti ileri
Dost elinden yeni dolu
İçenlere karar olmaz

İçen canlar yenilenir
Gören gözler güllenir
Sofular görse arlanır
İçenlerde hiç ar olmaz

Meyhanede olur demler
İçtikçe def olur gamler
Zevk almayan yutsun semler
İçmeyene nazar olmaz

Meyhâne demhânegâhım
Dostu sevmek ibadetgâhım
Senin mülkün cennetgâhım
Girenlere ziyan olmaz

Mezheri gönül vuslette
Gevheri derdi izzette
Sevda haktır dört mezhepte
Seni sevende ar olmaz

Cümle devlet benim oldu
Sevdası canıma doldu
Güzelliğin canım aldı
Dirilmeye imkân olmaz

Rızâ maksudu rızada
Gönlü matlubu hüdada
Dilim esmayı hüsnada
Okudukça karar olmaz

122

Bu gönülün sevdaları yâr oldu
Dertli dilin figanları zâr oldu
Döküldü günahlar pek çok kâr oldu
Muhabbet nâri ceryandır bedelsiz

Gönül meyhanesi derdi dil oldu
Aşkiyle pervane yanıp kül oldu
Bir nicenin sebepleri ar oldu
Muhabbet nâri ceryandır bedelsiz

Bir ağyâre bakıp meyil olur mu
Bir kemalsiz salık kıymet bulur mu
Dertli bülbül hiç gülden dur olur mu
Muhabbet nâri ceryandır bedelsiz

Ârifin gönlünde hûri cennet olur mu
Fasıkların dili kizbinden durur mu
Câhillerin aklı ilmi bulur mu
Muhabbet nâri ceryandır bedelsiz

Kesreti envata cümle bir yâr olur mu
Çalışanlar elbet mahrum kalır mı
Rızâ Rızâ dese Rızâ'yı bulur mu
Muhabbet nâri ceryandır bedelsiz

123

Ey Celaleddin Rumi
Raksından can kaynar durmaz
Senin ruhun gelir cana
Alır bu gönlümü durmaz
Senin aşkın meyinden
Senin tablu zevkinden
Senin mani reyinden
Bu can pervanedir durmaz

Gören senin halinden
Bilen senin deminden
O can aşkı gamından
Uçar her yana durmaz

Ne bahtlı devletin
Ne muhabbetli sohbetin
Her dil içinde var methin
Söyler her varlar durmaz

Ateşin şemstendir
Gönüle endişedir
Bu ten narda pişedir
Asla ağlamak olmaz

Belh'den doğan Zühresin
Konya'da mevlanasın
Bu canıma sevdasın
Senden usanmak olmaz

Ey ruhumun enveri
Ey gönülün serveri
Ey canımın rehberi
Senden ayrılmak olmaz

Şu meyine can üfler
Durmaz öter can defler

Saz keman olmuş diller
Dil çaldığı tel olmaz

Yolsuz yolaksız sırlar
Dilsiz dodaksız haller
Dalsız budaksız güller
Bu gözlere var olmaz

Çarem yok biçareyim
Dertler içre yâreyim
Bu aşk ile öleyim
Dirilene yüz olmaz

Canlar duymaz cevri kahir
Mani kulak eder seyir
Ruh demi olmuş bahir
Girene çıkmak olmaz

Hak razıdır razı olur
Salıklar gümrah olur
Mevlanaya kim razı olur
Yolunda yatmak olmaz

Dört pirle vadim vardır
Her birinde kaydım vardır
Dört çar ile ahdim vardır
Dönmeğe imkan olamaz

Ceddim Muhammed Mustafa
İnanmayan ummasın vefa
Muhibbane eder sefa
Yanar can durmak olmaz

Bu Rızâ'nın dil kemani
Bilinir gülün zamanı
Mevlananın sır zamanı
Aşikare demek olmaz

124

Aklımı alan dilbere
Kurban olasım gelir
Bu canı ona verip
Cansız kalasım gelir

Yol içinde yol gider
Nazlı yâre can gider
Yüreğimden kan gider
Toprak olasım gelir

Duymadan ses kulağım
Dilsiz oldu dodağım
Gül içinde budağım
Gülzar olasım gelir

Nigarımın ateşi
Yakar kül eder kafesi
Can içinde yâr sesi
Hayran olasım gelir

Nefsimden ayrılmışım
Aşkiyle kavrulmuşum
Çam gibi devrilmişim
Nara yanasım gelir

Dost güler ben ağlarım
Dost söyler ben yanarım
Dost üfler ben sönerim
Çıran olasım gelir

Girer cana güldürür
Aşıkları öldürür
Kendi özünü bildirir
Hayran olasım gelir

Durmaz can pervaz eder
Gönül yâre naz eder
Aşıklara göz eder
Cansız kalasım gelir

Bedensiz böyle dilber
Cisimsiz nazlı dilber
Vücuttan ârı dilber
Üryan olasım gelir

Doymadım usanmadım
Kimseden utanmadım

Ayrı bir can sanmadım
Mevcut olasıım gelir

Zülfünün tellerinden
Sazım keman çalıyor
O nazlının cümbüşünden
Her dem dönesim gelir
Çalarım def oynarım
Sular gibi kaynarım
Ateş olup yanarım
Küller olasıım gelir

Kurdum masalar düzdüm
Yârin incisin üzdüm
Arşâ melekler düzdüm
Seyran edesim gelir

Şarabın bardakların
Öptüm yâr dudakların
Canda can kucaklarını
Yek can olasıım gelir

Ben yâr oldum yâr bende
O yâr ile can tende
Dü ayrıldı yek bende
Güzin olasıım gelir

Hem atamsım hem annemsin
Hem yârim hem yârensın
Hem aşık hem maşuksun
Hayran olasıım gelir

Hem rızasın hem rıdvansın
Hem melekte sıfatsın
Hurilerden bir cansın
Hepsini alasıım gelir

Bu Rızâ'nın şeklinde
Söyler sözü benlikte
İki can bir gömlekte
Sıfat olasıım gelir

Görse gözüm nazlı yâri
 Bu dil usanmaz usanmaz
 Aşkından kanlarım kaynar
 Bu can usanmaz usanmaz

Fikrimde dostun hayali
 Arttı derdim gün sayalı
 Can terk edip dost bulalı
 Gönül usanmaz usanmaz

Nar mı nur mu o gözlerin
 Baktıkça canlar yakıyor
 Tuyur olsam açsam kanat
 Bu can usanmaz usanmaz

Firdevs bağında mı öttün
 Ey bülbülüm gül istersin
 Bu can dili yetişmez mi
 Bu har senden usanmaz usanmaz

Dil kemanı pek çok seven
 Dil sözüne meyl eyleyen
 Turaç gibi sefer eyleyen
 O dil usanmaz usanmaz

Bekledim kahrin kapısın
 Dost görüp kıldım tapusun
 Şu varlığımın hepisin
 Kırsa can usanmaz usanmaz

Siva dağlarını deldim
 Aşka süvar olup geldim
 Ağyarı kapıdan sürdüm
 Gönül usanmaz usanmaz

Bu Rızâ'nın can kuşusun
 Canların ulu başısın
 Her alemin nakkaşısın
 Gönül usanmaz usanmaz

Bu can kuşu durmaz öter
 Sevdası can içinde
 Derya gibi dalga var
 Gizli bir kân içinde

Dil söyler gizli sözü
 Açık bir savt içinde
 Gönül yas matem tutar
 Gizli bir hal içinde

Serbezim sermayem yok
 Alan gelsin pazara
 Derunumdan söz biter
 İnci mercan içinde

Gül dallarından biter
 Durmaz dalsız yerlerde
 Gönül o yâri arar
 Gözü eşya içinde

Mastardan ölçer sözü
 Vezneden tartar gözü
 Hakikatın iç yüzü
 Haber irfan içinde

Mazlum zalimden kaçır
 Şerliden kuşlar kaçır
 Baykuş gözün açır
 Gönlü viran içinde

Bağbandan sor bağları
 Çobandan sor dağları
 Kasap bilir yağları
 Elleri kan içinde

Akle'l yakinden haber
 İlme'l yakın muteber
 Hakke'l yakindir rehber
 Ayne'l yakın içinde

Sevmeyen dil söylemez
Kurap gönül eğlemez
Sağır kulak dinlemez
Gözü külhan içinde

Körün elinde asa
Sevmeyen düşer yasa
Parayı eğler kasa
Bütün hesap içinde

Bu Rızâ arzu eder
Mahbuba karşı gider
Hakikat ilmi peder
Gösterdi Kur'an içinde

127

Bulsam sevdiğimi ilden sorarak
Gayret düştü ciğerime yanarak
Her zaman lutfunu candan umarak
Gören haber versin nazlı yârimi

Sır olmuş alemde göze görünmez
Güneşten aşıkâr libas bürünmez
Dostun hasretliği uzun sürülmez
Gören haber versin nazlı yârimi

Güzellerin adı tatlı baldan şekerden
Sözü hoştur mayi aşkı kevserden
Lahmi demi gizli canı esrardan
Gören haber versin nazlı yârimi

Aşkın zahmi ile olmuşum mecruh
Ölsem gitsem yârdan geçmez yine ruh
Yâr aklımdan gitmez neylesin ferruh
Gören haber versin nazlı yârimi

Mülke vermiş tabiatlar mevsimler
Her birine vermiş ayrı ayrı isimler
Onun varlığı ile yörür cümle resimler
Gören haber versin nazlı yârimi

Hakk'ın varlığı küllüde birdir
Yaratılmış her var cüz'ide birdir

Hikmete bağlanmış hepisi sırdır
Gören haber versin nazlı yârımı

Hiçbir vara benzemez hükmü ezelden
Mahluklar acizdir sırrı yezelden
Sevenler geçer mi böyle güzelden
Gören haber versin nazlı yârımı

Rızâ'nın canına girip saklanmış
Can içinde canla cana kaplanmış
Hakikatın sırrı candan anlanmış
Gören haber versin nazlı yârımı

128

Elhamdülillah erdim mayeyi aşka bugün
Gönlüme yârim muhkem çaldı düğüm
Aşk ile dil söylenir her gün be gün
Muhtacınım isterim seni senden her gün

Sensiz koyma canımı al bende kalmasın benlik
Geli geli ver dolsun içime senlik
Düşür canıma sevdanı gelsin içime şenlik
Muhtacınım isterim seni senden her gün

Cömert ellerinden içeyim şarabın saki
Oynasın can dili söylesin murgî dilim baki
Bu murgiyi dil keman saz çalar baki
Muhtacınım isterim seni senden her gün

Levhine yazmış ismini bülbülümdür
Şu varlık kafesi senin değil benimdir
Aç durma dihanın oynayan dil benimdir
Muhtacınım isterim seni senden hergün

Dilim benden fîrar etti dost ağzına girdi
Dilsiz cansız kaldım can pervaneci nare girdi
Yokluk şıkarım çün eller ol yere girdi
Muhtacınım isterim seni senden hergün

Kurmuş kapısına nurdan bir tuzak
Her kim kapısına varırsa canından uzak
Gelin ey erenler tuzağın yayını bozak

Muhtacınım isterim seni senden hergün

Can pırınç dostun tabağında duman çıkarır
Ya bu hikmet kaşığından akıl nar çıkarır
Ya bu varlık mumu yana yana nur çıkarır
Muhtacınım isterim seni senden hergün

Gönlüm hikmet definelerine malik
Bu kenzi irfanı arasana ey salik
Kadrini bilmezler olmuşlar halik
Muhtacınım isterim seni senden hergün

Bu Yahya'yı Rızâ faniden fani
Her azam yoktur fanidir fani
Esirgemedem verdim o yâre canı
Muhtacınım isterim seni senden hergün

129

Çanaktan külâhlar yaptım giyene
Dostu sora geldim gördüm diyene
Bir gül beslemişim dostu verene
Gamdan kurtaracak el senin olsun

Herkes bahçesinin gülün dermeli
Yıkıp şu varlığı yere sermeli
Her sorguya cevap yâre vermeli
O yokluktan başka kâr senin olsun

Nefsimin zembereği boşaldı dönmez
Hakiki o yâri sevenler gülmez
Dost ile kalan o canlar ölmez
Tensiz cansız kalan hal senin olsun

Zahmeti rahmete kılmış vesile
Cümle havatırlar senden kesile
Her hangi can uçarsa dost hevesi ile
Bul muhabbet güneşini nar senin olsun

Kemer beste sarılmadın bellere
Tufan olup karışmadım sellere
Bülbül canı aşık olmuş güllere
Bulsan dost gülünü har senin olsun

Deve gibi yükler çeker durursun
Ölenleri birer birer görürsün
Ölmüş kelbi kuyruğundan sürürsün
Candan sonra kalan mal senin olsun

Boynu boğalar gibi horküç bağlamış
Ruhu sultan nefse esir olup ağlamış
Cehennem hısmıyla canın dağlamış
Vücudunu seven mar senin olsun

Ne oldu gaflette duran gözüne
Şeytan naylon markalı bakar insanın yüzüne
Ne ziyan gördün gitmen Muhammed'in izine
Şeriattan ayrı olan yol senin olsun

Bu Rızâ da miskinlerin yâreni
Ateşler koşturan koca treni
Düşman sanıyorlar Hakk'ı seveni
Hak'tan ayrı olan can senin olsun

130

Ey can kuşu erdi bahar
Öte gelsin dilin heman
Zevk gülşenin isteyene
Gönlün gülzar olsun heman

Dindirme gözüm yaşını
Ara devlet güneşini
Bu can kuşu kafesini
Gören kapar gözün heman

Saman olup savruldu
Ateşlerde kavruldu
Çınar olup devrildim
Yok ettim varım heman

Gözsüz oldum köşede
Gönlüm çok endişede
Şarap oldum şişede
İç gel sarhoşum heman

Dün gider gündüz olur
Yâr gülünde naz olur
Sabahlar pek tez olur
Uyar sevdiğim heman

Hasta dil çok söylenir
Cisimle can eğlenir
Yorgun gönül dinlenir
Olursa rahat heman

Keçiler kurttan susar
Arslandan diller susar
Korku içine düşer
Gören düşmanın heman

Tilkiler çok hilekar
Tazılarda yürek var
Kartal kadar sinek var
Görürsen yüzün heman

Çektim sürmeler göze
Yarım ile yüz yüze
Oturmuşum diz dize
Ayrılık kalmaz heman

Kaşlar çatan yüz gülmez
Yarini görenler ölmez
Bu sözü kimse bilmez
Bilir sevdiğim heman

Resmini aldım satın
O cana bir can katın
Her gün söylerim methin
Görmeden yüzün heman

Bardakta süt oladım
Güneş olup doğayım
Münkirleri kovadım
Yüzünü sakla heman

Pencereden yâr bakar
Günahım başa kakar
Varlıklarım hep yıkar
Usanmaz yapar heman

Dilimi alır elimden
Dinimi alır varımdan
Anlar o rumuzumdan
Öldürür beni heman

Bu Rızâ'nın bağbandı
Öper iken uyandı
Güzelliğine güvendi
Dil söz olayım heman

131

Yol firarı nerden çıktın önüme
Senden başka aşk yoktur gönlüme
Ölür isem gelde ağla sinime
Hep gören ağladı gülen sen oldun

Bahtıma baktırdım bir sahtekâra
Dedi sen kaybettin o güzel yâri
Maksut istersen ver yâre canı
Anamdan doğmadan gülen sen oldun

Murlar yuva yapmış gözün içine
Yalan sahte katmış sözün içine
Yumurta karıştı kozun içine
Bu rumuzu dilden bilen sen oldun

Nefsimden balıklar ürküp kaçıyor
Görenler halime gayet acıyor
Dünyaya gelen her şey kocuyor
Her varlar ölecek kalan sen oldun

Aklım nefsim dava edip konuşur
Ruhum varıp sevdiğine danışır
Her ne kadar kişi bilse yanlışır
Her varı hayrete koyan sen oldun

Dimdik durur iken düştüm dizim üstüne
Salatı farzı yârimin başım üstüne

Kapandım secdeye yüzüm üstüne
Elimden tutup da çeken sen oldun

Selam verdim nazlı yâre utandım
Görmeden yüzünü yere kapandım
Darı gibi el değmeden dağıldım
Topumu çevkanda çalan sen oldun

Altın küpe gibi salla yâr beni
İbrişim libasa koyup sar beni
Ağyarın elinden görüp al beni
Bülbülü kafese koyan sen oldun

Rızâ'nın gözleri dosta bakıyor
Divanımı görenler hep korkuyor
Bin dokuz yüz altmışta kitap yazıyor
Matbaalara basman diyen sen oldun

132

Bu bahri ummana gönül gark ol
Görenler divane oldu desinler
Kendini mecnuna eyle bi kıyas
Dostu için nara yandı desinler

Bülbül gülü görse dili umman olur
Sır denmez aleme zaman oluyor
Kışlar tükenerek yazı buluyor
Dil keman zevkine daldı desinler

Aşkın elinde beyin çomak patlatır
Akılsa deveye hendek atlatır
Müptela şaraba şişe patlatır
Aşkın şarabına daldı desinler

Mezeleri dizmiş refik masaya
Akıl görüp düştü çok bir tasaya
Yüz yirmi dört bin şarap kaseye
İçenler de mestan olmuş desinler

Efkârından öldüm ben bu güzelin
Her eşyadan giymiş libas düzenin
Aşıklar dilinden düğüm çözenin
O yârin kemerin çözmüş desinler

Dostu olanlar kalmaz elbet kusura
İlim tahsiline gittim Mısır'a
Nefsim dönmek ister her bir asıra
Mansur'u dost zülfüne takmış desinler

Korkmayız dünyanın bütün kahrından
Korku o ki nefsin gizli küfründen
Hakikat bağının o üzümünden
Şaraplar yapıcı geldi desinler

Rızâ'nın elinde şarap bardağı
Bülbülü tanır mı gülün budağı
Öpdükce tad verir yârin dudağı
Hakiki bir yâri bulmuş desinler

133

Daldım derin derin ince merağa
Acep nazlı yârim görünür mü ola

Aklımı başımdan alan o güzel
Merhamet eder de görünür mü ola

Her çiçekten sorsam rengi elvanın
Şu benim remgimde acep der mi ola

Sular inler coşar geçitler vermez
Karışsam ummana götürür mü ola

Topraklar toz olmuş havaya ağdı
Rüzgarın sedası duyulur mu ola

Güneş nur yüzünü yerlere saçmış
Her eşyada o yâr görünür mü ola

Kar bürümüş zemin yüzü görünmez
Bütün haşaratı öldürür mü ola

Dağlar matem çekmiş sümbüller yasta
O menekşe güller açılır mı ola

Zebun düşmüş tilki kurdu dağların
Erip bahar seli bir çağlar mı ola

Sahile çekilmiş bütün hep kuşlar
Bıldırcın keklikler bir gelir mi ola

Göllerin ördeği turnası gitmiş
O kazın sürüsü görünür mü ola

Ovalar sürsüz koyunsuz kalmış
O körpe kuzular meleşir mi ola

Kışın şiddetine kimse dayanmaz
O sıcak yazlar yetişir mi ola

Bu Rızâ'nın gönlünü o bahar eyler
O yeşil yapraklar açılır mı ola

134

Eller gülsün bu acıklı hallerim
Gülsüz pürsüz çıblak kaldı dallarım
Dost yolunda şu asılı kollarım
Baktıkça yüzüne can hayran olsun

Mahvoldum o yâri göreyim deyü
Bu derdi hazıka sorayım deyü
Maksudu o yârden alayım deyü
Güle yüz gösteren o bülbül olsun

Herkes Rızâ ister ben yâr yüzün
Kulaklar işitir o gizli sözün
Görmeden öpmüşüm o yârin yüzün
Görüp de öpen elbet deli olsun

Gözlerim tane tane döküyor yaşlar
Zehirler oluyor yediğim aşlar
Erer mi maksuda uçmadan kuşlar
Senden cüda düşen gözler kör olsun

Kimseler duymasın gizli severim
Anlanmaz rumuzla seni överim
Nefsi çomak ile daim döverim
Çıramı söndüren büyük nur olsun

Sıfatlarda dost dost diye ağlarım
Ayrılık zülfünden kemer bağlarım
Kirpiğiyn ucunu güneş sanarım
Gözüyün nurundan güneş yok olsun

Soyun sopun kimse bilmez sorayım
Ya görmeden seni nasıl durayım
Gel öldürme beni senin olayım
Sensiz geçen günüm hep haram olsun

Rakiplere karşı böyle söylerim
Her eşyadan bakıp seni değnerim
Sensiz olan dili sözü neylerim
Seninle bu canım bi karar olsun

Ayrılık gününden simsiyah oldum
Çok ağlarken yâri canımda buldum
Gözsüz âmâ gibi köşede durdum
Tutup da elimden çeken sen oldun

Rızâ'nın sır şehrinde dalları olsan
Her muradım rızadır rızayı bulsam
Hor görmen her yüzü kimyager olsan
Rızâ'yı rızada gören var olsun

135

Yolcuyu yolundan alı koyan
O güzelin haline kurban olayım
Bülbüller göstermiş gülden yüzünü
O dallerin haline kurban olayım

Tadından her ağıza şekerler yapmış
Lezzeti davaya hayran olayım
Şarabı dünyayı hep sarhoş etmiş
Uyanık gözlere hayran olayım

Ellerin ibrişim güllere benzer
Kolların simağda kurban olayım
Başına bakmaya hiç imkan olmaz
Raksedip aşkına hayran olayım

Sürmeli gözleri geceye benzer
Nurunun şemine üryan olayım
Canda tanırım kânda umman kesilmiş
Bu kenzi irfana kurban olayım

Baktıkça eşyaya yüzün görmüşüm
O baki kemale hayran olayım
Yana yana kül oldum ateşinden
Mahperi ruhani cana kurban olayım

Her ne desem sözüme asla gücenmez
O sabur sıfatına kurban olayım
Görüp kollarını karşı uzatmış
Böyle cevât yâre kurban olayım

Bahrine dalıp da gevher olayım
Varlığım terk edip dostu bulayım
Rızâ'nın ateşi canlar yakıyor
O gizli narına kurban olayım

136

Allah'ın adına olmuşum aşık
Yakıyor ciğerimi o güzel maşuk
Yaktıkça cihana gösterir ışık
Nuri şemsi tabanım yârim sen oldun

Bilmez idim her dilleri okuttun
Bülbül edip güle doğru şakıttın
Coşkun sular edip gönlüm akıttın
Her yerde ummanım yârim sen oldun

Arşa merdiven kurup tuttun elimden
Her neki söylense hikmet dilinden
Bülbülerin nâlân olmuş gülünden
Her tarafta kokan gülüm sen oldun

Yazdın canımda binbir ismini gördüm
Hikmet bahçesinde derimi serdim
Yok olup da yâri âşıkâr gördüm
Her varlar yok olur kalan sen oldun

Bu aşk ile ölenlerin canları şehit
Dostu sevenlere kendisi şahit
Dönmezem bu aşktan vermişim ahit
Vadinden hulf etme diyen sen oldun

Her ne gelse başa belalar saymam
Allah'tan ayrı cana inanmam
Allah'ın vermediği nesneyi almam
Her ne ihsan görsem veren sen oldun

Ayrı bir can yok ki anı göreyim+
Sensiz bir kân yok ki ana gireyim
Hiçbir eşya yok ki ayrı bileyim
Her esmada söyler dilim sen oldun

Rızâ'nın ateşine üfleyen sensin
Dumanını asuman eyleyen sensin
Ona emir verip söyleten sensin
Her sözü Rızâ'dan soran sen oldun

137

Günahım çok kusurum var
Aman ya Rab aman ya Rab
Yüzüm kara elim boştur
Aman ya Rab aman ya Rab

Giyip isyan libasını
Alıp benlik esasını
Duyup bersus kıssasını
Aman ya Rab aman ya Rab

Gedayı kemterim bugün
Edip senden rica affı
Vurma kahrın pençesine
Aman ya Rab aman ya Rab

Zayıfım hem mücrimim
Kahrın fillerine çiğnetme
Ki senden özge sahip yok
Aman ya Rab aman ya Rab

Korkup hışmı gazabından
Emin eyle azabından
Şu şeytanın tuzağından
Aman ya Rab aman ya Rab

Bu gözlerim kör olası
Sabır hakikat kalası
Yetiş ya rahmet deryası
Aman ya Rab aman ya Rab

Gözlerim mahreme bakar
Üryan zenne dışa çıkar
Şeytan imana kurşun sıkar
Aman ya Rab aman ya Rab

Tutmadım emri marufi
Korkmadan isterim affi
Münafıklar gibi safi
Aman ya Rab aman ya Rab

Şeriattan bihaberim
Tarikatta sahtekârım
Hakikatta küfrekârım
Aman ya Rab aman ya Rab

Mecusiler gibi nefsim
Putar tapar Mervan gibi
Dine hile yapar durmaz
Aman ya Rab aman ya Rab

İşim gücüm faiz yemek
Kolay mı bu nare girmek
Haram yiyip zina etmek
Aman ya Rab aman ya Rab

Okur dilim amel etmez
Bu korku içimden gitmez
Cahil insan öğüt tutmaz
Aman ya Rab aman ya Rab

Kumar oynar hem üterim
Münafıktan çok beterim

Halka doğruluk satarım
Aman ya Rab aman ya Rab

Rüşvet yiyip hükmederim
Yanlış işi pek severim
Cehennemi yok sanarım
Aman ya Rab aman ya Rab

Bu günahkar Rızâ kulun
Rahmetinden ümit kesmez
Yarlığa cümle kulların
Aman ya Rab aman ya Rab

138

Hakikat bağının bülbülü oldum
Ötmeden başka bir kârim yok

Geçmişim bu candan ayrılmam yârdan
Ölürsem aşkıyla ölem gayri davam yok

Gözlerim hayrana canım kurbana
Gelmişim meydana başka bir yârim yok

Tükenir bu ömrüm gider fırsat elimden
Ölenler mahfolur gider geri gelen yok

Kipriklerin hakikat okunu atar
Dokandıkça canlar ölür zerre kalan yok

Duyduk bu can rakedip döner
Anın sevdasından başka canımı yakan yok

Kul olam kapından ayırma yâr bizi
Senin yüzün görene asla ölüm yok

Can kuşunu uçurdum ol sevda bağına
Ebedi baki gülzardan başka güller yok

Her gün mirac edip bu ruhum uçar
Dost yolu açık hiçbir engel yok

Senden ayrı olan canlar mudildir
Yüzbin hayır etse bile fayda yok

Nice aşkların yolun da berdar olur
Seni men edende zerre iman yok

Herkes sevdiğiyle haşrolur elbet
Seni sevene huri ve cennet yok

Dost benim olsun da cehennem yerim
Sensiz olan cennete hiç meylim yok

Hiçbir lutûf istemem bana yârim gerek
Herkes yiyip içsin bana yiyip içmek yok

Ey dilber sen oldun bana din ve iman
Ki her sözün Kur'andır mânâ gayet çok

Bir efsunla tutmuş canı dilimi
Her can korkup kaçır dizde derman yok

Niçin gözlerden pünhan olmuş
Gören canlar ölür diri kalan yok

Rızâ'nın gözleri her canda görür
Her can ki âli efseldir asla edna yok

139

Ey sevgilim ey nazlım
Seni sevmekten başka çare yok

Bu dert beni öldürür
Derdime bir çare yok

Gözüm ağlar durmaz yaşı
İstiyorum o yâri mutlak

Her dil yâre feryat eder
Bu gönülümde gayretim yok

Bu aşk ile yanan divane olur
Elbet ana usanmak yok

Çekme emek hevaya uyma
Viranede baykuştan başka duran yok

Kurbagalar gibi soyun
Göllere göz dikmek yok

Balıklar gibi o büyük
Ummandan taşra çıkmak yok

Yetim yetimi aramaz
Anadan başka merhametli yok
Bu Rızâ'nın üryan dilinde
Maskeli sözden başka söz yok

140

Nazlı dilber küpe olsam kulağına takılsam
Kına olsam ak ellere yakılsam
İnci olsam gerdanına takılsam
Sağlam ipeklere bağla yâr beni

Sürme olsam gözlerine çekilsem
Kemer olup ince belde bükülsem
Pullar olup yâr yüzüne dökülsem
Yürüdükçe durma salla yâr beni

Kaşın gözün kirpiklerin olayım
Gülün olup ellerinde solayım
Ballar olup tabağına dolayım
Sevdiğine ikram eyle yâr beni

İpek çorap olsam dizden çekilsem
Gelek olup yüzlerine dökülsem
Huzurunda namaz kılıp bükülsem
Her yüze kıble edip koysan yâr beni

Tırnak olup parmaklarda durayım
Şarap olup o ellere gireyim
Sensiz kim var yârim bakıp göreyim
Can bağına bülbül eyle yâr beni

Rızâ senden başka ağyarı sevmez
Edna zaif kendi o yâri değmez
Onun yâri Haktır ağyarı öğmez
O fuhşî hallere koyma yâr beni

141

Bülbül güle eder zârı
Gönül ister daim yâri
Ben severim bir settarı
Ben isterim senin ile
Bülbül dağları neylesin
Halini kime söylesin
Dost sevgisi candan yansın
Ben yanayım aşkın ile

Bağbant gerek güle baksın
Nehir gerek ummana aksın
Gözler gerek yâre baksın
Ben bakayım senin ile

Pervaneler gibi dönem
Çiçekler dallarına konam
Şemi nare düşüp yanam
Ben varayım narın ile

Yarasalar kanatsızdır
Gönül aşkta bilatsızdır
Kevni mekan saraysızdır
Ben varayım senin ile

Lambalarda yanar gazlar
Uyku alır gafil gözler
Dosttan gelir nazlı sözler
Ben dinleyim senin ile

Alsam elime kalemi
Versen dilime kelamı
Daim yâre ver selamı
Alsam selam senin ile

Aşık Rızâ söyler sözü
Yâre feda canı özü

Unutmaz nazlı yâr bizi
Ben varayım senin ile

142

Aşka düş dil
Dert ile sefa söyle
Her gördüğün yüze
Sen merhaba söyle

Bülbül güle bakıp
Seyran eder müdam
Göz ki Hakkı görüp
Sen ol basardan söyler

Gönül arz eyle yâr
Sende yâr bende bir
Bu hükmün sahibi ancak
Ol hükmü ezelden söyle

Basar semi kelam
Gönül içre söyler müdam
Gören göz verir selam
Sen ol selamı kelimden söyle

Can müştaktır okur
Kur'an-ı mübinden
Gönül kelam ister
Sen o sözü Kur'an'dan söyle

Dil hikmeti deryadır
Tükenmez sözleri kenzi irfan
Sen gönlünü yâre verip
Noktayı ilimden söyle

Münkire sorma tenkit eder
Söz ile dava ile
Var sen irfan olup
Ol muhibbandan söyle

Ey dil sen Yahya Rızâ'dan
Sorma müflistir ancak

Sen var varını yâre verip
Ol deryadan söyle

143

Bağı gülşen görse bülbül ah eder
Gönlü ruşen görse derdim zar eder
Her bir güzel görse bana naz eder
Fırsat elden gitti gözüm ne çare

Gamsız gibi gezdiririm gönlümü
Demsiz gibi gösteririm kendimi
Bir doğru hedefe bu tûfengimi
Atsam gözüm görmez sözüm ne çare

Aşk ile çalsam nay ile taplu
Dünyanın fesadı her yerde kaplı
Meyhane demhane içimde toplu
Çalınmaz kemanım sazım ne çare

Ötmez oldu şu murigi dilimiz
Akmaz oldu her tarafta selimiz
Kocamadan tez büküldü belimiz
Gitti gençlik elimizden ne çare

Derdim arttı bir dermanı bulunmaz
Aşıkların söyler dili yorulmaz
Kalp şişesi dil haliyle bulunmaz
Gözle izin dinle sözüm ne çare

Derman bulmak öz yiğidin kârıdır
Dil hanesin temiz etmek güzel gönül kârıdır
Çiçekleri dolaşanlar arıdır
Kelebekler çiçek sever ne çare

Rızâ'nın gönlünde arzu didar var
Devleti aşk ile dolup gider var
Maneviyattan seni yedip güder var
Kudret zincirini takmış ne çare

Zuhur eder bir gün ilmi hakikat
Münkirlerin putu yere geçecek
Gaflet ile ömür çürüten insan
Kendine doğru bir amel seçecek

Kör olmuş gözlerin o Hakkı görmez
Hakkın rızası için bir pulun vermez
Her ne amel etse işe yaramaz
Bütün varlıkları yere geçecek

Depretme dilini bir gün yok olur
Din düşmanı dinini bilmez kör olur
Dinine sahip olan inan er olur
Dinini bilmezlerin dilini zebaniler çekecek

Sorma dine ihanet edenin halini
Köpeklere miras koyar malını
Şeytan muhabbetle tutmuş elini
Takmış zincirini onu nâre çekecek

Siftimiş toprak etini kemikten
Ağzı burnu belli değil sümükten
Hiç farkı yok yerde gezen tavuktan
Tilki kümesinden taşra çekecek

Ömrünü hevaya atma be cahil
Sakavetli ol olma sen kehil
İns ile cinni sana etmişler sehil
Tevbe et ki hakkın seyfi boynun kesecek

Rızâ istiğlardan kesme dilini
Yabani muziden sakla gülünü
Her mervankeşe deme sırrını
Fırsat bulsa seni söze çekecek

Derdi haktan iste bulasın derman
Aşkın yollarında süresin devran
Daima lisanında okursan Kur'an
Yâr ile konuşmak anda belli olur

Hıfzetmiş hafızlar Hak kelimini
Otur tahiyyata ver selamını
İlmi arabide bul dermanını
Yâr ile konuşmak anda belli olur

İlmin deryasından aldım bir zerre
Ordan öte varıp giresin dehre
Nasıl atılmalı tabansız bahre
Yâr için atılan anda belli olur

Varam girem şu güzelin varına
Mansur gibi asılayım darına
Arı gibi inilersen balına
Sırrına erenler anda belli olur

Balıklar gezerler derya ve bahri
Sakın erişmesin Mevlamın kahri
Her daim sevdadan bulasın fahri
Muhabbet sevgisi anda belli olur

Hayya gibi koyma şeytanı ağzına
Adem gibi sebep olur buğzuna
İsmail ol at taşını gözüne
Daima er olan anda belli olur

Aşık Rızâ senin gülünde bülbül
Daima sevdadan durmasın bu dil
Rızan için koymuş adını Rızâ bil
Rızâ'nı bulanlar anda belli olur

146

Bakmadın yüzüme Aşk ile yârim
Ruhumun kiskancı çoğaldı gitti
Bir eliyle keman sazın çalıyor
Bu yüzüm define deri olup gitti

Hakikat cümbüşüne canım tel olsun
O nazlı baharda kanım sel olsun
Seni seven sana doğru kul olsun
Seni sevmeyenler kör olup gitti

Kat kat etmiş yeri göğü yedişer
Akıl ermez şaşar kalır bu beşer
Eğlenmez sevdalar yârine düşer
Gönül harareten kül olup gitti

Gönül cambaz olmuş sevda almaya
Dilim kelam gibi sözü yazmaya
Ayaklar meraklı bahçe gezmeye
Hep gören güzeller gül alıp gitti

Süret sağman gerekmez yâri sevmeye
Gönül ferâmuştur yâri bilmeye
Ağlayanlar geri başlar gülmeye
Sana bakan gözler dil oldu gitti

Has bahçende bahçıvanın olayım
Gülleri budayıp tımar kılayım
Gün çıkmadan erken erken sulayım
Gözümün yaşları sel olup gitti

Çok meraklı betonyalar begonyanın rengine
Ortancalar o rozedin benzine
Binbir çeşit bu çiçeğin adı ne
Hepisi o yâre gül olup gitti

Rızâ bağbant olmuş öz bağında çalışır
Gönlü sefâ bulup yâre kavuşur
Her maraz tabibe varıp danışır
Marazlar tabipten hep korkup gitti

147

Sevgilim gönlümden selam veriyor
Muhabbet gülünü daldan deriyor
Bu canım senindir seni biliyor
Söyleten dilimi aşkı dilberin

Solgun güller gibi dalda durudum
Her nefes dilberi canda buludum
Her eşyada bâki yâri görüdüm

Ar etmez canda sabrı dilberin

Uçsuzluk bucağı canıma erdi
Yok olmadan yâri acep kim gördü
Sağırda imanı acep kim gördü
Duyuran kulağı zâtı dilberin

Elden soran dilde imanı vardır
Gören gözü ile imanı yârdır
Kör olmuş göz ise gümanı vardır
Varlık yokluk yurdu güzel dilberin

Aşığın dili dostun kalemi yazar
İnkâr edenin nedir meramı nazar
Her gönül içinde ikrar olanı bozar
Yakar kâfirleri narı güzelin

Susayım artık dilden geçeyim
Arı olsa canım baldan geçeyim
Her deryaya varıp dalıp geçeyim
Uçsuz bucaksızdır yolu dilberin

Al beni benden senliği bulam
Varlığın nuruna yanarak dönem
Rahmeyle sevgilim açıktan görem
Her varı gösteren gözü dilberin

Aklın kemalini açarsa gönül
Her zevkin içine dolarsa gönül
Rızâ'ya ulaşıp bulursa gönül
Her canda saklı dili dilberin

148

Ayan olsaydı dilberim
Göreydim yüzünü yâ bir
Niçin pünhan olup gizler
O nazlı yüzünü yâ bir

Onun nakşı hayaline
Bu ruhum pervane yâ bir
Onun devrinden rakedip
Bu dil pervanedir yâ bir

Ne canımdan ne kanımdan
Ayrılmaz o dihanımdan
Her nefeste yâr yanımdan
Ayrılmasa idi yâ bir

Ne aklım var ne fikrim
Seni sevmekte var şükrüm
Gizli dilde vardır zikrim
Gizlenmiş cana nazlım yâ bir

Zülfüne takıldı canım
Seller olup aksın kanım
Nesimi gibi yüzdür derim
Kurban ola yâre can yâ bir

Hüvviyetim yok elimde
Salâhiyet yok dilimde
Selamet can dost ilinde
Ayrılsa tenden can yâ bir

Muhabbet şarabından dost
İçen canlar oluyor mest
Sana sunmak için bir dest
Toplasam güllerden yâ bir

Gönül hazin hüzün olur
Yazlar geçer güzün olur
Aşık dili uzun olur
Erişir yâr yüzüne bir

Saklanma arar bulurum
Nerede görsem bilirim
Bu dert ile yâ ölürüm
Baki kalsın o yârim bir

Kâhi hayfi kâhi reca
Kâhi civan kâhi koca
Kâhi cahil kâhi hoca
Okutsan kulunu yâ bir

Yetmiş iki dilden öter
Yetmiş bin kanadı biter
Ağlatma öksüzü yeter
Salla hele beşiğim bir

Nefsime levmeder canım
Aşıklara benzer halim
Has behçede açan gülüm
Bülbül olsa dilim yâ bir

Rızâ'nın canı dilberde
Bülbülün gözü güllerde
Katranın gözü sellerde
Bulursa ummanı yâ bir

149

Söyle ey dillerim lâl mi kesildin
Bülbül gibi gül dalında asıldın
Er olmadan meydanlarda basıldın
Nice kamillerin izin gördüm

Sohbet meydanında uyutma gözün
Kamiller yanında belli et sözün
Su gibi berrak ol kirletme yüzün
Nice kamer gibi yüzleri gördüm

Candan cana mihman olup geçilir
Aşıklar elinde bâde içilir
Bu varlıktan o yokluğa geçilir
Yok oldukça o bâki yârimi gördüm

Şubeler açmış gönül şehrine
Kimseler dayanamaz yârin kahrine
Damla olsam düşsem yârin bahrine
Her taraftan akan selini gördüm

Bahçemizde binbir türlü çiçek var
Çiçekleri kurutacak böcek var
Zemheride en şiddetli sıcak var
Açılmış güllerin yüzünü gördüm

Saman gibi amelleri savurdum
Fıstık gibi fırınlarda kavruldum
Çürük çamlar gibi yere devrildim
Külhanlarda yanan o nâri gördüm.

Sofulukta görme nefsinin asla
Gayet hafif yürü fırsatı tasla
Ruha emniyet ver kuvvetli besle
Nice zabun kalmış hayvanı gördüm

Yâri sevmek de ruhun kârıdır
Bu sevda da günahları eritir
Muhabbet de arşa doğru yürütür
Nice arştan yüksek menziller gördüm

Rızâ'nın ruhunda yârin nakışı
Ağlatır gözünü halsiz bakışı
Arştan aşağıya o kuş bakışı
O ulviyet aleminin sırrını gördüm

150

Alâ ey âleme sultan
Bugün bahri nümâ geldi
Alâ ey âleme mâbut
Bugün şehri hüdâ geldi

Anın yüzün görmezsem
İnler ruhum derunundan
Ki içimde canım ol dur
Bu sıfatım cana geldi

Alıp bağrına basmıştı
Benim canımın cüzisi
Anın için bu can yanar
Bu gözler hayrana geldi

Cümle evliyanın ruhu
Yüzerler mahfiyle bir bir
Dibinden dürleri bulup
Sutmaya bu âleme geldi

Dayanma şevketi mala
Güvenme emanet cana
Binersin tahtadan ata
Bu hayvan ahıra geldi

Muhammed nurların nuru
İki göze ziya geldi
Bulunur hergün yanımda
Ki cana merhaba geldi

Alıp ağzımı ağına
Koymuştu hikmet dilini
Benim oğlum sensin deyip
Marızlar dermana geldi

Anın bu ilmi kevseri
Kimin ağzına girerse
Susuzluk ebedi görmez
İçen canlar zevke geldi

Cehlin puthanesinden çık
Çık da gör ki bak neler var
Hakikat vechini yârin
Yoksa canım nâre geldi

Hor hakir görme âlemi
Nispeti güneşe benzer
Giyme gaflet libasını
Uyan bâki ziya geldi

İnanmayan münafıktır
Resulullah yalan demez
Hakikat bağının gülü
Bülbüllere şifa geldi

Bu dil dostun elbet tanır
Bulursa ceddini heman
Akıl fikirler seçemez
Bu eşya hep dile geldi

Kevakipten daha çoktur
Etrafındaki bardakları

İçerler feyzi Rabbani
Ki ruhlara sadâ geldi

Anın havzunun cüzisi
Erip dünya alemine
Nice susuzlar kandırır
İlim irfan dile geldi

Bu suret heykele bakma
Bu tasviri hayaldir bu
Hakikat nakşını iste
Ki her yüze hüdâ geldi

Cismin gıdası halefdir
Ruhun gıdası hayfdır
Bu ruhun gıdası aşktır
Bu dil dildarına geldi

Rızâ birlik Rızasında
Dili hakdır sevdasında
Gözü güzel Hüdâsında
Yok oldukça Hüdâ geldi

151

Ne bilsin derdimi dilsiz
Ne bilsin derdimi elsiz
Ne bilsin derdimi yolsuz
Düşüp nâre eder feryat

Gönülde olmasa dilber
Gönülde olmasa ezber
Gönülde olmasa kevser
Eder mi bu dilim âbad

Diyeyim söz bilenlere
Diyeyim söz duyanlara
Diyeyim rahi bulanlara
Haber verir gören ispat

Ne canda canı canan var
Ne can ki cemi irfan var
Ne can ki canı sultan var
Bulunursa eder zühhat

Kamu canlar olur diri
Kamu canlar bilir yârî
Kamu canlar eder seyri
Nice canlar olur ferhat

Görünse dilberim göze
Gelir mi dilberim söze
Oturup da başbaşa yüze
Eder mi bu dilim sürat

Ceminden gözle cemali
Hayfinden gözle eclali
Gözet aşk ile visali
Kamu her varlara sıfat

Bu dari fenaendir fenaya
Bu dari bakâendir bakâya
Bu dari ziyaendir ziyaya
Edindi bu dersi mutat

Gözümde bedri zülâli
Göründü bedri kemâli
Gelir her günde selamı
Alır bu gönlümü üstad

Rızâ'nın canına can ol
Rızanın kanına kan ol
Hakikatta dilim yâr ol
Cana yazmış ulu hattat

152

Dilberimin güzel yüzün
Bu gözlerim görür mü ola
Duyup o şirin sözünü
Bu gönülüm bilir mi ola

Yana geldim yana gidem
Sana geldim sana gidem
Su olup ummana gidem
Dostum görüp bilir mi ola

Canda gül olup açıldım
Mahfiyle yere saçıldım
Görüp isyanı kaçındım
Dostum görüp bakar mı ola

Sivri sinek saz çalıyor
Sözü canımı alıyor
Dostu görenler tanıyor
Tanımayan olur mu ola

Cezbe dilden dile konar
Beni gören mecnun sanar
Lüks olup ömrüm yanar
O da bir gün söner mi ola

Dost zülfünden tellerimiz
Nur bahçesi güllerimiz
Rahmettedir sellerimiz
Bahirlere dolar mı ola

Bu Rızâ'da dil söz olmaz
Ateş görmeyen kül olmaz
Dostu sevmedik kul olmaz
Anlamayan olur mu ola

153

Açmadıkça bu can gözü
Görünmez bu hikmet yüzü
Muhibbane duyan sözü
Münkür olmaz dost olanlar

Ki ruhumdan olur ahbar
Hakiki dilbere yalvar
Bu dürden başka kâr mı var
Alır muntazır olanlar

Zerreler küle aşıktır
Muhabbet güle dolaşıktır
Aşık eden ol maşuktur
Varır ona var olanlar

Pervaneler nardan korkmaz
Hakkı seveni nar yakmaz
Kusurunu başa kakmaz
Muhibbane dost olanlar

Murlar suya köprü kurmaz
Ölü diriden haber soramaz
Şenlik yerde baykuş duramaz
Durur ise sağ olanlar

Kışımız baharı buldu
Leylimiz neharı buldu
Ağlayan şu gözümüz güldü
Bir yâr ile yâr olanlar

Sentimize kimse gelmez
Halimizden kimse sormaz
Canı cânan olan ölmez
Ölmezden evvel ölenler

Mahfiyet bahrinin yolu
Tensiz cansız söyler dili
Nerden dese sözü belli
Yanıp aşka kül olanlar

Bu Rızâ'nın garib dili
Hakikata doğru yolu
Ol hikmetin öz bülbülü
Dilinde dildar olanlar

154

Ümit kesme ol Hüdâ'dan
Yalvar kul isen Allah'a
Halka karşı yüz süsleme
Yalvar kul isen Allah'a

Depretme dilini kimseye
Deme kimseye halini
Düşün cümle günahını
Yalvar kul isen Allah'a

Rahmetten ümit kesilmez
Dost yüzüne hiç küsülmez
Deniz dalgadan eksilmez
Yalvar kul isen Allah'a

Halka ücup gurur etme
Hakka karşı kusur etme
Uyup nefse küfür etme
Yalvar kul isen Allah'a

Münkirler tacını giyme
Sen nefsine iyi deme
Essah yalan yemin etme
Yalvar kul isen Allah'a

Günahımız gayet çoktur
Affedecek ulu Hak'tır
Andan başka çare yoktur
Yalvar kul isen Allah'a

Zemmi bühtan kula etme
Hakkın rızasın terk etme
Gönülsüz hiç yola gitme
Yalvar kul isen Allah'a

Sözüm duyup eyle tevbe
Günahkarlar şube şube
Halkın kusurun affeyle
Yalvar kul isen Allah'a

Rızâ müzniplerin başı
Günahından belli gözünün yaşı
Tevbe siler günah pası
Yalvar kul isen Allah'a

155

Akran emsal konuşur
Her söz akla danışır
At meydanda yarışır
Düşenin dostu olmaz

Aşıkların hep ruhu
Şâd olup bulsun nuru
Her dillerin kusuru
Arayan insan olmaz

Kaynak canlarda olur
Oynak gönülde olur
Konyak şişede olur
İçenin dostu olmaz

İplik saran masıra
Duyan kalmaz kusura
Kumarcılar bir sıra
Ütenin işi olmaz

Sürme göze yakıştır
Şahin gözlüm bakıştır
Bu kadehler tokuşur
Kırılana düş olmaz

Remzi her dil söylemez
Söyler ise bellemez
Arı kuyruk sallamaz
Sallayanda bal olmaz

Arslanın heykelinden
O köşkün peykelinden
Gönülün saykalından
Kaçanda akıl olmaz

Şarkı sanan bu sözü
Keçi sanır öküzü
Kör olmuş iki gözü
Mârifet türkü olmaz

Bu Rızâ'nın dil sözü
O canda aşkın közü
Anla sözün iç yüzü
Söze hiyanet olmaz

Çevremize gelir kuşlar
Görür münkür atar taşlar
Göz üstünde hilal kaşlar
Göze sihir eder mi ola

Sinemde ateşi külli
Güzelin yüzünden belli
Garip olan hep bir halli
Öz vatanı bulur mu ola

Zerrece imanı olanın
Can verip maksut bulanın
Vefasız yâre güvenenin
Ömrü geçer bilir mi ola

Ölüm hendeğine düşen
Gaflet hizlanında pişen
O nefsiyle olup ruşen
Yarın narda pişmez mi ola

Kızıl külün sonu siyah
Edersin sonunda eyvah
Erişir elbette sabah
Gözü görüp bilir mi ola

Ne yazıktır yol bilmeze
Hakiki yola gelmeze
Bakar gibi söz duymaza
Sahibini bilir mi ola

Kuşlar küme küme uçar
Alıcıdan korkup kaçır
Tuzaklara buğday saçır
Ahmak olan düşer mi ola

Nefsin tuzağı şehvetten
İnsan kaçınır töhmetten
Gizli küfür gizli şirkten
Ârif olan bilir mi ola

Ey miskin Rızâ bîhaber
Sözlerin çok da muteber
Aşık olan maşuk sever
O esrarı bilir mi ola

157

Siva dağlarını kaldır aradan
Çekme şu gözüme perde sevdiğim
Andelibim öz bağında öterim
Koyma kafeslere aman sevdiğim

Bir elif üç noktada gördüm birini
Hakikat bağında gördüm sırrını
Her eşyada gizli gördüm nurunu
Bu bir hayal mi dir aman sevdiğim

Merkezi her varın can durağında
Mektebi o dilin iç dudağında
Goncalar sallanır iç budağında
Açar gül gözünü aman sevdiğim

Cihanın bağları tufana erdi
Bülbülsüz gülleri acep kim gördü
O yârin koynuna eller mi girdi
Ağyarı koyma aman sevdiğim

Yeşil ile beyazı kati pek sever
O siyah saçları dünyayı değer
İbrişim kuşağın cennete benzer
Huriler hizmetinde durur sevdiğim

Eyyamı baharda nergiz gözlerin
Hükmeder cihana hakim sözlerin
Güneşten daha berrak yüzlerin
Dü cihanın nuru sende sevdiğim

Pamuk gibi yekre yekre ellerin
Yükselmiş dallara benzer kolların
Her eşyayı kavramış güzel yolların
Sensiz bir varı bimem sevdiğim

Koydun tabiata her bir eşyayı
Aklın eline verdin dosyayı
Hakikat maniye kurdun masayı
Hikmet hesabını yaptın sevdiğim

Bu Rızâ'nın elinde kalem defteri
Sen bellettin hakikat hüneri
Kim söndürebilir yanan feneri
Tükenmez ceryanlara koydun sevdiğim

158

Sevmesem olur mu böyle güzeli
Baktıkça yüzüne canlar kaynıyor
Sürmelemiş gözlerini duramam
Her varan yolcudan beni soruyor

Hiç olmaz mı senin eski nakışın
Hayrete düşürdü nazlı bakışın
Bütün sevdalara pek çok yakışın
İnce perdelerden beni görüyor

Pek beğenir sazım ile cümbüşüm
Yâr bahçende öten gizli bir kuşum
Aşıklar içinde ben de bir hoşum
Candan sevdiğimi o da biliyor

Ne de uğrun uğrun seni severim
Kimseye bildirmeden seni överim
Gizlensen canıma varıp ellerim
Saklandığı yerden bana gülüyor

Aldırmış gözünü gözüme bakar
Dünyanın kalesini üfleyip yıkar
Gül olmuş aleme açmadan kokar
Kış gönüle girse bahar oluyor

Çatlım çanak gibi nefsimin gülü
Hiç muhtaç olur mu yârin bülbülü
O hakkı bilmeyenin zehirli dili
Yılan olmuş âlemleri sokuyor

Mansıpsız sarhoşun varma yanına
Minnet bile etme tatlı canına
İlmi mârifetin kadim nâmına
O kıymetli zülfünü takıp çekiyor

Benliksiz aşkıma sen eyle tevfik
O güzel nuruna sen eyle refik
Her sözüm emrine olsun muvafık
Yâr yâr diye dilim seni seviyor

Bu Rızâ da yârini kati pek sever
Görmekliğe yüzünü durmayıp iver
İç varlıkta bulunur her türlü gevher
Ancak kıymetini yâri biliyor

159

Yaldızlı sürmeli gözü
Elmadan kırmızı yüzü
Aşka düşürdü hep bizi
Görmeden duramaz oldum

Süslenerek cilve satar
Gören canı cana katar
Gizli söyler mahrem tutar
Sırların bilemez oldum

On iki yol girer hanesine
Dört altın takmış sinesine
Üç yüz altmış beş düğmesine
İğne gibi giremez oldum

İki kapılı birin açar birin örter
Sevenlere işmar eder
Binbir dilden sohbet eder
Yanından gidemez oldum

Ben oldum dertliler başı
Ben oldum rahatlar eşi
Uyumadan gördüm düşü
Yâr koynundan çıkamaz oldum

Sabırmış can kanadı
Dost öğretti bu sanatı
Cevri kahrından imdadı
Hiçbir sözü bilemez oldum

Seni ağyâr sanan münkir
Seni bilmeyenler kafir
Dost sevmeyenler olmaz zâkir
Her eşyada dildar oldum

Bu Rızâ'nın canı ceryandır
Kamu elektirikleri yandır
Cemalin nuruna bandır
Sensiz bir varı bilemez oldum

160
Gönlüm gamlandıkca gamlandı
Gam deryasına düştü
Canım yanmadan korkmaz
Dilim söz deryasına düştü

Ne bilgim var ne de dirliğim
Kim bilir benim halim
Yüzümü gören utanır
Can hâl deryasına düştü

Keder kederi yüklenmiş
Merağım başımda benim
Şu gönlüm hazin hüznün
Yüzüm kan deryasına düştü

Siftinmiş kemiğe döndüm
Yüzlerim gülmez neden
Dünya mihneti canımdadır
Gönül nâr deryasına düştü

Kimselere denmez derdim
Dost bilir anı halimden
Gözlerim kin beslemekte
Nefsim hırs deryasına düştü

Olmadı benim gibi bir rical
Başına olmasın hemin

Ne ar ne de namus kaldı
Canım sem deryasına düştü

Gelip halim aşıkâr gören
Sen ne dersin halime
Derbeder naçar ağılarken
Gözlerim nar deryasına düştü

Bu Rızâ'nın dert beladan
Kurtulduğum kim görür acep
Ey atam meğer senden ola derdime çare
Gözüm aka aka kan deryasına düştü

161

Gönül canıma can ol sen
Gönül yârimle yâr ol sen
Gönül sırrımla seyrol sen
Ki ağıyâre olma muhtaç

Bileydim canı dilberim
Bileydim yâri envarım
Göreydim yâri rehberim
Ki ağıyâre olma muhtaç

Düştüm devlet bahçesine
Seyreder canım alemini
Yâr yüzünde gördüm nuru
Kamu alem âna muhtaç

Fikri zamirimden şüphe
Çekildi mahfolup gitti
Ayan oldu dost gözüme
Kamu gözler âna muhtaç

Sırrın saklayamaz gönlüm
Ki mevcuttur kamu nasta
Sıfat içre dahi histe
Ki kamu can âna muhtaç

Lutuf Rezzak sıfatından
Eder kullarına in'am

Kainatı bütün besler
O Ganiye alem muhtaç

Vucuddur sıfatı aslı
Kamu vucutlar anındır
Kullar ile birlik eder
Padişaha kulu muhtaç

Basirdir hep gözlerdedir
Semi'dir işiten oldur
Ki kadirdir her eşyaya
Yaratılmış ana muhtaç

Kelamdır söyleyen oldur
Ki dildardır dil içinde
Bütün sesler anı sesler
Her dil var âna muhtaç

Ki haydır dirilikte bütün
Sıhattedir hayat verir
İhya eder kamu varı
Bütün hayat âna muhtaç

Alimdir ilmi sıfattadır
Aşıkâre verir cevap
İlliyyundan alimlere
Ki her bilgi âna muhtaç

Hâbirdir haber verir
Varlığını bütün halka
Andan gelir bütün eşya
Bütün her var âna muhtaç

Hakimdir hükümü hakimiyette
Suçluların hükümdarı
Hükmü küllüdür halka
Hükmüne her varlar muhtaç

Rahimdir esirger Rahman
Halimdir hilmiyyette bütün
Latif gönül cezbiyettendir
Kamu uşşak âna muhtaç

Hafızdır hıfzıyyeti mahfuzdur
Muhafızdır hüvviyette
Kavidir uluhiyyette
Ki her zaif ana muhtaç

Murittir murat eden oldur
Mârifeti hep aşikâr
Bütün tıbbı eder icat
Ki fehmi fen âna muhtaç

Tabiat hep varidattan
Zevki küllü refahattan
Ediptir edebiyattan
Kamu nefsanî âna muhtaç

Rızâ dil vezni kânında
Gözü güzel nigarında
Bu sevdanın şikârında
Canı cananına muhtaç

162

Ne hoş olur dost sevgisi
Candan cana konmak ile
Öter kemanı ve sazlar
Kulakların burmak ile

Geceyim can terk edeyim
Yarsız cihanı nideyim
Dost ile dosta gideyim
Kalmayım canı baş ile

Siva sağların deleyim
Koyun olup meleyeyim
Yâri görmeden mi öleyim
Görüştüm canda can ile

Dost ile birlikteyim
Can ile dirlikteyim
Aşkıyla kulluktaım
Kalmayım kulluk ile

Dost pazar açmış iline
Endelib oldum gülüne
Ol hakikatın yoluna
Varayım ben dostum ile

Ebedi unutulmayayım
Dosttan ayrı olmayayım
Ayrılıkta durmayayım
Kalayım bir yârim ile

Rızkım veren rezzakım
Ağyârlardan uzağım
Gönüllerde tuzağım
Konmayayım dostsuz yere

Ey Rızâ serbest ol geç
Horluk hükmünde kalma
Hürriyetsiz hep canlar
Kalırlar hep tuzak ile

163

Dilber sensiz dinim imanım yoktur
Dilber sensiz kitabı kelimim yoktur

Dilber sensiz cemali kemalim yoktur
Dilber sensiz azabı hesabım yoktur

Tende can oldun kanda kan oldun
Bana yâr oldun sensiz can yoktur

Taş ve toprak ağaç ve yaprak
Yüzüme şaplak vuran sen oldun

Öptün yüzümü sildin gözümü
Bildin özümü hiç bilen yoktur

Dert oldun dermana yâr oldun yâr bana
Kâr oldun kâr bana ziyanım yoktur

Keman saz çalar her cana can ular
Ceryanlar dolar bir ustaz yoktur

Fabrikalar yapar her maden dolar
Hep fenne uyar bilmeyen yoktur

Yapan kul olmaz ansız el olmaz
Ayrı can olmaz başka el yoktur

Her yanan dost narı her görünen dost nuru
Hakikatın o piri ansız bir nur yoktur

Her fikir anın her zikir anın
Her hüküm anın hükmeden yoktur

Her millet kulu her uzlet yolu
Her devlet malı kulları çoktur

Rızâ'ya yâr olmuş âleme şah olmuş
Güneş ve mâh almuş ansız yer yoktur

164

Devleti bulmadan kıymet biçilmez
Zulmeti görmeden nur istenilmez
Mihneti dünyanın başımdan gitmez
Ayrıldım ilimden bakar gözlerim

Göçe göçe her yerleri şen ettim
Geçe geçe şu dağları yol ettim
Herkes sığıdı felek sana ne ettim
Ayrıldım ilimden ağlar gözlerim

Bir yeri tutmadım mesken edeyim
Ayrılmam yârimden beyti nideyim
Böyle fakir miskin nere gideyim
Ayrıldım ilimden ağlar gözlerim

Çok çalıştım bu dünyanın işine
Çok dolandım şu nefisimin peşine
Kararım yok yanarım yâr ateşile
Ayrıldım ilimden ağlar gözlerim

Garipler eşiyim düşüncem çoktur
Yanıma gelip de konuşan yoktur
Ol yâre karşı isyanım çoktur
Ayrıldım ilimden ağlar gözlerim

Görmedim dünyanın gamsız gününü
Kim rahat geçirmiş anın sonunu
Bütün soyka ile örttüm tenimi
Ayrıldım ilimden ağlar gezerim

Elim boş amelden zerre umamam
Günahım çok cennet bile bulamam
Utanırım yâre cevap veremem
Ayrıldım ilimden ağlar gözlerim

Rızâ'nın iki cihanı viran
İmaretsiz dinin her sözü yalan
Rahat olur mu hiç dostunu bulan
Ayrıldım ilimden ağlar gözlerim

165

Ayrı bakma her yüze
Deme münkir şu kafir
İçine iman girerse
Ne münkür kalır ne kafir

Kişiyi tembel eden
Mârifet yokluğudur
Oku üniversitede
Tahsili bulur sabur

Yüksek ilim okuyan
Mevlaya muhtaç olur
Allah'ını bilmeyen
Her milletten ayrılır

Nefsini kayırırsa
Görmezse hakkı gözü
Adalet kürsüsünde
Hükmedemez utanır

Er ol meydanlarda
Merdane yürü
Korkma ürkme hiç
Her bir âzan şah olur

Aşk ile bak hiçbir
Yüzü hor görme
İsterse düşman olsun
Ayrı cins bilen iki gözü kör olur

Her yüz yârdan geldi
Cana can gibi girdi
Bu hali her gözün
Görmeye imkan mı olur

Şeriattan tarikattan
Hakka hakikattan
Mârifetten içeri
Dalanlara hal olur

Güzellik ahlâktır
Hulukun azım
Ne denlü okursa kişi
Nefsi cahil olur

Kim nefsini unuttu ise
Âleme gâni odur
Nefsine maayış verene
Âlemler düşman olur

Düşmanlık tarzı nedir
Diyeyim duyanlara
Malı maaşı çok puhule
Fakirler düşman olur

Arslan korkmaz av avlar
Her hayvan artığından yer
Ayı saklar nefsinden
Başkaya koymaz hor olur

Ey mektepte okuyan
O güzel yavrular
Kimseye hor bakmayın
Horluk göze alışır
Hor yüzü görürsen
Ona hoş yüz göster
Her yüz sana yâr olsun
Ve seni can gibi bulur

Rızâ'nın her dil içinde dili
Her yüz içinde yüzü var
Her nakşa boyanmış
Bu Rızâ'ya yâr olur

166

Yâr gözümün nurusun
Yâr canımın ruhusun
Yâr aşkımın sırrısın
Yad ele vermem seni

Çekerim cefalar çok
Sensiz hiç vefalar yok
Yarsız ilden fayda yok
Yad ele vermem seni

Yaran ağlar yad ağlar
Ateşin canım dağlar
Yârsız virandır bağlar
Yad ele vermem seni

Güller yasın çekiyor
Dallarını büküyor
Ağyâr canımı sıkıyor
Yad ele vermem seni

Kurban oldum koç gibi
Dünya ukba hiç gibi
Sevdan başta taç gibi
Yad ele vemem seni

Can sevmeden usanmaz
Can kimseden utanmaz
Dostu seven çekinmez
Yad ele vemem seni

Her güzelin reisi
Artar gönül sevgisi
Dü cihanın sevgilisi
Yad ele vermem seni

Gözsüz sözsüz dil oynar
Can kazanında kaynar
Bunu ârifler anlar
Yad ele vermem seni

Bu Rızâ'ya yâr oldun
Her can içinde can oldun
Görünmez bir yâr oldun
Yad ele vermem seni

167

Her can kurban dost yüzüne
Bu can usanmaz usanmaz
Her dil hayran dost ününe
Bu dil usanmaz usanmaz

Görmediğim yâri sevmem
Duymadığım dili bilmem
Ben ağyâre yârim demem
Bu can usanmaz usanmaz

Keder merak hep başımda
Bu nazlı durur karşımda
Ruhum yârin nakkaşında
Bu can usanmaz usanmaz

Nerden gelip nere gidem
Senden gelip sana gidem
Sensiz hiçbir varı nidem
Bu can usanmaz usanmaz

Aslım külden cüze indi
Sıfat bulup mahluk dendi
Yâr ateşin cana konu
Bu can usanmaz usanmaz

Perhiz idim sır demeye
Nergiz idim yüz görmeye
Can verip yâri bulmaya
Bu can usanmaz usanmaz

Gavsi'l âzamdan okudum
Hikmet dili kitabını
Bu mârifet mektebinde
O göz usanmaz usanmaz

Herkes yapar hile hata
Öldürür insanı dert ya
Yâr ile yâr olanlar mert ya
O can usanmaz usanmaz

Külhanda narın duhanı
İyi sayma ev yıkanı
Örümcek kurar planı
Yapar usanmaz usanmaz

Dünyanın profesörleri
Her dinin var usülleri
Musikinin fasılları
Çalar usanmaz usanmaz

Yetmiş iki buçuk millet
Her birinde var bir ziynet
Kimi bulmuş bâki devlet
Bakar usanmaz usanmaz

Her fende maharet gösteren
Her yönde istikamet belleden
Her elde işaret gösteren
O kul usanmaz usanmaz

Yakın uzak demez söyler
Her dili radyo eyler
Yumurtayı ol kuş eyler
Öter usanmaz usanmaz

Akıl atom büyük silah
Akıl alan bulur felah
Ölmüş başa uzun külâh
Konar usanmaz usanmaz

Her planın var bir çapı
Her millette vardır tapu

Her haneye yapmış kapu
Açar usanmaz usanmaz

Rızâ yârin öge gelmiş
Her canlara baka gelmiş
Bugün Tur'a çıka gelmiş
Bakar usanmaz usanmaz

168

On sekiz bin alem halkı
Ayan oldu dost gözüme
Her birini seyr eyledim
Baka kaldım dost yüzüne

Bütün acayip hikmete
Müfettiştir akli canım
Ne zahit ne profesör
Bakamazlar dost yüzüne

Bu hikmet bağına her can
Giremez koymazsa serini
Bütün acayip andadır
Şaşan döner kendi izine

Her bir dilden söyler kelâm
Duyamaz bir zerrat ününü
Altun gümüş mücevherler
Olup girsem dükkanına

Sarraf bilir kıymetlerin
Aça gel can hikmetlerin
Göster kamu devletlerin
Erdim sırrı Kur'anına

Zehegal batın sırrında
Bütün fenler olur ilhak
Gâbe gavseyini ev'ednânın
Uçar ruhlar meydanına
Muhammed ceddinden öğrendim
Bu ilmi hikmet dilini
Ne okudum ne de bildim
Yok olup vardım dostun yanına

Ne çeşit fenni uçaklar
Olsa varamazlar meydanına
Anca bu ilmi mârifet
Erer tarfetü'l aynı ile

Dostu ayan gördüm vallah
Denmez bu dili söz ile
Her sıfattan yüz gösterdi
Yazdım aşkın kitabına

Her fabrikanın planı
Çizilmiş sırrı Kur'anda
Veşşemsi âşikar etmiş
Girmiş kulların canına

Mühendisler muhaddisler
Ki dost durur ahbariyyatı
Her gizliyi eder ızhar
Koymuş birlik meydanına

Gündüz koşan gece yatar
Çıkamaz dünyanın kenarına
Vücut beslemekle olmaz
Yakışmaz dostun yanına

Ruhu besle sürat bulsun
Aklı besle rahat olsun
Canı besle yârin olsun
Muhtaç olma ağyârına

Ekmeden biçtim buğdayı
Kazanmadan kâr elime geçmedi
Varlığım yok ettim heman
Geçtim baka meydanına

Bahçemizde pürdal olmaz
Yenmez meyvesi diş ile
Havacemiz Süleymandır
Haber verir kuş diliyle

Soframızda her millet için
Aç da bak bînihayedir
Canlar ne çeşit isterse
Yazın ânın kitabına

Yaratılmış cümle eşya
Görmek ister hep yüzünü
Bahr içinde balık gibi
İnci bulsa ne anlaya

Rızâ'nın dildarı canda
Söyler haber fehmi halda
Usûl çoktur her bir yolda
Gözsüz olan ne anlaya

169

Bülbül sarhoş gül sarhoş
Gönül sarhoş dil sarhoş
Cümle eşya hep sarhoş
O yârin şarabından

Gözler beyhuş can beyhuş
Tenler beyhuş kan beyhuş
Cümle cihan hep beyhuş
O yârin esrarından

Gönül hayran ruh hayran
Güneş hayran ay hayran
Yerler hayran gök hayran
O yârin nakkaşından

Dil sükut eller sükut
Hava sükut toprak sükut
Gül sükut dallar sükut
O yârin haşyetinden

Arı inler bal inler
Hava inler dal inler
Sular inler yer gök inler
O yârin arzusundan

Ateş yanar ten yanar
Ateşteki can yanar
Her görünen eşya yanar
O yârin ateşinden

Rızâ ağlar göz ağlar
Dağlar ağlar yer gök ağlar
Her arzu eden can ağlar
O yârin hasretinden

170

Dil hikmet kapısının miftahı olmuş
Varanlara kolay kolay açılmaz
Görünmez bu tufanın suyu gözlere
Susuzlara kolay kolay içilmez

Derdim vücudadır dermanı candadır
Sevda gönüldedir meylim o yârde
Her yeri aradım yârim nerde
Soranlara kolay kolay denilmez

Yârimi aradım sevda dağında
Gizli bir haber işittim cihan bağında
Kirâmen kâtibin melek sağ yanımda
Sol melek de kolay kolay yazamaz

Hikmet sancağını diktim gönül dağına
Mahbublar doldular maşuk bağına
Gören ruhlar gelir sevda çağına
Bu aşk sazın her dil kolay kolay çalamaz

Ten gemisi ruh ummanda yüzemez
Mağfiret bulmadan kolay kolay gezemez
Dostun bağladığı düğüm çözülmez
Bu sır şehri de kolay kolay bulunmaz

Dostu gördüm sır kaleminde Kur'an yazıyor
Okursan havacem görünmez gözlere gizli geziyor
Nefsi cahil olan yoldan azıyor
Doğru râhi de kolay kolay bulunmaz

Bu Rızâ'nın havâcesi o dilber imiş
Her ne işitirse o ezber imiş
Gören ve görünen de o envar imiş
Her âmâ da kolay kolay göremez

171

Cihan mahrem kesildi dostsuz gözüme
Ne kadar süslense bakmam yüzüne
Avcıyım düşmüşüm yârin izine
İzinden ayrılan yabana gider

Her bir canlar gider rızkın almaya
Her bir sular akar umman bulmaya
Her bir çiçek açar rengi solmaya
Aslından olduğu rengane gider

Vatanına ihanet eden merduttur
Vatanını sevenler de merguptur
Bu vatan içinde yârim mevcuttur
Hubbû'l vatan mine'l imana gider

Bu eşya hep dostun ziyneti
Çalış mekteplerde eyle gayreti
Cahil millet kayıp eder devleti
Tavuk gibi çöplük deşmeye gider

Fare gibi muzi ziyankar olan aptal
Arslanlar yurduna yakışmaz bedhal
Milleti idare etmek en yüksek kemal
Tarihler medh eder dindare gider

Kadın erkek bu vatanın evladı
Herkes sabretmekle buldu devleti
İktisat etmek de hakkın hikmeti
Düşüncesiz hayvan ahıra gider

Ey Rızâ bu vatan dostun yüzüdür
Her eşyada mevcut dostun ruhudur
Vatan güzelleri güzel hububdur
Vatan uğruna ölen cennete gider

172

Ey nazlým gel gör de bak
Şu sana yandığıma
Derdinle yanıp ölem
İsyana daldığıma

Seni sevdim sendeyim
Ayrılısam kândeyim
O nazlıya ne deyim
Avare olduğuma

Her yüz içinde yüzü
Her söz içinde sözü
Her zaman görür bizi
Gafletle durduğuma

Diller çalar kemandan
Korkar halim zamandan
Katre gibi ummandan
Ayrılıp durduğuma

Şarabından mest oldum
Ayrılırsam hasta oldum
Yok olup yâri buldum
Şu ilden sorduğuma

Sıfat gitti nur bende
Canı yakan nar bende
Şu yokluğu sor bende
Mahv olup durduğuma

Her göz içinde gördüm
O nazlının yüzünü
Yüz yüze koyup yattım
Can cana kattığıma

Sen dildarsın ben sıfatım
Sen gülzarsın ben har sıfatım
Sen şahsın ben gölge sıfatım
Sana kul olduğuma

Her ne desem gücenmez
Hiç kimseye güvenmez

Hilekâre aldanmaz
Dembeste kaldığıma

Kullar Rabbi der ben de
Yâr derim o yârime
Eller gülsün kınasınlar
Ki akılsız olduğuma

Dost yüzünü bana verdi
Aşıklar bakın yüzüme
Ki varımın aslı yârdır
Bak divane olduğuma

Hem zahir hem batınım
Hem aşık hem maşukum
Hem Rızâ Rıdvan yârim
Her eşyadan sorduğuma

173

Bülbül ağlar gül ağlar
Ya bu candaki dil ağlar
Mihnet çeken kul ağlar
Durmaz gözlerim çağlar

Ne de garip gurbet eller
Kimseler sormaz halinden
Neşesiz dil ve dudaklar
Mahsun mahsun güller ağlar

Feryadımdan ins-ü melek
Aciz kalır hemin felek
Yanan cana yâri gerek
Ayrılan yârinden ağlar

O güzelin hayalinden
Canım pervaneye döndü
Ki şemine gözüm bakar
O şemada yanan ağlar

Âyinede gördü gözüm
Onun nakşı hayalini
Bozuldu cümle perhizler
Âşikâre gören ağlar

Ne sabrım var ne kararım
O baki ceryana can bağlarım
Uyar uykudan gözlerim
Uyuyup uyanan ağlar

Bu Rızâ'nın canı dili
Mahbubuna kokar gülü
Muhabbetten açmış eli
Muhtaç olan kullar ağlar

174

Aşkın deryasına daldım
Yana gelen yana gider
Düştü o yâre hevesim
Seve gelen seve gider

Ey Zühre sende gözüm
Aşka ram olmuş özüm
Pabın olsun yüzüm
Basa gelen basa gider

Zülfüne canı takdım
Nakşı hayale baktım
Coşkun su gibi aktım
Coşa gelen coşa gider

Bir nura can bağladım
Zari zari ağladım
Irmak gibi çağladım
Taşa gelen taşa gider

Fetva verdim sevdaya
Canı cana katmaya
Şu varlığım satmaya
Sata gelen sata gider

Aşk sürüsüne katıldım
Bir zerreye satıldım
Ummanlara atıldım
Atıla gelen atıla gider

Zevk bulan garip mi olur
Dost sevmek ayıp mı olur
Dostsuz hiç cennet mi olur
Bula gelen bula gider

Miskten yekrek kokusu
Kimseden yok korkusu
Dü cihanın nakışı
Baka gelen baka gider

Sen Rızâ'nın yârisin
Dü cihanın kârısın
Âlemin penâhısın
Rızâ'ya gelen Rızâ'ya gider

175

Her sözü her yüzü yârde görmeli
Her gülü her dili yârde bilmeli
Her canı her kâni sevdim yâr deyi
Her baştaki gözden yâri görmeli

Her gülün her bülbülün sırrın bilmeden
Her harın her kârın yüzün görmeden
Her deryadaki mücevherin kadrin bilmeden
Nasıl kıymetine paha vermeli

Her kanat kendine olur mu sahip
Her dostuna karşı gerek bir rakip
Her pazarda gerek bir tâlip
Ezel pazarlığına nazar kılmalı

Her gün selam verdim nazlı yârime
Her gün paha biçtim ol kıymetine
Her gün aklımı taktım ol ziynetine
Her mizanda yârin malın görmeli

Her nur ışıktır aslı ateşten
Her dil söyler aslı nefesten
Kuşlar çıkmak ister duran kafesten
Her kafesi kırıp yâri görmeli

Her seda neşe verir can kulağıma
Her söz söylendikçe dil değer dudağına
Her kuşun arzusu konmaktır budağına
Her dalı kurutup güle konmalı

Her canın cananı o nazlı yârdır
Her gönülün ummanı o nazlı yârdır
Her Rızâ içinde o nazlı yârdır
Her sözü Rızâ'dan varıp sormalı

176

Soyunsam koynuna girsem güzelin
Varlığından soyunana namahrem değilsin
Sarılsam can cana bulsam sefayı
Ki sen candan ayrı da bir vefa değilsin

Can gözünden kaldıran ol perdeleri
Her dil içinde söyleyen ol sözleri
Kimselere göstermez ol gözleri
Aşıklara da yârim haram değilsin

Dostu gördüm ol ayinenin içinde
Bakan göz senin olsun benim değildir
Ya bu hasretinden can senin olsun
Hayranı giryan olsam candan ayrı değilsin

Bu Rızâ senin ayinenin kapağı
Açan sen kapayan da sensin
Zahir batın gören görünen de sensin
Ki Rızâ'dan ayrı bir can değilsin

177

Ey canbazım gel oynuyak
Bu sevdanın bahçesinde
Ey dil cana müştak olan
Dönmez varlık harmanından

Sevdalarım arttı gider
Mahsun kaldı gönlüm meğer
Aşkın sazi canım deler

Durmaz o bir kenarında

İçerimde erir yağım
Ölü değil elbet sağım
Deryaya gark oldu ağım
Gözüm kaldı dudağında

Benim gibi yanan yoktur
Sevdasıyla dönen yoktur
Yarimden haberim yoktur
Bekçi olsam durağında

Bir dilbere oldum aşık
Gözlerinde olsam ışıık
Kalp sallanır olmuş beşik
Gönlüm aşkın budağında

Kâh mecazi kâhi Hakk'a
Gönlüm sever yâri mutlaka
Can verip yâri bulmaya
Gözüm güller budağında

Rızâ yârin hevasında
Gözü yoktur sivasında
Var muradı hüdasında
Muhabbet dil dudağında

178

Ya bu sevda güllerine kim kahredebilir
Ya bu can gözlerine kim fehmedebilir
Gel ey dost seni candan kim ayırt edebilir
Yaktı da cansız cisimsiz yâr beni

Dört mevsimden on iki aylar seçilir
Seneden üç yüz altmış beş güne geçilir
Zehir olsa dost elinden içilir
Yaktı da cansız cisimsiz yâr beni

Annemdem doğmadan gördüm yüzünü
Cisimden evvala duydum sözünü
Nur deryasına diktim gözümü
Yaktı da cansız cisimsiz yâr beni

Saklandım dünyaya gördü o beni
Saklanma ki bulamam seni
Her canda saklı yârimin gülü
Yaktı da cansız cisimsiz yâr beni

Ne de pek çok aynaya bakarsın
Şavkın ile aşıkları yakarsın
Güllere mi girdin yârım kokarsın
Yaktı da cansız cisimsiz yâr beni

Her nereye savsan yârım giderim
Malı mülkü dost için terk ederim
Dostsuz huri cenneti niderim
Yaktı da cansız cisimsiz yâr beni

Her söz sana karşı hatadır
Senin sözün bu canıma atâdır
Aşık ona derim canın dosta satadır
Yaktı da cansız cisimsiz yâr beni

Rızâ senin kulun kölen sana bakar gözleri
Senin hayfinden hâk olsun yüzleri
Halk eden oldur yoktan bizleri
Yaktı da cansız cisimsiz yâr beni

179

Ne semte baksam yâr olur
Ne gamdan gam azad olur
Aşıklara azap mı olur
Maşugundan erse nazar

Ustasına eden hizmet
Muhibbane eden hürmet
Konar başa ulu devlet
İkram eder o dil bazar

Geçmedikce canım tenden
Zay olur mu akıl benden
Derde deva erer günden
Gönül fermanında yazar

Sefa bahçesinin gülü
Bülbüllerin söyler dili
Haramiden saklar gülü
Her şey akranından azar

Altun simli kemer beste
Kuşanamaz o ten hasta
Mektup yazdım nazlı dostu
Düşman olan kuyu kazar

Gönül kuşu öte öte
Muhabbetler tüte tüte
Can yurdundan geçmez öte
Değer kurşun yere yazar

İncinirse o yâr küser
Muhabbetin bizden keser
Utanan o diller susar
Turap olup yerde tozar

Rızâ dilden dile döner
Gönüller içinde fener
Muhabbetsiz gönül söner
Karanlıkta yazı yazar

180

Sürmeli gözlerini sevdiğim dilber
Acayip hallere koydun sen beni
Yüzüne güneşin nurları doğmuş
Acayip hallere koydun sen beni

Nergiz gözlerinin şulesi mâhi
Görmeden aşıklar çekiyor âhi
Sevdiğimi yüzünü görsem bir dahi
Acayip hallere koydun yâr beni

Şirin yüzlerinin hiç gülleri solmaz
Varlık ile seni hiç kimse bulmaz
Hakiki seni sevenler ölmez
Acayip hallere koydun sen beni

Gelmişim haneye mihman olmuşum
Görüp hikmetini şaşıp kalmışım
Ateş görmez şaraplardan dolmuşam
Acayip hallere koydun sen beni

Ne civansın yâr ne de kocasın
Ne cahilsin yâr ne de hocasın
Ne gündüz bilin ne de gecesen
Acayip hallere koydun sen beni

Kimseler senin yaşını bilemez
Kimseler senin koynuna giremez
Her el senin güllerin deremez
Acayip hallere koydun sen beni

Senin adın zaten latiftir
Hep ihsanın kula lütuftur
Rızâ senin daim kulundur
Acayip hallere koydun sen beni

181

Bir dil secerinin yetmiş bin dalı var
Her dalın üstünde yetmiş bin yol var
Her yumurta içinde saklı bir can var
Görünmez kanadı nurdur efendim

Emanet bu akıl boşa çürütme
Giyip elbiseyi boşa sorutma
Aslından duru suyu bulantma
Suların membaı berrak efendim

Bir kolun ucunda beş parmak
Akılı akıla yanaştır ey latif sahip
Kasalar paraya oluyor sahip
Sahipsiz duvarlar viran efendim

Ufak göllerin şahı kurbağa
Kıraç bağlarını bekler tosbağa
Korkak milletler düşer tuzağa
Yurdunu geniştiren erdir efendim

Bir can için minnet etme düşmana
İtibar etme nefsinı beslemiş şişmana
Çok çalışan ince çelik erer ta âsumâna
Gayretler hayrete koyar efendim

El cinsi maa'l cins olmak
Ta Oğuz Türklerin cinsini bulmak
Cinsi bozukları yurttta baş saymak
Kedi gibi yavruların yırtar efendim

Yurdundan düşmanı atan Atatürk
Yurdunda eserler koyan Atatürk
Düşmanın boğazına basan Atatürk
Yurda düşman sokan kördür efendim

Bu yurt Tanrı yüzü kimse basamaz
Aslı temiz türkü kimse bozamaz
Yedi asır kökün bilmeyen Türk olmaz
Hep delme takma piçtir efendim

Soyum seyyid İshak, Osman, İshak, Ahmed, M. Ali
Seyyid Ali, Merdan Ali, Seyyid Osmandır
Cinsi belli olmayan yurda düşmandır
Yurdunu seven Rızâ çok çalışkandır
Tembel olan insan hordur efendim

182

Nigarımın sevdası
Beni mecnun eyleyen
Beni bende sanmayın
Yârdır bende söyleyen

Derdine düştü canım
Geçti gençlik zamanım
Artar canda figanım
Aşktır zabun eyleye

Turnalara eş oldum
Göre göre düş oldum
Yoklukla yâri buldum
Varlık beni eğliyen

Gözsüzlerden kaçarım
Kuşlar gibi uçarım
Hamı hası seçerim
Yârdır bana söyleyen

Sevda tütyasın aldım
Derin efkâre daldım
Sefinem bahre saldım
Aklımı kaptan eyleyen

Sadefte olur dürler
Yolun görmez körler
Görüp dostu men eyler
Akıl yâri belleyen

Süretime bakmayın
Ucuz söze satmayın
Sözü yabana atmayın
Aşktır beni eyliyen

Baharı bekler güller
Muhabbet eden diller
Yâre sarılan kollar
Aşka kanat eyliyen

Rızâ saharı bekler
Yarım giymiş ipekler
Canın canana ekler
Sabur beni eğliyen

183

Nazlı yâre olsam çırak
Canda bulup canda durak
İçerime doldu merak
O nazlının sevdasından

Gönül verdim nazlı yâre
Güneş olup düştüm yere
Akşam olup döndüm eve
O nazlının sevdasından

Dil efsane cismü hâne
Mihman olmuş girmiş cana
Bu suret bizde bahane
O nazlının sevdasından

Çark vurup gönlüm döner
Açmadan güllerim söner
Dost elinde olsam fener
O nazlının sevdasından

Yağmur olup insem yere
Güllerini göre göre
Dostu bulsam sora sora
Haber alsam kullarından

Trenlere olsam katar
Günüm günümünden çok beter
Yanmadan tütünüm tüter
O nazlının ateşinden

Bu Rızâ'nın cansız dili
Bir göze görünmez gülü
Soranlara doğru yolu
Haber alsam ustazından

184

Zümrüd-ü ankayım
Bir üvez içinde
Her dil bize yâr olmaz
Zümrüd-ü anka içinde

Varlık bizi ayıran
O mahbubun yüzünden
Her yüz bize yâr olmaz
Matlup yoksa içinde

Nigarsız diller ötmez
Sıfatsız kanat bitmez
Kimse ardından yetmez
O can yoksa içinde

Gül firimez açmadan
Reyhasını saçmadan
Kuş usanmaz uçmadan
Gözü yuva içinde

Sefine bahre aşık
Düşman dişi kamaşık
Çiftçiler hep kubaşık
Nizah yoksa içinde

Gülü küstüren gözler
Yâri sevdiren sözler
Elma gibi ol yüzler
Aşkın dişi içinde

Gaybı ricallar gülmez
Harapat ehli bilmez
Mücevher görse almaz
Gözü viran içinde

Kiprikler maytap atar
Bakan gözlere batar
Varını yoğa satar
Öz vatanın içinde

Her meyva mevsim bekler
Hizmet ile emekler
Yâr elinde tüfekler
Kurşunu can içinde

Görmeden kara gözler
Yâri incidir sözler
Şecaatli nur yüzler
İlmi hikmet içinde

Rızâ Rızâ'dan geçmez
Rızâ Rızâ'yı seçmez
Rızâ Rızâ'yı değmez
Baki Rızâ içinde

Sevda güllerine bülbüller aşık
 Öttükce yanıma nigarım geldi
 Her akşam yâr koynuna gireyim derken
 Açmış nur gözünü saharım geldi

Kipriğin güneşe maytaplar imiş
 Açtım ki gözümü zulmetler gitmiş
 Bu zevkin aşkına alem seyretmiş
 Hiç gözler görmedik bir yârim geldi

Saltanat tahtına oturmuş yârim
 Varlıktan yokluğa döndü şikarım
 Herkes bir yâr aldı ben de bekarım
 Her cinslerden ayrı sultanım geldi

Elinde natonun birlik kalemi
 Yazdıkca aleme söyler kelamı
 Her millete vardır ayrı ayrı selamı
 Ölüler dirilten o İsa'm geldi

Hak kimdedir batıl olanlar kimdir
 Doğruluğa vuslat bulanlar kimdir
 Her tarafa hükmeden o şahlar kimdir
 Kaftan kafa hükmeden Süleyman geldi

Bu aşkın bahçesi bülbülsüz olmaz
 Esmeyince rüzgar reyhası dolmaz
 Gülün ömrü kısa açmadan solmaz
 Baharı bulunca menekşem geldi

Bu Rızâ canını yârine vermiş
 Varlık ile yâri acep kim görmüş
 Bahçıvanlı bağın gülün kim dermiş
 Varım yok oldukça o yârim geldi

Muhabbet narına durma yan gönül
 Zikredip zevkini cana sal gönül
 Didelerin dolsun yaşla kan gönül
 Dost yolunda kurban olup ölen var

İnler isen gam yükünden durmayıp
Dolanırsan nazlı yâri görmeyip
Varlığın pazarına sürmeyip
Gözü gönlü bir leylada kalan var

Çekme elem her günlerin tez geçer
Ecel tırpanları ekinin biçer
Aşık ölmüş turap kanını içer
Kan sorucu yer altında neler var

Merdi meydan isen durma sen yürü
Dosta seyran isen durma sen yürü
Yâre hayran isen durma sen yürü
Babu izzet sarayında neler var

Raksedip rü'yeti cemali eşya
İmanın şartı altı islâmın beş ya
Tamiri kulûbün imarı dost ya
Bulup esrarını dostu gören var

Zahidin pendî ârife değmez
Mert olan meydandan elini çekmez
Gafletle gidiyorlar bir şecer dikmez
Aşılanmış şeceri dalda neler var

Rızâ'nın dilleri okuyor Kur'an
Tecvidi zamirde söylüyor her an
Mahracı hurufat candadır her an
İlmi irfan mektebinde neler var

187

Dostum benim canımdadır
Dostum benim yanımdadır
Dostum benim sağımdadır
Sol yanında duran benim

Sağ ve solum bilmez oldum
Yârsız varı bilmez oldum
Derya gibi taşıp doldum
Ol yoklukla kalan benim

Benliğimi verdim yâre
Yârsız düştüm çok efkâre
Muhabbeti canda dura
Matlubunu bulan benim

Can kanadın açâ geldim
Şahin gibi uçâ geldim
Her eşyadan sora geldim
Gönüllerde duvan benim

Girdim melek sıfatına
Bindim Cibril kanadına
Nur Muhammed'in yanına
Kur'an ile varan benim

Oldum Süleyman ve Davut
Ol Musa'ya oldum tabut
Ölenlere sardım kaput
Üryan olup varan benim

Zühre gibi parlar canım
Yüz bin derya oldu kanım
Rüzgar uğrunda samanım
Her tarafa uçan benim

Ben Rızâ'yım Rızâ bende
Rızâ canı dost ilinde
Mü'minlerin hep dilinde
Rızâ Rızâ diyen benem

188

Meclisi ulvi cihanın
Göründü bir can içinde
Dü cihan maytabını
Gördüm bir can içinde

Nur'un alâ nur olmuş
Tur'un alâ tur olmuş
Sırrın cana sır olmuş
Sırrı hikmet içinde

Sıfatlarda hep sıfatın
Canlar içinde zâtın
Her dilde vardır methin
Kamu sıfat içinde

Her nurda vardır nurun
Her gönülde var Tur'un
Ol Davut'ta Zebur'un
Okunur savt içinde

Dört mezhebi bir dine
Dört tarikı bir yâre
Dört ciheti bir kula
Koyan süret içinde

Aşıklar bîmezheptir
Turaklar bîturaktır
Şeş cihetten ıraktır
Can süretin içinde

Gönülün ciheti yok
Dillerin sebatı yok
Şekli insan hayvan çok
Şekli gölge içinde

Rızâ miratın açar
Gören tavşanlar kaçar
Aklı başından uçar
Hikmeti nakşın içinde

189

Gelirse hikmetten dil söz
Muhabbet bağına ey can
Açılsa bir bu can gözü
Nura gark olur hep cihan

Gönül mektubunu bu dil
Okursa fehm ile kâmil
Hakikatta olan âmil
Görürse sırrını her can

Geçip nefsin hevasından
Düşen yârin sevdasına
Anâsır perdesin yırtıp
Çıkar ülvîyyete o can

Bu sırrın kasrına herkiz
Ne maksutla bula rü'yet
Fenâendir fenâda ol
Baka kalır varan o can

Gönül hicrete mâni
Olursa şahbazı dilbaz
Ne münkün ola gözyaşı
Döker lü'lü ile mercan

Münasıpsa bu remzi dil
Gönül mescidine sengil
Nefahat sırrını görgil
Ki muhkemdir Rabbiye can

Ne asrı fehmi zanda dil
Ne asrı fehmi zende meyil
Ki lâ hû te ye eren sefil
Bulursa merkezi bir can

Rızâ'nın gülzârı tensiz
Geçirme gönlümü sensiz
Zaman içre zaman gâmsiz
Olur mu razı her can

190

Dilberimin aşkından
Olmuşum avare ben
Gündüz gece çıkmasam
Koynunda kalayım ben

Ne er derim ne zende
Yakan canım her günde
Devlet köşkünde birde
Göreyim hizmetin ben

Sinamada filmini
Öğrenmedim dilini
Şu hakikat yolunu
Sorayım kendinden ben

Lebi şekerden tatlı
Her can içinde saklı
Kimsenin yetmez aklı
Hayrette kalmışım ben

Her canın murâdısın
Öksüzler atasısın
Dert keder giderirsin
Kul olayım sana ben

Yol ceryandan hatveler
Yazılmadık sayfalar
Çözülmedik muammalar
Sırrını bilmezem ben

Gözcü gözek esrarlar
Sormaz soru mahaller
Hayra şerre sabırlar
Ta burda kalayım ben

Rızâ erden doğmadı
Doğarlardan sormadı
Kimse nokta koymadı
Alnında noktayım ben

191

Sendedir gözlerim ey şahin şahı
Ayrılırsam senden pek çok günahım
Düşman karşısında elde silahım
Nöbet meydanına yürü diyorlar

Alimin kalemi fosforlu yazar
Nöbet arasında devriye gezer
Şöhrete düşenler yolundan azar
Boşalt şu sureti hele diyorlar

Tilkinin başkanı yalımsak kurtlar
Sürüler kırıldı yoktur yoğurtlar
Cehlin tilkisine aşık tavuklar
Sürmeli ceylanlar kaçın diyorlar

Kurbağalar balıklara ağ çeker
Şu yengeçler timsahlara zehir döker
Aşka mâni olan aşığın belini bükür
Sefine düşmanı torpil diyorlar

Suizanda gezen fitne fâsıklar
Hakk'ın kudret kalemi durur âşıklar
Yol kesen ejder olmuş tavuklar
Köylüler şehire kaçın diyorlar

Kazlar kazma kürek çekmiş eline
Hindiler tabanca çalmış beline
Arılar bal yapmış kartal diline
Bülbüle gülşenden kaçın diyorlar

Armut üzümlere mektup yollamış
Kavun karpuz ile yemin eylemiş
Sarmsak dişine haber eylemiş
Lokantaya varanlara kaçın diyorlar

Üvez hastalara iğne yapıyor
Karasinek kasap gibi kopuyor
Üzüm arıları kaplumbağayı sokuyor
Gözsüz köstebeklere bakın diyorlar

Rızâ'nın kalemi kâmişa benzer
Bu ilin kurabı tavusa benzer
Bu sırlı sözleri nakışa benzer
Yolsuz bu eve nerden varın diyorlar

192

Bir bahçenin pür dalıyım
Bir güzelin sır hâliyim
Her alemin bir şahıyım
Hüküm birden bire gelir

Kutuplara emir birden
Gavislere emir sırdan
Üç yedi kırkı birden
Yüz üç yüze binden gelir

Gözler kamaştırır gözüm
Güneş gibi nurdur yüzüm
Birlik bahçesinde izim
Ruhum Musa Tur'dan gelir

Sır kâtibi bu can dilim
Dostu devleti bu can gönlüm
Yusuf gibi Kenan ilim
Yakub'umdan selam gelir

Zühre bizi bilmez bile
Uçup geldik daldan dala
Davut gibi el demire
Zırhı polat örüp gelir

Birlik yolunda iz oldum
Hikmet sıfatını buldum
Ol maşukla bir nur oldum
Her gözler görmeğe gelir

Bu varlığım yâr iledir
Bu dirliğim yâr iledir
Can bedende yâr iledir
Yâr ile yâr olan gelir

Rızâ dilden alır haber
Rızâ candan gelir haber
Rızâ aşkı bilir peder
Ceddi Muhammed'den gelir

193

Dost şarabından bu canım
Sarhoş geldi sarhoş gider
Düştü cana muhabbeti
Seve gelen seve gider

Devletimiz dost sevgisi
İzzetimiz dost bilgisi
Nimetimiz dost vergisi
Bula gelen bula gider

Nazlı yârin huzurunda
Nazlı yârin hazırında
Nazlı yârin hatırında
Sora gelen sora gider

Bahçede öter bülbüller
Sevda bağında kokar güller
Dost huzurunda bükülen beller
Yata gelen yata gider

Sevda bize bir dil oldu
Aşk bülbülü cana kondu
Hayreti hâl canı buldu
Bula gelen bula gider

Süretimiz cana bakar
Gafil nefis varın yıkar
Ulviyyete her kim çıkar
Çıka gelen çıka gider

Devlet kuşunu uçurdum
Zevk bahçesine kaçırdım
Halim bilene açıldım
Bile gelen bile gider

Bu Rızâ'nın sözü halsiz
Bülbüller eğlenmez dalsız
Şehire girilmez yolsuz
Bula gelen bula gider

194

Zeki var zekâfet var
Şeki var şekavet var
Kâfi var kifayet var
Zemin zaman içinde

Harfî âzâlar belli
Akıl nokta dil elli
Kemal derece halli
İman güman içinde

Sevda dâvâ yaş kuru
İmanı yok dös kuru
Huri cennet seven baş kuru
Mürîr murat içinde

Cihet mani ruhlara
Hendek mani zırhlara
Ahmak mani akıllılara
Zirve santim içinde

Kafa mizan göz fener
Ceryansız kimler döner
Akıllıyım diyenler
Gözü kitap içinde

Bu Rızâ'nın ölçüsü
Gelmiş gelecek bekler
Havandaki dövülen
Göz mücevher içinde

196

Huzura gel ey hazır
Kalma dallar başında
Siftiyip kemik yeme
Bütün hirre başında

Yavuz fillerin tammanı
Seni düşünecek zamanı
Hâl görmedik zamanı
Bütün dava başında

Haberi habirden al
Öğüdü saburdan al
Boğazdan inmedik mal
Durur kabir başında

Yarım kör yarmalı kör
Boğazı sırmalı kör
Dört yanı davalı kör
Yolsuzların başında

Aşık dili anlanmaz
Remzi remze katlanmaz
Tüfeksiz kurşun saplanmaz
Can ateşin başında

Sorma sürme göz demir
Anlanmadık söz demir
Demirin hasmı kömür
Ateş hava başında

Rızâ sözde özdedir
Bu insanlık yüzdeder
Hakkı gören gözdedir
Gezme süret başında

196

Dil kemanında meyim hû diye öter
Gönül bahçesinde gülüm hay diye biter
Bu aşkın sevdası aleme yeter
Sevdana kul oldum sevdiğim senin

Sefa ister canım senin sefanı
Gönül hayreti halde çeker cefanı
Yok var olan ister senin bakânı
Sevdana düş oldum sevdiğim senin

Bu şarap bir şarap Hakkın nurundan
Bu tarab bir tarab Hak taribinden
Canlar cem olmuştur Hakkın ceminden
Sevdana yâr oldum sevdiğim senin

Kâhi hayfî kâhi safî can benim
Kâhi dertli kâhi mercan can benim
Kâhi katra kâhi umman can benim
Sevdana kul oldum sevdiğim senin

Süreti gözden zahitler kördür
Yirmi dokuz hurufta sireti zordur
Kenzi maârifin iç yüzü nurdur
Sevdana kul oldum sevdiğim senin

Kul oldum sevdana bu canım senin
Varlığım gölge tenliğim senin
Kürsü yıkan alimin dili de senin
Sevdana kul oldum sevdiğim senin

Rızâ'nın sözleri şirk kabul etmez
Tecelli zatında renk kabul etmez
Gark olan yârine gâl kabul etmez
Sevdana kul oldum sevdiğim senin

197

Gönlümün içinde gizlenmiş kalmış
Lâm mim nun taha'dan söylenen dilber
Her yaratılmış açmış kitabın okur
Süreler gözüme dokunan dilber

Geceyi gözüme sürme çekindim
Güneşin nurundan kına yakındım
Seherin yelinden pek çok sakındım
Neşeyi canımda gösteren dilber

Hatsız nihayetsiz tecelli nurun
Gönül Musa'sına gösterin Tur'un
Cehlin Firavun'una emir buyurun
Hâmân'ı köşkünde bırakan dilber

Bu feleğin devri âlemden ezel
Dönmeden usanmaz illa yâri var
Dost ile birleşik canlar usanmaz
Aşkınla üryan olayım dilber

Sureler okunur her sabah vaktinde
Canlara dokanır sahar çağında
Üzüm olsam dursam dostun bağında
Salkımı tabakta alıkoyan dilber

Uzun oldu dostu giden dilimiz
Semaya doğru açılıyor elimiz
Lâmekan şehrinde kokan gülümüz
Bülbülün dilinden söyleyen dilber

Dil hükmünde sözü söyleyen hakim
Adalet tahtında söyleyen ya kim
Emrini duyup da yapmazsan lakin
Zalimin zulmünü belleyen dilber

Rızâ yâr ile yâr ol var ile var ol
Aşkına gark ol her yüzde gizli nur ol
Fehm ile hâl ol şems ile mâh ol
Nur ile nur ol nur kâni dilber

198

Doğdu mu ola şu Alvar'ın güneşi
Her sabah ısıtır canıma değdi
Gönlüm karar etmez şafağı bulsa
Lutfi'den canların ziyası gelir

Efsemce bayrağı semaya çıktı
Vehbi'nin topları kaleler yıktı
Şu ulvi ateşin canımı yakdı
Ruhani bayraklar süzülüp geldi

Asırlar geçtikçe söylensin adın
Arılar çalışır baldadır tadın
Pasinler içinde Ebsemce adın
Vehbim de Kındığı köyünden geldi

Karadeniz gibi tutmuş cihanı
Nideyim Vehbisiz ben şu zamanı
Ayrılık da başta dağlar dumanı
Açılmış havanın kameri geldi

Misk gibi kokun ilden illere
Kelamın söylenir dilden dillere
Katra gibi düşem akan sellere
Her tarafı tutmuş ummanım geldi

Şu şarkın kutup yıldızı doğdu
Şafağın doğması aşikâr oldu
Lütfi'nin devleti canlara doldu
Gönül esrarının sultanı geldi

İsa gibi nefhi ruhlara değdi
Musa gibi Tur'da tecelli gördü
Arşa miraç edip perdeler deldi
Şeş cihetten ayrı bir yârim geldi

Rızâ'nın gönlünde kameri sensin
Manevi canların temeli sensin
Ravza'nın ebedi feneri sensin
Maksuda Lütfi'nin kulları geldi

199

Meziyeti sevdanın dostun sözünde
Hakikatı sevdanın dostun özünde
Benler olsam kalsam dostun yüzünde
Hakikatı aşığa kimden söz gelir

Gönül bağda bahçede mekan tutamaz
Yârsiz illeri mekan yapamaz
Dostun izninden asla sapamaz
Hakikatı aşığa kimden söz gelir

Devletin malına kimler varistir
İzzetin hâline kimler mahpustur
Aşkın lezzetine kimler haristir
Hakikatı aşığa kimden söz gelir

Meyus kimlerdir ayrılan canlar
Hakiki şehitten dökülen kanlar
Dostun cemalini görenler anlar
Hakikatı aşığa kimden söz gelir

Mescit yollarında gözü kalanlar
Her eşyada gizli yâri bulanlar
Huzuruna candan tensiz varanlar
Hakikatı aşığa kimden söz gelir

Bu Rızâ'nın ezelden gönlünde yârî
Her vakit içinde bekle sahâri
Düşünüp fikreyle leylü nehâri
Hakikatı aşığa kimden söz gelir

200

Hasettir zahidin her daim işi
Şeytan kuyruğuna benziyor peşi
Haramdan sakınmaz o murdar leşi
Hakikat ehlini inkâr ediyor

Benlikte üstündür cümle eşyadan
Sihirbaz efsuncu cümle ustadan
Utanmaz Kur'an'daki sırrı manadan
Ehli zevk ve şevki inkâr ediyor

Aşığın sazına münkirin nerden
Hakikat sözüne inkarın nerden
Mahfiyyet sırrına küfranın nerden
Mevlana'nın defini inkar ediyor

Süreti beğenmiş sirette gözü
Daima inkarda söylüyor sözü
Süreti hocada iblisin özü
Allah'ın aşkını inkâr ediyor

Kâle Resulallah'a veriyor mana
Hikmeti mevladan duyup da anla
Varlık kalesinde sureti canda
Ruhani sırları inkar ediyor

Elinde balta Mehmet Paşa'nın
Rus kraliçesi ister gönlü Paşa'nın
Hileye aldanmış Rus'tan kaçanın
Bütün Türkler ona lanet ediyor

Hocanın elinde dinin kılıcı
Merhametsiz her an sofı kırıcı
Baltacı Mehmet gibi dinî kırıcı
Dökülen kanları inkar ediyor

Korkmasa kanundan her işi yapar
Allah'ı unutup paraya tapar
Elli liraya bir muska yapar
Kendi ettiğini inkar ediyor

Aşığa söz atanın kurusun dili
İnkâr edenlerin kurusun dini
Bu Rızâ'nın her sırda bellidir hali
Cezbi visalini inkar ediyor

201

Görmeden yüzünü aşkına düştüm
Yanıp bu hızla ebedi piştim
Terkedip varımı yokluğa düştüm
Canımdan geçtiğim hep senin içindir

Garibim kalmışım yaban ilinde
Yaralı ördeğim yârin gölünde
Bülbülün sevdası gülün yüzünde
Açılıp solduğum hep senin içindir

Aldırdım aklımı garip başımdan
Sevdana düşmüşüm ta genç yaşımdan
Haberin sorayım devlet kuşundan
İflasa çıktığım hep senin içindir

Yaktın bu canımı cezbe narına
Düşürdün gönlümü aşkın varına
Davranıp çıkayım sevda dağına
Yorulup kaldığım hep senin içindir

Cüda düştüm bugün gülüzarımdan
Hep gören ağladı ahüzarımdan
Ümidimi kestim tatlı canımdan
Sarıp solduğum hep senin içindir

Ölüler dirilir duysa sesini
Diriler hep ölür görse yüzünü
Yolunu sapıtanlar bulsa izini
Kavrulup piştiğim hep senin içindir

Didemin yaşları sel gibi coşar
Sevdana düşenler kaynayıp taşar
Seni bulan canlar kadim hür yaşar
Dil faka düştüğüm hep senin içindir

Bu Yahya Rızâ'nın can gözü sensin
Hikmetin içinde dil sözü sensin
Sır aleminin iç yüzü sensin
Dirilip öldüğüm hep senin içindir

202

Lâl olmuş dudaklar söylemez sözü
Sevdana yananların kül olmuş özü
Elmadan kırmızı şarabın yüzü
İçeni kızartan şarap diyorlar

Meraktan kurtaran şarap diyorlar
İçenlerin hali harap diyorlar
Aşıkların canı kebab diyorlar
Yakan şu canımı sevda diyorlar

Sürmelenmiş bakan gözlere karşı
Şaraplar satıyor her vara karşı
Meyhaneden çıkan ol yâre karşı
Eğri büğrü gitse doğru diyorlar

Müftüler fetva vermiş şarap haramdır deyi
Aşıklar içemez haramdır deyi
Ol dosta yakışan selamdır deyi
Aşığın küfrüne iman diyorlar

İmandan ileri aşığın yolu
Hakkın hikmetine bağlıdır kolu
Nederse sözünde merfû kalemdir dili
Aşıklar gûnahtan arı diyorlar

Sofular üfleyip içiyor suyu
Aşıkların şaraba benziyor huyu
Akıllar şaşırtan maşuğun huyu
Her zıddı birliğe koyan diyorlar

Münezzeh deryasında gark oldum gayri
Aşkıyla müstağrak olayım bari
Aşıhta hatadan münezzehten gayri
Şarabın küpüne bu can diyorlar

Bu Rızâ'nın sakisi o güzel dilber
Bülbülün aşkına sebeptir güller
Sevdanın halini ne bilsin eller
Anca bir söz dilden gelir diyorlar

203

Halk oldum devlete kul olam deyi
Şu giden dilbere yol olam deyi
Kovanlar içinde bal olam deyi
Lezzeti dilberin canıma değdi

Sürmeli gözleri ahuya benzer
Noktasız sözleri tahâ'ya benzer
Elif lâm mim nun yasin'e benzer
Hurufsuz sözleri güneşe değdi

Vücuddaki azalar canı göremez
Şu görünen eşya Hakk'ı göremez
Tabiat sureti kudreti bilemez
Her bir hareketler canıma değdi

El tutar kalemi kalem yazamaz
Hakk'ın kudretini kimse bozamaz
Tabiat görenler Hakk'ı tanımaz
Kör olan münkirler şeytana değdi

İçi dışı büyüten o güzel canlar
Et kemik kemale yetiren kanlar
Tabiata dayanan imansız zanlar
Zuğmeden bilgisiz Mervan'a değdi

Hakk'ın sırları güneşe benzer
Misali hakiki canlara benzer
Vücut görünür canlar görünmez
Hâkk'ın ihsanı pazara değdi

Rızâ'nın canında emreden oldur
Tabiata her şeyi dönderen oldur
Her eşyadaki farkı bildiren oldur
Setreden sıfatı sırlara değdi

204

Canları yakan sevda diyorlar
Dokandı canıma sevdiğim gel gel
Düşeli derdine dermandan geçtim
Derdiyle öldüğüm sevdiğim gel gel

Şekerden tatlıdır bal dudakların
Gözüme imandır al yanakların
Dilimde Kur'an'dır gül budakların
Okunur ihlasın canımda gel gel

Vahteti uzlette birlik kürsüsü
Kesretin içinde sırrın kürsüsü
Pünhanlar içinde ayan kürsüsü
Yok oldum sevdiğim açıktan gel gel

Olmuşum şavkınla nura müstağrak
Feyzi irfan cana nura müstağrak
Varlığın sonunda aşka müstağrak
Yokluk denizinden bir yârim gel gel

Musa gibi nefsin koyunun güttüm
İsa gibi ölüleri dirilttim
Yusuf'un yüzüne pekçok seyrettim
Davudum Zeburun ününe gel gel

Mest oldum cemalin nurunda gözüm
Sevda lı dağlarda bulunmaz üzüm
Sevdiğime karşı hep hatadır sözüm
Setreden settarım setrime gel gel

Zayıflar kavisini azim kerimsin
Aşıklar maşuğu vedut cemilsin
Kula ihsan eden Rabbi ganisin
Muhtacım ihsana sahibim gel gel

Bu Yahya Rızâ'nın sevdada gözü
Aşıkların didara muhtaçtır gözü
Lutfu kereminden ayırma bizi
Canların maksudu bir yârim gel gel

205

Devletin özüne gayretin sözüne
Ol dostun yüzüne bakan o leyli

Sırmalar giymiş sermaye olmuş
Hikmete dalmış aşk ile leyli

Sermaye dizmiş gayet hür gezmiş
Her sırdan sezmiş sürmeli leyli

Her canın özü sevdadır sözü
Nurdan ol yüzü görmeli leyli

Bezenmiş varlığa girmez darlığa
Kalmaz ağırlığa sevdalı leyli

Naharin gözler aşk ile özler
Sırrı pek gizler söylemez leyli

İlhamın dili saharın yeli
Baharın gülü solmaz o leyli

Zakiri sever şakiri öğer
Fakiri soyar libası eyle

Tenlerden arı canlardan beri
Eden ol seyri meydanı leyli

Gözsüzler görmez görenler bilmez
Açılır solmaz ebedi leyli

Rütbeler verir her varı görür
Ayaksız yürür vücutsuz leyli

Hikmetin özü hakikatın yüzü
Her dilde sözü kitabı leyli

Hazırın ruhu ruhların nuru
Kim bilir ruhu bilir o leyli

Sevenin canı şehidin kanı
Kim olmuş fâni bekası leyli

Rızâ'nın dili bahcenin gülü
Pirlerin eli olan o leyli

206

Sevda bağlarında bülbüller oldum
Öteyim o nazlı yârime karşı
Her zaman gönlümde yârin gülleri
Kokuyor bütün her vara karşı

Düşeli derdine candan usandım
Görünmez dumanı gözlere karşı
Her sefanın sonu elbet cefadır
Ağlatır tenleri canlara karşı

Tacirler gurbete boş yere çıkmaz
Gönülsüz ticaret mallara karşı
Almadım fakirin devleti nidem
Ayırmam gözümü pullara karşı

Yoldan giden yolcu ipekler sarmış
Haris olan gözler yollara karşı
Demir yürekli er olan gelsin
Şeytandan korkan hocaya karşı

Hocalar sakınır bütün haramdan
Tükenir parası nushaya karşı
Allah'ın yolundan çıkanı bilmez
Sakınır zamanın küfrüne karşı

Doğruda bir zerre görse duramaz
Haykırır arşı âlâya karşı
Dini vazifeler maaş yolunda
Arslan olmuş Allah'ın hışmına karşı

Nefsini Allah'ın elçisi sanır
Koşarak gidiyor şol nare karşı

Bu garip Rızâ'ya durmaz taş atar
Vadetmiş ömrünün sonuna karşı

207

Duydum haberini bahar gülünden
Geçemedim sevdanın sırlı yolundan
Şaraplar içmişim yârin elinden
Kıymetli yârime haber eyleyin

O güzel yârinen canda göründüm
Muhabbet libasını yeni büründüm
Dolunaylar gibi cana göründüm
Kör olmuş gözlere haber eyleyin

Sır denizinde gemim gark oldu
Yokluk denizinde varlık fark oldu
Mahfolmuş vücutlar hep ayan oldu
Sıhhat arayana haber eyleyin

Yanmalı dönmeli o nazlı dilbere
Söyleyin esen yele değsin dallere
Bülbüller ötüyor açan güllere
Lâl olmuş kuşlara haber eyleyin

Koşalım yarışın alak yolunu
Kim soracak şu sevdanın halini
Bülbül de istiyor gülün dalini
Kuş konmaz tikene haber eyleyin

Talihler açıldı murat zamanı
Gönüller vuslet talep zamanı
Ey aşıklar için şarap zamanı
Şarabtan korkan imamlara haber eyleyin
Duydum sevgilinin kalamı Kur'an
İçinde sureler okunurken heran
Emrini tutana verilir ferman
Nehyine gidene haber eyleyin

Bu Rızâ'nın halini bilmem kim bilir
Açmadık güllerin yüzün kim görür
Bu sevda yolunda canın kim verir
Kör olmuş gözlere haber eyleyin

Dilberimin illeri
Gayet uzak yolları
Canın terk eden gelsin
Geçmez dünya malları

Diyarına gideyim
Yârsız ili nideyim
Onun güzel aşkından
Oynar sevda kolları

Sürmelemiş gözünü
Açmış iki yüzünü
Aklım başımdan gitti
Kim soracak halleri

Elleri kınalı yâr
Dudağı boyalı yâr
Merhamet edip gelsen
Sana verem malları

Tavus gibi nakışın
Canlar yakar bakışın
Seni gören o gözler
Sana açar kolları

Elden dilden münezzeh
Varlıklardan münezzeh
Aşıklara gücenmez
Affeder ol suçları

Her zaman asırına
Uyar dilberim benim
Hiçbir milleti yermez
Esirger hem kulları

Hem yazar hem bozar
Gönül içinde gezer
Ölmüslere mezarda
Ol verir sualleri

Her milleti ayırmış
Yollarını şaşırtmış
Yanlış yola gidenin
Bağlanacak kolları

Sofular safillerden
Huylanır kâfirlerden
O güzelin hüneri
Anlar cümle dilleri

Yâren bilir yâd bilir
Acı bilir tat bilir
Onu her ustad bilir
Ayrılır hep yolları

Hep suretten görünür
Her bir canda bulunur
Kâh açılır durulur
Her varın güneşleri

Her kafada iki göz
Birlik tutar hemî yüz
Yetmiş iki buçuk iz
Birleşecek izleri

Rızâ'nın sonsuz dilleri
Tanınmaz bir halleri
Tanıyan remzi dilden
Esirgemez canları

209

Erdi bahar zemin yüzü karardı
Kış gönülde uzun ömür daraldı
Haşaratlar hep uykudan uyandı
Uyan hey gözlerim gafletten uyan

Ağaçlara su yörüdü yeşerdi
Bütün otlar yeryüzüne döşendi
Tembel kişi çalışmaya üşendi
Uyan hey gözlerim gafletten uyan

Düştüm dilber ateşine yanarım
Kimi görsem o güzeli sanarım
Her nefeste o güzeli anarım
Uyan hey gözlerim gafletten uyan

Aşkın kaynağında kaynayıp taşım
Sevda bülbüllerine yeni ulaştım
Suretten ayrılıp yârle buluştum
Uyan hey gözlerim gafletten uyan

Santim santim hücreler bölündü
İyi amel kötülerden seçildi
Dil üstüne daldan libas biçildi
Uyan hey gözlerim gafletten uyan
Yan kesici hergün fırsat arıyor
Gurbette yârini canlar tanıyor
Kuşlar bile kanadını seriyor
Uyan hey gözlerim gafletten uyan

Aşıkların sazi düzen tutmuyor
Sevda başta ölsem bile gitmiyor
Kirpi bile yavrusundan geçmiyor
Uyan hey gözlerim gafletten uyan

Rızâ'nın canı güle olmuş sarmaşık
Aklım yetmez çünkü zihnim karışık
Düşmanlar dostluğa ister barışık
Uyan hey gözlerim gafletten uyan

210

Doldursan sevdadan şarap gönlüme
Düşürsen sevdaya gönlüm olmaz mı
Yandırın aşkınla kül etsen beni
Doldursan sevdan ile gönlüm olmaz mı

Kadrini senin eren canlar hep bilir
Kaldırsan varlığım yârim olmaz mı
Defineler gibi viran beklerim
Bozsın şu tılsımı gözden olmaz mı

Hastaya tabip iğne yapıyor
Canıma can katsan yârim olmaz mı

Gizlenmişsin bütün sırlar içine
Aşıkâre görsem yârim olmaz mı

Sevda tütyasını gözümde kesme
Miski amber gibi koksam olmaz mı
Mahrem sırları hep acığa çıkarsan
Hallaç gibi taksan urgan olmaz mı

Senin zülfüne takılan can ölmez
Ölmezden evvel öldürsen olmaz mı
Şeriat vücudun hakikat canın
Maârif sırrını bildirsene olmaz mı

Hasetler çoğaldı zemmin ederler
Bildirmesen sırrım halka olmaz mı
Hasta düştüm kanım da pek azaldı
Kendi kanından kan versen olmaz mı

Çocuğun gönlünü anası eğler
Gönlümü gönlüne katsan olmaz mı
Ta ezelden komşu idin sen bize
Yüz yüze koysan yârim olmaz mı

Hasedin elbette artar hasedi
Zahit perdesini çeksen olmaz mı
Bu Yahya Rızâ'da şarabın küpü
Karıştır ummana yârim olmaz mı

211

Uykudan uyardın bahar zemini
Kaygıdan kurtardın vücut demini
Din düşmanı yesin kahrin semini
Kurabın sesi de semada kaldı

Güzün tohumları baharı bekler
Aşıkların canı seheri bekler
Gönülün leylisi nehari bekler
Viranın gözleri imarda kaldı

Fenanın sonu bekaya ermek
Muhabbetin sonu yâre can vermek

Soyunup varlıktan mahfine ermek
Birlik diyarında güzelim kaldı

Yâr ile ortalık bir bahçemiz var
Bölüşürsek ortaya bir hudut diker
Kendininki imarda bizimki viran
Tamahtan gözlerim yâr sehminde kaldı

Ben geçtim hissemenden hep senin olsun
Viranlar yıkılıp hep imar olsun
Dost ile tanışık can senin olsun
Sıfırın altında bir gölgem kaldı

Gönül bahcesinin bekcisi Mahmut
Gönül viranında oturmuş Semut
Atınan geziyor çayırdı Nemrut
Sevgili Halilim o narda kaldı

İki pehlivan çıktı ortaya ordan
Güreşin meydanı kış ile yazdan
Hileyi fazla her kim bilirse
Yıkan bir gölgenin altında kaldı

Çürük tohumların bitmesi muhal
Güneşten zulmetler kaçınır derhal
Hakikat denizine sıtk ile bir dal
Ektiğim tohumlar balığın karnında kaldı

Ey Rızâ sansar postuna sen aşık olma
Gözsüzlerden kendine bir yâren bulma
Serkeşin bağından bir üzüm alma
Dil efsanesinde gönülüm kaldı

212

Deryalar dalga dalga dönüyor
Gönül gemileri sakın sakın yürüyor
Bu devlet gününü kimler biliyor
Görünmez devletin sırrı bizdedir

Kahrin dağlarında cevrin kalesi
Fitnenin tuzağı başlar belası

Aklın kapısında feryat sedası
Her türlü dertlere deva bizdedir

Sun ile dökülür bağran yerlere
Hikmet meyvaları çıkmış dallere
Her dest erer mi maksut hallere
Maksadı cihanın ruhu bizdedir

Sefa güneşinin gölgesi olmaz
Mamurluk dağına dumanlar dolmaz
Mahrumluk ilçesi hürriyab olmaz
Zemin içindeki kimya bizdedir

Düzelim harfleri yâr dudağına
Vuralım santimi gül budağına
Her can çıkabilir mi aşk kucağına
Her sikletten büyük mizan bizdedir

Dilberin başında saç kıvrıcık
Açmağa yakın güller domurcuk
Bülbülün gözleri gülü görüncük
Öpmeye uzanan diller bizdedir

Süzülmüş ballar tortudan çıkar
Tatlı dil duyan güzel örtüden çıkar
Baharı bulan böcek kuytudan çıkar
Zemin işvesinde sıcak bizdedir

Seyir masabesinde gözsüz duranlar
Radyo evini ıssız bulanlar
Her can çağırmakta sağır olanlar
Dilsiz balıklara umman bizdedir

Bu Yahya Rızâ'nın gözü Rızâ'da
Sahipsiz mallar çıkar mezada
Sihirbazlar cazular elin uzata
Kul câ'e'l hakkı ve zehega'l batılı inne'l batılın sırrı bizdedir

213

Ne mutludur cana cihanın gözü
Her eşyada görünür güzelin yüzü

Her dilden anlanır dilberin sözü
Devletin aşkına yanıp kül oldum

Ne mekan var yâre ne de bir zaman
Sevda döşeğinde gördüm bir iman
Pembe dillerinden söylenir Kur'an
Okudukça her tarafa dil oldum

Ateşim feryada merhamet etmez
Aşığın ciğeri yanmadan tütmez
Bu sevda başımdan ebedi gitmez
Doğru gidenlere tozlu yol oldum

Zühtü'nün elinde takva lüküsü
Zahidin elinde fetva nakışı
Abidin gönlünde hesap yapısı
Merhamet sazına ince tel oldum

Sermayem sırdadır sırrı diyemem
Aklımı başıma çavuş eylemem
Harapat ehline sırrım diyemem
Sarhoş diyârında açan gül oldum

Sapkınlar sapıklar çekilin yoldan
Merhametsiz kişi ne bilir halden
Ah dettim o yâre sıdk ile candan
Kapısında iki büklüm kul oldum

Aklımın tavaşı yağı taşırttı
Sarhoşlar yıkılıp yolu şaşırttı
O güzel saklanıp günler aşırıttı
Güzelin canına girip sır oldum

Filozoflar felsefeler pratik dilde
Sekiz harf içinde noktasız yerde
On birinci harfin noktası nerde
Kur'an'da manaya bakıp kul oldum

Bu Yahya Rızâ'ya yadigar olsun
Cihan alemine aşikâr olsun
Bu harfi bilene aferin olsun
Hiçbir milleti yermeden gördüm

Gönül bahçesinde çeşitli güller
 Bakmaya gözleri davet ediyor
 Gözlüler hayrette körler inanmaz
 Coşkun seller etrafını yıkıp gidiyor

Felek belini bükmüş kambur ortada
 Her asırda meydan deyip gidiyor
 Aşk keman sazın almış eline
 Her devir zamana uyup gidiyor

Sefine deryaya gönül bağlamış
 Dalgalar limana haber yollamış
 İskeleden yârim mendil sallamış
 Görenler göz yaşını silip gidiyor

Kahrin davulcusu ortada döner
 Laleler açıldı sümbüller söner
 Akbaba kuzgunlar laşeyi sever
 Kurap da köpeği sürüp gidiyor

Temmuz Ağustos'ta leylek sürüsü
 Konuşmak istiyor kazın birisi
 Kışa eş olmuş yazın birisi
 Zemherinde sular akıp gidiyor

Kaplan koyunlara çoban olacak
 Tilki tavukların sürüsün bulacak
 Balta ormanlara bekçi duracak
 Kömürcü tahrasin çekip gidiyor

Yılanlar kurbağanın koynuna girmiş
 Fasıklar sofunun kürkünü giymiş
 Kirpiller tavşanın burnuna girmiş
 Solugan kaplumbağa deyip gidiyor

Bu Rızâ'nın derdi derman aramaz
 Çanaklar bakıra selam yollamaz
 Paslanmış teneke altın olamaz
 Yüzünde kalayı deyip gidiyor

Gelin makamı ey şinazlar
Okuyun kürdili hicazdan
Andelip gülden söyler
Öter usanmaz usanmaz

Ne de bir can arayıp durmaz
Bu dil efsaneden söyler
Bir can için yâr severim
O can her candan usanmaz usanmaz

Hayal perdelerinde çalıyor sazım
Cumbuşu kemana katmaktır arzım
Klarnet kanun bandolar tarzım
Gönül deflerinde çalan usanmaz usanmaz

Gördüm gönlümde bir çoban
Çalar kavalını her an
Kimi düğün yapar kimi bayram
Hayran olan can usanmaz usanmaz

Hakikatın iç şehrini
Mârifetin iç bahrini
Şu hikmetin iç şehrini
Yapar usanmaz usanmaz

Neşe veren şu nesneler
Gönülün pasını siler
Keder meraktan kurtulan
O can osanmaz osanmaz

Her zevkler yârdan gelir
Kederler marazı bilir
Kur'an cana neşe verir
Duyan usanmaz usanmaz

Her bir sesler candan gelir
Her bir zevkler telden gelir
Her bir gönül yârdan gelir
Sever usanmaz usanmaz

Ayrı bir nesne zerre yok
İster aç ol istersen tok
Münkir olan gayet pek çok
Söyler usanmaz usanmaz

Her çiçekten bir renk almış
Miski amberle dolmuş
Bu Rızâ'ya bir yâr olmuş
Sever usanmaz usanmaz

216

Aşk aşık illerinden
Gönlü sevda güllerinde
Şu sevdanın dillerinden
Söyledim yârim benim

Kâh yanarım kâh dönerim
Şu dilberi çok severim
Görmekliğe o güzeli
Duramıyor canım benim

Esirdim aklımdan geçtim
Hakikat şehrine göçtüm
Ar namusu yere saçtım
Beğenmiyor yârim benim

Yağmur olup yere yağdım
Buhar olup göğe ağdım
Bulutlardan bağran sağdım
Emir veren yârim benim

Sevenlere sevilirim
Görenlere görünürüm
Bilenlere bilinirim
Ayrı değil canım benim

Ben oldum güllerin özü
Ben oldum dilberin sözü
Ben oldum güzelin yüzü
Bakın diyor yârim benim

Gönül bağladım ceryana
Libas oldum her üryana
Belletti gizli sır bana
Can cana kattı dilberim

Sözü benden söyleyen ol
Yüzü benden gösteren ol
Aşk ile can besleyen ol
Anda bunda yârim benim

Zahit bilmez halimizden
Koku olmaz gülümüzden
Gidemezler yolumuzdan
Örtmüş gözün yârim benim

Bu Yahya'nın adı ihya
Rızâ diyor sözünde ya
Dil tercüman özünde ya
İhbar eden yârim benim

217

Bahçemizin kuşu bülbül mü olur
Gönülde biten lale sümbül mü olur
O yâri seven tembel mi olur
Gönülün gözünden yâr bana güler

Düşenin sevdaya dili uzuyor
Sevmez isem yârim bana kızıyor
Gönülün levhindeki kalem yazıyor
Okumaz isem yâr bana güler

Selamları her gün bana geliyor
Almaz isem gizli candan biliyor
Bu aşkın ateşi canlar deliyor
Bilmez isem yâr bana güler

Tutsak etmiş bu gönlümü yâr benim
Esirgenmez kurban olan can benim
Cüz'iler mahfolmuş küllü cihan benim
Ayrılırsam yâr bana güler

Giymiş yârim zevkin dürlü libasın
Gösterir canlara uluhiyetin likasın
On sekiz bin alemlerin sefasın
Bulmaz isem yâr bana güler

Feleklerden meleklerden seyreder
Münezzeh varlıktan yârim kahreder
Leman'ımın vuslatını can arzu eder
Görmez isem yâr bana güler

Gönül ferasete mail görünür
Hüsn ile zanda sevda bilinir
Zühtü takvaların kürkü giyilir
Yırtar isem yâr bana güler

Çulfalar dokumuş ezelden bezler
Yeni fabrikalar silindir düzler
Girmiş can içine yâr beni gözler
Varmaz isem yâr bana güler

Rızâ aşka düştü gayri duramaz
Sevdiğinden başkasını bilemez
Cevaplı telgraf cansız verilmez
Can ile verirsem yâr bana güler

218

Tane tane döküldü gözümde yaşlar
Ağlama ağlama der nazlım bana
Sürmeli gözleri canımı aldı
Oynama oynama der nazlım bana

Aşığın kalemi elsiz yazılır
Yokluğun temeli kolsuz kazılır
Dostluğun vilayeti cansız gezilir
Bilmezsen aşktan sor dedi bana

Zühre'nin ışığı gece yârisi
Fâsıkların ihtiyar olmuş karısı
Münafık gülüyor şehvet perisi
Zonguldak'tan haber al dedi bana

Küsölmez yâre barış zamanı
Pazarlar açıldı alış zamanı
Aşıklar maşuğa sarış zamanı
Sevmeden sarılma dur dedi bana

Siyah saçlar yâr yüzüne döküldü
Gören münafığın canı sıkıldı
Kocamadan fasıkların beli büküldü
Kımrıyamaz koltuğuna değ dedi bana

Rızâ sırmadan libas giyemez
Sevdiğinden başkasını bilemez
Mahrem sırları ifşâ edemez
Hikmeti sevdada dur dedi bana

219

Can pazarında bir güzel gördüm
Hayrete düşürdü o nazlı beni
Aklımı başımdan devşirmez oldum
Gayrete düşürdü o nazlı beni

Yüz yirmi dört bin hanesinin kapısı
On sekiz bin burçlarının hepsi
Üç yüz altmış bende suyun hepsi
Taksimın üstüne koydu yâr beni

Hanesinin sıvasını sıvadım
Pencere çerçevesini boyadım
Bahçesinin güllerini suladım
Bahceye bahçıvan etti yâr beni

Zümrüdü anka cümle kuşları
Okyanus denizinde yüzer başları
Kâf hâ yâ ayın sin'den kaşları
Nun kef gözüne bekçi etti yâr beni

Elif lâm mim elif lâm râ
Aklın varsa râhi hakkı ara
Zerreden korkanlar tutarlar sahra
Merdi meydan Ali'ye yâretti beni

Havaceler zahirden mana verirler
Hikmet kaşığına can dirilirler
Mahrem güzeli açma bilirler
Küntü kenze kattı o nazlı beni

Manasını sorma ben de bilemem
Acizim yâre cevap bile veremem
Noktasız harflerin sırrın diyemem
Sırrında seyran etti yâr beni

Aşk Rızâ'ya uğrayınca belini kırdı
Sarmaya sargıyı o yârim verdi
Maşuksuz aşığı acep kim gördü
Dil ihlasına yazdı yâr beni

220

Şu benim gönlümü alan dilberin
Yazdığı canıma harfleri ateş
Hayalini okşadığım o nazlı yârim
Canıma değdiği harfleri ateş

Tiryakiler gibi ateşim çıkar
Bu sevda beni ebedi yakar
Gül ve reyhan gibi burnuma kokar
Gelirse kokusu bilirim ateş

Varlıklarım yakar kül eder benim
Dayanır mı ateşe şu zayıf tenim
Her zaman ateşle geçiyor günüm
Ateşe eş olan su bile ateş

Ölümün bile aslı ateşten
Kuşların canı yanar kafesten
Ateşler saçılır doğan güneşten
Temmuz ve Ağustos'ta taş ile topraklar ateş

Aşığın vücudu küllü ateşten
İsa bile halkolundu nefesten
Duyan canlar yanar dokanan sesten
Gönül çevresinde dolanan ateş

Sevdaya tutulan elbette yanar
Teyyareler havada ateşle döner
Ateşle yapılır her türlü hüner
Çelikler kızartan bilin ki ateş

Lambalar yanıyor aslı ceryandır
Ekmekler pişirir şu yanan tandır
Trenin karnını kömüre kandır
Şu yüksek dağları aşırın ateş

Makaryos'un gözü ateşe benzer
Bir yağlı kurşun üstüne döner
Türkleri kızdırma çoğalır hüner
Başında patlayan şu toplar ateş

Rızâ'nın nefesi ceryanlar gibi
Libas giyer mi ateş üryanlar gibi
Hakikat sözünü duyanlar gibi
Allah'ın havfi haşyeti ateş

221

Hikmet yurdunda yaşayan
Sevda güllerin taşıyan
Gönlünde yâri okşayan
Görenler merhaba diyor

Müslümanlar hakkı sever
Kur'an ile amel eder
Her gönülde zuhur eder
Mü'min olan iman diyor

Huzurun aslı dilberdir
Sofunun aslı temizdir
Tarık doğru giden yoldur
Münafıklar tan ediyor

Yüz yirmi dört kitabın
Aslı bir dilberin sözü
Bütün millet onu okur
Ne cihetten ayrılıyor

Kıskanç olan o yârini
Korur vatan hem ırzını
Terk edenler şu farzını
Mü'min diye kim tanıyor

İslam dininde yaşayan
Vatanını Rabbi bilir
İnkâr eden şol münafık
Vücut mevcuda ne diyor

Her canlar vatana kurban
Haber verir hemi Kur'an
Hubbu'l vatan mine'l iman
Hadiste haber veriyor

Rabbi münezzeh cihetten
Neyi sevsen anda mevcut
Her fende görünen oldur
Her eller haber veriyor

Fikir gizli bir hazine
Okur yazar anlar diyor
Para parayı kazanır
Kasalara bakın diyor

Fakir millet dinsiz gibi
Fakir olan elsiz gibi
Fakir insan kolsuz gibi
Kulpsuz kazan oldum diyor

Akıl bilgi sermayesi
Tembel insan iş mâyesi
Rızâ gönül sermayesi
Akıllıya köle diyor

222

Şu benim sevdiğim güzel dilberin
Her yaratılmıştan bir düzeni var
Her aşık kendince bir söz söylemiş
Her bir sevdaların bir güzeli var

Gönüller meylini yâre döndermiş
Akıl mektubunu yâre göndermiş
Sevgili dilberim cana benzermiş
Can pazarında müşterisi var

Her âzalarım cana sahip çıkıyor
Birbirleri ile gavga yapıyor
Her can sahibi Hakk’a tapıyor
Nasıl da bir ayrı gayrileri var

Rabbisini bulan şirkten münezzeh
Ol yârim de cisimlerden münezzeh
Aşk mezhebi mezheplerden münezzeh
Azaları candan başka kıbleye kim dönderiyor

Her bilgin kendine ben yakınım der
Yerlerdeki eşya güneşe ben yakınım der
Güneş de engine ben yakınım der
Dilberin de her dilden anlaması var

Ceryana temas eden lamba yanıyor
Temastan kesilen lamba sönüyor
Kontak atmış gönül nasıl biliyor
Zulmetten başka bir yolu mu var

Her millet kendince bir bayrak taşır
O bayraklarla millet savaşır
Her can niyetine göre Hakk’a ulaşır
Kör gözden bir ışık bekleyen mi var

Bu Yahya Rızâ’da her can mevcuttur
Dilberimin adı da vücutta mevcuttur
Canlarda suretlerde mevcuttur
Namazdan başka bir iman mı var

223

Göründü baharın yeşil bayrağı
Her taraf zümrüde döndü diyorlar
Kış beyaz bayrağın almış eline
Erciyesin başına dikti diyorlar

Soğuk gönüllerden fayda umulmaz
Hakikatın güneşi doğdu dunulmaz
Sevda bağlarına bekçi bulunmaz
Muzur naslar başta kaldı diyorlar

Derenin özleri suyun yalağı
Pıtır diyor ham sofunun dudağı
Saçmaya kalkandır tavşan kulağı
Göllerde kurbağa ötün diyorlar

Denizler yosun tutar mı bakın
Irmaklar gibi denize akın
Zahit penceresinden bakmadan sakın
Makasıt zahirde belli diyorlar

Ayrı cinse zümre adın taktılar
Öğle namazına lüküs yaktılar
Yatsı namazında güne baktılar
Gün çıkmadan iftar edin diyorlar

Zahitler der müjde müjde huri var
Hayal perdesinde durma yürü var
Ölmeden Allah'ı görme yeri var
Allah bu dünyada olmaz diyorlar

Hakk'ın Kur'an açık dururken
Zahir manasına fetva verirken
Can gözün kör edip bakıp dururken
Gizli hazineler ele geçmez diyorlar

Yılanlar çifte halka olacak
Öldükten sonra Hakk'ı bulacak
Mezarın taşları bekçi duracak
Yatanlar kalkmayın hele diyorlar

Rızâ'nın gönlünde oturanlar dilber
Mevsimi gelmeden açar mı güller
Zemheride odada açıyor güller
Sıcak gönülde her şey olur diyorlar

Ne deyip de söyleyeyim
 Esirim nefsin elinden
 Görenler halimi bilmez
 Esirim nefsin elinden

Arslanlar bir zincir ile
 Bağlanıp mühkem duruyor
 Bir örümcek ipi ile
 Esirim nefsin elinden

Ey yaratan sen bilirsin
 Kullarını sen görürsün
 Her muzurdan sen korursun
 Esirim nefsin elinden

Bir tarafta nefsi hava
 Bir tarafta meyli dünya
 Bir taraftan şeytan iğva
 Esirim nefsin elinden

Dört unsurdan teşekkülüm
 Dört harf ile çok meşgulüm
 Havatırlardan kurtulum
 Esirim nefsin elinden

Gelirse canlara cezbe
 Nefsin nabzında gezme
 Hile huta yolda düzme
 Esirim nefsin elinden

Düşmanlar can ormanında
 Pusudan dışarı çıkmaz
 Gaflete düşen avlanır
 Esirim nefsin elinden

Rahi Hakk'a giden kişi
 Kuru sevdaya tutulmaz
 Güneş yüzün örten bulut
 Esirim nefsin elinden

Esirlerin günü hitam
Bulunca kurtulur elbet
Bu can hayvan tuzağında
Esirim nefsin elinden

Remzi dil keman saz çalar
Aklı olan sözden anlar
Tuzaktaki canlar ağlar
Esirim nefsin elinden

Tavuk gibi düneklenir
Çocuk gibi emeklenir
Bağ bahçe gibi beklenir
Esirim nefsin elinden

Kelebekler işli işin
Kayıp olur bakın kışın
Buğa gibi yerde deşin
Esirim nefsin elinden

Hastanın gönlü kar ister
Aşığın gönlü yâr ister
Rızâ canı canan ister
Esirim nefsin elinden

225

Mûsikiler her çeşitten
Duyurur avaz ününü
Dans oynayan tez tez gelsin
Boş geçirmen zamanları

Ustaların eli bilir
Aşıkların dili bilir
Mü'minin imanı bilir
Her bir asır zamanları

Şol havaya şu lazlar
Kemençeden horon teper
Ayakları mekik atar
Öküz bekler samanları

Ressamlar surete bakar
Tufanlar bulanık akar
Ham sofular başa kakar
Deniz bekler zamanları

Tavşan korkak bir hayvandır
Korkusu başa beladır
Şol arslanlar yürek taşır
Avlar hep korkak canları

Neşesiz can yâr olamaz
Davul çomaksız olamaz
Dost gören halsiz bulunmaz
Bekler zabun avcuları

Yaratılmış ne var ise
Hepsinde duran benim
Bu dilimiz bilmek için
Bekler her varın kulakları

Remzi can dili bilir
Hakk'ı gören dini bilir
Zahir gözler gönü bilir
Mahrumiyyet zebunları

Kasaba et cansız gerek
Bu sevdaya halsiz gerek
Rızâ dostu cansız gerek
Tensiz cansız dost yolları

226

Mağaralar ıssız olur
Taş toprağı sessiz olur
Güzel olan eşsiz olur
Eş arayan eskir gider

Her isminin sıfatı var
Her sıfatın bir zâtı var
Her can sürette adı var
Nice tenler eskir gider

Gönül can ile eş olmuş
Cihan cansızla baş olmuş
Yumurta nasıl kuş olmuş
Kanat kuyruk kopar gider

Sel ayağı uzun dere
Kayâr gider yerden yere
Ayaksızlar gider göle
Turap hava sorar gider

Nakşına aldanan tavus
İnsanı eğleyen namus
Her gönül olmaz feramuş
Dilber cana gelir gider

Libas eskir döner çula
İz iz ile döner yola
Mevlâ tecellî eder kula
Her varlığı ölür gider

Selin ayağı yağmur hava
Kuyu içine girer kova
Yağmur için eden dua
Göz yaşını döker gider

Sevdaya düşenler yanar
Dilberini pek çok anar
Yer altından sular kaynar
Yine turap sorar gider

Bu Rızâ'nın telsiz sazi
Her el yazmaz cansız yazı
Cana girer dilber bazı
Cihan gelir canlar gider

227

Döner mevsimlerin her bir zamana
Kimi ikrar eder kimi kalır gümana
Kimi secde eder uyar imama
Nice dinsiz kâfir imana gelir

Kalmadı korkumuz din düşmanından
Sürdüler vatandan uzağa gitti
Çakallar arslanın postuna girmiş
Nice arslan yavruları meydana gelir

Nam almış Türklerin canları ölmez
Ve levkerihe'l müşrikun ayeti dönmez
Müminin imanı kalbinden sönmez
Dini viran olan Nemrutlar gelir

Musa'nın kavmi İsa'ya iman etmedi
Tevrat'ın sözünden ayrı gitmedi
İncil'in emrini kabul etmedi
Musalar gider de İsalara gelir

Camilerin uzun uzun alemleri
İmanla kurulmuş sağlam temeli
Kiliseler ise çandan kuleli
İsalara gider de Muhammed gelir

Rızâ'nın özünden sözleri belli
Her gönül içinde dilleri belli
Belini büken dallar meyvadana belli
Meyvasız ağaçlar yanmaya gelir

228

Dört unsurdan doğan bu varlık şeklim
Dört tarafa çekiyor gönlümü benim
Su oğluyum suya aşık gözlerim
Ummana çekiyor gönlümü benim

Hava gibi havalarda uçarım
Süfliden ülvîye kanat açarım
Gün oğluyum sabah ile doğarım
Nurlara katıyor gönlümü benim

Hâk vücudüm hâkten hâke gidecek
Pak vücudüm pakten pâke gidecek
Sevdayı bilmeyen yâri nidecek
Turaba katıyor gönlümü benim

Dilberin ateşi her varı yakar
Gönlümün gözünden yâr bana bakar
Her isminden sıfata bin yollar çıkar
Zâtine çekiyor gönlümü benim

Sıfattan sıfata nakleder halim
Uzadıkca uzuyor şu zaif dilim
Sıfatı kelimadan söyleyen ya kim
Birliğe katıyor gönlümü benim

Müridden murat olmaz mı hasıl
Sıfattan sıfat olmaz mı tahsil
Her cins aslına dönmez mi nasıl
Malike mülk etti gönlümü benim

Dilberin saçları kalmış yüzünde
Varlığa düşmüş diyor sözünde
Dost izini arayan gelsin Rızâ izinde
Rengine katıyor gönlümü benim

229

Ne desin bedene dil gelmedikçe
Ne bilsin aşğa hal gelmedikce
Neylesin ayaklar yol görmedikce
Yolunan gidilir nazlı dilbere

Ham tamahtan kurtulmuyor bu gözler
Fikir deryasından gelir bu sözler
Elinen temizlenir şu garip yüzler
Göz ile gidilir nazlı dilbere

Kim görürse yârimi canım vereyim
Onu ben canıma can edineyim
Cihan bağlarının gülün nideyim
Dil ile gidilir nazlı dilbere

Herkes maiyetin korur diyorlar
Her göz sevdiğini bilir diyorlar
Söz ile eğlenip yolda koyarlar
Kemalle gidilir nazlı dilbere

Ferasete keramet adın takmışlar
Havasız lüküsü nasıl yakmışlar
Mekansız aleme nasıl çıkmışlar
Mahfiyetle gidilir nazlı dilbere

Çok yüzü nurlu insanlar gördüm
Yârimi gördün mü diyerek sordum
Cennette görünür dediler duydum
İrfanla gidilir nazlı dilbere

Nice sekranların tuttum elini
Nice meczupların sordum hâlini
Tensiz cansızların buldum yolunu
Aşk ile gidilir nazlı dilbere

Çeşmi hurufatın noktasın buldum
Maârif kenzinin sırrına daldım
Küllü sıfatları bir canda buldum
Zat ile gidilir nazlı dilbere

Bu Yahya Rızâ'nın dilsiz sözleri
Görmeye âşık olmuştur gözleri
Ayaksız dilberin belli izleri
Ruhani gidilir nazlı dilbere

230

El el olmaz senin elin olmazsa
Dil dil olmaz senin dilin olmazsa
Gül gül olmaz senin gülün olmasa
Cihan gül olsa da bu can eğlenmez

Hal ile mi bu sevdanın hepsi
El ile mi bu binanın yapısı
Bir bedenin on sekiz bin kapısı
Cihan mal olsa da bu can eğlenmez

Dalından ayrılıp düşen yapraklar
Çürütmeye âşık anı topraklar
Boyun eğmiş şu süzülen zambaklar
Cihan bal olsa da bu can eğlenmez

Naylonlar çıktı zaman inceldi
İhtiyarlar tazelenip genceldi
Şu bayanlar hep sözüme gücendi
Cihan yâr olsa da bu can eğlenmez

Yükselmiş havaya uçuyor kuşlar
Enginde yuvası konmağa başlar
Sefa veren şu yükselmiş ağaçlar
Cihan dal olsa da bu can eğlenmez

Turnaların ne hoş olur kanadı
Münkirlerin çoğalıyor inadı
Mü'minlerin yükseliyor feryadı
Cihan nar olsa da bu can eğlenmez

Yazın yağmuları kışın kar olur
Bahar mevsiminde buhar çok olur
Cazibeler çekmesi ile var olur
Cihan göl olsa da bu can eğlenmez

Yerler gökler hepsinin aslı su
Dört unsurun bidayeti nesli su
Dünya ukba cenneti nar hepsi su
Cümle cinan olsa da bu can eğlenmez

Göründü gözüme nazlı dilberim
İsmi sıfatını canda ezberim
İlmi hikmet denizinde yüzerim
Rızâ tende canda gayri eğlenmez

231

Bir damlanın esirine
Yetmiş bin dal elin açmış
Bir dilberin cemaline
Her bir canlar gözün açmış

Bir güneşin ziyasından
Her varların gölgesi var
Her gölgenin sahipleri
Can şahına kanat açmış

Güneş her vara varmaya
Varlığını taksim etmiş
Her sıfata girip kalmış
Sıfat zate kanat açmış

Şaşkının sıfatı şaşar
Her ne yapsa ziyan yapar
Hakk diye mahluka tapar
Zatın zate baka kalmış

Yaratılmış küllü ölür
Yaratan bir sıfat kalır
Sıfatta zattan mahfolur
Zati baki nurun saçmış

Güneş her eşyaya ermiş
Her varın içine girmiş
Her varda güneşim demiş
Güneşten ney noksan olmuş

İsa'ya tapan milletler
Ruhuna hüküm ederler
Her var olmuş İsa Meryem
Zati mutlak pünhan olmuş

Bütün varlık birden olmuş
Küllü varlık sudan olmuş
Su ise nurundan olmuş
Dört anasır sudan olmuş

Zati hakkı bilmek için
Her ismine eyle nazar
Her ismin manasın öğren
Maanı bir sıfat olmuş

Her ismin sıfatı zatta
Küllü her var mevcut olmuş
Bu mevcudun sıfatından
Nice her varlar cem olmuş

Rızâ gözün özün sula
Mevla ruhsat verir kula

Gam çeken güller hep sola
Solan yüzler cihan olmuş

232

Dilberin sevdası gözler ağlatır
Yerlerin sevdası sular kaynatır
Deryanın sevdası balık avlatır
Ağzına düşen canlar pazara gelir

Şeker pancarının mayası kireç
Öter dertli dertli şu yavru turaç
Çiftciye zor gelir haris ve kıraç
Buğday un olarak pazara gelir

Şahinler yüksekten eder seyranını
Her beden sonunda hakkın kurbanı
Her gönül sürerse pek çok devranı
Vücüt dolanarak mezara gelir

Yol şaşırmış yolcu yolun soruyor
Yol kesen vahşiyi yoldaş sanıyor
Nam almış şeytanı herkes tanıyor
Kuzgun dolanarak lâşeye gelir

Fitnenin gözleri tuzağa benzer
Hileyi görmeyen uzağa benzer
Haksızın sözleri nizaha benzer
Davalara çoğalır hakime gelir

Sırların ifşası geveze derler
Sevdanın gözünden açar bu güller
Dağların belası bulanık seller
Çaylar bulanarak ummana gelir

Tilkinin postları para etmiyor
Yabancı fareden ekin bitmiyor
Bütün haşarata ilaç yetmiyor
Her tabibin aslı lokmandan gelir

Tembelin tahtına fareler çıkar
Çalışkan hükümdar fabrika yapar

İhtiyâr dededen ne fayda çıkar
Gençlik dolanarak meydana gelir

İhtiyârlar gence nöbet vermiyor
Milletin halini kimse bilmiyor
Yabancı millete giden gelmiyor
Akıl iğne ile gör başa gelir

Bahar rüzgarları gülü soldurmaz
Gam çekmeden kimse dest doldurmaz
Nar nurunda kimse yüzün soldurmaz
Rızâ gül küsünce yüz yere gelir

233

Gönül verdim dilberime
Bülbül oldum güllerine
Asfalt olsam yollarına
Serilsem nazlı dilberin

Sevdiğimi ben bilirim
Ölü olsam dirilirim
Güneş gibi serilirim
Evine nazlı dilberin

Gül baharın yolun bekler
Yapraktan çıkar ipekler
Hakikat sözü mana bekler
Sırrında nazlı dilberin

Can şehrinde dilber gezer
Suikast edeni sezer
Kahrevine mektup yazar
Celladı ayak dilberin

Firdevs bahcesine girmez
Cennete hiç minnet etmez
Can bağından üzüm satmaz
Cihanı beleş dilberin

Davetine gelmeyenin
Başına kelpeler üşüşür
Kuzgun yurdu sarp dereler
Şahini kolda dilberin

Rızâ sözü olmuş beste
Kulakların gözü seste
Al yanakta güller deste
Reyhası canda dilberin

234

Sen canımın yârisin
Ayrı bir can ne gerek
Sen canımın malısın
Gayriye miras ne gerek

Canım benim hep senin
Benlik varlık ne gerek
Seni gördü bu canım
Ayrı canan ne gerek

Hayalin canım aldı
Vücut sararıp soldu
Bilmem bana ne oldu
Ahabap yâren ne gerek

Dünedim can içinde
Sırrım cihan içinde
Gönlüm civan içinde
Genç ihtiyar ne gerek

Tufan gibi sel oldum
Tiken iken gül oldum
Aslım senden elmi oldum
Varlık yokluk ne gerek

Cihan benim can benim
Her vardaki var benim
Küntü kenze kân benim
İnci mercan ne gerek

Vezne sırat yollarda
Bülbül gözü dallarda
Günah mı eksik kullarda
Rızâ adın ne gerek

235

Ne zormuş bu sevdalar
Aşık canı nâre benzer
Huri kılman bezenip gelse
Var mı bir yârime benzer

Vallahi beni yakan ateşin
Dünya ukbayı yok eder
Tenimden canımdan sorun
Var mı bu ateşe benzer

Geçtim tenden ve canımdan
Geçtim namus ve arımdan
Geçmez gönlüm bir yârinden
Var mı o nigara benzer

Din ve iman sorman benden
Din ve iman bana yârdır
Geçtim bütün amellerden
Var mı o dilbere benzer

Lâ mekân şehrinde yârim
Sırrında canım yanıyor
Sır şehrine giren bilir
Var mı o güzele benzer

Hakk ayandır perdesi yok
Kör olanlar neden bilir
Nurundan güneşler yanar
Var mı o nurana benzer

Rızâ'nın gönlünde ruhani dilber
Yakmaya canları sevdalı dilber
Gülsüz yere esir olmaz bülbüller
Var mı o güzele benzer

236

Can gözünden bir yâr gördüm
Ten gözleri görmez imiş
Gönül bir yâre sarıldı
Tenler anı sarmaz imiş

Kaştan kiprikten münezzeh
Renkler ana hayran imiş
Derdine düşenler yanar
Başka narda yanmaz imiş

Can kanadı vızılıyor
O yârini arzuluyor
Varlık ile varan kişi
O güzeli görmez imiş

Şu yokluk bahrinde balık
Tenle canla gezemiyor
Küllü varlık harap olmuş
O güzelim ayan olmuş

Her neşenin aslı yârden
Bülbül eksik değil gülden
Sesler doğar uzun dilden
Ten dilleri bilmez imiş

Ruhani aşka dalanlar
Tenden candan ayrılanlar
Mahfi küle yol bulanlar
Yârsız canı durmaz imiş

Surette sofı olanlar
Hikmet dilini bilmeyenler
Can gözü ile görmeyenler
Nasıl kulluk yapar imiş

Rızâ canı olmuş hayran
Can gözleri eder şeyran
Her gün düğün her gün bayram
Kimse bunu bilmez imiş

237

Devri ademden ezelsin
Canlar niçin kocamıyor
Can gömleğin tez eskitir
Tenler bunu bilemiyor

Dünyanın ulu zekâlıları
Yaptığına fen diyorlar
Kadiri mutlak var iken
Tene cana ben diyorlar

Serbest bırakmış alemi
Kurmuş sabr ile temeli
Esirger aczin bileni
Tuğyan nefis duramıyor

Nimetlere gark eylemiş
Güç kuvveti kim veriyor
Yiyip içip azan insan
Rabbisini bilemiyor

Selbolmuş tatlı zehire
Uğramış zaman kahrine
Balıklar girmez bahire
Bu havada yüzemiyor

Beside olan koyunlar
Eceli gayet yakındır
Maişete aldanan can
Mevlasını bilemiyor

Her millet şaşırmış yolunu
İbni İsa meryem diyor
Kahhar hışmın kılıcını
Başından eksik etmiyor

Rızâ yokluk denizinde
Kenzi eksik olmaz illa
Zamanenin sapkınları
Bu hikmetten ne biliyor

238

Ben şeker yemedim yâr bana şeker
Gönlümde şekerin fabrikası var
Arılar gibi çiçek severim
Canımda balın mağazası var

Can ipek böceği ipekler yapar
Ten örümceği sineğe kopar
Cihan bağlarının gülleri kokar
Her dalın başında bülbülleri var

Ceylanlar gibi sıçıyor canım
Ten kipleri oldu zamanım
Bulutlu göklerde yağmur gümanım
Bulanık çayların ummanları var

Sevgilim başıma sevda bağlamış
Gönül bulutlarından sular kaynamış
Fikrin içinde fenler oynamış
Yapılı dünyada fabrikası var

Her canlar dünyada yârin bekliyor
Seneleri gün içinde saklıyor
Madenler uykuda akıl bekliyor
Çalışkan milletin fabrikası var

Her ilmin ulusun mârifet imiş
Ahmak gönüller ise cinayet imiş
Düşünmek de büyük ibadet imiş
Aklın her işlerde gör haberi var

Dünya ukba sevgilinin yurdudur
Kim imar ederse hakikatte kuludur
Her beden içinde buyruk yürütür
Nice inkar eden kafirleri var

Rızâ ikrarından asla dönemez
Hak ayandır yok olmayan bilemez
Her can sahibi cihan göremez
Siyah topraklarda gizli nurlar var

239

Uyudum sevdiğim güvendim sana
Uyumaz sevdiğim uyarır beni
Ölürsem gam gussa gerekmez bana
Baki yârim diridir diriltir beni

Sevdiğim tikene baksa gül olur
Her bir aza bedenler hep dil olur
Arşı âlânın üstü bile yol olur
Alâlardan âlâ yarattı beni

Nice gönüller efsaneye tutuldu
Nice gönüller efsaneden kurtuldu
Kemlik iyilik bir mizanda tartıldı
Mizanlara sığmaz aşk aldı beni

Her sıfata girip bin yıl kalırım
Sevdiğimi sıfatlar bulurum
Zatı mutlak sıfatında dururum
Hamdû şükür sıfatına yâr etti beni

Baharın yüzünden sular akıyor
Bülbülün yüzünden güller kokuyor
O yârin yüzünden gözler bakıyor
Sevdanın gözüne nur etti beni

Mahir maharette her işler yapar
Gönül can evine sıçrayıp kopar
Her cana mensup akıllar tapar
Ziyanım kâre dönderdi beni

Ra ile ya geldi derdin evine
Rızâ yâri buldum diye sevine
Her göze görünmez gizli defîne
Zahir sıfatı aldı canımı beni

240

Tenden içeri açılan gülüm
Halden içeri öten bülbülüm
Sevdadan içeri söylenir dilim
Bülbülü öttüren yâri görmeli

Aklın fenerini bozan bu sevda
Aşktan maâda hepsi kavga
İmandan içeri yârin yüzü ya
Muhabbet gülünü cana dikmektir

Yolunu sapıdan cana sarılsın
Yârini bulamayan nefse darılsın
Sevda bilmeyenler tenden ayrılsın
Maani sırrını ilim bilmektir

Varlık gölgesini kaldıran güneş
Muhabbeti cana dolduran nefes
Bu suretin cana olmuş bir kafes
Bu saklanmış kuşun yüzün görmektir

Halvetin içinde güzelin yüzü
Süretin içinde nigarın sözü
Bahar çağlarında suların özü
Maksadı ummana varıp girmektir

Lalenin dağları yurdum temelim
Burhaniye köyüm Bünyan emelim
Kayseri Gültepe nakli semerim
Babam yurdu Karakaya bilmektir

Sene bin dokuz yüz atmış üç oldu henüz
Ocak'tan ibaret göründü Temmuz
Türkleri birbirine düşüren domuz
Akı ile düşünüp anı bilmektir

Rızâ'nın dilleri vatanın özü
Vatanını sevmiyenin kara olsun yüzü
Her milletten üstün Türklerin özü
Türk batılların terki iman demektir

241

Duydum sevgiliyi elma dalında
Gösterdi yüzünü nara benziyor
Her tarafa sordum kimse görmemiş
Saklamış yüzünü vara benziyor

Gönüller hayrana dalmış dolaşır
Canın terk edenler Hakk'a ulaşır
Sevda güllerine bülbül kaynaşır
Her gönül içinde şaha benziyor

Filozoflar felsefler görmedi yüzün
Her bir can sahibi bulmadı izin
Hiçbir kula nasip değildir sözün
Musa'nın Tur'u da sırta benziyor

Soyunsam varlıktan gitsem yokluğa
Halveti bıraksam çıksam çokluğa
Her millet içinde hizmetkârlığa
Mühendisler ruhu kâre benziyor

Yabancılık tenle canın içinde
Yok olanlar gizli yârin içinde
Ruhani gönüller gülün içinde
Yaratılmış her var yâre benziyor

Dünya ukba sevgilinin hanesi
Aşka yananların nardır sinesi
Kim alıp veriyor tenden nefesi
Şu uçsuz havalar ummana benziyor

Her âzâlar birbirine hudut dikeyor
Karişmamak için nizah yapıyor
Her âzâlar can şahına tapıyor
Tılısımlar bozan şaha benziyor

Her milletin yaptığı onun hüneri
Her bir elektirik onun feneri
İlmi ezelerde düzmüş düzeni
Mürîr sıfatından vara benziyor

Yurdunun imarı kula vazife
Yer altına koymuş gizli hazine
Dikkat etmez misin küntü kenzine
Fenler uyandıkça gâni sıfatına benziyor

Kur'an'ın emrinden çıkan merduttur
Dünya ukba imar eden merguttur
Sevgilim de her canlarda mevcuttur
Rızâ'nın ikrarı yâre benziyor

Sevdanın bağında savmu salatlar
 Nurdan olur meleklerde kanatlar
 Dilberimin bağındaki zekatlar
 Dinsizlerden korku olmaz bizlere

Bir müslüman on kâfire bedeldir
 Din kadrini bilmeyenler mudildir
 Yüz yirmi dört kitapta adettir
 Dilberimin emri gerek bizlere

Okudum ihlası bin bir adetten
 Müslümanlar sâfi nuri saadetten
 Allah düşmanları lezzet almaz ibadetten
 Can gönülden kulluk gerek bizlere

Ölünce dirilmek yoktur diyenler
 Koyun kuzu kesip kesip yiyenler
 Her eşya dirilir can gözü görmeyenler
 Yok olup var olmak gerek bizlere

Ateş yakar odunları diriltir
 Duman bulut ateş güneşe yürütür
 Sular buhar yerden göğe yürütür
 Yağmur ile karlar yağar yerlere

Arıların aslı çiçek oğludur
 Kuzgun olan laşeden yumurta doğurtur
 Zina oğlu şeytanların kuludur
 Öztürklerin soyu gerek bizlere

Her milletler Türkler için köledir
 Türk kadrini bilmeyenler ölüdür
 Tarihler boyunca hüküm yürütür
 Hristiyan emri gerekmez Türklere

Ölmüş ataların ruhu şad olsun
 Müslüman Türklerin ömrü kat kat olsun
 Din kadrini bilmeyenler mat olsun
 Savaş için iman gerek bizlere

Rızâ sabreyleki neler görürsün
Sevda lı mahbuba canın verirsın
Sevda bilmeyenler yerde çürüsün
Hayreti hâl gerek oldu bizlere

243

Gerçi zaman sevda bilmez
Münafığın yüzü gülmez
Vatanı hâk olan ölmez
Hayevan gelir hayvan gider

Rüüyetten nasipsiz kalır
İmanını şeytan alır
Zamanda Hakk'ı kim tanır
Normal gelir arık gider

Hakk'ın kanunu bozar
Doğru yola gitmez azar
Her millete mektup yazar
Arslan gelir çakal gider

Demir taştan çekinir mi
Kaplan kurttan sakınır mı
Türkler hiç haç takınır mı
Mü'min gelir kafir gider

Samanlar rüzgardan kaçır
Şeytan suya zehir saçar
Baykuş kanadını açır
İmar gelir viran gider

Dillerin mikras kesiyor
Hristiyan din besliyor
İsa sualler istiyor
Kur'an gelir İncil gider

Maani dil sözden gelir
Aşık canı yârdan gelir
Her söz süallerden gelir
Tavus gelir hindi gider

Rızâ vatan sever seni
Mârifetin ilmi seni
Şu sevmiyen kul mu seni
Hikmet gelir nikbet gider

244

Görünmez dilberin derdine düştüm
Ateşi hiçranla kavrulup piştım
İzzeti terkedip ziynete düştüm
Derdimden dermanım hep ayan oldu

Divriğinin dağlarını demir kaplamış
Karabük fabrikasına haber yollamış
Allah'ı bilmeyen yoldan şaşarmış
Doğrular sapıklar hep ayan oldu

Müslümanlar birbirine buğuz ediyor
Fasıklar alimle bahse giriyor
Her millet dinince yürüyüp gidiyor
Din sahipleri hep bozar oldu

Milliyetçilik hep ortadan kalktı
Düşmanlar fırsata yeni ulaştı
Türkler birbiriyle candan kardaştı
Hep akli sivriler din bozar oldu

Hocalar dünyaya ayrı bakıyor
Cinslere ayrılıp başa kakıyor
Her millet ayrı değil Hakk'a tapıyor
Yolundan sapanlar hep kâfir oldu

Milleti düşünen doğru yürüyor
Nefsini düşünen yoldan çıkıyor
Müslüman müslümana kurşun sıkıyor
Türklerin içine hep nifak doldu

Türk olan birbirine hor söz haramdır
Herkes hizmet ile durmak meramdır
Öğretmenler hocaya kızmak ziyandır
Şu gülüstanlık yurda kurablar doldu

Çöl içinde izler kalmaz gözlere
Yalan sahte katıp gezer sözlere
Muhabbet ihsanı dolsa özlere
Rızâ sözün duyan kulağa doldu

245

Aldı benim gönlümü
Şu görünmez dilberim
Yandı canımın yağı
Tüketti varlığım hep

İssı ziyan serbest kalmış
Gözlerini gaflet almış
Ahmak şaşıp yolda kalmış
Akıl bulur kemali hep

Coştum döndüm seller gibi
Yaktı canımı narlar gibi
Can gözleri varlar gibi
Gösterir varlıkları hep

Bülbül gözleri gül ister
Aşığın canı yâr ister
Bütün alem didar ister
Uykuda gözleri hep

Çobanlar dağların şâhı
Su içinde görür mâhı
İlimsizler vatan şâhı
Gözleri maişette hep

Milletini görmeyen
Hakikatı sevmeyen
Düşman kimdir bilmeyen
Canı esarete hep

Rızâ'nın canı ateşten
Kuşlar korkuyor kafesten
Buhar çıkar bak nefesten
Heva olur giderek hep

Yine bir devlete olmuşum hadim
 Hizmetin göreyim ey nazlı dilber
 Ayırma sevdandan her zaman bizi
 Sevdasız olursam ölürüm dilber

Gönül verdim vefanı bulayım deyi
 Bu sevdadan sefan süreyim deyi
 O nazlı mahbubu göreyim deyi
 Çıkılmışam meydana ey nazlı dilber

Yanılıp yakıldım güzel aşkınla
 Her can boyanmıştır senin nakşınla
 Aşık dayanır mı güzel vafına
 Eşitsiz canları dolanan dilber

Kaf dağından aşan sevda kuşları
 Gönül hevasından uçar başları
 Can tırnağından biter altın ağaçları
 Sarılıp kökünden koparan dilber

Ne mutludur senin sevdanı bulan
 Kurumuş dalları sevdasız kalan
 Hazineyi madenler öz canda bulan
 Fakirin sermayesi sen oldun dilber

Cevrin kahrın senin her candadır
 Lutuf ihsanların her vardadır
 Meylim yok davakârlardadır
 Sohbetin nazdır senin dilber

Yüzü yumşak aşıkların
 Yüzü kara fasıkların
 Rızan için sadıkların
 Sıtkında görenen dilber

Rızâ senin bir aşığın
 Gül yüzünde gör maşuğun
 Güneşteki ol ışığın
 Asıl canı sensin dilber

Hükmeder gönlümde bir ulu hâkim
 Kanunu dünyanın hepsini bozar
 Yazdım elim ile ona bir rica
 Mektubu ukbanın hepsini bozar

Fikrim cana hayli cezalar verir
 Akran emsalimin hepisi görür
 Ayaklar akılın üstünde yürür
 Can şehrinde açılır her türlü pazar

Şehirler merkezi aşk pazarında
 Nameler yazıyor can durağında
 Bülbülün gözleri gül budağında
 Ölmüş gönüllerin mezarın kazar

Merhamet yüzünden cefaya ermek
 Elimizden gelmez bu canı görmek
 Gözümüzden gelmez cihanı görmek
 Lutuflar kahrın yüzüne nazar

Dil kemanında naylor ötüyor
 Turapsız gönülde neler bitiyor
 Ölüler meydanı diri satıyor
 Alanlara açılır şu renkli Pazar

Kıymetlerin hepsi diriye değil
 Ağlayıp sızlamak ölüye değil
 Haset kucağında soluya değil
 Mıknatıs demirin canını bozar

Hurmalar hurdaya meylini vermez
 Yükselmiş çınarın değerini bilmez
 Ateşin yaktığı pervane ölmez
 Ten nur şehrinde varlığın yazar

Rızâ da Yahya'nın özünde razı
 Reklamlı sözleri dillerde bazı
 Yorulup kalan çok yollarda bazı
 Tembel kütlesine selamın yazar

Noldu yine bu cana
 Arar yârini yana yana
 Gözlerim doldu kana
 Merhametli yârimi gördüm

Sındı gönül yemini
 Muber yesin semini
 Şu bedenin zemini
 Zamanda yârimi gördüm

Solmaz yüzünün rengi
 Solarsa aşık benzi
 Bu sevdanın iç remzi
 Sırla sarışık gördüm

Yâr nazı âşık hazzı
 Gönülde dostun cüzzi
 Bu can kuşu müezzi
 Aşkla karışık gördüm

Sınıklara dizili
 Her eşyalar cüzili
 Can kanadı yazılı
 Kur'an'da hitap gördüm

Bozmuş zaman dinini
 Şeytan yemiş yemini
 Kurbağanın canını
 Cihanda çıplak gördüm

Yılan kürkü soyulur
 Duru şerbet koyulur
 Korkmayan ulu Hakk'tan
 Narında yanar gördüm

İpek böceği canda
 Kelebekler o yanda
 Sürüden ayrılanı
 Kurtla tanışık gördüm

Rızâ derdi bir yârde
Derman ararsan derde
Koy gafleti her günde
Yoklukla yâri gördüm

249

Bu dil aşktan doğmuş gayriyi bilmez
Sebavetim yârdan ağılayan gülmez
Dilfıkârım yârdır kimseler bilmez
Aşkıyla kavruldum kül oldum gönül

Aklım canım bu aşka ram oldu gitti
Her bir varlıklarım gamı terk etti
Gizlice bir yâre meylim berk etti
Ayrılmaya imkân olamaz gönül

Sevda bahçesinde bülbüller öter
Gönül bahçesinde gülleri biter
O nazlı yârimin sözleri yeter
Can verip cihanı aldın mı gönül

Ressam gibi her gün bir çeşit suret
Çekmeye kalbimde var güzel âlet
Münkirin kalbinde çoktur dalalet
Şeytan tuzağına yaklaşma gönül

Yetmiş bin güzelden seçerim seni
On sekiz bin âlemde görünür beni
Her güzel kocamış sevdiğim yeni
Her canın cihanı sevdadır gönül

Uyumuş zamanın cazı gözleri
Gizliden aşikâr etmiş yüzleri
Kıymet bilmeyene gizli kenzleri
Saburun yolunda kul olmuş gönül

Bülbül öter dil aşikâr gülerek
Dost aşikâr kimse gitmez bilerek
Sevda ağlar göz yaşını silerek
Rızâ'nın arzusu sevdadır gönül

Sesimiz bilir gözümüz görür
Canlarda durur bir nazlı dilber

Söndürme nurun gönülde Tur'un
Her varda sırrın gör nazlı dilber

Cihan yol olsa her dal gül olsa
Her öz sel olsa akan bir dilber

Her il durağın her kul çırağın
Her öz sulağın yol senin dilber

Candan ileri kandan görelî
Candan kuleli o nazlı dilber

Gözümün nuru Musa'nın Tur'u
Hikmetin sırrı o nazlı dilber

Semada pervane yakan nirane
Her canı kurbana öldüren dilber

Bezelya cana güzel ya bana
Özel ya kana mekansız dilber

Cürümlü eşkal durumlu peştal
Görmeğe eşkâl sevdalı dilber

Söz gelir dile bülbüller güle
O nazlı ele getiren dilber

Perdede yüzü sırdan ol sözü
Cihanın yüzü hep senin dilber

Kalbimin sırrı aşkımın nuru
Rızâ'dan beri sevilen dilber

Örnek örnek her yolcуда hanesi
Her göğüste o nazlının düğmesi
Sümbüllerin o baharda boyun eğmesi

Küs gönölde o barışık diyorlar

Söz gelir o canların içine
Gönüller uğruyor hikmet göçüne
Nefsi ziyan etmiş aklın suçu ne
Ziyan ıssı ancak akıl diyorlar

Fehmihal kemalin gözü sürmesi
Gönül sırrından yâri bilmesi
Yokluk denizinden canın ölmesi
Ebedi bekada kalın diyorlar

Yoklukla varlığın hepsi hile
Nereden söz gelir düşün bak dile
Bülbül neden aşık şu gonca güle
İkisi bir canda duran diyorlar

Nazlının yolunda aşğın gözü
Yaylalar belinde suların özü
Yanan nar üstünde pervane gözü
Aslını aslına koyan diyorlar

Bahçelerin her dalında çiçeği
Elmalarda her meyvanın gökçeği
Her sözü duyar mı kulak böceği
Duyar duymaz anca kulak diyorlar

Sebavetten yâri seven o canlar
Yâr aşkından şu kaynayan o kanlar
Silsileden bağlı gelen o kollar
Anca yâri saran o kol diyorlar

Siyah saçlar siyah gözler sevine
Mihman olup geldim yârin evine
Aşk pazarı gören gözler sevine
Seven sevilen de o yâr diyorlar

Mademki bu canın bedende gözü
Topraktan çıkan suların toprağa gözü
Hakikatte ilimdir insanın özü
Ayne’l yakın Hakk’ı gören diyorlar

Esmadan esrara yollar gidiyor
Can gözünden her var seyir ediyor
Her irfan ârife selam ediyor
Selam selamete giden diyorlar

Bu Rızâ'da aşkın peşine düşmüş
Ateşi suzanda kaynayıp pişmiş
Aşıklar her zaman serinden geçmiş
Seyirde seyranı gören diyorlar

252

Dalgın dalgın şu güzelin gözleri
Hiç uyumaz gariplerin özleri
Maşuğun kızarmış iki yüzleri
Aşık niçin sararıyor soluyor

Bakmadan dağların başı görünmez
Yakmadan fenerin nuru belirmez
Dost iline giden canlar bilinmez
Her söz manasına dolanıyor geliyor

Derelerin derin derin özleri
Hasetlerin pek dokanır gözleri
Yârine hayır etmez fasıkların kara yüzleri
Yüzü nâre dolanıyor geliyor

Ferman aldım diye gönül yârışır
Aklım ruha her ne görse danışır
Dil sukut etse fehmi hâlden anlaşıp
Altı köşe konağından dolanıyor geliyor

Terzinin makası kumaşlar keser
İnce gönüllü yâr olan küser
Hakikat sırlarına olsan müyesser
Hikmet denizinden dalgalanıp geliyor

Aşamadım şu yaylanın belini
Geçemedim şu baharın selini
Mecnun oldum ararım leyla ilini
Aşk aşığın öz canından dolanıyor geliyor

Ne hikmet var şu kalemin ucunda
Neler yazar şu satırın başında
Devlet padişahın bilmen tahtında
Her tacı taht can başına dolanıyor geliyor

Sitemlik merakından can yanar
Gönülde merhametli can kaynar
İki gözün durağında var pınar
Tuz gölünden dolanıyor geliyor

Bu Rızâ'nın can gözünde kalemi
Her kulak anlamaz sırlı kelâmı
Her çeşit temsilde var bir meramı
Ârif gözü okuyarak dolanıyor geliyor

253

Gönüllerde kimden sözün
Bu sırları bilen kimdir
Kâhi söyler kâhi güler
Bu sözlerden bilen kimdir

Yana gelen derun ile
Yakar canım aşkı ile
Kâhi söyler kâhi güler
Gölüp ağlatan ya kimdir

Bağlar gönül ceryanına
Kendi visali canına
Kimler gelir bak yanına
Varıp gelen gören kimdir

Kâhi biter kâhi cızar
Kâhi kaynar kâhi bezer
Gönül içindeki hüner
Renkten renge dönen kimdir

Yakar canım ateşlere
Düşürdü bir kafeslere
Neler gelir bak seslere
Yakar canım ceryan nedir

Sular gibi semalara ak
Gide gide yol olarak
Varıp gele yol olarak
Yârden gayri kalan kimdir

Aşkî verir bu canlara
Kaynatır canı cihanlara
Seyrettirir ki kaçanlara
Candan cûzi mercan nedir

Seve gelen seve gider
Göre gelen göre gider
Güle gelen güle gider
Güliden güle konan kimdir

Ah ederim derunumdan
Dilden söyler dihanımdan
Gel gönülün iç canından
Zevki sefa süren kimdir

Cihana diri gelmedim
Dirilip ölü olmadım
Bu sevdadan usanmadım
Sevip evip kalan kimdir

Kuşlar gibi kanatlandım
Dert oduna ateşlendim
Devri Adem'den ezeldim
Şimdi bura gelen kimdir

Bahçelerin gülü renkli
Açılır renkten rengarenkli
Her gönülün içindeki fikri
Daim sevda bulan kimdir

Ateşlere düşüp yandım
Sevda oduna boyandım
Sevgili yârin tadın aldım
Baldan leziz olan kimdir

İçim dışım nar olarak
Akıp bir pınar bularak

Kâhi bulanıp durarak
Her tarafa akan kimdir

Renklere boyandı canım
Kalmadı bedende takatım
Kimden gelir bak imdadım
Derde deva veren kimdir

Bir Rızâ'yım Rızâ oldum
Dert ile bile çün doldum
Kâh ağlayıp kâhi güldüm
Göz yaşımı silen kimdir
254

Sordum sevgilinin ilin yurdunu
Her ilaç azdırır yârem derdini
Her derde sordum lokman geldi mi
Gizlice söyledi haberi yok yok

Matlub makasıttan haber alır
Merkezi cinanın ta canda kalır
Yok olup var olan dostunu tanır
Sağ olan tanır mı haberi yok yok

Ahdettim o yâre doğru varmaya
Gönül vücüdünden akam ırmağa
Her türlü derdime çare bulmaya
Naçar kalır mıyım söyledi yok yok

Tevhitten okudum şeriksiz yâri
Tembellik haramdır sorarsan gayri
Cana eş olmuş şu tenler gayri
Ebedi durur mu söyledi yok yok

Lambanın içinde ceryan gözleri
Aşığın hikmetten gelir sözleri
Sevda ağartıyor kara yüzleri
Dedim kararır mı söyledi yok yok

Çakmak kıvılcımı benzine değer
Yüselmiş camiler boynunu eğer
Derenin gözleri dağlara değner
Seli eksilir mi söyledi yok yok

Çürümüş bedenın kalır mı kolu
Sormayan kendinden bulur mu yolu
Aldanıp nefesine sormazsan soru
Görmemiş bilir mi söyledi yok yok

Ahmağın halini kimler soruyor
Tembel hanesine kimler giriyor
Çalışan kahraman neden oluyor
Fırsat fevt eder mi söyledi yok yok

Zahir batın çalışmak bizlere farzdır
Ne kadar çalışsak o kadar azdır
Kışta ticaret yapana yazdır
Rızâ kış olur mu söyledi yok yok

255

Baharı bulunca güz kayıp oldu
Yaz ile kışı ben kayıp ettim
Durmaz gözlerimin şu kanlı yaşı
Nuranım geldi de can kaybettim

Ne leylim kaldı ne de nehârim
Dört göz ile beklediğim saharım
Can gözünden beklediğim o yârim
Konuşmak isterken dil kaybettim

Katranın yokluğu bahr ile dolu
Havanın varlığı kar ile dolu
Şu harların gözü gül ile dolu
Feraset yolunda söz kaybettim

Mahbubun gözleri aşık arıyor
Dostun sevdasından canlar kaynıyor
Her can penceresinden yârim değniyor
Sarılmak isterken ten kaybettim

Halin kemalin ne sözü kaldı
Sevgilim geldi de canımı aldı
Yüksek dereceler hep geri kaldı
O nazlım geldi de yol kaybettim

Pırıl pırıl parlayan yüzler karardı
Nar gibi kızarmış yüzler sarardı
O sevgili güzelim halim sorardı
Tecelli zatından hâl kaybettim

Ağlar iken güler oldum yüzüne
Altı cihet ile döndüm izine
Sübyan iken sardın anabezine
Büyüdüçce emmeye süt kaybettim

Hâl ve hareketim kimse bilmezdi
İnci fabrikasındaydın kimse görmezdi
Her güzel kıymete paha vermezdi
İnci bulununca kân kaybettim

Bu Rızâ'nın eşi yokluk şehrinde
Her sadef ararsan dostun bahrinde
Her zıtlar birleşmiş gönül şehrinde
Mekânsız illerde can kaybettim

256

Coşa coşa akar gönülün seli
Durmadan söylüyor aşğın dili
Yaşamak istiyor şu gülün dalı
Gülü çok olan dal belin büküyor

Sümbülün gözleri bahar ayında
Lâleler açılır yayla dağında
Balıklar esirdir gönül ağında
Yokluk denizinde canı oynuyor

Çaldım çakmağımı ateş çıkarmaz
Zaten fâsıkların yüzü kızarmaz
Yoksulun nefesi varlık tanımaz
Boş gönüle zaten benzin doluyor

Dur desem dilime dilim duramaz
Tembel kişi sevdiğini bulamaz
Çoşmadan ırmaklar bahir bulamaz
Şu ayaksız sular göle doluyor

Sıfatların sıfata gözü kalıyor
Dertler büyüdükçe canı alıyor
Yağlı çamlar uykuya nasıl dalıyor
Bir kiprit gözünden uyanarak yanıyor

Sevdiğim sevdandan yandım yakıldım
Sevda yüzlerini cana takındım
Sürmeli güzelim gözden sakındım
Haset gözlerine üzerlikler yakıyor

Çocuk ister defter kalemin ala
Akıl düşüncenin içine dala
Uyanık can o ki yârini bula
Rızâ yollarına dolanıyor geliyor

257

O güzel yârimin aşkı canımda
Gönül kabesini tavaf ediyor
Bürünmüş sevdanın ihramlarına
Hacerü'l esvede doğru gidiyor

Merveden safaya döndüm yüzümü
Sevdaların aldı canı özümü
Sevgilim açıktan görsem yüzünü
Zemzemi şerife canım gidiyor

Arafat dağında durduk vakfaya
Telbiye gününde çıktık sahraya
Müzdelifede varlık meşarü'l harama
Gönül hazretine seyir ediyor

Şeytanı minada üç gün taşladık
Kurban kestik ziyârete başladık
Tavaf meydanında raksa başladık
Elveda gününde hüccac gidiyor

Mekke'den yönümüz erdi Cidde'ye
Hazreti Havva'yı vardık görmeye
Medine şehrine selam vermeye
Nur Ahmed'e zaten canım gidiyor

Sahabeyi izam hepsi belli
Gönül ravzasında kırk vakit belli
Her cinsten cem olmuş hacılar belli
Yükselmiş şanına selam ediyor

İçimde Muhammed taşrada değil
O can kulesinde eşyada değil
Her niyet içinde uzakta değil
Her canın içine canım giriyor

Kudüs'te muallak sahranın taşı
Halilu'r rahman da sahralar başı
Her bir enbiyanın güzel nakkaşı
Muhammed'i muhtara canım gidiyor

Varanlar görürler öğünmek haram
Mahbubu vuslata yaklaşmak meram
Enbiya ruhuna yüz milyon selam
Ümmetin cümlesi selam ediyor

Rızâ da rızanı arar bulmaya
Yüz gösteren çiçek başlar solmaya
Her yerin maksadı deniz olmaya
Girdabın devrini seyir ediyor

258

Bulaydım dilde dildarı
Çağırmaya ar olmazdı
Gönül verdim ana her dem
Bu dil cana ram olmazdı

Alıp bu gönlümü nigar
Esir etmiş bulup şikar
Düşüp aşka olup süvar
Yerim yurdum dar olmazdı

Ne de hup behçeti sevda
Her bir canlar eder kavga
Edip can gözüne nida
Musa ruha Tur olmazdı

Can şehrinde hüküm eder
Meyhaneden çıkıp gider
Derya ve bahri can nider
Bu canda cihan olmazdı

Devlet gözün açmazsa bir
Bu can kuşu uçmazsa bir
Varlık yokluğa geçmezse bir
Mülkte ticaret olmazdı

Sahnede cam tiryaki var
Tanhada can nigari var
Bedende dihan sükkari var
Bu dil yâre yâr olmazdı

Bu Rızâ'nın garip dili
Kokar can burnuna gülü
Bulan yâri nider eli
Her taraflar yol olmazdı

259

Her gün sordum o nazlının halini
Bülbüle göstermiş gülün dalını
Yan basanlar eğmiş yârin doğru yolunu
Yılan gibi sürünerek yürüsün

Yârimi sevmeyen yüzü karalar
Dertlerine bulamasın çareler
Sofrasına toplanarak fareler
Kedi önünde dizi durup sürünsün

Siyaset meydanı rüsvaylar olsun
Cümle yaratılmış düşmanları olsun
Her gün ettiğine pişmanlar olsun
Kesilsin dermanı kuruyarak yürüsün

Aldırdım elimden o nigari ağlarım
Sebeplerin ciğerlerin dağlarım
Ayrıldım yârimden karaları bağlarım
O rakiplerin dili dursun yürüsün

Engel olmuş yâr yoluna muziler
Efsun etmiş sihirbazlar cazular
Bize yardım edin kahramanlar gaziler
Yüksek başı kesilerek çürüsün

Temur kaynağında can yanar durmaz
Sevda görmeyenler halden anlamaz
Sırma kumaşlara çare bulamaz
Ettikleri ayağına dolanarak yürüsün

Uzamasın tırnakları sökülsün
O iki gözüne semler ekilsin
Sonsuz olup iki beli bükülsün
Gözsüz olup dilenerek yürüsün

Sandım sanma bu yârimin hüneri
Yâr görmeden kim kaçırır feneri
Uçsuz deryaların yoktur kenarı
Yol bulamadan dolanarak yürüsün

Rızâ noldu bu halleri hep gördün
Her zaman kıymeti o yâre verdin
Çektikçe eziyet ne hâle erdin
Dine düşman olan yerde çürüsün

260

Yâr yüzünde hicap yoktur
Varlık perdesinde gözler
Her gönül sevdaya dalmış
Gözsüz olan kimi özler

Maşuk sever âşığı
Göz içinde ışığını
Sevda bilmez fâsığını
Halka karşı ol yüz süsler

Ne bilsin sözde mana ne
Ne bilsin özde sevda ne
Ne bilsin gözde leyla ne
Kuru dilden bir söz söyler

Sanatından kimse bilmez
Hakikatı kimse görmez
Dost gülüne hiç el ermez
Bâki kalır dalda güller

Can şehrini güneş bilmez
Hakkı bâki olan ölmez
Mahfiline varan dönmez
Yokluk bahrinde göz eyler

Dilberimin güzel yüzün
Kim duyarsa Hakk'ın sözün
Kim açarsa o can gözün
Dilberine nazar eyler

Sıfatlarda perde olmaz
Kilovatsız ceryan dolmaz
Her demir mıknatıs olmaz
Dil hikmetin sırrın söyler

Rızâ rızan için söyler
Muhabbeti olan diller
Dost dilinden aşık söyler
Can gözünden açar güller

261

Dilberin dilinden söz cana gelir
Kalbimin nurundan aşk nâra gelir
Gönülün yüzünden yâr bana gelir
Dolanır sohbeti canlarda tek tek

Görmeden yüzünü canlar duramaz
Gafilin gözleri yârı bulamaz
Dostu seven aşık ağlar duramaz
Kaldır perdeleri yüzünden tek tek

Yorulduğum yolları aşamaz oldum
Su olup kenara taşamaz oldum
Dostum bahcesine basamaz oldum
Toplamış gülleri dalından tek tek

Zeminler az sular gayet çok derler
Dalları az gülleri gayet çok derler
Dünyanın denizleri gayet çok derler
Turabın avcunda bahirler tek tek

Denizlerin altı yerin çanağı
Ses çıkarır davulcunun çomağı
Acı tatlı demez gafil dimağı
Görünür dünyada heykeli tek tek

Soluk yaprak zaten toprağın eşi
Allah'ı bilmemek isyanlar başı
Gönülün içinde muhabbet taşı
Esmâü'l hüsnâyı okursan tek tek

Cehlin firavununu içinden çıkar
Zaten ateş insanı içinden yakar
Sevgili güzelim kalbine bakar
Ne varsa gözüdür hepsi tek tek

Rızâ'nın sözüne münkirin tenkidi
İhtiraz edene yârin tenkidi
Her günler geçer sabur tenkidi
Edenler bulurlar hepsi tek tek

262

Geldi hüccacın zamanı
Gönüller kaynayıp coşar
Her taraflar yeşillendi
Hep sular kaynayıp coşar

Dem vurur içimde canım
İmanım kaynayıp coşar
Hakikat dilberin aşkı
Dalgalar bahirde coşar

Can sefadan alır nasibini her dem
Ki zevkin bahçesi solmaz
Gönülleri çeker birden
Hayali nakşı dilberin

Hasretin canımı dağlar
Ceryanlar gibi müdam
Seni seven asla gülmez
Haşyetindir senin hüdam

Müfessir manadan geçmiş
Görünce vechini hocam
Marızlar dermana ermiş
Deva yüzünden dert kaçar

Lütufsa ezkarın hakkı
Rü'yetinse aynel yakın
O hikmetse sevdaya dil
Varlık vartasından sakın

Gelirse fütühat dilden
Metanet ver edep takın
Ki cehlin yoluna gitme
Kıymetin ucuza satar

Ne de bahset dürden
O bahri görmeyenden
Kaçar her canlı bir hayvan
O merhametsiz canavardan

O iksir aksi nam verir
Ayırır canları tenden
Tebessümse ferahatın
O ruha bir maye katar

Fazilet mücteba kasrın
O reise eder nida
Ki mahfuz olmasa o yâr
Aşıқта helaki sadâ

O mahperin penahından
Gönülse can ile civa
Hüvviyyet şanını makbul
Ki şöhretin birliğe katar

Makbulü olmasa halkın
İhya edersen vaktini

Koymasın o canda vebal
Alma kulların hakkını

Ölçersen nefsin hududun
Ver cana anın zimamını
Ki muhkemsen yâre Rızâ
O cana bir mâye katar

263

Bahse girmiş bir gözlüler kör ile
Koyun keçi kurda varmış göz ile
Herkes alim olmuş hakikatsız söz ile
Cehlin dağlarını duman bürüdü

Akıllılar gülmez her yüze karşı
Divane ağlamaz yoksullar başı
Ne kadar yükselsen bulaman arşı
Yılan kuyruğunu yerde sürüdü

Tilkiler hasta çakal soruyor
Akrep ve böyüler iğne vuruyor
Yılan halka olmuş derin soluyor
Kötebekler ta aslından kör idi

Fareler tarlada harman sürüyor
Kediler uzaktan bıyık buruyor
Kadınlar çalışır erkek duruyor
Ar namus yere düşüp çürüdü

Arsılanlar eşini kimseye vermez
Domuz sürüsüne pes bile demez
Ceviz yaprağını haşarat yemez
Düşmana gülenler zaten kör idi

Dağların başkanı fare geleni
Zehirli buğdaydan çoktur öleni
Yabancı düşmana gönül veren
Türk namından ayrılarak silindi
Makaryos kuyruğunu omuza almış
Türklerin paşaları uykuya dalmış
Yalımsak Sovyetler koyunu çalmış
İngiliz Amerikan çoban dururdu

Ölsem de bu hali görmesem nidem
Bir arslan yok ki yurduna gidem
Allah'ı bilmeyen Rum'a ne edem
İçimdeki iman Kıprıs'tan sürdü

Rızâ'nın içinde imanı coşar
Vatan bir arslan doyurmuş ufacık yaşar
Kemâle erince bu işi başar
Türklerin bayrağı gökte dururdu

264

Ne hoş olur şu baharın yeşili
Gönlümüz vuslatın çağına erdi
Her zaman gönlümde o güzel yârim
Nuranım geldi de canıma girdi

Gösteremem her varlara yüzümü
Can içinde duydum yârin sözünü
Gayet ince kim çekebilir nazını
Kuru davaları kapıdan sürdü

Utanmalı o nazlının yanında
Yalan sahte olmaz o güzelin yolunda
Müşteriler gayet çoktur malında
Sözünde hile olanı gözünden sürdü

Şahin gibi can kuşunu gözledim
Her bir dilden dildârımı özledim
Her yollarda dost izini izledim
Anlamayan o tercümana gitti

Damla damla çoşan bütün o seller
Ne bilsin halimi geriden iller
Ne desin gül görmedik bülbüller
Kış geldi de gözü yuvaya girdi

Bahçemizin gülü solmaz diyenler
Pişirmeden ham sözleri yiyenler
Boncukları inci diye görenler
Kemalsiz canları başına derdi

Ömrü boşa geçip duran gafiller
Çalışmadan yoksul olan sefiller
O güzelin aşkı olan sofiler
Son baharda o yaz gönüle girdi

Bu Rızâ da dost yoluna razıdır
Her sözünde mahbubunun nazıdır
Kim anlarsa sırra mahrem yazıdır
Bir söz ile ten kulağına girdi

265

Açtı devletin gülleri gün bizim oldu
Yaktı yâr ateşi o sevda içinde nur bizim oldu
Al benim gönlümü ey nazlı dilber
Sevdanı ararken yol bizim oldu

Çürümüş topraklar gönlümü çeker
O bahar tazelendi yol bizim oldu
Soyun aslın kimdir temelin nerden
Aslını ararken yâr bizim oldu

Ezeli de bizden âhiri de bizden
Her gönül içinde dahili de bizden
Görünmezdi göze ruhâni bizden
Varlıklar kalktı da yâr bizim oldu

Gül olup güzelin eline girem
Şu sevda dalında canımı verem
Her yolcudan yârin haberin soram
Can gözünden çıkan nur bizim oldu

Deryalar katranın büyük annesi
Toprağın buğdaylar küçük tanesi
Nerde kaldı harmanın güzel şahnesi
Rüzgarlar esti de ceç bizim oldu

Her gözler görebilir mi bu şemsi mahı
Aradım her yeri görünmez şahı
Can canana erdi de der sırrı dahi
Küllü mahfoldu da yâr bizim oldu

Düzdür yârin yolu yokuş olamaz
Gönül boş olmazsa mârifet dolamaz
Ateş yanmayınca aslını bulamaz
Bu can durağında söz bizim oldu

Ömürler kasırdır taviil denir mi
Kemale ermedik meyve yenir mi
Görülmedik güzele gördüm denir mi
Mekansız alemde kâr bizim oldu

Bu Yahya'nın gözü Rızâ'da daim
Güzelin yolunda dururken saim
Hakikat canından olmazsan kaim
Şeriatı karrada hak bizim oldu

266

Gör benim halimi nazlı güzelim
Doldur şu gönlüme şarabın sekrin
Gülmedim sarhoşa sabur ederdim
Her varı çağırdın gösterdin bizi

Meyhane sarhoşun her dem durağı
Şarap aşıkların canı burağı
Muhabbet sevdanın gözü sulağı
Yayla dağlarında ağlattın bizi

Serbezim şaraba kanmadı canım
Yâr nurundan çıkmış söyleyen Rabbım
Ceryanın gözünden nur yakar sandım
Gizlice ışıktan besledi bizi

Söz aldım hakkını söylerim gayri
Dilimin ucundan söylemem gayri
Anlar anlamaza anlatsın gayri
Dil deryaya düştü söyletti bizi

Çürümüş cevizin olmaz fidanı
Boşalt şu ağyârdan kuru sevdanı
Uykuya döşenmiş uyart şu canı
Sevda göz oldu da gösterdi bizi

Sormadım akıldan canın dilini
Yoldan çıkan bilmez sırrın halini
Kurutmuş bahcede dinin gülünü
Körün dilindeki şah etti bizi

Cebir cimrilerin malını çalmış
Harapat batağın içine dalmış
Serkeş esrarkeşin yanına varmış
Her söz söyler iken güldürdü bizi

Her sözü Rızâ'ya derdini yanmış
Her yüze güleni dost olur sanmış
Zamane Allah'tan bir varlık almış
Her varların halleri söyletti bizi

267

Seyrettim alemi kaldım hayranla
Her gönül gezermiş gizli dermanla
Cihanın gözünde niğar seyrarla
Selametın başı sabura geldim

Sürmeli gözlere nazar ediyor
Aklım gelip kâh başımdan gidiyor
Korku düştü cana ödüm sıdıyor
İncidirsem yâri ziyana geldim

Gam ve gasavetimin faydası yoktur
Kavuşan mahbubuna davası yoktur
Ayrılan yârinden ziyarı çoktur
Menfaatperesin yanına geldim

Her güz baharını eline almış
Gafil gasavetin içine dalmış
Hasetler yârimin gününü çalmış
Danışment ârifin yanına geldim

Sohbet cahilin karnını yarmış
Kör ile şol sağır yarasın sarmış
Boş kafa kuyruğun yağını çalmış
Dolanan kasabın yanına geldim

Hizmet ettim bir bahçenin gülüne
Asılzade çıkmış kavak dalına
Hırçın çingeler masa başına
Dolanan paşanın yanına geldim

Miskin miskin gezme arslan yurdunda
Kurtlar zaten gezer koyun derdinde
Keçinin bir postu varlık serinde
Milliyetçi Rızâ'nın yanına geldim

268

Bahşetti gönlüme sevdayı aşkı
Durmaya özge çareden geçti
Dilim söyler o güzelin vasfını
Duyan kulak her bir sefadan geçti

Sümbüllerin gözü bahar ayında
Lale menekşeler yayla dağında
Kuşlar kanat açmış leylek yanında
Her renge güzellik tavustan geçti

Sanma bize ağyarın gücü yetemez
Vusletin gülleri cansız bitemez
Avanak yurdunda bülbül ötemez
Her dile sustalık güzelden geçti

Formalı bedenın nakşı dışında
Hakiki akli varsa bilir başında
Tilkiler tavuğun her dem peşinden
Bakırı gören göz çanaktan geçti

Bahar geldi davulcular dolaşır
Akli sivri her bedene bulaşır
Arslan kapısında tilki savaşır
Mârifet ünvanı sıladan geçti

Her devirde bir arslanın avı var
Her hilenin bir pusuda dalı var
Dindar olanların her asırda namı var
Kaypak müslümanlar dininden geçti

Farenin kuyruğu yılanı tuzak
Katırlar yayılır vatandan uzak
Milleti sever mi ot yiyen eşek
Yarasanın gözü cambazdan geçti

Milletini seven yurt imar eder
Çıplak yarasalar dert imar eder
Sahipsiz hayvanlar kurt imar eder
Çamura çöken hayvan kuyruktan geçti

Bükülsün belleri duramaz olsun
Duman gelsin gözüne göremez olsun
Her zaman sefayı süremez olsun
Rızâ dert ilinde sohbetten geçti

269

İdrisin dalı kiraz istiyor
Üstüne kar yağmış firez istiyor
Yoldan çıkan yolcu bir gaz istiyor
Öttükçe canına kubarmak geldi

Alemi dünyanın hepsi bir olmaz
Doğru olanlar da kibir kin olmaz
Çaylak pazarında bildircin durmaz
Kapana düşen cana hele dur dedi

Kiprinin gözleri gece açılır
Yarasalar zaten günden kaçınır
Kanatsız kuzgunlar zaten acınır
Mezbahane yoluna siz varın dedi

Cifeye yâr olan zaten cifiedir
Zina eden miskin aslından piçtir
Sütü temiz olan aslı temizdir
Arılar balın öz oğlu dedi

Karma kirizlerin aslı karışık
Her köpeğin işi aslı barışık
Domuz sürüsüne olmam karışık
İrzını kıskanmaz hele şu dedi

Hayvandan aşığı insanlar çoktur
Zamanda zinasız insanlar yoktur
Belasını verecek o güzel Hakk'tır
İmandan uzakta bunlar hep dedi

Rızâ'nın yolunda doğru yürüyün
Hileye aldanan çabuk çürüyün
Yılan kuyruğu gibi bütün seyriyin
Müslümana eğrilik haramdır dedi

270

Duydum sevgiliyi ârif canında
Sürmeli gözleri aklımı aldı
Her gönül onun kudret bahçesi
Her gelen müşteri gülünü aldı

Yazdım diyarına anın bir mektup
Yoksulun gözleri yolunda kaldı
Firasetin derdi her şeye ermek
Bilgiç diyarında arılar kaldı

Solmayan güllerin yaprağı taze
Aklı kâmillerin canları kaldı
Bir gülde bin çeşit gülü seyrettim
Her bülbül konmaya gözleri kaldı

Yatlık yabancılık kalmadı bizde
Kamu canların sırrını aldı
Gülmedim feleğin yüzüne asla
Selamet bucağı gönlümü çaldı

Ahdettim yârime geçmezem senden
Nefsimin diline arı bal çaldı
Mahrem güzelimin sırrı canımda
Gizlice görmeye gözlerim kaldı

Cambazların gözleri arar müşteri
Gaflete düşenlerin ömrünü çaldı
Dosttan ayrılanın olur mu yeri
Hırsızın yanına hıyanet geldi

Kaynadım kazanda ateşe döndüm
Her sabah uykudan gözlerim sildim
Yorgunluk ilacı dinlenme dedim
Fırsat meydanına pehlivan geldi

Rızâ'nın üzümü asma dalında
Kim sevda bulursa yârin ilinde
Kurbağalar öter ördek gölünde
Balık avlamaya ummana geldi

271

Bütün varım kârım sensin
Ki vuslatın solmaz gülü
Nasıl dursun söylemeden
Ki söyleyen dilim sensin

Yine sarhoş oldu canım
Ki ben beni bilemedim
Gönlümü alan bir dilberdir
Gelip halim soran sensin

Geçtim benlik varlıklardan
Küllü mahfin kararı can
Yine dönüp gelir bu can
Girip cana can olan sensin

Rızâ nider senden özge
Var mı dili ki söyleye
Ey sevgilim can inleye
Ateşine üfleyen sensin

272

Gelin ey aşıklar dosta gidelim
Yolculuk meydanı uzak dediler
Kanunu aşığın her dinden ulu
Birinci basamak o arş dediler

Dünyanın ukbanın hep ismi belli
Maani esrarlar görünmez sırlı

Hakikat şehrinde kovanlar ballı
Arıların dili baldan dediler

Yokluk denizinin balığı dilli
Mekansız alemde şu yokluk belli
Fehmi hâl kemâlin yüzleri nurlu
Can verip aslını bulan dediler

Varlık kafraları ortada gezemez
Her şey ayan olmuş hile düzemez
Sır şehri bedensiz kimse göremez
Burdaki saltanat şehri dediler

Beka mülkünün olur mu sonu
Ebedi ölüm yok eskimez donu
Münkür olanların kararır gönü
Herkes ettiğini bulsun dediler

Ceryanlar ateşin öz evladıdır
Her hüner ateşin can kaynağıdır
Mârifet ateşin can burağıdır
Ateş de havasız yanmaz dediler

Hünerin varlığı yoktan icattır
Fikir maazı uçsuz ummandır
Uyuşuk bedenden canı uyandır
Her esrarı bilen bu can dediler

Ateşe giren çelik mum olur yanar
Akıl hünerinden her şeye döner
Mârifet her ilmin üstünü derler
Tembelin kafası bozuk dediler

Zahir batın her şey hizmete layık
Uyar can gözünü olası ayık
Rızâ'da her cinste olursa sabık
Her zıddı birlikte bulan dediler

273

Yanmadan aşkına kim varis olmuş
Görmeden güzeli aşıklar sevmez
Can kuşu kanadını acep kim görmüş

Şu uçsuz ankayı kim görse sevmez

Sarhoş akıl ile yola gidemez kalır
Şarabın kuvveti aklımı tanır
Her insan aklını kamil mi sanır
Sarhoşun halini yâri mi sevmez

Gören o güzeli aklından geçer
Mârifet sahibi halinden geçer
Ateş gören pervane canından geçer
O şemsi mâhi kim görse sevmez

Solgun güller açan gülden ileri
Her seven aşığın canı yâreli
Akli kayıp etmiş yâri seveli
O baki dilberi kim görse sevmez

Çirkin ve güzellerde canlar süslenmiş
Deli ve akıllıda gönül beslenmiş
Her canın içinde yârim gizlenmiş
Bu sevdalı yâri kim görse sevmez

Beh dedim pahada kim alır ise
Canımı vereyim kim tanır ise
Kül olayım ateşine kim yanar ise
Sürmeli güzeli kim görse sevmez

Beni bende sanan dinden uzaktır
Ben bende isem dinde tuzaktır
Her bir hareketler dinde berzaktır
Semme vechullahı kim görse sevmez

Her gül her çiçekte koku göremen
Her gördüğün cana varıp giremen
Her ne kadar okusan hocam bilemen
Rızâ'da esrarı kim görse sevmez

274

Dalgın gözlerim ağlama gül gül
Ağlamak ayrılık yönünden gelir
Her çeşitli halin olsa bilemen
O nazlı dilberim canından gelir

Feraset keramet ayağın örgü
Ne kadar bilsen sorarlar sorgu
Ne kadar yaklaşıp çoğalır korku
Cesaret ölünün canından gelir

Yok olmadan muhal kimse göremez
Ne kadar okusa insan bilemez
Gizli defineler ele giremez
Hizmeti ustazın ruhundan gelir

Mananın ruhu rü'yeti bilmek
Sevdanın ruhu yâre can vermek
Kemal değil insanı başına dermek
Her hüner dilberin malından gelir

Tek yüzlü aynada oynayıp durma
Her şeyi canda bul ellerden sorma
Varlıktan hazer kıl ahmak bulunma
Mârifet ârifin canından gelir

Suluk boyalara boyatma canı
Her göze görünmez boyayı tanı
Acayip reklamda gösterir o canı
Güzeli imretmek bu renkten gelir

Mevlanın yolunda acayip çoktur
Yüz süsleyen zahitte hiç akıl yoktur
Zahir manasın bilir batından toktur
Yalnız ilme'l yakın hocamdan gelir

Hakka'l yakın sırrında gözleri kördür
Mârifet öğrenmez anlamak zordur
Hocaların içinde benlikler çokdur
Küllü varlık zahidin sözünden gelir

Rızâ'da zahide niçin sıkıyor
Bu mektubu bilir bilmez okuyor
Hocam da hikmete karşı çıkıyor
Âlâdan ednâlık hocamdan gelir

Aldı beni benden şu güzel yârim
Benlikten geçene yok olur derler
Sevdanın yolunda aşıklar ölür
Bir ölen bin daha ölür dediler

Yokluktan yokluğa bin kere erdim
Her yoklukta yâri bin kere gördüm
Her sıfattan tecelli bin kere gördüm
Bir tenden bin tene giren dediler

Kayıp oldum kimse göremez bizi
Her renkte görünürüm bilmezler bizi
Kâh alttayım kâh üstteyim göremezler bizi
Yolculuk bir şehire varır dediler

Aslım gizlidir açıktan geldim
Kâh cismim var kâh ruhani geldim
Açıktayım dahi göremezler bizi
Her körün sağırın canından sorun dediler

Denizler içinde girdabın yolu
Her zaman şaşmakta ahmağın yolu
Yaratana koyup yaratılmışa tapanlar deli
Her kâfirin hali böyle dediler

Kâh şaşarım kâh şaşıran bizik
Neşe verir cana şu dertli müzik
Kâh canlar çağırta kâh cansız bizik
Şu süfli ulvi nasıl olur dediler

Sırların hali hünerden doğar
Ârifler yolunda anasır kovar
Dünya ukfa bütün aslına konar
Her aksi nam aslına şahit dediler

Bu Rızâ'da sarhoşun aklını çalan
Kafir bedenlerin aklını alan
İnkarın ikrara çaresin bulan
Sular buz dolabında sıfat bulur dediler

Gel gör Şu halimi ey nazlı dilber
 Her taraf gözünü bize dikeyor
 Yanık gönüllerin sözü canlar yakıyor
 Ateşli nefesi sen bilin dilber

Yol bilmezken hele yürü var dedin
 Aşığın sözüne yanar nar dedin
 Her güzel içinde gizli yâr dedin
 Araken göründü o nazlı dilber

Soldurdun benzimi sarardım gayri
 Her gördüğüm güzelden sorardım yâri
 Atlas libaslarda kıymet yok gayri
 İnce kavucuktan giymeli dilber

Salma gurbete aşığın ölür
 Hayali güzelin önüne gelir
 Sevdası güzelin canımda olur
 Ateşi öz canda görünen dilber

Her varların canı seni arıyor
 Kimi senden uzak kimi yakın varıyor
 Nefsine aldanan elden soruyor
 Aşığın öz canı durağın dilber

Kimi sağı ister kimi solunu
 Sen gösterdin cana cihan yolunu
 Bülbülün soldurdun açan gülünü
 Her taraflar bahar yaz oldu dilber

Rızâ'da senden bir elif yazdı
 Can gülün akıldan besini yazdı
 Talihlerden tarihlerden tesini yazdı
 Hep se'de senalar hep övenler sen oldun dilber

Eyleme güzelim yolumdan beni
 Yolcunun yolunda devamı gerek
 Kaynayan sulara kattın gönlümü
 Coşkun sevdaların canımda gerek

O nazlım baharda yeşiller giymiş
Her mevsim libaslara gönlünü vermiş
Sürmeli güzelim canıma gelmiş
O nazlı hatırın bir sormak gerek

Solgun yaprak gibi benzim sararır
Ayrılık yönünden ruhum daralır
Her güzel içinden yârim nam alır
O ulvi şanına kul olmak gerek

Kaldır perdeleri yüzünü görem
Vusletin gülünü bahçende derem
Seni bana bildir canımdan sevem
Her yüzün içinde yâr görmek gerek

Tufan oldum elbet baharın çağı
Coşarak ummana varmanın dağı
Bahadır yolunda korkanın yağı
Mahrem sırlarına bir ermek gerek

Var oldum güzeli göreyim deyi
Yoksulun halinden bileyim deyi
Ölmeden güzeli göreyim deyi
Rızâ'da yârine kul olmak gerek

278

Noldu şu baharın yeşil yaprağı
Kahrın nazarında hazana erdi
Şu garip insanın yoktur sahibi
İmar olacak canlar virana erdi

Şecerler hasta meyvesi solgun
Yabancı tohumdan her gözler dolgun
Dine ihtibar yok şeytana soygun
Her suret heykeli mezara girdi

Aklın kuvveti fayda vermez gözlere
Akıl yoksulları zarar verir bizlere
Avcılar dolaşır karda izlere
Saçmalar tavşanın koynuna girdi

Arının ayağı çiçek taşıyor
Yabancı muzılar türkü okşuyor
Çöplükte tavuklar yeri deşiyor
Kaz ördekler gölün içine girdi

Tembelin yurdu baykuş durağı
Dini istemiyen papaz çırağı
İbibik başında kuşlar bayrağı
Durduğu haneyi kokuya verdi

Müslüman milletler ayrı çekişmez
Gökteki güneş dahi birlik terketmez
İçinde nifak yıldızı belirtmez
Din toplumu nice yurtlar zaptetti

Öküzler kırışır inek yanında
Maymun oyun ister hile dalında
Domuzlar yağlanmış ayı koynunda
Arslanı görünce deliğe girdi

Vatanın her canda büyük hakkı var
Bir zerresine hile edene lanetler olsun
Bu yurdu ele geçiren o büyüklerin
Akan şol kanları cennete girdi

Hayli düşmanlar bağrını sarmış
Vatan bir bakire kızdır bayrağı sarmış
İçki içen Türkler bayılıp kalmış
Gökteki o aya sen bilin dedi

Bu Yahya Rızâ'nın vatanda yâri
Her devlet bahseden vatandır gayri
O güzel sevgilimin vatandır malı
Kıymet bilmezlere siz çıkın dedi

279

Güzelerin güzelisin
Ezellerin ezelisin
Gönüllerin düzenisin
İçimdesin ey ruhani

Dil dudağım depredensin
Can bedenim zabtedensin
Haşyetinden hapsedensin
Gönlümdesin ey ruhani

Soldu gönöl benizleri
Coştı dalga denizleri
Arar kasap semizleri
Canımdasın ey ruhani

Arar iken buldum seni
Ta ezelden gördüm seni
Her canların bir güzeli
Kalbimdesin ey ruhani

Öz canımın can gözüün
Bütün canların özüün
Her sevdanın iç yüzün
Yanımdasın ey ruhani

Garip kıldın sana beni
Garip kıldın canu teni
Yok olup da buldum seni
Varımdasın ey ruhani

Bu Rızâ'nın bir yârisin
Can bülbulü gülzarısın
Aşıkların didarısın
Gözümdesin ey ruhani

280

Yardan geldi yolum yâri isterim
Daldan geldi gülüm dalı isterim
Senin olmadığın malı neylerim
Düşürdün canıma yâr sevdan bana

Devlet senin oldu benim değildir
Hep görünen senin elin değildir
Eğri bğrü giden yollar senin değildir
Gösterdin doğrular yolların bana

Baharda coşturdun suyu yerlerde
Kaz ördek kondurdun varlık göllerde
Telgraf misali sözün dillerde
Destan ettin beni yâr sevdasına

Yazlar geldi kazlar geldi obaya
Kuzgun kurap düştü pek çok çabaya
Kediler kıtmirler hep bir sıraya
Hüthütler fasığın öz tarlasına

Kar izinde yâr yüzünde neler var
Sarp yaylada tuyur gibi kazlar var
Abidin de fasığın da ne çeşitli sözler var
Hesap etsem hepsinde kâr bana

Bahçelerde öter bülbül gülemez
Aşık o ki yâr yüzünden başkasını dilemez
Körpe kuzu güden koyun melemez
Rızâ sırlı dil sözlerin hep sana

281

Doldu cihan yâr ile
Var olacak kimse yok
Her gönülde söyleyen
Tanıyacak kimse yok

Hep ölüler mezarı
Sağ olanı bilemez
Herkesin başı dönmüş
Tanıyacak kimse yok

Kuru suret taşıyan
Yaratanı bilemez
Her yaratılmış okur
Manasını bilen yok

Bütün reklam sıfatı
Gözler anı bilemez
Cehdeden ana aşık
Sohbetini bilen yok

Sular her kirlileri
Yıkayıp temiz eder
Cansız olan o sular
Gitmeye ayağı yok

Meclisler toplanarak
Çok uzun bahse gider
Körün gözü görmezse
İnanmaya imkan yok

Solgun çiçekler yüzü
Gittikçe bozuyor
Şol turabın iç yüzü
Gönlünde kararı yok

Mah yüzlü güzel dilber
Her gün halim soruyor
Şol uykuya yatanlar
Hakikatı duyan yok

Cebreylemez kimseye
Herkesi hür yaratmış
Her sofunun dilinde
Eğlenmeye imkan yok

Aşktır kamu canları
Sur üfürüp uyarmış
Nice aşksız gönüller
Dirilmeye imkan yok

Salu sini bilmeden
Kamusuna ermeden
Bâki yâri görmeden
Yolunda kubarın çok

Ahdettim ahdim var
Öz canda zühtüm var
Ol güzeli bilmeyen
Suret gölge gayet çok

Define gizli durur
Her tılsım bozulur

Ebna deninin gözü
Kör olmuş bir açan yok

Bu Rızâ'nın dil sözü
Ağlatan her dem bizi
Kara münafık yüzü
Ağarmaya imkan yok

282

Gecelerde yâr koynuna aşığım
Gündüzler yüzüne hayranım dilber
Her gün çeşit libaslarda görünür
Her nefes görmezsem ölürüm dilber

Her ne giyse o hub ziba yâraşır
Nerde anar isem gelir cana ulaşır
Can yolundan gelir cana kaynaşır
Her yerde bizimle dolaşan dilber

Aklım aldı mecnun oldum yolunda
Bülbüllerin gözü gülün dalında
Yıldızlar kararır güneş yanında
Her varda varını gizleyen dilber

O güzelin ince gönlü çekilmez
Dert çekmeyen sıhhatını bilemez
Sevda çeken ağlar ağlar gülemez
Öldüren cemalin aşığı dilber

Gecelerde pervaneler şemine yanar
Sevda tuzağında can gözüm ağlar
Esir oldum aşkına içerim kaynar
Seven sevilen de sen oldun dilber

Kırka çıktı hararetim ölürüm
Haydan geldim huya canım veririm
O esrarın mehreminde dururum
Bir elifte küllü varlığın dilber

Bu Rızâ'nın adı ihyadan geldi
Ceddi Muhammed'i nesli pakten geldi
Bahr-i yezdan bahr-i bîpâyandan geldi
Her yüzde yüz olup görünen dilber

O misli olmayan nazlı güzelim
 Ne kadar methetsem daha az gelir
 Her can sana olmuş gönülden aşık
 Seni gören gözler candan vaz gelir

Ne olur canımda her zaman dursan
 Tükenmez varlığın küllüsün koysan
 Kâh açıp kâh kapayıp içime dolsan
 Her nefes bir olsan daha az gelir

Senliğine yarattın şu zaif beni
 Doldur sevdalarla söylet şu dili
 Seni seven olmaz mı açıktan deli
 Denizleri sorsam daha az gelir

Ey nazlım sen bilin aşık halinden
 Hata isyan verme zaif dilimden
 Zamanenin sen koru küllü halinden
 Küllü aşkın bulsam daha az gelir

Can ah çeker candan varımı yakar
 Mert olan insanlar hiç neden korkar
 Ey nazlı güzelim dertlerim artar
 Şu sazlık göllere ördek kaz gelir

Doldur şu şarabın kadehin doldur
 Ar namusum al da varlığım kaldır
 Güzel sevmek aşığa imandan yoldur
 Küllü cehennemde yansam daha az gelir

Aşığın öz canı her zaman yanar
 Sevdliğini görünce ateşe döner
 Gözümden dökülen şu kaynar sular
 Ne kadar kaynasa daha az gelir

Aşığın ciğeri büryana benzer
 Her zaman o canı kurbana benzer
 Sevgili güzelim nurana benzer
 Ne kadar ağlasam daha az gelir

Rızâ'nın varlığı ateşin küllü
Cihetsiz illerin olur mu yolu
Seni sevmek için söyler bu dili
Ne kadar sevsem daha az gelir

284

Sevgili güzelim beni aramış
Her varlar görmedik demişler yâre
Yokluğun yolunda bekçi dururdum
Gizlice sarıldım o güzel yâre

Varlık kendinindir ben bir gölgeyim
Her varlar içinde ben bir zerreyim
Uçsuz sevdaların bahri dürdeyim
Satmadan ticaret söyleyin yâre

Fazlını umardım her bir nefeste
Kuş tane bulamaz kuru kafeste
O güzel sahibim uyar bir seste
Cansız tensiz söylenir o güzel yâre

Bu tılsımı bozan yârin hüneri
Bulunur mu şu fezanın yoktur kenarı
Her çeşit menzillerin bütün imarı
Her varlık mal olmuş o güzel yâre

Her eşya var kendi nereye gitmiş
Yokluklar varlığı kamı terk etmiş
Hem gizli açıktan gören farketmiş
Akıllar şaşırtmış dönmüş her vâra

İlim amel yolunun varını bekler
Güzeller bahcesi gülünü saklar
Cehalet nefsine ziyanlar ekler
İnanç haberinde söz verir yâre

Her insan ölüyor kalanı göster
Her doğan sabiler yaşamak ister
Dört anasırdan döşemek ister
Münkir kafirlerin inkârı yâre

Zatına benzer kimse olamaz senin
Yiyip rızkını azan kul olmaz senin
Doğru eğri giden yollar hep senin
Rızâ'da gönül vermiş o güzel yâre

285

Esti bâd-ı saba deruni dilden
Yine can feryada başladı ne gelir elden
Taze bir selam aldım o güzel yârden
Meydanı aşğın dilden diledir

Vadettim güzele canım vermeye
Bahcesine girip gülün dermeye
Açıp perdeleri yüzün görmeye
Hasreti dilberin yüzden yûzedir

Memnun olur aşık bulsa yârini
Bahçesine bülbül etmiş dilini
Kim elde etmiş bu sevdanın sonunu
Önsüz sonsuz sevda yârden yâredir

Her sular baskıyı dağlardan almış
Baskısız sular göllerde kalmış
Zamanenin fitnesi akıllar çalmış
Verilen semleri dilden diledir

Kediler sirkeye hep aşık olmuş
Dağ ve ormanlara maymunlar dolmuş
İnsanın başına kuzgunlar konmuş
Laşenin meydanı gündən günedir

Dildarım dilimi elimden almış
Çaresiz gözlerim yollarda kalmış
O güzel mahbubum aklımı çalmış
Sevdanın davası yârden yâredir

Coşa coşa geliyor baharın seli
Yaz geldide açıldı gönülün gülü
Hasreti dilberin söyletir dili
Bülbülün gözleri gülden güledir

Alçalmış şecerlerin dalı meyvadan
Yükselmiş çınarın boyu havadan
Cahilin kurumuş dili davadan
Ârifin sohbeti yoldan yoladır

Endişe çekmeye çare belirmez
Her hüner ölüye faide vermez
Akıl dıray yapmış yolu görünmez
Farenin kuyruğu küpten küpedir

Tutmadım ârifin güzel sözünü
Yolda buldum ölmüş çakal izini
Fare tuzağında yılan gözünü
Rızâ'nın sözleri önden sonadır

286

Ah çekerim candan canım iniler
Derdim artar dağlar ünümü dinler
Muhabbet ateşinde yandığım günler
Ateş görmez orman halim ne bilir

Vurdun ciğerime ateşten dağlar
Tufana uğramış şu viran bağlar
Her taraf gül iken bülbüller ağlar
Kırlarda yaşayan çaylak ne bilir

Demirin içinde gizli çelikler
Ateş kaynağında canlar iniler
Her zaman sevgilim yolumu bekler
Görmeyen güzeli halin ne bilir

Aşk aldı gönlümü duramaz oldum
Aklımı başıma deremez oldum
Ciğerim yanıyor sönmeyiz oldum
Lezzeti sevdadan dilsiz ne bilir

Canımın içinde bir güzel gördüm
Aşkına tutulup dinine döndüm
Gel beni öldürme sevgilim dedim
Bahcesini görmeyen gülün ne bilir

Sözlerim alana yadigar olsun
Dostu sevenlere aşikâr olsun
Sevgilinin aşkı canıma dolsun
Midesi bozulmuş tatdan ne bilir

Rızâ'da sevdanın yolunda razı
Allah'ı sevmiyen bulunur bazı
Gafilin canına münkirin sazi
Anası hünsalar günden ne bilir

287

Süleyman tahtını götüren yeller
Gönlümü o yâre götürür mü ola
Ankalar uçuyor yârin ilinde
Bir mektup yollasam götürür mü ola

Herkes murat almış yâri yanında
Kuraplar uçuyor şahin donunda
Herkes ettğini bulur sonunda
Bulmayıp kurtulan görünür mü ola

Kemankeş oldu düşmanlar gözü
Görmezler elbette gizli bir yüzü
Ârîfin dilinde anlanmaz sözü
Gizli defineler görünür mü ola

Gözümüz her zaman ileri bakar
Düşmanın canını ciğerin yakar
Gafilin bağına hançerin çakar
Hakikat kurşunu belirir mi ola

Ahdettim yüzünü görürüm elbet
Gelirse gizlice cana gizli bir sohbet
Getirme gönlüne korkudan haffet
Aşk gelir canımı kurtarır mı ola

Bu Rızâ'nın derdi Rızâ yolunda
Şahinler duruyor aşık kolunda
Hakikat meyvası gönül dalında
Kemale erenler görünür mü ola

288

Doldu cihan yâr ile
Hiç kimse yâri görmez
Hep oturan gafiller
Yârın halinden bilmez

Gerçi zaman bihaber
Hep sözlerim muteber
Can gözü açıkların
Yolunu kimse görmez

Aşık benzi sararır
Uyanıklar yâr alır
Bu sevdayı bilmeyen
Hakikatı bulamaz

Solunca yaprak benzi
Bulursan gizli kenzi
Sırrın ifşa eyleme
Hep görenler söylemez

Buldum bulmadım deme
Ayrı diye gam yeme
Yok oldunsa bulasın
Bu can dili söylemez

Gelirse dilber cana
Uyuyanlar uyana
Her gönülün sevdiği
Kimse yüzün göremez

Bu Rızâ'nın bir yâri
Bekle candan sahari
Kime nasip olursa
Başkasını dilemez

289

Ne deyim sevdiğime
Aşkın beni kül etti
Seni görmezse canım
Aşka beni kul etti

Yanarım ateşine
Kurtulmaya imkan yok
Nasıl durayım sensiz
Yaka yaka kül etti

Senin sevdana canım
Aslından aşık geldi
Nasıl karar eylesin
Gözleri açık geldi

Yüz bin pâre eylesen
Bu gönül senden dönmez
Dinim imanım sensin
Bana kimden din geldi

Yakaların çâk eden
Varlığını hâk eden
Hem aklını zay eden
Bulmağa sana geldi

Geldim mülkünü gördüm
Her eşyadan seni sordum
Yok olmayan bulamaz
Eşyadan cevap geldi

Aşıklarda ar olmaz
Maşukun sevdasından
Gülenler bize gülsün
Canu dile naz geldi

Aşığa mani yoktur
Kararı yok elinde
Hürriyet elden gitmiş
Yanmaya nare geldi

Yedi cehennem narı
Aşıkları yakamaz
Dostun cemali yakmış
Sönmeğe nâre geldi

Firdevs bağı ne gerek
Ateşlendi bu yürek
O güzele can vererek
Cana ayrılık geldi

Matlup maksut bilmedim
Hür olarak gelmedim
Esirim yâr aşkından
Tuzağa düşüp geldim

Adım sanım yok olsun
Seni seven çok olsun
Bütün dünya alemleri
Rızâ'n bulmağa geldi

290

Bugün cana güzel geldi
Sevdaları ciğer deldi
Ağlar şu gözümüz güldü
Sefa geldin dilber cana
Aşık oldum güzel sana

Hasretindir yakan canım
Her tarafta namın senin
Her dil söyler namın senin
Sefa geldin dilber cana
Aşık oldum güzel sana

Yak ciğerim eyle büryan
Bu can sana dahi kurban
Soy varlığım eyle üryan
Sefa geldin dilber cana
Aşık oldum güzel sana

Uyar gözlerim gafletten
Uyar can söyler sohbetten
Nigarın derdim mihnatten
Sefa geldin dilber cana
Aşık oldum güzel sana

Dertli dil söylemez oldu
Akıllar bilemez oldu
Şu gözler göremez oldu
Sefa geldin dilber cana
Aşık oldum güzel sana

Meylim düştü şu güzele
Gönül sevdadan d zele
Sarardım döndüm gazele
Sefa geldin dilber cana
Aşık oldum güzel sana

Noldu gönül sana noldu
Aşkın narı cana doldu
G l benizli yüzler soldu
Sefa geldin dilber cana
Aşık oldum güzel sana

Her dil uyur uyanamaz
Her göz yâri tanıyamaz
Her kulak söz anlayamaz
Sefa geldin dilber cana
Aşık oldum güzel sana

Siret vahtet bütün bir yüz
Kamu canlar hepsi düz
Seni gören güzel bir göz
Sefa geldin dilber cana
Aşık oldum güzel sana

Rızâ cana aşk bezetmiş
Y r yollarını gözetmiş
O dilbere g l uzatmiş
Sefa geldin dilber cana
Aşık oldum güzel sana

292

Yanılmayın ağyârlara
D nde sevgilim gel beri
Ne fehmetisin aklı kasır
Bu sonsuz sevdayı bile

İçtim şarap oldum sekran
Ne sorarsan bilemezem
Ki fariğ olmuştur bu can
Düştü cana bir y r bile

Uçsuzluk dertler ilini
Yordu beni mecalsızım
Ey sonsuz sevdaya düştüm
Kim soracak halim bile

Divaneyim meyhanede
Dem vurur can eder ahı
Ey uslular kerem edin
Gelin bakın şöyle bile

Aşığın ar namusu aşk
Ne bilir aşktan özgesi
Nice sekranlar görmüş can
Unutmuş kendi özün bile

Aşka yanan elbet yanar
Ki kipritin çalan yâdır
Bu canu bedenim yansın
Sönmesin zerresi bile

Meleklerden öğrenmişim
Bu sevdanın kitabını
Her körün eline geçmez
Göremez bir harfin bile

Hayran oldum hayran oldum
Yine sekran beden bile
Kim görürse bize acır
Unutur kendi özün bile

Bu Rızâ'nın aşktır dili
Muhabbetten gider yolu
Kim görürse bu can gülü
Kokar reyhası her dile

293

Hal bizi bulmadan yol bizi buldu
Dal bizi bulmadan gül bizi buldu
Söz bizi bulmadan dil bizi buldu
Görmeden yüzünü yâr bizi buldu

Hayran hayran dolanırdım yolunda
Bülbüller ağlıyor gülün dalında
Şahinler av kapar yârin kolunda
Bulmadan izini yâr bizi buldu

Derdim artar bir dermanım bulunmaz
Her gün doğar güneş yüzü dunulmaz
Harapat canında inci bulunmaz
Görmeden sadefî dür bizim oldu

Menekşeler gibi boynum buruldu
Bulanık sellerim gayet duruldu
Sırrın saklar iken gayri göründü
Dilim susturdum da söz bizi buldu

Sevda geldi ne can kaldı ne beden
Seni kim ayırtedebilir sevdiğim benden
Neler çektim seni sevdiğim için ya ben
Dinsiz sopalardan yüzümün kanı duvarı buldu

Nice dövdürdün ellere yâr beni
Nice sövdürdün dillere yâr beni
Nice kovdurdun köylere yâr beni
Sürüldükce canım yâr seni buldu

Kolay mıdır bu sevdayı taşımak
Kartal yuvasında şahin okşamak
Ormanlar içinde maymun boşlamak
Çuvaldız gözünden yol bizi buldu

Sinekler aşıktır pekmez küpüne
Arılar konuyor üzüm çöpüne
Bilir bilmez geçmiş kantar ipine
Tartmadan metahı kâr bizim oldu

Bu Rızâ'da düşüp sevda sözüne
Ateşler doluyor zayıf özüne
Hangi bir öz dayanır yârin yüzüne
Hasretin çektim de göz yâri buldu

Yâ bâki sevdana olmuşum gulam
 Görmüşem yüzünü göz bana haram
 Her canın içinde dost ünü gelir
 Duymazsam sözünü söz bize haram

Noldu benim halime yârenler noldu
 Bu canın şehrine mahbuplar doldu
 Ümitsiz gönüller gizli yâr buldu
 Ayrılırsa canım dil bize haram

Yak mum et varımı yanmaya geldim
 Her zaman ismini anmaya geldim
 Yanıyor ciğerim kanmaya geldim
 Hep içtiğim sular yâr bana haram

Kaynadım kazanda olmuşum buhar
 Uyudum gözüme tez geldi sahar
 Şu kışlar tükendi erişti bahar
 Yok ise gönlümde sevdalar haram

Ne söylesem onun söyleyen diller
 Görüp de halimi ne bilsin eller
 Baharda açılmış hep gonca güller
 Kokmuyan burnuma hep güller haram

Rengine aldanma naylon güllerin
 Sözüne aldanma yârsız dillerin
 Sesine aldanma akan sellerin
 Bulmazsa o bahri hep yollar haram

Can burnuna gelir yârin kokusu
 Gönülün içinde yârin korkusu
 Her ne yapar isen vardır sorgusu
 Görmez isen kâni dür bize haram

Bu Rızâ da örneklere boyandı
 Gönül sevda denizine dayandı
 Her aşka gelen can gözleri uyandı
 Bakmayan yüzüne göz bize haram

Bulmadım sevdadan özge ben kâri
 Yok olup bulayım o güzel yâri
 Her zaman koymuşum yoluna seri
 Seni sevmekten başka bir kârım mı var

Doldu cihan ahım ile zarımdan
 Ayrılamaz gönül senin nazından
 Kulaklarım hayran olmuş sözünden
 Hiç solmaz dallarada bir gülüm mü var

Soyundum varlıktan olmuşum üryan
 Her tarafı gözlerim ediyor seyran
 Ne olur gözlerim gaflatten uyan
 Sevgiliden başka bir yârim mi var

Uslu idim gitti kararım elimden
 Ayrı düştüm şu bir gonca gülümden
 Andelip olmuşum açan gülünden
 Gülşenden başka bir durağım mı var

Gayrinin yoluna nazar kılamam
 Ağlarım aşkınla gayri gülemem
 Ben o yârden başkasını bilemem
 Senden başka derde dermanım mı var

Gelip bu illere garip kalmışım
 Ayrılık yolunda nara dalmışım
 O güzeli öz canımda bulmuşum
 Mahffiyet gölünde bir ördeğim mi var

Doldu gözüm yaşı seller gibi coşuyor
 Gönül gizli yâri canda okşuyor
 Bahar günlerinde Rızâ coşuyor
 Senden başka bir ummanım mı var

Her taraflar yaza döndü
 Sevgilim dönde gel beri
 Her gönülün eğlencesi
 Gör sevgilim de gel beri

Arı gibi inilerim
Yâr yollarını değnerim
Sözüm açıktan söylerim
Duy sevgilim de gel beri

Soldurdu aşkın benzimi
Dönder sevdana rengimi
Artırdı aşkın sevgimi
Gör halimi de gel beri

Sular gibi canım akar
Ateş gibi aşkın yakar
Gül olmuş burnuma kokar
Gül yüzün aç da gel beri

Sensin benim bir güzelim
Dalından düştü gazelim
Her cana girmiş güzelim
Bu cana gir de gel beri

Aşkın narı canım yakar
Sevdan gelir cana akar
Merdivensiz göğe çıkar
Güneşin saç da gel beri

Hâr gözünde gülün vardır
Dünya ukba bana dardır
Sevda çekmek gayet zordur
Bil halimi de gel beri

Bu Rızâ'nın yâri canda
Buhar olmuş gizli kanda
Eğleşemez bir mekanda
Sevgilim gör de gel beri

297

Geçeyim dünya varından
İstedğim benim yârdır
Her taraflar harap olmuş
Ben ne deyim güzel yâre

Senin aşkın sarhoşuyum
Yâr bahcesinin kuşuyum
Sevda içinde bir hoşuyum
Ben ne deyim güzel yâre

Senin için dolanırım
Senin için aranırım
Senin için bulanırım
Ben ne deyim güzel yâre

Al beni benden sen kurtar
Senliğine yâr et beni
Canımda sen olmaz isen
Ben ne deyim güzel yâre

Senin güzel sohbetine
Dayanır mı canu benim
Senin sözün canlar yakar
Ben ne deyim güzel yâre

Can kuşu can illerine
Aşık olmuş güllerine
O güzelin yollarına
Hayran oldum güzel yâre

Doldur şarap kandır beni
Düşür aşka yandır beni
Dost iline gönder beni
Kurban olam güzel yâre

Ne aklım kaldı ne fikrim
Ne desem kendimden değil
Rızâ derler bir adıma
Sarılır hem dilim yâre

298

Doldu cihan ünümden
Savtı dilden görünmez
Her çiçek bir libasta
Birbirine yerinmez

Aşk aldı can dilini
Soldu bahce gülünü
Kim görürse yüzünü
Başka varı göremez

Senden yana yol göster
Bulayım vuslat ilini
Derdime ilaç senden
Başka derman görünmez

Ben yandım cemalinden
Sönmez vücudum narı
Saburda buldum bağlar
Kimse burdan geçemez

Tuttum destini aldım
Feryat ettim yolunda
Her heves kılan gönül
Başka bir yâr dilemez

Soldu gözlerimin gülü
Susturmuyor bu dili
Her alemin bir gülü
Her göz anı göremez

Doldu baharda sular
O bahirin içine
Yüzmeye balık gerek
O böcekler yüzemez

Aldı can nasibini
O güzelin yüzünden
Yüzün görenler yanar
Başka ağyâr göremez

Ne de güzel hup cemal
Görenin aklı uçar
Dembeste kaldı canım
Ağlar ağlar gülemez

Derdim bilmez bir tabip
Hararetim çok yüksek

Derece bin dört yüzdür
Bu ateşle ölinmez

Mârifet aleminin
Okunmaz harfi dilden
Divaneyim yok aklım
Akıl bunu bilemez

Hasedin çuvalını gördüm
Yarasanın elinde
Gece kuşu gün görmez
Yalvarmasın bilemez

Horoz kümes kuşudur
O deryaya giremez
Ne desin taşradaki
İnci mercan göremez

Halim bilen ey kardeş
Sen ne dersin halime
Her söz manaya gelir
Aşık dili söylemez

Bu Rızâ'nın hüneri
Can gözünden görünür
Şu gözü perdeliler
Gizli yâri göremez

299

Bir aşk geldi derünuma
Bu bir başka bir aşk dedim
Her gönülün tatmadığı
Bu bir başka bir tat dedim

Süleyman tahtını her yel götürmez
Bu bir başka bir baht dedim
Gönül o nazlıya aşık
Görünmez göze ah dedim

Yolculuk meydanı cansız
Kamu canlara can dedim
Bütün eşya hep ziyneti

Dürrü yektaya kân dedim

Yoruldu akıl ve canım
Direndi kaldı son dedim
Nice perdeler kaldırdı
Ne acayip bu sır dedim

Güruhu enbiya ruhu
Gözüktü göze can dedim
Yârin hayali temsilden münezzeh
Bu bir başka bir yâr dedim

O nuranın teveccühü
Yakar canları hep dedim
Ne fehmeder aklı kasır
O deryaya gel dal dedim

Her işi zıddından akseder
Ne acayip bu iş dedim
Bu can aksi yokluğundan
Yine o yâre can dedim

Rü'yet sefa cûi cana
Matlup kamu derunuma
Maksut ise dil bir cana
O gülde o bülbül dedim

Zende gözü zinde değil
Tende canı kanda değil
Her mücevher elde değil
Bu bir başka bir kâr dedim

Bu Rızâ'nın eşi cansız
Şekilden arı o yâri
Ne aklım kaldı ne fikrim
Seven sevilen yâr dedim

300

Doldur saki taze şarap
Sun canıma gayri yeter
Bu şarap öyle bir şarap
Atom bombasından beter

Akılları tahrip eder
Yüksek fezalara yeter
Zaviyesiz silah meğer
Füzelerden fazla döner

Can zirvesinden badesi
Aşk sofrasında mezesi
Her mahbupların tazesi
Yetmiş bir bin renkte hüner

Vadelere vait dedin
Maksut murat niçin dedin
Rü'yet cemal görün dedin
Safi can aslına döner

Şu bahçenin gülü neden
Şu bülbülün dili neden
Bu sevdanın yolu neden
Her ıfık güneşten söner

Bu akılın tutsak yeri
Düşüncenin merkezidir
Her zıttı birleştirmekle
Hakikatın yüzü güler

Can kemali akıl derler
Ten kemali bu kalp derler
Yüksek yaylaya sarp derler
Hoş sefası onun meğer

Cümle akıl cana raci
Cümle aza başa raci
Cümle emir şaha raci
Mahbubundan emir diler

Miliyetçi millet ölmez
Rüşvet alana insan denmez
Bülbül laşe etin yemez
Onu seven kuzgun meğer

Yüksek apartman yapan
Bir nefsinin kölesidir

On apartman parası
Bu milletin ruhu meğer

Ey cemiyet uluları
Fabrikalar icat edin
Apartman harap olur
Fabrikalar imar edin

Ben bir aşık sözü dedim
Atom Türkün gözü dedim
Vatan Hakk'ın yüzü dedim
Koruyanı Allah sever

Bu Rızâ'nın gözü yârde
Şu güneşin gözü yerde
Her can uğramış bir derde
Tabibi hazığa gider

301

O misilsiz nigarımın
Hayranıdır canım alan
Yaktı varımı ateşi
Yanıp kül olam ateşiyle

Vusletin gülleri açmış
Ya kim aşık gonca güle
Nasıl feryat etmeyeyim
Düştü aşka can bir dil ile

Hayran oldum o güzele
Sevdasından aklım uçtu
Ya kim merhamet edecek
Kurtulmağa yoktur çare

Dem urur can eder âhı
Yenilmez bu gönül ile
Benliğimdir başım benim
Nere gitsem düşman bile

Dost illeri ne hoş olur
Sevda canda bir kuş olur
Bu sevda bir nakkaş olur

Konar dostun bir gülüne

Esirdim aklımdan geçtim
Ne bilir ağyâr halimden
Beni bende gören kördür
Doğru baksın yâr gözüyle

Yanmak kârim oldu artık
Yanarım güzelin ateşinde
Ayrılmazım sevda candır
Cansız olmaz beden bile

Gör halimi ey nigârım
Yanmadan özge yok kârım
Ne fehmede bizi ağyâr
Olursa bu can yâr ile

O nigârın derdi beni
Öldürdü kalmadı varım
Döne döne çark gibi can
Her tarafta can yâr ile

Rızâ derler adımıza
Mahbub gelir yanımıza
Bal şekerler tadımıza
Sevdadır canın sefası bile

302

Ne hup zibasın hüsnün ey peri
Nereye baksam görmek ister gönlümün nuru
Hasretin yakar canu dilimi
Sözüm canım seni sevmek değil mi

Yana yana kül oldu bu cismimin zerreleri
Haşyetinle yanar gönlün perdeleri
Seni sever iken yok oldu nideyim cümle malları
Sana karşı can vermektir aşığın sevdası değil mi

Doldurmuş can şehrine nice malı mülkleri
Cihan yok olsun sen var iken nideyim hânı mânı
Sefa bulur elbet gönül ol dostu bulunca
Her sefanın ziyneti sensin değil mi

Zulmeder nefsimin çerisi her dem bana
Seni görse basar yere haşyetin korkutur beni
Ey vasfı çok gözlerinin ne hoştur hünerleri
Salma böyle sevgilinin ilinden taşra çıkmak zarar değil mi

Haydır gönül hayat ister yârimden
Ne hoş olur aşığına mahbubunun dilleri
Baharda yeni açılmış taze mahbup gülleri
Her zaman aşığı yakan yârin yüzü değil mi

İksirdir yakan canımın perdelerini
Dayanır mı her gönül narınla tutuşur zerreleri
Bir ah yok eder değerse bütün kürreleri
Yokluğun aslında var olan o yâr değilmi

Rızâ'ya dilden ne kârı fehmeder
Sırrı tevhid sır aleminden zuhur eder
Gelirse aşk başa aklını tarumar eder
Aşığı güldüren dostun yüzü değil mi

303

Cefakar olmadan vefakar olmadım
Müflisi görmeden kenzi almadım
Fakri hâl olmadan maksut almadım
Küllü cebellerden bir kaf göründü

Mârifetin aslı hikmete ermek
Gizli bir güzeli açıktan görmek
Vuslat mahalinden güllerin dermek
Her güller açıkça gülzar göründü

Her kim okur ise Kur'anı müdam
Doldurur feyzini içine hüdam
Rühani yoklukda kalırsan müdam
Yok oldukça canım bir yâr göründü

Al varımı kurtar kaygı kederden
Yokluk illerinde cismim mezardan
Sen varlığın ver aşkın nazardan
Yokluk yokluğundan bir var göründü

Sinem sızlıyor gözlerim kanlı
Süretler geziyor bedenler canlı
Varlık davasında olanlar namlı
O nam ve nişandan azap göründü

Gözlüler köstebek izinde yürür
Yılan kuyruğunu yerlerde sürür
Eğri büğrü yoldan ya kimler yürür
O yılan ağzından yedi niran göründü

Fermasonlar çıkmış Kur'anı çiğner
Mason komunistler dinden ne anlar
Müslüman yurdundan taşrada bunlar
Din kuvvet bulursa firar göründü

Ey mülkün sahibi sen ayan görün
Cümle müminleri açıktan korun
Her varı yaratan sebebin bilin
Her arslan ağzında bir av göründü

Bu Rızâ da senin hikmet ilinde
Bülbül eksilir mi bahar gülünde
Sen kurtar cümle islâmı tufan selinden
Çaylar tükendikçe deryan göründü

304

Bulunmaz sevdaların içine daldım
Herkes ileri gitti ben geri kaldım
O nazlının aşkı ile her zaman yandım
Sürmeli güzeli görsen diyorlar

Bahçelere baktım gülleri açık dalında
Herkes virdetmiş o güzeli dilinde
Matlup maksut ister her bir salık yolunda
Mârifet güzeli görmek diyorlar

Sular coşarak gözü ummana akar
Her zaman o ateşin canımı yakar
Ulviyet aleminin güneşi balkar
Bu zahir göz anı görmez diyorlar

Soldurdun benzimi sarardım soldum
Ateş kaynağında mum olup söndüm
Aklımı aldırıp mecnuna döndüm
Akıl da o yârsız olmaz diyorlar

Gözümün içinde bir güzel gördüm
Yetmiş bin hup dilberin halini sordum
Her gözler içinde milyardan sordum
Yüz yirmi dört milyar olur dediler

Ah çektim de gönlümün bağı çözüldü
Yaratılmış cümle tılsımlar bozuldu
Hesapsız zamanda nokta üzüldü
Hurufat sureti kalmaz dediler

Koç olan kurbanın yoluna aşık
Hiç olan meydanın yolunda kaşık
Hakikat dilini anlamaz fâsık
Ateş de havaya aşık dediler

Bu Rızâ da gönülün elinden yandı
Kuru dava sözün içine daldı
Aşkın külüngüsü havaya ağdı
Ferhat da bu yolda öldü dediler

305

Vuslat gülü açar bir can
Yine feryat eder daim
Ne haddim var sana bir dil
Ola söylemeye medar

Sevdanın bağları yanmış
Kalmamış bir zerre gülü
Nasıl dursun zaif bülbül
Ki mevsimi gül zamanı

Sorma benim halim elden
Kim bilir halimi benim
Sen açıktan görür iken
Ne soran elden halimi

Aşk canımı yağmaladı
Kim kurtarır halim benim
Ol dost için can veririm
Kim kurtarır canım benim

Düştüm sevda denizine
Ne tabanı kenarı var
Nere gideceğimi bilmem
Kim kurtarır halim benim

Aşktan doğdum anam aşktır
Cihana aşk ile geldim
Kör olanlar nasıl bilsin
Ki bu halim yaman benim

El kanadım yok olmuştur
Nasıl uçsam dost iline
Yine sarhoş bugün beden
Kim soracak halim benim

Yok içimde halime can
Ki derdimi artırdı bu yâr
Yana yana kül olmuşum
Kim söndürür nârım benim

Rızâ derdini yârine
Haber vermesi hatadır
Ölsem razıyım bu hale
Kim bilecek dilim benim

306

Hac seferinde çıktım yollara
Muhabbetle sarıldım nice kullara
Tarsus pazarında nice mallara
Her tarafta maani pazarın buldum

Kayseri'den çıktım vardım Tarsus'a
Makam camiinde Danyal'ı buldum
Her tarafı gezdim gözüm seyretti
Nice dile gelmez sultanlar buldum

Adana'dan kalktım cumayı kıldım
Uzun yola düştüm fikire daldım
Her bir arkadaştan çok selam aldım
Fikir deryasında mücevher buldum

Emanet çok selam oldu yükümüz
Emanete hiyanetten çoktur korkumuz
Sevgiliye karşı vardır şavkımız
Her dilin üstünde selamlar buldum

Geçeyim yolları surat selamet
Nice kullarında çokdur keramet
Sevgilim içimde vardır hararet
Beni kandıracak aşkını buldum

Doldurdum tasımı aşkın küpünden
Her bir meyva sarkar yere çöpünden
Sıkıca kavradım sabur ipinden
Sabur meydanında selamet buldum

Kayseri kış idi Adana yazdır
Ne kadar methetsem o kadar azdır
Hüda'nın her emri bizlere farzdır
Rızâ'nın gönlünde şöhret az buldum

307

Hamdolsun o güzel ulu Allah'a
Gezdikce dünyayı bak neler gördüm
Her taraf maani sır libasında
Her bir libas içinde bir güzel gördüm

Çevremizi aldı nice yârenler
Yolunda düz yürür Hakk'ı sevenler
Mahbup pazarında yâr dileyenler
Can terkedenlerde bâki yâr gördüm

Sen kurtar sevgilim zeni nazardan
Futur verme gönlüme maani zarardan
Canımı sen bağla cümle ziyandan
Her söz söylendikce çok ziyan gördüm

Gözümü sen sakla zeni yüzünden
Dilimi sen sakla hatar sözünden
Münkür münafığın yâ Rab izinden
Beni kurtaracak bir haşyet gördüm

Sürmelinin dilinden tatlı dil yoktur
Sevgilinin yüzünden gizli yüz yoktur
Açık zenilerde hiç haya yoktur
Geveze dilleri günahkâr gördüm

Hayır işler iken şerre döndüler
Cennet yolu kayıp nâre döndüler
Bilmeyip hatayı şerre düştüler
Zamanda tedbirsiz insanlar gördüm

Rızâ'nın gözünü yâ Rab sen sakla
Kalbini özünü yâ Rab sen bekle
Cümlemiz gezeriz gizli bir şirkte
Nedamet edeni selamet gördüm

308

Cihanın yolunda canlar oynuyor
Sarp dereler özünden sular kaynıyor
Her sözün mârifet yolun değniyor
Hikmeti sevdadır anlarsan gel gel

Meydanı ârifin yârin yolunda
Bülbül hüner ister gülün dalında
Her kim can verirse yârin yolunda
İrfanın mektebi gönülde gel gel

Meftun isen gönül dostun yüzüne
Kulak ver ârifin dinle sözüne
Ten terk edip varma benlik izine
Varlık hatarından kenara gel gel

Bal istersen arıların izini izle
Yâr istersen doğruların yolunu gözle
Murada erilmez böyle söz ile
Maksut ister isen hikmete gel gel

İstersen ârif ol istersen kâmil
İstersen abes ol istersen cemil
İstersen kâzip ol istersen şârip
Müdâmı istiğfar bu şehre gel gel

Manyatik alanlar canlar savurur
Keskin balta bıçkı orman devirir
Aşığın ateşi orman görünür
Bulmazsan ateşi ışığa gel gel

Sen misin cihanın yolun bekleyen
Bu sevda gülünü canda saklayan
Her gönüle gizli sevda ekleyen
İmaret bucağı bu cana gel gel

Sevgilinin yolunda doğru yürüyen
Kahrın kazanında çabuk çürüyen
Hikmetin içinde kuyruk sürüyen
Gömeçli yılanlar pazara gel gel

Bu Rızâ'nın gözü bahar ayında
Doğru insan gerek aslı soyunda
Vapurlar sakınır mayın yolunda
Selamet körfezi kenara gel gel

309

Ey nigarım
Aşkındır yakan beni
Göster nur cemalini
Söyleten sensin beni

Ne deyim
Seni sevmektir kârım
Söylet nigarım söylet
Bulayım dildarımı

Senindir
Hep bir varlığım senin
Her gönül içinde
Fikrin efkârın senin

Göstergil
Cemalin nur vechini
Yanarsam her dem yanayım
Can bulur nigarını

Geçmişim
Canı başım ne gerek
Ki ol vuslatın
Narı yakar canımı

Yanayım
Ey peri ben yanayım
Sen görün
Her zaman hallerimi

O nigarın
Derdidir alan canı
Ne bilsin aşık canı
Söyletirdi canımı

O senin
Şarabından bu canım
Esirir
Döndüren ol aşımı

Senin aşkın
Şemine pervaneyim
Yanayım
Bulayım şemsi mahi

Gizlenmişsin
Bütün sırlar içine
Aç perdeyi
Göreyim sultanımı

Geçer mi
Bu gönlüm geçer mi
Ey Rızâ sende geçme
Seven görür yârini

Lütfedip bize sevgilim
 Bize bir yâr gerekmez
 Senin aşkın gibi bize
 Gayri bir aşk gerekmez

Yandır bizi aşkınla
 Gayri bir nar gerekmez
 Senin sevdan can alır
 Ayrı bir can gerekmez

Doldur gönlüm içine
 Kendi zati varlığın
 Sen olmazsan şu gönlümde
 Başka bir var gerekmez

Al benim benliğim benden
 Benlik bize gerekmez
 Doldur senliğin cana
 Sensiz gönül gerekmez

Hayran idim ezelden
 Hayretimi sen bilin
 Derdim ilacı sensin
 Ayrı lokman gerekmez

Matlubu muradım sen
 Müritsin murat eden
 Senden murat olmazsa
 Sensiz murat gerekmez

Sensiz olmaz bir halim
 Aklımı alan sensin
 Akıl ve hal ne ola
 Ayrı bir hal gerekmez

Abu didemden dürler
 Dökülür inci gibi
 Ey sevgilim lâtifsın
 Başka lutuf gerekmez

Hasretin aldı benim
İrademi elimden
Ya bu can neler etsin
Sevdasız can gerekmez

Doldur safî aşkını
Tükenmez kenzi ihsan
Ya bu Rızâ kuluna
Sensiz ihsan gerekmez

311

Nola bu dünyanın her dem fani malını mülkünü
Sen de bir tabibi hazık her derdine ara bul

Ya bu can kuşunu bunda esir ettin eyledin
Beka mülkünün yoluna bir fırsat veya bir çare ara bul

Ferasetin her yerlere yürüdükçe anlarsın
Dünya metâına aldandın beka mülküne bir hazır imaret ara bul

Aldın mı kendine göre bir hazırlık ey gönül
Her bülbül gülşen arıyor ya bir gül ya bir gonca ara bul

Nereye gitsem yol bulunmaz önde kılavuz
Her yolcunun aradığı ulu bir yol ara bul

Bir dilberin aşığısın herdem sorarsın halini
Beka mülkünün gülüne bir murigi ya bir Andelip ara bul

Bu Rızâ'nın gönlünde nice tomurcukları var
Her bülbül konmak arzu eder o sevgilinin koynuna
Bir fırsat veya bir çare ara bul

312

Yandım sevgilinin ateşi yaktı
Varlığım kurtulmaz bilemem neden
Her zaman gözlerim yâri arıyor
Bulmadım güzeli kusurum neden

Sarıldım culfanın eski bezine
Örtülmez ayıbım bilemem neden

Terzi gibi taze kumaş dikerim
Sökülmez dikişı yapısı neden

Harf okunmaz haruf gelmezse dile
Döndü şu gönülüm akan şu sele
Çimenler kurumuş dönmüş bir çöle
Görünen serabı su sandım neden

Susadım sulara kaldı şu gözüm
Her taraf bağ iken bulunmaz üzüm
Hata ve hatardan kurtulmaz sözüm
Doğru yolu sarp dağlar sandığım neden

Arı gibi vız vız eder şu canım uçarak
Yüce dağlar başını gönül geçerek
Kemal ve kamili yolda seçerek
Benlikten kurtulmaz bu canım neden

Cevretme bize kutta tarıklar
Hakikat yolunda dinden sapıklar
Gözleri kör olmuş haktan sapıklar
Göremez bu kenzi sevmedi neden

Hal dil olsa okumaz maani sırdan
Musada geliyor göründü Tur'dan
Kelebek korkar mı yanan şu nardan
Bu candan usanmış bilinmez neden

Vefa umarken girme ziyana
Gaflete boyanmış gözün uyana
Sevdasız gönüller uğrar tuğyana
Cezası şol nardır korkmuyor neden

Bu Rızâ da hayran olmuş yârine
Ateşli gönüller duyup sevine
Mihman olup geldim dostun evine
Sevmesi usanmaz sevdası neden

313

Yol bulunmaz ârifin izin görmezsen
Yâr bulunmaz hakike mürşide gönül vermezsen

Yok olup kemalin sırrın bilmezsen
Sevdalı yâri buaman pek pek

Dağlar başı kardır dumanla dolmuş
O güzel sahranın çiçeği solmuş
Her göz uykuda mı zaman ne olmuş
Çoğalmış fitneler seçilmez pek pek

Öz bağının gülün arar gezerdim
Dosttan ayrı olan candan bezerdim
Kalem alıp nice esrarları yazardım
Okunmaz satırlar gizlidir pek pek

Yanmadan ciğerin göz yaşı çıkmaz
Kızdırmazsan arıyı insanı sokmaz
Doğru olan insan yolundan sapmaz
Sapanlar bulamaz o yâri pek pek

Soldurdun gönlümün açan gülünü
Aramakla bulamadım gizli yolunu
Görmek ister isen açan gülünü
Kalma kusuruna tikenin pek pek

Solar mı baharın taze gülleri
Durur mu bülbülün öten dilleri
Seversen o yâri niden elleri
Öten kurbağadır göllerde pek pek

Bu Rızâ'nın dili hikmet ilinde
Maksutsuz muratsız gider yolunda
Mürittir sevgilim murat yolunda
Aczini bilmektir insana pek pek

314

Gözünü açan şol güller
Gonca imiş o meğer
Nice aşkın sefasını
El bilmezimiş onu meğer

Açan gül geri gelmez
Aşk olmayan yâri bilmez

Bu aşk sazın perdelerine
El değmez imiş meğer

Arı gibi balında
Aşık durmaz hâlında
Kim can verirse yolunda
Bâki kalırmış meğer

Bu aşkın cümbüşüne
Gönül dili meraklı
Çaldıkca zevke gelir
Oynayan canımış meğer

Aşk kadehin bu elim
Tutmadan içer dilim
Dalda bitmeyen gülüm
Açan dostun yüzü imiş meğer

Sevda tütyasın göze
Çektikçe canım alır
Dostun sevda ilinde
Kalan gönül imiş meğer

Sinemde ahuzarı
Gönül eyler fızarı
Can bağında bu varı
Yere sersem ben meğer

Sevda bizi arardı
Ya kimlerden sorardı
Aşıkların dilinden
Söyleyen o yâr imiş meğer

Bu kalbin def sesleri
Aldatmasın herkesleri
Gönül dili zikretsin
Boşa vermen nefesi meğer

Al beni benliğinden
Koy dostum senliğine
Senin için gelmişem
Aşık ayı günü neyler meğer

Yabani cins soyaksız
Boyalarda koyma renk
Rengim aşkın boyası
Sever imiş yâr onu meğer

Hangi can aşık olur
Aşk ile visal bulur
Sevdiği ile bile durur
Bâki imiş yâri meğer

Seller gibi coşarak
Kâh yollardan taşarak
Kâh kuş gibi uçarak
Gönül imiş giden meğer

Endişem çok başımda
Dişler kalmadı yaşımda
Ah bu tarikatın dışında
Kalan harap imiş meğer

Soyun sopun soyaklat
Gel canını aşka kat
Aşktan özge olmaz tat
Balı şekeri meyler meğer

Bu Rızâ derdi razın
Dostuna söylemekte
Ey sevgilim basırsın
Gören söylemez imiş meğer

315

Divaneyim akıl nedir
Bülbül güle şakır nedir
Her marazlar bakın nedir
Konar başa ölür gider

Sanma bizi divane sen
Anma bizi küfrane sen
Ateş perest pervane sen
Her varlığın pişip gider

Sevdim seni seveliden
Gördüm seni göreliden
Bildim seni bileliden
Her varlığım kalkıp gider

Aldım yârden ulu gevher
Gördüm yârde bir münevver
Her gönülde bir mücevher
Bulan yâri sever gider

Sivri sinek vızlar gezer
Gören yâri ağlar gezer
Âşık canı inler gezer
Ârif gözü değner gezer

Artır bu can ateşlerin
Boşalt siva nefeslerin
Bu can kuşu kafeslerin
Nice bu yâr bozar gider

Maani aşkın erleri
Gezme boşa bu yerleri
Hakikat ârif dilleri
Dost kitabın okur gider

İl il ile boşnak gezer
Dil dil ile hoşnak gezer
Gül gül ile koknak gezer
Bülbül görüp ağlar gider

El yazısını el yazar
Dil yazısını dil yazar
Aşk yazısını yâr yazar
Okur ârif yanar gider

Ceryanına tutulanlar
Aşk yoluna katılanlar
Bu deryaya atılanlar
Gizli kenzi bulup gider

Tembel kişi uyku uyur
Ârif dili emir buyur
Aşk kadehini kim ki yur
Her bir renge döner gider

Bu Yahya Rızâ'nın sözü
Kör olmuş münkirin gözü
Bir gün arzederler bizi
İlden ile sorup gider

316

Sular gibi salıversen
Girip aşka dalıversen
Görüp yâri canı versen
Cihanda ne malın kalır

Düşürsen cana ceryanı
Görüp yâri kıl seyranı
Bulup aşkı et bayramı
Bu dünyada malın kalır

Faydalıdır bu sevdalar
Gitmez baştan her davalar
Yâr yolunda her kavgalar
Ölüp giden derin kalır

Can bahrine gönül dola
Akıl sevip yâri bula
İç badeyi canı sula
Cihanda bir nâmın kalır

Bu sevda çok akıl alır
Sanma başta akıl kalır
Akılsız kim yâri tanır
Her tarafta zârin kalır

İnce iğne kuyu kazar
Maani sırı et nazar
Can dili çok fetva bozar
Her gönülde sırrın kalır

Sapma hakikat yolundan
Arı gibi tatlı baldan
Gitme yola sakın soldan
Cehennemde canın kalır

Sağ ve solunu gözlersen
Sırrını canda gizlersen
Gizli yâri çok seversen
Bu sevdada aklın kalır

Kıymetsiz sözleri satma
Ameline riya katma
İnsanın ardından atma
Ne namus ne arın kalır

Söz akılın sözü ola
Söz mârifet yolun bula
Söz ummana akıp dola
Eller çürür yazın kalır

Endişe çekme divane
Güvenme balsız kovana
Birgün varırsın divana
Varlık gider canın kalır

Eserini gösterirsen
İmalatı başarırsan
Turap gibi yaşarısın
Her can sulanmaya gelir

Bülbül gibi zâr edersen
Maani çok kâr edersen
Gül gibi canda bitersen
Bülbül gibi zârın kalır

Bu Yahya Rızâ'nın sözü
Kan ile yaş ağlar gözü
Bir günde ararlar bizi
Aşık ölür yâri kalır

317

Vehbinin ateşi canımı yakar
Vehbisiz cihana gözüm mü bakar
Vehbiden ayrılan canımı yakar
Her günüm fizardır kimseler bilmez

Doldu şu gözüme şu kanlı yaşlar
Bahar mevsiminde yeşillendi ağaçlar
Vehbim de canıma ateş bağışlar
Bu derdi zarımdan kimseler bilmez

Ağlamaktır halim görenler bilmez
Yanıyor ciğerim yanmayan bilmez
Hayali perdede duranlar bilmez
Vehbiyi görmeyen gözler ne bilir

Vehbidir canıma ateşler koyan
şu gafil gözlerim uykudan uyan
Hakikat rengine durmadan boyan
Görmeyen kumaşı renkleri bilmez

Ah çekerim dilden ateşler çıkar
Bu ayrılık benim canımı yakar
Vehbisiz cihanın gülü mü kokar
Kokusu canımda kimseler bilmez

Soldurdum gülümü ağlar gezerim
Vehbisiz cihandan çabuk bezerim
Vehbinin iline mektup yazarım
Okuyan mektubu halimi bilmez

Vehbidir gönlümde açan şu güller
Bulayım vehbimi çekilin eller
Vehbinin ilinden akan şu seller
Yerlerde kaynayan suları bilmez

Temel kurdum Vehbime bir ev yapmaya
Hakikatta canım Hakk’a tapmaya
İzzetin kemali arşa çıkmaya
Yerlerde sürünen sübyanlar bilmez

Bu Rızâ’nın gözü gönlü yârinde
Bir gül gibi açmış Vehbi ilinde
Her ne söyler ise Vehbi dilinde
Vehbisiz bağların bülbülü bilmez

Aldım ele levhi kalem
 Gör halimi sevgilim gel
 Düştü cana zevki elem
 Bu can yârden sefa ister

Ne hup ziba güzelsin sen
 Dolaşarak canıma gel
 Bu can cihanı seyrederek
 Cihanda bir güzel ister

Yandım nâre oldum ateş
 Söndürme bu nârımı gel
 Gece gündüz yâr isterim
 Yârde benden bir can ister

Sofunun yüzleri gülmez
 Öldür şu nefsin sen gel
 Özün sözün doğru gelmez
 Gönül revanı bal ister

Her aşğın adetleri
 Sevmeye candan yâr ister
 Bu arzu haceti her dil
 Sunmaya bir divan ister

Sabur vuslat saadeti
 Ara bir kamili sen gel
 Cehdeden aşğın gönlü
 Dolu dolu bade ister

Düş aşka cebirden kurtul
 Cebeli Tur dağına gel
 Tecelli cemale seyret
 Bu göz yâr yüzünü ister

Feleklerde meleklerde
 Her dil can dileklerde
 O deryada semeklerde
 Her hub hubanını ister

Bu zinciri takan gönül
Arar gezer yârini gel
Boşanmazsa bu zemberek
Kurdurmaya bir el gerek

Olsan arı mârifette
Can ise civana benzer
Ne hırçın gönüle girdin
Her gönül bir sevda ister

Bahsetme sevda dilini
Bahri bi payanı bul gel
O güzel lutfunu seyret
Her bir canlar lutuf ister

Yâri bunda buldum deme
O güzel şahın şahı
Bütün şahlar ana kuldur
Her bir şahlar şahın ister

Dilim söze eğileli
Dil kulağa söz diyeli
Her tavusa kaz diyeli
Kışın tilki kümes ister

Bu Yahya Rızâ'nın dili
Söyler kelim bütün hali
Bahçede açılmış gülü
Bülbül gelir gülzar ister

319

Bu aşkın tatlı dilleri
Acep bir gün görünür mü
Yabu can kuşunun sözü
Acep bir gün duyulur mu

Ne hallere kaldım bilmem
Ne günleri bildim bilmem
Her canları görüp bilmem
Bu derdi halimden bilmem

Aldı beni bir dilberin
Ateşine yanıp gidem
Nolur hallerimin sonu
Düştü nâre yanıp gider

Sevdadır canın illeri
Öttükçe tad verir dilleri
Sevda bağının gülleri
Soldumu ola acep bilmem

Bir dilberin aşığıym
Yana yana kül olayım
Bulup anın bahcesini
Açılmış bir gül olayım

Kâhi aşkla biter işim
Kâhi gönül biter işim
Kâhi sevda durur işim
Noldu bana gayri bilmem

Aldandım geçti günlerim
Ne bilir bahtı hallerim
Dost için ağlar gözlerim
Görür müyüm acep bilmem

Mahrum mahsun gönül gezer
Sevda ili bir can sezer
Nefsim şeytan yolum bozar
Saparmıyım acep bilmem

Derdim büyük o namazım
Bir tarafta duramazım
Yârsiz asla duramazım
Şaşırdım mı yolum bilmem

Cüda düştüm dost ilinden
Andelip gibi gülümden
Kimse bilmez bu halimden
Ölür müyüm acep bilmem

Yana yana kül olayım
Dosta giden yol olayım
Bahçende bir gül olayım
Görür müyüm yâri bilmem

Düştüm yârin sevdasına
Kalmam dünya belasına
Bir gün yârin sevdasına
Döner mi bu yönüm bilmem

Ağlamaktır kârım benim
Yakar canı nârım benim
Düşüp nâre canım canım
Söner miyim acep bilmem

Rızâ derler bir adım var
Her dillerde bir tadım var
Güzel yârden imdadım var
Yetişir mi acep bilmem

320

Noktadan var oldu hep bütün eşya
Sultanım vaad etmiş herşeyi dost ya
Feraset keramet derc eden mest ya
Hakiki aşkına yanıp kül olam

Sefer eder aşık ilden illere
Neler lutfeder mevla kullara
Mahrem esrarları bütün hallere
Şekerlenip her ağıza dil olsam

Sevmeden geçemem böyle güzeli
Değdikce gönlüme yakar ezeli
Ağlarım gülemem bade içeli
Yanmaya elinde bir mum olsam

Aşk nedir başımda belası çoktur
Mücevher bahrine dolanı yoktur
Görmüşüm o yâri yalanı yoktur
Her gönül içinde inancı olsam

Kara bulut gibi kükrer gezerim
Tufan olup her canlara benzerim
Ummanı gösterecek dağı özlerim
Bulanık çayların selleri olsam

Kur'an okur hafızlar vakti seherde
Mevic vurur dalga devri bahirde
Ben yâri severek ölsem ahir nefeste
Her yolcunun elinde feneri olsam

Kıymeti bîpayan vaktini gözle
Düşünme kendini affını özle
Teslim ol hüdaya sadık bir sözle
Sadakat ehlinin defteri olsam

Yönüm yok ki ciheti bilsem
Canım yok ki her cana elimi değsem
Her gönül içine bu aşkı eksem
Her canı yandıran o nârı olsam

Hem varım hem yokum kimseler görmez
Kıymetsiz gönüle bir fırsat vermez
Nemrud'un ateşi Halil'e değmez
O güzel gönülün bir yâri olsam

Bu Rızâ da her düzene düzenir
Güzel seven elbet dostu özenir
Arı gibi her çiçeğe girip bezenir
O sırrı esrarın bir balı olsam

321

Bir haber eyleyin ilden illere
Görünen güzeller hep beri gelsin
Sevdanın manası gayet de zordur
Yanmaya ciğerler hep beri gelsin

Nideyim dünyanın aslı fenadır
Görünen gınalar hep beri gelsin
Dostuna aşık her kim var ise
Yanmaya bu nâre hep beri gelsin

Sevda bir ateştir varanı yakar
Meydanda pehlivan varanı yıkar
Ağyarın sözleri canımı sıkır
Görünen insanlar hep beri gelsin

Yanarım ateşte ciğerim sönmez
Bu gönül sevdadan hiç asla dönmez
Sevdanın yolunda aşıklar dönmez
Yârini sevmeyen hep beri gelsin

Tutuldum tuzağa ağlar gezerim
Her canın içinde cihan sezerim
Bana ölmüş derler var mı mezarım
Sağ olup duranlar hep beri gelsin

Sevda bir tütyadır göze çekerim
Sevdanın oduna yanar ciğerim
O güzel yârimi candan severim
Sevmeyen var ise hep beri gelsin

Doldur şu şarabı ey saki doldur
Hepsini içirim varlığım kaldır
Düşmüşüm sevdana yanması zordur
Yanmayı bilmeyen hep beri gelsin

Şu murdar dünyanın şarabı murdar
Yanmaya aşık yanan bir mum var
Güzeli görüp de yanmayan kim var
Görmeyen güzeli hep beri gelsin

Beytullah'tan gelen cana o sesler
Benzin gibi dolu canı ateşler
Bu sevda yolunda nice nefesler
Lâl olup duranlar hep beri gelsin

Sevdiğim başıma sevdasın sarmış
Hep yanan ciğerler oraya varmış
Ummanı görmeyen hep sular karmış
Dalgayı görmeyen hep beri gelsin

Bu sevda şarabı ciğerden doğar
Bir yârden başka hepsini kovar
Şarabı bilmeyen ya neyi umar
İçmeyen var ise hep beri gelsin

Rızâ derler adıma her yerden sorun
Mekansız güzelden ismimi sorun

Aşk mezhebi derler yanandan sorun
Bilmeyen mezhebi hep beri gelsin

322

Böyle murat etti erdik Cidde'ye
Nice arkadaşlarla vardık Mekke'ye
Derviş olan kişi varır tekkeye
Matlup muradımız bir Allah Allah

Döndü arkadaşların gözü sılaya
Mevlam uğratmasın bizi belaya
Hacılar yalvarır ulu mevlaya
Hakikatı gören der Allah Alllah

Allah demeğe dilleri dönmez
Münafık olanlar buraya gelmez
Gözler ağlamazsa murada ermez
Hakiki kul olan der Allah Allah

Gözümüz gönlümüz bütün hevada
Yalandan elleri sanki duada
Hiç kimse bâki kalmaz burada
Sevdaya tutulan der Allah Allah

Münafıklar gibi dil söz ederler
Kâbeyi koyup da dağa giderler
Usanıp Kâbe'den zemme girerler
Hakkıyla sevenler der Allah Allah

Yorulurlar geze geze çarşıda
O güzel Beytullah durur karşıda
Hacıların gözü daim uykuda
Uyanık olanlar der Allah Allah

Hamdüşükür olsun geldik buraya
Bir daha nöbet gelmez sıraya
Gafletten gözümüz mevlam koruya
Hakkıyla kul olan der Allah Allah

Allah'ın beytine nazar ederler
Her zaman günahattan hazer ederler

Yalnız doğru Hakk'a gidenler
Her seher müdâmi der Allah Allah

Kabe'nin bürgüsü küllü ismullah
Okumak isteyen okur ismullah
Hakki mürşidin zaten bir Allah
Canını terkeden der Allah Allah

Bu Rızâ'nın hali bilmem ne olur
Allahı görmeyen acep kul mu olur
Zikir eylemeyen acep dil mi olur
Derman arayanlar der Allah Allah

323

Nazlı yârim ne der bana
Yanıldım mı acep bilmem
Yollarımı duman aldı
Darılttım mı yâri bilmem

Seller gibi coşa coşa
Dağı taşı aş aşı
Bütün emeklerim boşa
İncittim mi yâri bilmem

Felek gibi döne döne
Sinek gibi eme eme
Avcı gibi yaptım küme
Darılttım mı yâri bilmem

Kaynayarak gönül coşar
Kaynamakla sular taşar
İnsan ümit ile yaşar
Ümit kesen var mı bilmem

Salma bizi yabanlara
Muhtaç etme çobanlara
Cevap verem soranlara
Gurbette mi yârim bilmem

Kâh gelirim kâh giderim
Yârsız dünyayı niderim
Kâhi hak yola giderim
Sapar mıyım acep bilmem

Dostum her an sefa sürer
Çalışanlar Hakk'a erer
Dostum benden haber sorar
Ben ne desem acep bilmem

Küstürürsem bana ne der
Barışsam cana ne der
Günah benim sana ne der
Yakar mı ola acep bilmem

Onun ateşi canımı yaksın
Yanacak da hemi benim
Benim gibi acep kim var
Suçlu var mı gayri bilmem

Günahkar Rızâ'nın gözü
Rahmetine göz dikeyor
Her ne kadar suçlu olsam
Andan başka yâri bilmem

324

Bülbüllerin aşka gelmiş saharı gözler
Güllerin pembe pembe naharı gözler
Leylanın yüzü de baharı gözler
Aşık olan kişi der Mevlam Mevlam

Çimen gibi ince ince görünür
Yeşil kırmızıya çiğdem bürünür
Bahar aylarında libas bürünür
Şu kışı terkeden der Mevlam Mevlam

Ela mıdır şu gözlerin kara mı
Yaktı canım şu güzelin selamı
Senin için terk eyledim sılamı
Gönlü sana düşen der Mevlam Mevlam

Bir hâl ver ki şu aşğın canına
Mahf ilinin şu dermanı tanına
Sevdiceğim tezcek gelsen yanına
Murat isteyenler der Mevlam Mevlam

Doldur aşkın şu gönlümü tazele
Yana yana döner sarı gazele
Her can dayanır mı böyle güzele
Hasretin çekenler der Mevlam Mevlam

Yağdı yağmur şu kâbenin damından
Sular püskürüyor altınoluğundan
Hacılar tavafta su meydanından
Bütün ıslananlar der Mevlam Mevlam

Sene bin dokuz yüz yetmiş birinde
Sokakların geçit vermez biri de
Mekke'nin coşuyor bütün seli de
Sorutup duranlar der Mevlam Mevlam

Semâ gibi parlayan şu bağran
Allah'ın rahmetine hep gözler hayran
Mina'da kesildi cümle hep kurban
Akan şu kanları der Mevlam Mevlam

Yirmi bir gün kaldık Kâbe'de
Dilimiz istiğfar daim tövbede
Cümle hacıların seni sevmeye
Hep gelen gelmişler der Mevlam Mevlam

Bu Rızâ da yanar güzel yârine
Aklı fikri daldı gitti derine
Ördek gibi düştüm sevda gölüne
Akan ummanlara der Mevlam Mevlam

325

Zuhur eder şu güzelin hayali
Aklım gitti varlıklardan soyalı
Nideyim dünyayı yâri bulalı
Hep coşan gönüller der Mevla Mevla

Erkân bilmem usul bilmem halim ne
Gidiş bilmem geliş bilmem yolum ne
Gül gibi açıldım acep rengim ne
Her renkte görünen der Mevla Mevla

Ne tatlıdır şu arabın dilleri
İnce ince beyaz siyah kolları
Her bir renkte şu hacının halleri
Bakanlar rengine der Mevla Mevla

Kadir mevlam gör ki neler yaratmış
Kimin geniş yolu kimin daraltmış
Kimin kırmızı yüzü kiminin sarartmış
Bütün ağlayanlar der Mevla Mevla

Nice aşkın zincirini kıran var
Melul mahsun huzurunda duran var
Erkan bilmez nice sorgu soran var
Murada erenler der Mevla Mevla

Hâlsiz hareketsiz kalmış bu beden
Nice huzur bulmaz yollara giden
Düşüp sekran olmuş bu canlar neden
Sevda izin gören der Mevla Mevla

Nicelerin gözü yaşı sel gibi
Nicelerin bakar gerilerden el gibi
Kimi umman kimi daha el gibi
Dalga vuran gönül der Mevla Mevla

Nice kadın erkek ağlar iniler
Kimi dertli kimi birbirini değner
Kâbenin tavaflı her dem iniler
Derya gibi coşar der Mevla Mevla

Bu Rızâ da ağlar ağlar gülemez
Münkir olan bu yerlere gelemes
Bir edna kulunum senden dönölmez
Dilimde ezkarım bir Mevla Mevla

326

Gel beri dost seni görem
Sensiz cihan zindan bana
Gizli candan yâri severim
Her görenler neder bana

Ateşinden yağım erir
Haşyetinden varım kurur
Her işimi ayan görür
Dostum neder bilmem bana

Sivrisinek bizi haşlar
Yâren olmuş dağı taşlar
Uyku uyur arkadaşlar
Uyandırma derler bana

Kimi civan kimi koca
Camsız kalmış bütün baca
İhtiyar gelmişler hacca
Sükut eyle derler bana

Vapur gibi dolaşarak
Otobüsler yarışarak
Küs gönüller barışarak
Yoldaş olsan derler bana

Kuş gibi kanat açarım
Dağı taşları geçerim
Akbal gibi su içerim
Bize de ver derler bana

Yumurtalar civciv olur
Civcivlere kanat verir
Kanatlılar yerde durur
Kanat çıkart derler bana

Rızâ'nın kanadı aşktan
Mücevherler çıkar taştan
Yolu sapıtmayın baştan
Düzelt derler gelip bana

327

Sev beni sevgilim candan
Cihan murdar olmuş bize
Cihanda matlubum sensin
Bu can mihman olmuş bize

Cevr eyleme nolur güzel
Aşk dağında yanar gazel
Sende bizi sevdin ezel
Hışm eyleme yâ Rab bize

Sürdüm devir devranımı
Buldum aşkın kervanını
Kenzi irfan sır malını
Nasip eyle yâ Rab bize

Dolanarak çıktım yola
Herkes ettiğini bula
Şu yangın canımı sula
Merhamet et yâ Rab bize

Zemin zamana tabidir
Güzel olanlar câmi'dir
Her dava dosta manidir
Engel verme yâ Rab bize

Sevinerek yol giderim
Yârsız yolları niderim
Varlığımı terk ederim
Sen varlığın gerek bize

Dünya ukba malın senin
Bedendeki canım senin
Her alemde cihan senin
Didarını göster bize

Söylemeye utanırım
Nerde görsem yâr tanırım
Seni bu canım sanırım
Canlar canı sensin bize

Bu adıma Rızâ dedin
Ayrılıktan haber verdin
Vallahi canımdan sevdim
Sevmek murat ettin bize

Merhaba ey nazlı dilber
 Merhabalar olsun sana
 Sensiz canı başım yoktur
 Sen varlığın gerek elbet

Sular gibi çağlayarak
 Sana gönül bağlayarak
 Aşk deryasın boylayarak
 Seni bulsa canım elbet

Sinemde sevdanın sazi
 Kulağımda yârin sözü
 Dost yüzünde âşık gözü
 Baka kalır gören elbet

Sen saklanın ben arararım
 Kalır mı canda kararım
 Kimi görsem yâr sanırım
 Sevinirim görsem elbet

Bir kiprit çal şu canıma
 Seyreyle sen yandığıma
 Her nefeste andığıma
 Canım olsan yârim elbet

Bu nasıl cilveli sözler
 Âşık canı yâri özler
 Kör ola görmeyen gözler
 Dayanır mı gören elbet

Canımın yayla dağında
 Bülbül gülün budağında
 Gözüm yârin dudağında
 Neler söyler yârim elbet

Bu sevdanın ateşine
 Yanar canım nefesine
 Bu can şu ten kafesine
 Esir olan kalır elbet

Rızâ dostu razı eyle
Daim Rızâ'dan dil söyle
Gelir geçer alem böyle
Bâki kalır yârim elbet

329

Nice sana aşıklar var
Ya ben gerilerde kaldım
Seni nice görenler var
Ya ben uykuya mı daldım

Herkes bulur kemalini
Herkes görür cemalini
Maksut murat meramını
Ya ben geride mi kaldım

Nice güneş gibi yüz var
Nice şeker gibi söz var
Nice derya gibi öz var
Ya ben bir ark gibi kaldım

Seni senden seyran eder
Her gün düğün bayram eder
Senden gelip sana gider
Ya ben dünyada mı kaldım

Niceler devletin bulmuş
Niceler izzetin bulmuş
Niceler hikmetle dolmuş
Ya ben kuru dilde kaldım

Kimi altın gümüş gibi
Kimi inci olmuş gibi
Kimi mücevherler gibi
Ya ben bakır olup kaldım

Sevgilime güvenirim
Şu rahmete dayanırım
Onu bu canım sanırım
Bende bir yâr olup kaldım

Her ne ararsan bulunur
Her ne var olsa görünür
Yitik bulanlar sevinir
Ya ben sevdan ile kaldım

Ağlar idim güler oldum
Gizli kenzi bulur oldum
Bu Rızâ'yı bilir oldum
İkiye bir he de kaldım

330

Gökler gibi gürlere gider
Yerler gibi inleyerek
Can vereyim nazlı yâre
Cemaline değneyerek

Aldım canın haberlerin
Sen bilirsın hallerimden
Gece gündüz inler gezer
Dost ününü dinleyerek

Yak ciğerim aşk narına
Ciğerlerim sızlayarak
Öz canımı terk eyledim
O yârımı gözleyerek

Fırağın bağları yanmış
Görünmez zerre bir varlık
Geçtim canı başım nidem
Dost rahmini gözleyerek

Rahmet lutfet kerem eyle
Senliğine mihman eyle
Yansın ciğerlerim şöyle
Aşk narında inleyerek

Doldur saki taze şarap
Canı başım sarhoş gerek
Düşeli derdine yandım
Aşık gibi söyleyerek

Meleklerin hevasına
Döner gönlüm sefasına
Şu nefsin kafasına
Vuram çomak inliyerek

Derdim artar nidem
Derman gerekmez bir
Benim derdim bana derman
Bir tabibi gözleyerek

Nidem firdevsin bağların
Bana yangılı nar gerek
İstemem zevki sefayı
Bana nazlı yârim gerek

Valahi dinim imanım sen
Senden başka bilmem iman
Cümle helak olsa cihan
Bana bir hayyu kayyûm gerek

Ateşlere tutulmuşum
Yandığımı kimse görmez
Vallahi bu aşkın narı
Cehennemden fazla gerek

Ağyarlardan yum gözümü
Nere baksam yâri görem
Zerre ağyarı bilmeyim
Bana civanı yâr gerek

Koyma hayallerde gönlüm
Berzahlara tutturma gel
Sihir edenin başı kopsun
Bana nazlı yârim gerek

Can yanar inliyor dilim
Zayıflardan zayıf kulum
Ki nefsim eттіm zulüm
Affeden bir yârim gerek

Rızâ dertlilerin başı
Zevk safadır gözü yaşı
Bütün âlemlerin nakşı
Bir maharetli yâr gerek

Devreder gönülde aşkın
Yıkar varım yakar gider
Tufan gibi bu gönülüm
Akıp gider ister yâri

Nasıl karar edip gider
Gönül yâri bilip gider
Vakti sahar sorup gider
Canım ister durmaz yâri

Nigarımı arzederek
Canı dilde farz ederek
Düşüp yola bak giderek
Arar gezerim o yâri

Nider bu dilim devranı
Göçürdüm gidip kervanı
Arzettiğim bir sultanı
Arar gezerim o yâri

Düşüp firkatın oduna
Yanar gezerim boyuna
Aşık olmuşum huyuna
Sorar gezerim o yâri

Ağlar gezerim gülemezim
Yârsız varı bilemezim
Yanar canım duramazım
Sevip gezerim o yâri

Şu gözlerim yaş dökerek
Gönüle aşkı dikerek
Her tarafa göz dikerek
Arar gezerim o yâri

Hayran hayran dolanırım
Kapı kapı dilenirim
Ben o yâre güvenirim
Sorup gezerim o yâri

Aklımı alan bir cemali
Hayran koyan odur beni
Aklım gitti oldum deli
Sorup gezerim o yâri

Yana yana kül olmuşum
Hakiki yâri bulmuşum
Herkes rahat ben nolmuşum
Yanıp ararım o yâri

Gözüm gönlüm bir yârimde
Vardır ahdım dildarımda
Aşık oldum bir yârime
Sevip ararım o yâri

Hakikatını bulayım
Ya seni kimden sorayım
Nolur ben senin olayım
Arar gezerim o yâri

Aklım fikrim alan dilber
Ki ismini ettim ezber
Benim yârim kime benzer
Sorar gezerim o yâri

Coşup derya deniz gibi
Dalga vurur mevcî canım
Aşk gelince bütün kanım
Sel olup arar o yâri

Rızâ derler bir adıma
Sevda gülü feryadıma
Bülbül gelir imdadıma
Sorar gezerim o yâri

332

Aşkın ateşine yanam
Yana yana hem kül olam
Gizli yâri kimden soram
Yandırandır o yâr beni

Hâl bilmezdim hâle geldim
Dil bilmezdim dile geldim
Yol bilmezdim yola geldim
Her tarafta yordun beni

Aşkın câmi şerbetine
Düşeli yâr gurbet ele
Ne gelirse bu dilime
Söyletendir o yâr beni

Al benim benliğim benden
Senin için geldim bura
Aklım alan bir dilberin
Aşkı yaka bütün beni

Güvenirim bir yârime
Dayanırım bir yârime
O yâr için efkârıma
Ağlatandır o yâr beni

Can yolu bir ince yoldur
Sevdasın içime doldur
Nolur bu aşk ile öldür
Öldüreindir o yâr beni

Severim candan ileri
Ararım kandan içeri
Her bir mekandan içeri
Gezdirendir o yâr beni

Hâli gönül ehvâl ile
Bu dil söyler bir can ile
Gözler görmez mekân ile
Mekânsız eyledi beni

Aşkın namı gayet yüce
Aşka verir ol derece
Bulsam seni ya bir gece
Ağlatansın yârim beni
Nolur göster cemalini
Kadri yüce kemalini
Kurban edem bu canımı
Geçirensin candan beni

Her aşığa nasip olmaz
Her bir arayanlar bulmaz
Bu gözlerim ağlar gülmez
Ağlatansın yârim beni

Görmeden bir âşık oldum
Görse canım ne olurdu
Divaneyim ne dediğim
Bildirmeyen sensin beni

Rızâ koydun bu adımı
Söyletensin hem razımı
Herkes duyar feryadımı
Ağlatandır o yâr beni

333

Aklım fikrim hayran idi
Bu can sana kurban idi
O emirin ferman idi
Bakıp gören bana ne der

Hayran idim hayaline
Aşık oldum cemaline
Düşüp onun sefasına
Bakıp gören bana ne der

Halimizi bilmediler
Gönlümüzü sormadılar
Hakikatı bulmadılar
Gerilerden bakan ne der

Lamba gibi parlar canım
O güzelin sefasından
Ki içime koyan aşkı
Aşk bilmeyen acep ne der

Hâl diliyle bilinir mi
Sevdasız hiç durulur mu
Gizli güzel görülür mü
Uyuyanlar bana ne der

Hâl dili bilmez idim
Can terk edip bulmaz idim
Ben o yârsiz durmaz idim
Ağlayanlar bana ne der

Sefa geldin dilber cana
Canı dönderir cihana
Çekilmem aşktan kenara
Dalga vuran bana ne der

Gül gibi sararıp soldum
Gizli yâri canda buldum
Herkes ağlar Rızâ noldum
Hep aşıklar bana ne der

334

Hâldir hareketim kati
Sevdadır dostu feryadım
Nideyim dünyanın malın
Dönüp giderim o yâre

Ağlar ağlar gülemezim
Güzel yârsiz duramaz
Öz canımı bilemezim
Gezip giderim o yâre

Sevda ili seve seve
Varmaklığa ive ive
Bu can kuşu öte öte
Uçup giderim o yâre

Doldur aşkın gönlüme bir
Lutfeyle sevdiğim sen
Senin için yaratıldım
Gönül verdim güzel yâre

Açılsa gönül gözleri
Uyarır gayri bizleri
Güzelin sevda izleri
Bulup giderim o yâre

Tutuldum sevda iline
Aşık oldum bir yârime
Ne gelirse bu dilime
Söyler giderim o yâre

Al beni benliğimden
Senliğine karîb eyle
Ki sahibim bir dilberdir
Dönüp giderim o yâre

Ey aşığın çeşmegahı
Bu gönülün bir penahı
Can yanar çeker çok ahı
Dönüp giderim o yâre

Can dilini bilmez idim
Bu cihana gelmez idim
O yâr için can vereyim
Ağlar giderim o yâre

Yârdır canı başı nidem
Yârsız cihanı terk edem
Düşüp sevdanın yoluna
Ağlar giderim o yâre

İz iz ile bir can izler
Yâri bulan kimi neyler
Dertli aşık durmaz söyler
Ağlar giderim o yâre

Nice aşık olan çoktur
Her biri bir kemal ile
Bu Rızâ zayıf bir kuldur
Yanıp giderim o yâre

335

O dilberin güzel aşkı
Bulan o can yorulur mu
Her dem sefa edip ağlar
Bilmem derunu canında mı

Gel gidelim ah çekerek
Dost iline çün giderek
Canı başı terk ederek
Gören sevda ilinde mi

Hâl ve hareketim bilmem
Yol ve berekâtım bilmem
Yârsız kamu ne var bilmem
Her varların dilinde mi

Gel beri ey cana müştak
Seni sever canım siftah
Ah çektikce bu gönlüm
Zâri o derununda mı

Hasretidir büken belim
Rızan için söyler dilim
Senden yana gider yolum
Bu yol her yolun sağında mı

Doldur camı sun gönlüme
Yine sekran beden bile
Nasıl ayık ola bu can
Düşüp sevda yolunda mı

Bu can ilinin yolcusu
Gel gidelim dost iline
Her gelen geçen gittiler
Yoksa bu can uykuda mı

Hayali canımı alır
Sevdası aklımda kalır
Sevdikce o lezzet alır
Yoksa bu bal reyhanda mı

Yanar dilim ateşlerden
Nefes değer kafeslerden
Dost yolu bir heveslerden
Yoksa bu bir cihanda mı

Canı dilim sevda ilim
Nasıl terkeyler bu gönlüm
Dosttan yana gider yolum
Yoksa geri dönmede mi

Ölürüm dönmezim andan
Yanarım dönmezim candan
Sevdiğimi sevip andan
Her gören yoksa yanılmada mı

Hayran idim hayran olam
Zâri giryan edip kalam
Ölmeden o yârî bulam
Her gönül kârı imanında mı

Severim sevgilim seni
Sevmek boynuma farz oldu
Seni sevmeyince olmaz
Sevda sözü canımda mı

Sevdim seni seve geldim
Bildim seni bile geldim
Dilsiz iken dile geldim
Her dil arzuhalında mı

Nasıl feragat kılayım
Böyle hup civanı yârim
Alem dönse ben dönmezim
Ahd-i misakında mı

Aşktır devleti meskenim
Aşkla biter hep süvarim
Her gönül içinde civanım
Gören ihtiyar sanır mı

Rızâ derler bir aşığı
Derdi ışka bir tabibim
Bu sevdayı duyalıdan
İki gözü bak kanda mı

336

Nere gitsem senin mülkünü görem
Her ne tutsam senin emrini tutam
Senin ile geldim yâr seni bulam
Misli menendi yok o yârim benim
Nereye baksam her yer onun yâr benim

Canlar mı dayanır böyle bir âli yâre
Geçer günler gider beyhude böyle
Sevdalıdır sevdiğime selam eyle
Yanarım aşkı yakar canım benim
Nereye gitsem o sevdalı yârim benim

Güller gibi açılmışım solmazım
Kâhi gelir gönül aşktan kâhi gider dolmazım
Senden güzel her ne kadar olsa ummazım
Nereye baksam o cilveli yâr benim
Yakar şu varımı alan tadımı benim

Hayran hayran geldim hayran giderim
Bütün mülklerin maliki yâr benim
Ondan başka var olanı niderim
Ala şu varlığım elden o yârim benim
Düşmüşüm efkârına kârı nider can benim

Gelmiş idim yok iken var olarak
Derdi aşkı bu cana tabip kılarak
O güzelin aşkı canım yakarak
Döne döne dil ezkâre yol benim
Nereye baksam her yer anın yâr benim

Canlar mı dayanır böyle bir âli yâre
Yakar aşkı canım düştüm efkâre
Sevda ili güllerinin bülbülü zâre
Gösteren gül yüzün gülzarı yâr benim
Dönderen gönülü ezkâre o yâr benim

Sevdadır can baş ne gerek yolunda
Kul oldum hizmet kılayım yolunda
Bir gül gibi açılmışım o güzelin elinde
Baktıkca solmaya özge can benim
Sevgilime sefa veren can benim

Dolar mı bu gönlümün efkârî âhı
Gider mi bu endişeyi penahı
Kulun eksik olmaz dahi günahı
Bütün günahları affeden yâr benim
Konup gönlü hizmetine kâr benim

Bu dilkâşe gönül pişe gönlü zar
Dilim ezkâr gönlüm efkârı yârı var
Nereye baksam o bâki sevgili yârim var
Gayri endişeler çekmez kâr benim
O güzelin aşkı aldı can benim

Bu hazır canıma canlar ekleyen
O yâdir beni elinde saklayan
Her hatamı cürmüm affedip yoklayan
Bir zerre gaflete koyma yâr can benim
Hakiki aşkında yanan var benim

Neler der bu dili şehri vahtetten
Gösterir hitabı o bir kelâmdan
Kim anlar rumuzu efkârdan
Hakiki dili mürehbi şah benim
Can içinde zârî efkâr ah benim

Ey nigâr seni gönül eyler şikâr
Sen ayansın cümle kamu pünhan aşıkâr
Derdi izzeti ilacı efkârı bir zar
Her ne görsem fizar eden ah benim
Derdi izzeti naz ile yâr benim

Bu defîneyi aşkın efkârı kenzin
Bulur mahfin dil tahtı sükkârı zemin
Her gönül içinde vahdeti yârin
Hizmeti kadim müdamı kul benim
Ona doğru açılan râhi yol benim

Bu gün Mansur gibi canı terkettim
Sevda izzeti cana gönül berkettim
Onu koyup her varları terkettim
Cümle canlar canı sultan şah benim
Gönül içindeki mihman yâr benim

Ne bilir aşkı rahe olmayan müdam
Dili sukut gönlü viranı bulan
O yâri koyup ağyârdan medet uman
Dosttan ayrılanın terki katli var benim
Aşka düşüp dili zülfikâr benim

Bu Rızâ'nın gönlü gözü yâredir
Bağrı başı canı dili yâredir
Her ne dil söylese meyli yâredir
Yârdan başka bir yâri yok o yâr benim
Düşüp aşkın ateşine çeken ah benim

337

Devleti aşkı bir câmi
Nûş edeli sever canı
Her gönülün bir cıvanı
Gören gözler hayran ola

Sevmesem bu can duramaz
Aşık olan hiç yorulamaz
Gafletle o yâr bulunmaz
Can gözleri açık ola

Ceht edip canu dil ile
Giden ummana sel ile
Sakın kalma bir göl ile
Arzettiğin umman ola

Bu aşk bir hazinedir
Her gönülün kârı değil
Bunu bulmak bir er işi
Yoksa avamı dil ola

Ey sevgili canım canı
Sensin derdimin ilacı
Her gönül sana çün râci
Arzeden o bir can ola

Fırsatı ganimet bilmek
Sevgilinin sefasıdır
Gel bu derunu ışka dal
Bu yolun budalası ola

Ey dilber sen latif iken
Kimle edem ünsiyeti
Senden ayrı kamu heva
Çekilince seda ola

Bu dile ihsanın senin
Gönüle lûtfun camiğdir
Senin güzel cemalini
Bulan nasıl ayrı ola

Bu Rızâ bir zâif iken
Gönül gözü lâtif iken
Her dil aşka talip iken
Nasıl sözden rücu ola

338

Ey canım seni sevmek
Sen canı canımdan gelir
Yabu dilden geçip giden
O dildarı yârden gelir

Hasretine dayanamam
Bu canıma güvenemem
Hiç kimseye inanamam
O güzel bir vardan gelür

Yaylasına gider yolum
Sevdasına döner yönüm
Nereye baksam senin varın
Her bir varlar senden gelür

Sevdanın yolu kemâli
Hizmeti kadim müdamı
Senin için bu bir canı
Arzu dil sevdadan gelür

Ey cihanın bir güzeli
Yakar canım ta ezeli
Senin için bu gözleri
Görmeklik arzu halden gelir

Aklım alan güzel dilber
Yine sekran ettin beni
Ya kim görüp bana acır
Her gören Rahminden gelür

Garibim gurbete düştüm
Kimse bilir mi halimden
Her ne söylese bu dilim
Anlanması yârden gelür

Sevgilimin aşığıyım
Dü cihanın ışığıyım
Canu dil düşmüş iken
Bu devlet bir senden gelür

Ne kâhrin kahraman oldum
Ne fikri fehmiâr oldum
Bir aşk ile mihman oldum
Daima kervandan gelir

Dil ise sebep aşk imiş
Devletse başa taç imiş
Bu sevda ah çekeliden
Dertlere ilaçtan gelir

Fehmedemezken bir hâlim
Terkedemem sevdalıyım
Aşka düşüp döneliden
Gönül feleki eflakten gelür

Bu Rızâ bir aşka dönmüş
Hiçbir dile benzemezken
Kimse bilmez derunünü
Bu dil bir dilberden gelir

339

Bağ bağ olmaz bağbant gerek
Dağ dağ olmaz sevdan gerek
Niçin çarpıp gider yürek
Bir yâr ile bir dildedir

Göz dilberini görünce
Sevda cana çûn erince
Yerdeki gezen karınca
Bir tanede bir dildedir

Uzun uzun yüce bakış
Gökten yağıp yere akış
Her varlıkta güzel nakış
Bir can ile bedendedir

Navruz nergis gibi çiçek
Hub civansın kati gökçek
Sevda bağındaki çiçek
Bir dal ile her renktedir

Dallar uzar verir filiz
Kurak olan yerler cılız
Ufak yavru giyer buluz
Bir boy ile bir koldadır

Dil dudağın terkedemez
Yârsız aşıklar gidemez
Aşk olmanın bilemez
Bu can gönül aşk iledir

Sözü mana bilir gider
Aşık sözü deler gider
Aşk aşıkta ulu peder
Muhabbetin çün aşktadır

Aşık Rızâ'nın canı başı
Gözünden akıtır yaşı
Aşk ateşin canda taşı
Sevda ile bir nardedir

340

Sefa geldin güzel bu cana sefa
Daima yüzmeyi bu canda buldum

Senin için aklı başı terk edip
Her zaman ihsanı gör sende buldum

Bulur mu gönlüm aslı canını
Ten kaybedip yâr seni buldum

Benliğim atına olurken süvar
Zulmeti terkedip nûr sende buldum

Merkezi sevdanın bu gönül derler
Mânayı terkedip dost seni buldum

Gârip gurbet ilini terkedip gider
Gizli bir yârî bak canda buldum

Bahçenin gülüne hayran olurken
Her zaman aşkınla nalân olmayı buldum

Rızâ gibi sözü terkedip dilden
Maksudu dildarı yâr sende buldum

341

Baharın seli bol olur
Hep gördüklerim el olur
Yüce dağlar hep yol olur
Geçip gider bir yâr ile

Bakan gözler hep kamaşır
İpekten olmaz çamaşır
Nice düşmanla savaşır
Kanlar akar bir yâr ile

Bulanık gönüller durulur
Her kim görürse vurulur
Her gönüllerden sorulur
Muhabbeti bir yâr ile

Can gözü avını avlar
Çetin kayalı çok dağlar
Üzümsüz kalmış şol bağlar
Ağlar gözler o yâr ile

Sinemin ateşi sönmez
Halimden kimseler bilmez
Ağlar şu gözlerim dinmez
Gülüp giderim o yâr ile

Feryadıma dayanılmaz
El sözüne inanılmaz
Bahçivandan gül alınmaz
Kokup giderim o yâr ile

Şeytanlar hep ressam satar
Sofular amele riyâ katar
Gafil olanlar hep yan yatar
Uyanıp gideyim o yâr ile

Bu Rızâ'nın her dem dili
Hakka daim olsun yolu
Bu rumuzun gizli dili
Açıp giderim o yâr ile

342

Yüce dağların seli coşar
Korkak hayvanlar çok yaşar
Bulanık seller çok coşar
Dönüp gider çok engine

Her tüccar metân satar
Çürüklerini içine katar
Havada olsa çok matar
Yıldırımlar hep engine

Fazlı fazilete bağlı
Semiz yürekler hep yağlı
Yüksek dağın başı karlı
Suları akar engine

Maharetin mahir bilir
Bizi gören alem güler
Açan gül bülbül diler
Güller bakar hep engine

Yazı elin kemâlidir
Sevda dostun cemalidir
Göz ne görse hep malıdır
Yüksek bakışlar engine

Gönül röntgenin filmini
Kim anlarsa bu dilimi

Can yüzündeki gülümü
Gören gönüller engine

Aşktan fariğ olmaz dilim
Dosta karşı açan gülüm
Yayla dağında sümbülüm
Boyun eğmiş hep engine

Bu Rızâ'da aşık olmuş
Hep ceyranlar cana dolmuş
Her gördüğüm yârim olmuş
Yüce gönüller engine

343

Gülmez gözüm ağlar neden
Ovalar düz dağlar neden
Aşk canımı bağlar neden
Esir etti o yâr beni

Ben yâr için yanar idim
Her canlarda sanar idim
Hep sözlere kanar idim
Aldı sözü canı beni

El oldum yârden ayrıldım
Samanlar gibi savruldu
Fıstıklar gibi kavruldu
Tuttu narı yaktı beni

Can güzeli el olur mu
Nasihatsız dil olur mu
Rüzgardan hiç sel olur mu
Çekti o ummanı beni

Kâti kemter bir kuluyum
Sevda bağının yoluyum
Açan güllerin dalıyım
Bahçesine dikti beni

Esir idim çün hür oldum
Beden gitti bir sır oldum
Her sağıra bir dil oldum
Her kulağa dedi beni

Sıfat beden beni bağlar
Et kan kemikteki yağlar
Ölmüşleri bilmez sağlar
Ölmeden öldürdü beni

Dil kulağa mana verir
Ârif canı nasıl bilir
Can dostunu elbet bulur
Bedensiz eyledi beni

Yapan yıkan hep o olur
Virane kemalsiz kalır
Her malını eller alır
Kendine mal etti beni

Zirve santimle ölçülür
Ağaç hızarla biçilir
Ten ve canlardan geçilir
Kendine yâr etti beni

Şeytana tuzak kurdurma
Çalış canı hiç durdurma
Kendi halini bildirme
Benden iyi bilir beni

De desem Be okunamaz
Dost yüzüne bakılamaz
Her düşmandan sakınılmaz
Aşk kahraman etti beni

Rızâ düzden ize geldi
Yüzler görüp göze geldi
Aşk muhabbet bize geldi
Kul ve köle etti beni

344

Can dilinin ince sesi
Bütün cihanı inletir
Ya bu göz yaşının seli
Bütün ummanlara gider

Sevda bağlarının gülü
Cihana reyhası gider
Aşk gelince dertli bülbül
Her gül seyredip gider

Bülbül canını gül yakar
Gül tikenı göze batar
Ahmak insan gülü satar
Bu bir ticaret der gider

Hayali devri zamanın
Çingene yâr deyip gider
Çingene dışında altınlar
Güldükce parlayıp gider

Kelbin boğazına altından
Tok yapsalar ne bilecek
Şol gafillerin gözleri
Anca bir uyku diyip gider

Ömür bağını tufan aldı
Sitilleri topraksız kaldı
Zencinin gözünde diken
Bahar gülü kokup gider

Samanlar rüzgarla uçar
Hakikat sahibinden halk kaçar
Sermayesiz kalır naçar
Görene el açıp gider

Rahmetini bulan yerler
Yeşillenir gayri derler
Sevda çayındaki seller
Umman yolu bolup gider

Bu Rızâ da söze gelir
Düştü yere dize gelir
Cümle ahmak bize gelir
Sorgu sorup duyup gider

Vahdet gönül bahtın ister
 Sevda sefa ahdin ister
 Seyir cana naktin ister
 Gülden gelip güle gider

Garip gönül gurbetinde
 Kaldım dünya mihnetinde
 Gamnâk dilin sohbetinde
 Dilden gelip söze gider

İnleyen ateşler uçar
 Gönül sevda bulmaz naçar
 Hep fakirler elin açar
 Elden gelen ele gider

Güzün sürü sürü kuşlar
 Örtüsüz kalmış hep başlar
 Yeşerir yazın ağaçlar
 Yazdan gelip güze gider

Sıtma vücudu titretir
 Gönül sevdadan fitratır
 Doğan kamerden bedretir
 Günden gelip güne gider

Can bağında bir gül açmış
 Gören onu korkup kaçmış
 Ârifler gözünü açmış
 Gülden gelip güne gider

Ah ciğerde bir ceryandır
 Muhabbet ile sevdandır
 Hakikat canı uyandır
 Birden gelip bire gider

Bu Rızâ'nın sonsuz dili
 Bülbül arar gonca gülü
 Aşk iline giden yolu
 Candan gelir cana gider

Varlık cibalların söktüm
Yerlerine bir aşk diktim
Mâniye bir rumuz diktim
Kimse bilmez bunu belli

Aslım sırdan seyran kıldım
Canda düğün bayram kıldım
Dost güzeldir canda buldum
Her dillerde sözü belli

Derdi yoklar inilemez
Sağır kulak çinilemez
Ârif sözünü dinlemez
Mana bilmez sözü belli

Oldum gulâm bildim kelâm
Can gözüne verdim selam
Can verip o yâri bulam
Yârsız kalan zaten belli

Tuyur gibi açam cenâh
Gizlice görünmez penâh
Kadri âli yüce ilah
Her varlığı yapmış belli

İnkârı cehli aratır
Masiyetler yüz karartır
Muhabbet beniz sarartır
Aşıkların dili belli

Gözde özde yâr arardım
Nefsime herkese karardım
Kerameti yüksek sanardım
Aşıktaki bir mana belli

Mana maddeyi aramaz
Beyaz siyahı karamaz
Akılla kimse bulamaz
Mâani sır dilde belli

Madde tuzak ve berzaktır
Maaniden çok uzaktır
Gönül ipekden süzektir
Tortu geçmez kalır belli

Baldır dile lezzet veren
Yârdır bize uzlet veren
Muhabbettir gurbet veren
Can cihanı bilir belli

Kenzler maddeye ayrılmaz
Bulan zengin sayılamaz
Dost yüzüne doyulamaz
Aslı candır canda belli

Zayıf gözler çatal görür
Mana bilmez hatar görür
Zahir mana satar görür
Fetva söyler takva belli

Rızâ'nın zerre kubarı
Yere düşse cebel olur
Haydan hayat meydanında
Hû'da aşkın dili belli

347

Yumurtalar kümeleşir
Kuş olanlar civildeşir
Tavuk olan çöplükdeşir
Kanatsızlık esarettir

Kömür temur toprak eşi
Çalıştır şu akli başı
İyi beceren çün işi
Ona büyük ticarettir

Yağmur karların eşidir
Bahar ayların başıdır
Mücevher kemâl taşıdır
Ulu devlet ve ziynettir

Fen tene bir eş olunca
Akli kâmilî bulunca

Yerdeki gezen karınca
Kanatları esarettir

Sevgi zevki olan kişi
Sevdaya dönderir başı
Gözlerinin kanlı yaşı
O ummana işarettir

Gâfil cahil olan kişi
Mihnet çeker onun başı
Kavga yapan vurur taşı
Kanı yere akmaktadır

Rızâ dili sözü nider
Aşk vücutta ulu peder
Aşık olan çekmez keder
Canı yârı sevmektedir

348

Şu yalan dünyanın sonu viran olacak
Ya bu insanoğlu önu çocuk sonu ihtiyar olacak

Ne kadar gaflete düşsen sonu pişman olacak
Sonsuz davaların sonu battal olacak

Ne kadar süslense bir gün köhne olacak
Arzu kıldığın davaların bir gün sensiz kalacak

Hasret çektiğin o toprakların bir gün gözlerine dolacak
Bu hararetti ciğerin bir gün soğuk kalacak

Sevmek Hakk'a yaraşır her ne olsan yâr senin ile kalacak
Hasretin canımda daim bâki durur ancak

Ey Rızâ senin arzun o yâr olacak
O yârin senin ile bâki kalacak

349

Ağla ey gözlerim gülmeyi bırak
Dost yolu uzundur gezmeyi bırak
Feda kıl canını durmayı bırak
Feryadın gülünü bülbülde bir bir

Seyredip gezerim alemler birden
Bu sevdanın aslı temeli nerden
Aşıklar geçermiş daima serden
Tufanın çayına gelersen bir bir

Tavuk gibi kümeste tünedim kaldım
Şu yalan dünyayı iyi yer sandım
Bu aşkın oduna ebedi yandım
Görünmez dumanı gözlere bir bir

Bu Rızâ'nın akli fikri yârine
Ördek gibi düştüm yârin gölüne
Fikir kayıp ettim gittim derine
Aklımı başıma deremem bir bir

350

Yücelerden dost bakar
Günahım başa kakar
Her ne desem bilemem
Aklım canımdan uçar

Feryat edip yandığım
Canu ciğerden sandığım
Dost canımı alalı
Çok uzakda sandığım

Serbezim sevgilime
Döne döne yanarım
Aklım verdim yolunda
Bulamazım sandığım

Firdevsin bağı sudan
Aşıklar yanar hûdan
Yâr yüzünü görmezsem
Ölüyorum sandığım

Ceylan ederim arzı
Terk edemem bu farzı
Sevdadır aşkın ırzı
Koruyamam sandığım

Her gönül kârın etti
Kârı bilmeyen gitti
Aşığın işi bitti
Gaflet ile yattığım

Döne döne yoruldum
İnce bele sarıldım
Ben nefsime darıldım
Kıymet bilmez sandığım

Cevreyleme güzelim
Seni sevdim güzelim
Ayrılırsam ölürüm
Göremezim sandığım

Yana yana kül olam
Sana doğru kul olam
Seni canımda bulam
Kulu kurbanı olduğum

Görenin gözü şaştı
Aklımın kabı taştı
Gönlüm o yâre düştü
Yolunda hayran kaldığım

Ciğerimde ateşi
Ceryan kesti nefesi
Duyamaz kimse sesi
Duyunca bayılıp kaldığım

Cennet cemali aşktır
Fehmi kemâli aşktır
Her varın güzeli aşktır
Daim yârim sandığım

Yahya Rızâ'nın canı
Yolunda kurban olmuş
Her sevdaya benzemez
Aşkî tada kaldığım

351

Ah çekip sevdaya düşeli canım
Marazı merakı canımdan gitti
Her dudu şekerle besliyor canı
Her gezen kuşların canı seyretti

Sevdan candan dönüp dillere gelir
Bülbülün gözleri güllere gelir
Her bir katralar sellere gelir
Ummanı bulunca davalar bitti

Aldım sevda gülün dalı kalmadı
Ötmeye bülbülün dili kalmadı
Her gezen aşığın yolu kalmadı
Sevgilim canımın içinde bitti

Garibim gurbete düş oldu yolum
Seyreder gezerim alemi bir bir
Her can o dostun yüzüne aşık
Kör olmuş münkirin gözünden gitti

Ağlarım yârime derdimi yanıp
Sevda zamanı aşka dayanıp
Sürmeli güzelim sana güvenip
Aşığın her dilden sözleri bitti

Bu Rızâ da seni seve dururdu
Her gönül içinde seni bulurdu
Açıktan gözüksen yârim nolurdu
Söylemeğe dilden sözleri bitti

352

Sevdayı bulmayan o yâri neyler
Görmeyen yüzünü o canı neyler

Ârif gibi anla vahdetin sırrın
Ateşi görmeyen duhanı neyler

Kemâli bulmadan söze katılma
Sıhhatı bulmayan marazı neyler

Sureti insanda siyreti hayvan
Kemâlî bulmayan zamanı neyler

Sadık ol sözünde sıdk ile bekle
Sefayı bulmayan cefayı neyler

Kuru sevdalara akıll kaptırma
Doğru yola giden sapmayı neyler

Aklımı alan o güzel yârim
Canımda sevdası çıkmayı neyler

Ferhat gibi göğşe külüngün atıp
O yârin yolunda kurbanı neyler

Aklımı vezninde tarttığım güzel
Kemâlî devleti bulmayı neyler

Rızâ'nın gözleri o yâri ister
Dermanı bulmayan fermanı neyler

354

Güller gibi açtım solmayı bilmem
Yağmur gibi yerde kalmayı bilmem
Kusurum af olsa varmayı bilmem
Bir edep erkândan haberim mi var

Dalgın uykulara düşüpde gittim
Gafletle yâri sevmeden gittim
Herkes yârini bulmuş ben acep nettim
Kör olup kalanın haberi mi var

Çanak gibi yerlerde kırılıp kaldım
Kıymetsiz uykuya ya niçin yattım
Her göz inci mercan aldı ya ben ne yaptım
Boncuk topluyanın haberi mi var

Gözlerim uykunun tadını almış
Uykuyu sevenler yolundan kalmış
Sevdanın gülüne bülbüller bakmış
Şu duran kurabın bir gülü mü var

Sanırım ki ateşi canımı yakar
Gaflete düşenin evini yıkar
Ben böyle kalırsam bana kim bakar
Günahkâr olanın bir yolu mu var

Günahım başımdan dağ gibi aştı
Kaynayan kazandan çok fazla taştı
Herkesin derdine derman ulaştı
Günahkâr insanın sevdası mı var

Şu benim gibi kimse olmadı
Hayranı kölesi olduğum dilber
Bu berzak aleme saplanıp kaldım
Senden başka bana acıyan mı var

Kocaldım dizimde kalmadı derman
Ne etsem elimde bulunmaz ferman
Soyunup libasdan olmuşum üryan
Kör olmuş gözlerin seyranı mı var

Bu Rızâ da ağlar gezer yolunda
Bir vali yârın adı kalmış canında
Cihan sermayesi aşkın dalında
Uzanacak ona bir elim mi var

354

Canı dil mahbub iste
Yine sevda gelir bir bir
Nidersin varı alemi
Bu alemin sahibi gelir bir bir

Açılsa dilde bir esrar
Ki maniye bir haydır
Geçip eşyanın varlığın
Bilir o yâr anı bir bir

Doldur câmi sun ey sâki
Mestanedir yine gönül
Seni sevmek cana rahat
Gelir elbet cana bir bir

Ah çeker dil ister âhın
Bulur kim can güzel mâhın
Ey şemsi tabanı yârim
Saçar nurun cana bir bir

Sevda ili bir yâr ile
Gelir bu cana dil ile
Sevdiceğim bir yâr ile
Gelir vuslat cana bir bir

Aklı fikrim ona verdim
Ki derunu aşka girdim
Senin ismin dile verdim
Okur zâtı ismini bir bir

Gideridim dost iline
Sevdadır can gönül ile
Sevdiceğim bir yârim ile
Tenha kalsa canım bir bir

Vücudu devri aşğın
Yanar kipriti ahmerden
Cümle eşya yok oldukça
Kalır o mahbubum bir bir

Nasıl dura canu dilim
Sevmeyince mahbubunu
Onun sefayı aşkından
Gelir sözler dile bir bir

Yazar dil levhine daim
Sevdiceğim güzel kadim
Aşık koydun çünkü adım
Yanar canım yâre bir bir
Ah ederim kimse bilmez
Derünü dil sırrın demez
Geçer günüm kimse görmez
Görür güzel yârim bir bir

Rızâ dili terk edeli
Gönlün yâre berk edeli
Dost iline sefer edeli
Varır gelir canım bir bir
Bâki kalır yârim bir bir

Sevdiğime naz ederim
 Sevdasız derdi niderim
 Yârden geldim yâr isterim
 Gönül nazlı niyaz ister

Aldı gönlüm bir dilberin
 Sevdasından ayrılamam
 Nasıl dursun dertli bülbül
 Gönül gülzarını ister

Bulup gidem yâr ilini
 Nideyim ağyâr dilini
 Tutayım bir pîr elini
 Gönül Rızaullah ister

Giderim dost iline
 Andelip oldum gülüne
 Hayran oldum bir yârime
 Gönül hayretini ister

Tazedir dostun gülleri
 Zevke geçer bülbülleri
 Bu aşkın sevda dilleri
 Güzel mahbunu ister

Aşkındır gönlümün yâri
 Zevki sefa durur kârî
 Aşığın olur mu yeri
 Daim melûl melâl ister

Sencileyin mahbubumun
 Yakar aşkı derunumun
 Bu aşkın gizli rumuzunun
 Remzi dil hep yârin ister

Bu Rızâ da bir yârinin
 Gelir aşkı deruninin
 Dil gönülde serûnûnin
 Gönül kenzin bulmak ister

356

Yağmur gibi damla damla
Düşüp yere çamur olam
Ben o yâri candan sevdim
Sevmez isem el olurum

Ey nigârım bir güzelim
Senin için kul olmuşum
Yak kül eyle bu varlığım
Ayrılırsam dil olurum

Bağla gönlüm cezbelere
Veresin sevda bağların
Nolur muhkem bağla gönlüm
Ayrılırsam el olurum

Bulut gibi siyah siyah
Döker gözümlerim damladan âh
Kurban olduğum bir penah
Ayrılırsam sel olurum

Sen güzele gönül verdim
Gönüle eğlenme dedim
Alıp elden kararımı
Dosta giden yol olurum

Sinemde sevdan sızılar
Bu can sevdanı arzular
Nasıl karar ede canım
Candan seven kul olurum

Bu Rızâ'nın dili sözü
Yâre ayan dahi özü
Seller gibi ağlar gözü
Düşer yere sel olurum

357

Bülbül bilir kadrin gülün
Ne dal bilir kadrin gülün
Ancak bülbül gibi halin
Arz ederek öter gelir

Bu aşk bir habere ermiş
Düşüp derdim elden koymuş
Sevgilimin aşkı gönlümde
Feryad eder döner gelir

Ah ederek söylenirim
Durmaz yorgun dinlenirim
Sevgilime güvenirim
Yanar can söyler gelir

Aşk bir devlet gülşende
Bülbül öter bak gülşende
Hemişe derdi canda pişe
Ateş gibi yanar gelir

Badelerin düzmüş güzel
Safi kadeh dahi ezel
Senden başka sevmem güzel
Gönlümden ah çekip gelir

Doldur saki sun canıma
Mestaneyim ezeliden
Gönül tiryak edip ağlar
Gözü yaşı döker gelir

Güller gibi deste deste
Mektup yolladım o dosta
Götürür mü bilmem posta
Yine cevap döner gelir

Sen bilin bu dili nazım
Sana ayan dahi özüm
Kara etme nolur yüzüm
Sevdan cana döner gelir

Senin aşkın sefa verir
Yorgunluğumu giderir
Aşktır cami çün pederir
Âli cenah döner gelir

Dil senindir sana öter
Aşk gelir başıma biter

Gönül ise hemen yeter
Varıp yâri görür gelir

Bu gönüldür benim bahtım
Derunu aşk ile naktım
Yine can ocağın yaktım
Dumanı asümana varıp gelir
Sevdim seni duramazım
Kendi hâlim bilemezim
Ağlat gayri gülemezim
Gözüm yaşı akıp gelir

Sensin cana bir can olan
Hem söyleyip hem ağlayan
Gizli canlara değneyen
Bu can yâri bilip gelir

Aklım senin hizmetine
Koşup gider devletine
Bu gönülüm mihnetine
Rızâ derdin çekip gelir

358

Aşkındır canlar yedici
Gönül sevdaya gidici
Muhabbettir dost kılınıcı
Döne döne yârin ister

Ağlar idim gülmez idim
Ah çekerdim durmaz idim
Sevgilimi bulmaz idim
Bu ayrılık birlik ister

Gidelim şu ilden ile
Ne gelirse bu dilime
Sevdiceğim şol kulların
Her bir ihsan senden ister

Ah çekerdim derûnumdan
Kim anlardı sırrımdan
Bu feyzi ihsan nurundan
Bu gönlüm dolmak ister

İnlemektir halim benim
Dinlemektir kârım benim
Bu sevdada canım benim
Gözler görmez yârin ister

Bu gün eyyamı fitirdır
Gönül içi hep zikirdir
Bu can ise hem şükürdür
Bulup yârin sohbet ister

Aklım fikrim terk eyledim
Gönlüm yâre berk eyledim
Sen söyleyin ben dinledim
Bu can cazibe fırkat ister

Gider idim sevdiğimin
Yaylasını bulam deyî
Her taraflar yaylalandı
Bu can ondan sefa ister

Tutmadım ulu ününün
Nasihatın duymaz nefsim
Bu ağyarın esiriyim
O yârdan affı rica ister

Gezer idim bahçelerin
Gülleri ne doya doya
Ne güzel renkleri vardır
Can burnu reyhasın ister

Bu Rızâ'nın bir yârine
Gider gönlüm bak derine
Bu sevdanın siperine
Gizlenmeye gayret ister

359

Bülbül gibi öte geldim
Sevda gibi bite geldim
Gidenlere yete geldim
Bu gayretler yârdan gelir

Şu bahtın gülleri açmış
Müşterisi bülbül imiş
Yine gönül feryat eder
Bülbül gülşeninden gelir

Bir devletli yâri buldum
Hizmetinde gör kul oldum
Ateşinde gör kül oldum
Rüzgarı seherden gelir

Al benliğim boşalt benden
Gideyim şu sonsuz ile
Hayreti hal canı bulmuş
Seyranı o yârdan gelir

Hüsnüne mani bulunmaz
Sevdasız aşta durulmaz
Gizli güzel hiç görülmez
O aşık kim nazdan gelir

Nolur doldur saki şarap
Bugün mesti müdam olam
Ki gönlüm aşka ram olmuş
Bu can zevki yârdan gelir

Fıtrı eyyam gibi canım
Yine sevdalı yâr ister
Ah çektikce bu gönlüm
Feryadı o ilden gelir

Yoklukla bir yâri bulam
O yâre bir bekçi duram
Yusuf'umun cemalinden
Görüp hasret andan gelir

İsmail'e bir koç oldum
Yana yana bak hiç oldum
İbrahimle yâri buldum
Gönül İshak'ından gelir
Bu devletin gülü solmaz
Can vermeden yâr bulunmaz
Bu gamdan seller durulmaz
Cebeli Arafat'tan gelir

Kim bilir benim dilimi
Kim anlar bu kelimimi
Kim görürse o yârimi
Can ona kurbandan gelir

Bir Rızâ'yım razı oldum
Sevgilimin gör emrine
Ne gelirse bu sevdanın
Cezbedip cazibeden gelir

360

Hayaline dayanamam
Yanıp giderim o yâre
Sevdiğimin güzel aşkı
Yakar bir canımı gidem

Hayran oldum hayaline
Dayanır mı canım bile
Sevdiceğim o bir güzele
Yana geldim yana gidem

Aşkı ile kavrulayım
O güzelin ateşine
Bu canım nasıl dayansın
Yakar varım yanıp gidem

Sevgili bir güzelimsin
Seni nasıl terk edem ben
Bu can sana feda olsun
Diri gelip ölüp gidem

Bu dil derununa baktım
O güzele vardır ahtım
Sevdan ile hanı bahtım
Döne gelip döne gidem

Ağlar ağlar gülemezim
Ben o yârsız duramazım
Kendi özüm bilemezim
Nerden gelip nere gidem

Açtır başında bir duman
Yandıkca görünür duhan
Bu can kuşu bize mihman
Uça geldim uça gidem

Sevdaalı dert ile bir dem
Yana yana yâri bulam
Yârsız dünya haram nidem
Rızâ'ya gelip Rızâ'ya gidem

361

Bu can dili gülzarının
Sevgilisi sefa geldin
Yanar can dil eder ahı
Sen canıma sefa geldin

Bulunur mu bu devletin
Ateşine garip olan
Her tarafım viran iken
Sen canıma sefa geldin

Düştüm devleti dil söze
Gelir mihnet dahi bize
Nolur mihman olak size
Sen canıma sefa geldin

Ateş gibi yanar idim
Deruni aşka dalar idim
Ya ben seni arar idim
Yâr canıma sefa geldin

Geçtim ili ilden ile
Düştüm davalı bir dile
Andelip gibi bir güle
Sen canıma sefa geldin

Bülbül gülşeninde öter
Sefa verir gülzar meğer
Senin sevdan cihan değer
Yâr canıma sefa geldin

Aklım fikrim karar etmez
Gönül eyyam bahar bilmez
Şu dertli dil söyler bitmez
Sen canıma sefa geldin

Gonca gibi tomurcuk idim
Sevdan için dil bulunca
Seni görüp dil durunca
Yâr canıma sefa geldin

Rızâ seni sever idi
Seni her dem över idi
Sensiz gamı meğher idi
Yâr canıma sefa geldin

362

Ne mutludur dostu sevmek
Yine arzu candan gelir
Bir dil ki dildarının
Daima ilinden gelir

Ne bileydi fehmi zanlar
Geriden kimler ne anlar
Hayran olmuş bütün canlar
Bütün mestaneden gelir

Sevdaı dil illerinde
Bülbül olsam güllerinde
Gönül ah edip çün ağlar
Yorgun gönül cenah ister

Ne arzedip dil kâşesi
Bulur gönül endişesi
Yanıp bu aşkıta pişesi
Devleti ceryandan gelir

Dertli dilim hali nide
Gönül sevgiliye gide
Ondan başkayı terkede
Bu aklı fizandan gelir

Maytap gibi aşka süvar
Derdi aşkı ya kim umar
Bulup sevdanın gülünü
Daim hizmet ondan gelir

Zirve can ili ölçülmez
Sevdasız yâre geçilmez
Aşkın sefası biçilmez
Kıymeti o yâden gelir

Mahir maharetin hâli
Derdi aşka bulun yolu
Cümle varlar onun kulu
Kulluk hizmetinden gelir

Bu Rızâ bir hâli nide
Sevda bulsa yolu nide
Dostu gören gülü nide
Daim dil zevkinden gelir

363

Canı cihan sevda olmuş
Bakan aşık yanar gider
Gönül dayanmaz gamnâke
Ateş olup yanar gider

Sevdiğim bir güzel şahtır
Aşık yârin anar gider
Bu halim elimde değil
Garip dilim söyler gider

Sevda gülü illerine
Bülbül aşık güllerine
Şu muhabbet dallerine
Bülbül konup öter gider

Fazlınla fazilet bulam
Aşkınla aşına olam
Her dil sükut nasıl duram
Murigi dil öter gider

Sefinenin yolu belli
Sürüp kaptan görür rengi
Her bir canlar yeni fenli
Hakikattan korkup gider

Süleymanım kuş dilinden
Müslümanlar hoş dininden
Şu dünyanın boş gününden
Ulu mihnet çekip gider

Her babın gizli miftahı
Zapteder elbette gâhi
Aşıkların candan ahi
Her varlığın yakıp gider

Erkânı usul bilmezden
Tıbbi tabibi görmezden
Marız kendini bilmezden
Rengi sima solup gider

Berri bahiri görmedim
Tıbbi tabibe ermedim
Sempti cihana gelmedim
Can yârini görüp gider

Sevda dili bu dil değil
Seven yâri o el değil
Şu bahçedeki gül değil
Güneş değip solup gider

Gizli yolda iz izledim
Canımda yâri gözledim
Can evini çün bezledim
Sevda lı yâr gelip gider

Fırsatı fevt edip kalma
İsyân deryasına dalma
Dostun gelir gâfil durma
Havatırlar gelip gider

Yasemin'dir kokan cana
Reyhan gibi gelir bana
Öz gülşeni girip cana
Dost reyhası kokup gider

Ciğer büryan olup yanar
Kalp evini gören anlar
Aşk ile sel olmuş kanlar
Suretinden çıkıp gider

Hayfı rica kıldı dilim
Zaif elbet ben bir kulum
Ki nefsim eттіm zulum
Hata hatar görüp gider

Can zirvesi bilinir mi
Aşık yârsız durulur mu
Sevda hesap sorulur mu
Dost dilini bilir gider

Aşk ile can verenlerin
Dost yüzünü görenlerin
Visaline erenlerin
Dost yanına gelip gider

Rızâ dili sözü nider
Yanar ateş külü nider
Yok olanlar günü nider
Ruhani can uçup gider

364

Menzile eremen olmazsan ârif
Yolu gösteremen olmazsan târif
Her yazı okunmaz bilmezsen huruf
Kütübü ahtarı okuyan gelsin

Feramuş bahsine tuyurlar gider
Seyranus bahsine uyurlar gider
Dost yüzünü gören seyranı nider
Her zaman sözünü duyanlar gelsin

Fehm ederdim gizli derin derinden
Kaçınırdım her an düşman şerrinden
Ayırmasın yârim kendi seyrinden
Seyranda seyiri görenler gelsin

Eyyamı baharda güller açılır
Kurdu gören koyun elbet kaçınır
Sevdalı güzelim zaten acınır
Zulmeti terk eden o güneş gelsin

Fedailer feda eder canını
Hakikatı bulan netsin malını
Şükranı secdeye koymuş alnını
Her zaman kıymetin bilenler gelsin

Tertibim terbiye bulmak kastiyle
Aşık da her zaman durur dostuyla
Kedi de arslanlık yapar postuyla
Asırda arslanı bulanlar gelsin

Gönül de düzenmiş yâre gidiyor
Akıl da gizlice takip ediyor
Gönül de aşkına haber ediyor
Ruhani yollardan gidenler gelsin

Gizli bahçelere mahrem girilmez
Hakikat gülleri serbest derilmez
Kimde hakikat var açık görünmez
Dost yüzünü canında görenler gelsin

Dü cihan açıktır girenler gelsin
Zahiri sevdadan görenler gelsin
Talibi uşşakı duyanlar gelsin
Her zaman yârini görenler geksin

Bu Rızâ'nın canı gider yârine
Aldanma dünyanın fani malına
Bülbül de konuyor sevda gülüne
Maktebi irfana girenler gelsin

365

Geçip gidem ilden ile
Düşüp gidem dilden dile
Hayran oldum ben o yâre
Kaçıp gideyim o yâre

Hal nedir hareketim ne
Derman ne bereketim ne
Bu sarhoş beden halim ne
Sevip gideyim o yâre

Sekran geldim sekranlarla
Kaynıyarak fikranlarla
Bulsam seni şükranlarla
Görüp gideyim o yâre

Gül gibi gülşen ilinin
Bülbülü dilşen ilinin
Geçti ki ömrüm nideyim
Dalıp gideyim o yâre

Ne zor imiş sevdaların
Bulması gayet güç imiş
Her bir gönüller içinde
Sevip gideyim o yâre

Sarhoş oldum bir hoş oldum
Yâr bahçesinde bir kuş oldum
Göz üstünde bir kaş oldum
Bakıp gideyim o yâre

Aldı gitti aklı teni
Hayretlere koydu beni
Üryan etti canı teni
Rızâ canı vermiş yâre

366

Devletin gününe gün mü dayanır
Güzel sevmek için yol mu dayanır
Gizli sözleri ile yâr mi uyanır
Uyutma gafleti kaldır gözümden

Al beni sana yoldaş ederek
Hakikati bulur yolcu giderek
Maani sırrına seyrân ederek
Hiçbir gölge kalmaz güneş yüzünden

Mahrem sırlı o güzel yârim
Canında can olsan sevda diyerek
Felek midir büken benim belimi
Çektiğim zahmet onın yüzünden

Felek başın sallar her zaman böyle
Gönül devlet bulur şu asır şöyle
Her bahta gülüp de deme ki şöyle
Talihler açılır bahtın yüzünden

Sular gibi özün sözün pâk eyle
Varlıklardan kurtul yüzün hâk eyle
Hikmet lisanından bu dilim söyle
Sevdanın bahçesi güller yüzünden

Yârim benim için selam yollamış
Düşmanlar duyunca başın sallamış
Şu zulmet içinden güneş parlamış
Her zaman sevdalım bilir sözümden

Mâh yüzlü güzelim ben seni görsem
Sevdayı aşkınla sana can versem
Ruhani yollardan ben sana ersem
Her zaman ki Rızâ Rızan yüzünden

367

Cim'inden cemali seyredip geldim
Hâ'sından hayali fehmedip geldim
Fe'sinden fenâya rehnedip geldim
Firdevsin bağları bu dilim oldu

Rengarenkler geçer her gün gözümden
Münkir münafık ne anlar benim sözümden
Hakikat irfana giren izimden
Her mektebe giren bu izim oldu

Semtinde aşığın canavar durmaz
Gelip de hikmetten bir sorgu sormaz
Kurumuş ağacın meyvesin dermez
Hakikatın balta bıçkısı bu elim oldu

Zamanlar içinde samanlar gider
Hayvanı olmayan samanı nider
Vuslata gark olan zamanı nider
Her zamanı bilen bu canım oldu

Siftinmiş kemiğin derisi kalmaz
Silinmiş turanın kıymeti olmaz
Kırılmış çanakta akar su durmaz
Siyah taş içinde mücevher oldu

Güzellik de güzeli arayıp gider
Gönül de gönülü tarayıp gider
Her gönüle akıl uğrayıp gider
Membain mercii bu canım oldu

Gâf desem kâlenin burçları belli
Lâl olmuş dillerin sözleri belli
Ze desem zayıfın halleri belli
Doğrular dünyaya hep hakim oldu

Se desem selamet başım buluyor
Ra desem Rızâ'dan kimler soruyor
Ayın desem ayan kimler görüyor
Sin desem suali veren kim oldu

368

Söz köşküne bir ev yaptım
Yâri güzel ona taptım
Bütün varlıklardan saptım
Hatalardan kaçıp gidem

Sinek semek bir surette
Bütün gözler hep devlette
Zamane şimdi şöhrette
Garip geldim garip gidem

Talip idim bir güzele
Sahip idim bir düzene
Bütün sevdalar bezene
Yârdem geldim yâre gidem

Murigi dilde bir çiçek
Canlar görmez yâri gökçek
Gönül zencirini tak çek
Can boynuna takıp gidem

Gül pempedir bülbül sever
Kokusu canında meğer
Aşk ateşi ciğer deler
Aşktan geldim aşka gidem

Şem'a yakar pervaneyi
Mahfeyledim sermayeyi
Akılsız şol divaneyi
Aklı koyup yâre gidem

Dil hizmeti dildarına
Aşık canı gülzârına
Muhtaç oldum pınarına
Bir destimi dolup gider

Terazi şol ülgerine
Hizmet ettim dülgerine
Bu sevdanın sır diline
Mahfî görüp hayran gidem

Nefes ceryan canı yakar
Sular hep engine akar
Aşkî olmayan başa kakar
Diri gelip ölü gidem

Dilsiz dudaksız söz söyler
Tufana uğramış köyler
Viranları mısır eyler
Cahil gelip alim gidem

Bir ceninin bak sözüne
Gizlice der annesine
Muhtaç olur memesine
Zayıf gelip kavi gidem

Bir pul idim pahasızca
Bir kul idim kemalsızca
Bir edna bir hevasızca
Edna geldim âlâ gidem

Rızâ yüzüz sözüz idi
Bakamaz bir gözsüz idi
Zayıf edna özsüz idi
Katra geldim umman gidem

369

Yol buldum yoluna gideyim deyi
Sevda bağının gülünü dereyim deyi
Yok olup o yâre canım vereyim deyi
Hakikat yüzüne bakan göz olsam

Sermedim külhana seri postumu
Demedim sevdanın sırlı dostunu
Girmedim bahçeye yârim küstü mü
Bahçesinde gizli yâre iz olsam

Haftalar geçiyor belirmez günler
Ölenler gidiyor belirmez sinler
Eğri büyrü sapık doğru hep dinler
Tartılmış vezinde doğru söz olsam

Kahir ve kaherde çekilip gidem
Ağyarın mektubu noktasız nidem
Her gözler seyirde seyranı nidem
Dost ile bakan o göz ben olsam

Fitnenin fesadı alemleri tutmuş
Garipler gurbette gafletle yatmış
Kör olan gözlüye yoksul taş atmış
Her kervan içinde namli kul olsam

Hırçınbezentlere daima aşık
Hakikat yolunu bilir mi fâsık
Doyurur mu insanı lokmasız kaşık
Hakikat aleminde gizli kenz olsam

Fe; desem fermana dilim dokanır
Küfretmiş kâfirler boşa yıkanır
Din bilmez zalime bu söz dokanır
Her fethin elinde kılıcı olsam

Ha; desem Hû'ya dilim gidiyor
Uysam şu zamana dinim gidiyor
Siyah bulutlardan selim gidiyor
Her gelen suların ummanı olsam

Bu Rızâ da dilden dinler çıkarır
Bir hatve içinde yollar çıkarır
Sıfatsız vücuttan güller çıkarır
Cisimsiz kanatsız bülbülü olsam

370

Hayali nakşına yârin
Cemali aşkına yârin
Kemali vaslına yârin
Erişir mi canım bilmem

Hor hâkir bir zaif idim
Asi müznip taif idim
Her isyana sâhip idim
Ne olacak halim benim

Gül tikenini bildirmez
Yaratan kulunu öldürmez
Gizli sırrını bildirmez
Ölen kimdir gayri bilmem

Sırdan doğan seyran imiş
Bütün beden hayran imiş
Kalan canlar sultan imiş
Nakşi nakkaşını bilmem

Perdesi yok kimse görmez
Münkirin yüzleri gülmez
Musa Hızır sırrın bilmez
Hikmet nedir bunda bilmem

Göz yaşı rahmetin diler
Koyun kuzu niçin meler
Aşık sözü canlar deler
Aslı ceryan nârın bilmem

Gözsüz oldum köşelere
Şarap oldum şişelere
Muhtaç oldum neşelere
Ağlar gözüm gülmez bilmem

Can evine kandil astım
Aşk yoluna yeni bastım
Sevdadandır çünkü aslım
Nasıl ıraz oldum bilmem

Ferâsettir kerâmetler
Hatar içinde devletler
Kemâlde gizli şöhretler
Kurtulur mu canım bilmem

Damlalardan sel oluyor
Ateş gören kül oluyor
Bu gönüller yol oluyor
Kim giderse izin bilmem

Tayyerenin yolu hava
Derman olur kula dua
Cankuşuna yaptım yuva
Uçar gider canlar bilmem

Rızâ olup dile geldim
Ördek gibi göle geldim
Bir garibim çöle geldim
Batar mıyım kuma bilmem

371

Aşkın damlası bir yere
Düşer ise deniz olur
Gönül sevse bir güzeli
Cümle cihan güzel olur

Sevda toprakta bitemez
Havasız meyva yetemez
Ayaksız insan gidemez
Sûret sima güzel olur

Balık susuz yaşayamaz
Ayaksız yük taşıyamaz
Elsiz vücut kaşıyamaz
Parmak tırnak güzel olur

Ziynet saltanattan demi
Yükler çeker koca gemi
Müşkülden kurtarır seni
Aklı evvel güzel olur

Çam çıranın bir eşidir
Gönül vücudun başıdır
Kalp mihnetin bir taşıdır
Yarılırsa güzel olur

Bendini yıkan hep sular
Zarara gider hep bunlar
Tortuda kalan şol kumlar
Ummanında güzel olur

Hayal midir bu varlıklar
Ne güzeldir şu sağlıklar
Her lisandaki çağlıklar
Yere göğe güzel olur

Zemberek kurulur gider
Bulanık durulur gider
Güzele vurulup gider
Sarılması güzel olur

Bedensiz yâr sarılınmaz
Hak söze hiç darılınmaz
Koku candan ayrılınmaz
Miski anber güzel olur

Yâr ziynetin vermiş cana
Ateş gelir çünkü cana
Gizli söz söylemiş bana
Sözleri pek güzel olur

Kemâl sazın şol telleri
Meyvalı ağaç dalları
Dostun ince hep yolları
Dosta gitmek güzel olur

İnci yakışır güzele
Altınlar ile bezene
Her eşya ile düzene
Güzel bulmak güzel olur

Rızâ sözden ne anlasın
Gönüle aşkı damlasın
Ârif olanlar anlasın
Mana bilmek güzel olur

372

Hayreti hallere daldım
Sevdalı hallere geldim
Sen güzele bir kul oldum
Öldürdü sevdası beni

Bu varlığın perdelerin
Yırtıp kaldır zerrelerin
Bulup sevdalı günlerin
Tuttu sevdi sevdan beni

Yokluk ilinde yol gidem
Varlıkları hep terk edem
Sensiz günleri ben nidem
Buldu aşkın sevdi beni

Bir garibim gurbetini
Seyretmeye gelmiş idim
Dost görüp gülşene kattı
Koktu reyha yaktı beni

Dil ilinde dildar buldum
Sormak için bir kul oldum
Geçtim perde hicapların
Yaktı nâr nur etti beni

Gelmiş idim sevda iline
Bir güzelin görsem deyi
Hasreti canım yakıyor
Yakıp kül eyledi beni

Herkes rahat ben nolmuşum
Derdi aşkına dalmışam
Sevdiğimin bahçesinde
Bir gül etti o yâr beni

Bir Rızâ'nın illerinde
Öter dili güllerinde
Bu sevdanın yollarında
Bulup seyran gördü beni

373

Yâri seven gözler sizden
Süalim var cevap verin
Ne çeşit rengi siması
Görenler siz haber verin

Münezzeh renkten simadan
Kimse cevap veremezler
O can gözü açıkların
Gözü yârdan haber verin

Kokusunu alanların
Gönlü yârle dolanların
Sevgilimi görenlerin
Gönlü yârdan haber verin

Yanar ciğer büryan olur
İki gözüm giryan olur
Yâre canım kurban olur
Yok olanlar haber verin

Kalmadı mecali sabrım
Ne söylesem aklım yoktur
Divaneyim halk içinde
Aklı çoklar haber verin

Herkes mal ile ziynette
Nice canlar eziyette
Aşık canı ki mihnette
Dertsiz canlar haber verin

Rızâ sözü dillerinden
Süal ister kullarından
O güzelin yollarından
Giden yârden haber verin

374

Sabredemez oldu gönül
Sevgilinin sevdasından
Kararı yok bu gönülün
Akar gözün pınarından

Nere baksam yâr görünür
Dağa baksam Tur görünür
Açık sözüm sır görünür
Yâr gönülden eder nazar

Hayallere gizler idim
Her canlarda gözler idim
Her gönülde gizler idim
Yerde durmaz ulu çınar

Derşiremem bu aklımı
Mecnun kaldım ta ezelden
Feraset keramet öldü
Her bir lutuf ondan doğar

Hâli kâli bilmez idim
Yâri evden sormaz idim
Her cevheri dermez idim
Her mücevher candan gelir

Can gözü cana seyreder
Yâr gözü yâre seyreder
Ten gözü tenden seyreder
Kör gözler candan ne umar

Söyler güzelim her sözden
Yaşlar akar iki gözden
Rızâ canı yâr yüzünden
Akan yaşı yeri sular

375

Ah ne deyim sevdiğime
Sevdasıyla yandığıma
Her yerlerde andığıma
Yare can veresim gelir

Aman sevda ne gücümüŝ
Ayrılması ne müşkülümüŝ
Beni seven gelsin demiş
Yare can veresim gelir

Canım hüsnü sevdasında
Gönlüm mani deryasında
Bir güzel görmüşüm anda
Yare can veresim gelir

Anda sevdim bunda buldum
Ağlar iken heman güldüm
Misli yok alemde bildim
Yâre can veresim gelir

Asla gözler hiç bakamaz
Kimse tahtına çıkamaz
Hüsn içinde çok eder naz
Yare can veresim gelir

Hüsnüne eremez paha
Anı ağyar sevmez daha
Seveni dönderir mâha
Yare can veresim gelir

Aşık Rızâ çün aşkında
Çoktur sözleri vafında
Ahdi misakın babında
Yare can veresim gelir

376

Can yurduna bir yâr gelmiş
Görenler Allah der Allah der
Gece gündüz durmaz dilim
Duyanlar Allah der Allah der

Yana yana kül olduğum
Daim ana kul olduğum
Coşa coşa sel olduğum
Kevni mekânı Allah der

Sinek gibi sızılarım
O yârimi arzularım
Körpe körpe kuzularım
Her zaman dili Allah der

Bu sevdanın sinesine
Girip dostun hânesine
Her bir buğday tanesine
Giren bu canlar Allah der

Fırınlarda pişer hamur
Rahmet ile olan çamur
Yerler gökler taşlar temur
Bütün var olan Allah der

Zikri bilmez it, kurt, eşek
Sıcak olur ona döşek
İnsi cinni hemi melek
Cümle var olan Allah der

Zâkirler zikri çok sever
Vusletin çağına erer
Gönül mahbubunu diler
Bütün sevdalar Allah der

Sevenler elbet sevinir
Görenler elbet görünür
Dostu sevenler sevinir
Bakan hep gözler Allah der

Kalp evinin ince sazı
Âriflerin Hakk’a sözü
Kim görürse o nur yüzü
Bütün cemadat Allah der

Aşığın canında ahı
Hakkı zikredin siz dahi

Hakikatın bu silahı
Hep koruyanlar Allah der
Çimen gibi yeni canlar
Hakikata bağlı bunlar
Aşk sırrını kimler anlar
Hakiki sevenler Allah der

Bahir içinde olur dürler
Kalbi ruhu gizli sırlar
Hafi ahfadaki bunlar
Nefsi kül olan Allah der

Gülşen kadrin bülbül bilir
Gönül aşkta civan denir
Lutfu sırrını kim bilir
Her sırta eren Allah der

Sevda yüzün kimse görmez
Aşk meyvasın kimse dermez
Gafletle o yâr bilinmez
Bütün uyanan Allah der

Can gözleri yâri görmüş
O aklına haber vermiş
Gönül ise karşı varmış
Hizmetin gören Allah der

Çevremize gelir melek
İnsü cinni hemin semek
Badelerin cana vermek
Bütün mestane Allah der

Hayfi haşyet cana gele
Aşk kurşunu canlar dele
Koyun kuzu gibi mele
Bütün canı olan Allah der

Lüküs gibi parlar canlar
Nuri aşkından kim anlar
Sefayı aşkından kim anlar
Cümle coşarak Allah der

Ağyâr girmez sıraya
Mü'minler gelin sıraya

Aşk ı devlet hep buraya
Bütün mevc olan Allah der

Aç ık gizli edin zikir
Hakka daim edin şükür
Hamdi kereminde fikir
Bütün düşünce Allah der

Şerri bırak hakk ı tutun
Gönül rahmet ile sütun
Sevdalı yâr ile methin
Bütün sadâlar Allah der

Rızâ derdiyle çün ağlar
Aşk ıyla tüten şol bağlar
Yerden yüksek olan dağlar
Bütün ülviler Allah der

377

Halk ile devlet bulunmaz
Hakk'a dönüp gelmek gerek
Sevdadır dostun ilacı
Bunu böyle bilmek gerek

Sinemde ateşler yanar
Sevdiceğim beni anar
Can yurdundan pınar kaynar
Dilsiz balık içmek gerek

Sevdanın yüzünde nurlar
Gönülün içinde sırlar
Ceryan gibi canlar parlar
Zulmetler kald ırma k gerek

Sevdanın gözü yârine
Düşür akl ını derine
Gidersin yayla serine
Güz el hava almak gerek

Dil civandır yârin sever
Gönül vuslatına iver
Sevda yüz bin amel değer
Kıymetini bilmek gerek

Cehlin yolu belasına
Gitme şehvet sivasına
İlmin lezzet duasına
Semaya el açmak gerek

Derdimende kalma naçar
Ârifler gözünü açar
Münafıklar bizden kaçır
Girmek için bir ev gerek

Saldım canı gurbet ile
Düşür aşkın devletine
Şu mücevher servetine
Bir ticaret bulmak gerek

Levh-u kalem dil yazısı
Okuyamazlar bazısı
Hep kulların bir arzusu
Birlikte yâr bulmak gerek

Aldı dil devletin ele
Kalp evi dönmüş bir çöle
Aşka düşüp kimler gele
Varlığa bir yokluk gerek

Haydır devleti âlemim
Hû'da gizli bir samedim
Sevdayı aşkı demedim
Yâr ile yâr olmak gerek

Pervaneyim nar içinde
Gönlü aşkın nur içinde
Gir sevdanın dur içinde
Bağban gülün görmek gerek

Rızâ ili dili nider
Yağmur olsa seli nider
Bülbül gözü gülü nider
Dili dildar bulmak gerek

Can ile yâr ararım
 Kalır mı canda kararım
 Dost bahçesinde çınarım
 Rüzgarına aşık olmuş

De desem dallarda belli
 Beşte sıfır ile elli
 Her gönüllerde bir halli
 Güzel seven aşık olmuş

Can kuşunun illerine
 Gülşen gülün dallarına
 Her bir çiçek ellerine
 Kokan canlar aşık olmuş

Ayı günü gözsüz bilmez
 Sağır kulak dil söylemez
 Gönül kimse eğlemez
 O güzele aşık olmuş

Santim santim yer ölçerdim
 Arpa buğdaylar biçerdim
 Hararetten su içerdim
 Yanan ciğer aşık olmuş

Ateşin annesi hava
 Yağmur yerlere çok deva
 Vücut cana olmuş kova
 Can yârine aşık olmuş

Ateş yakar odunları
 Serbest kalmış kadınları
 Fare tuzağı canları
 Farelere aşık olmuş

Vücut cezbeden titirir
 Kesilen ağaç kütüler
 Aşk bilmeyen kötüler
 Mala mülke aşık olmuş

Sinek tatlılara aşık
Lokmaları çeken kaşık
Kıymetini bilmez fasık
Ağyârlara aşık olmuş

Devlet kuşu başa konar
Gizli dilden bir yâr anar
Gönül içindeki pınar
Duyan cennet aşık olmuş
Sermayenin aslı birden
Kârı olmayanlar yeden
Nerde kadı hanı deden
Kara yerler aşık olmuş

Deme şu ne bu ne böyle
Aklına geleni söyle
Dağ başlarındaki köyle
Şehirlere aşık olmuş

Hamur girer fırınına
Can gönülün gir sırrına
Uğrayan aşkın tirına
Akan kanlar aşık olmuş

Rızâ canı siperine
Aşk caminin pederine
Girme dünya kederine
Keder cana aşık olmuş

379

Dost nefhedüp üfler cana
Rü'yetini kana kana
Lutuflar bağışlar bana
Gören hayran olur gider

Cim cemalini görmeye
Can cananını bilmeye
Dil dildarına gelmeye
Gözler hayran olur gider

Aldı benim canım elden
Kâl-ü kili kaldır dilden

Katra gibi geçip selden
Çaylar bir yol olur gider

Gölün ayağı dikendir
Ölü libası kefendir
Bülbül gülleri sevendir
Güneş görse sever gider

Selvi gibi boy sürenler
Zühtü takvaya gülenler
Yarın o hizlana girenler
Pişman olup pişip gider

Nefsini beğenir yürür
Fakirleri edna bilir
Kendine münafık denir
Yarın rüsvay olup gider

Kalb nurlanır yüze vurur
Nursuz olan siyah durur
Herkes ettiğini bulur
Pişman olur ağlar gider

Dicle gibi döne döne
Fırat gibi güle güle
Basra'daki o körfeze
Hızlanarak dalar gider

Ateş yanar güle güle
Gönüller dönmüş bir sele
Altun gümüş giren ele
Bereketin döküp gider

Sevdanın gözü yârine
Suları akar derine
Hangi canda yâr görüne
O aslını bilip gider

Aşkın seyfi keser başlar
Yere düşer kafa döşler
Viran olur bütün köşkler
Bir imarcı arar gider

Kahrin cevri bir haliyle
Kullar söyler bir diliyle
Bülbül ağlar bir gülüyle
Kokusu canlara gider

Sevda gülmez ağlar gezer
Ciğerleri dağlar gezer
Sözümüzden herkes bezer
Her sağıra söyler gider

Rızâ ölse dili söyler
Sevgiliye haber eyler
Ateş yaktığın kül eyler
Var olan yok olur gider

380

Aşkın sazı cümbüşünün
Dili aşık cankuşunun
İçip şarap sarhoşunun
Mestane dil hayran olur

Zümrüt gibi yeşillendim
Duyup sevda neşelendim
Her haneye köşelendim
Ana giren mihman olur

Sözün sohbetini dinle
Gönül kalbe gir inile
Her kulaklarda çinile
Her kulağa küpe olur

Mey gibi üflenip gezme
Viranelerde çün tezme
İbadetlerden sen bezme
Zakir olan aşık olur

Dil dimağın terk edemez
Sevdasız yâre gidemez
Rahi Hakk'a çün yedemez
Ayakları topal olur

Göz özüne nazar eder
Sözler çün kulağa gider
Dostu bulan izzeti nider
Canda dostu gören olur

Altun kemer gibi bele
Sarılmasın iyi dile
Çaylar muhtaç olur sele
Varacağı umman olur

Dil söz ile tükenemez
Tikenler güle gülemez
Ayaksızlar hiç gelemes
Varacağı bir göl olur

Yolcu fener alsa ele
Karanlıkta yolu bile
Gönül dili sukut eyle
Hep sözlerin hikmet olur

Dağlar altında tüneller
Gelin bizlere gülenler
Cansız bedende ölenler
Dünyaya gelmemiş olur

Esirdi dil sözü bitti
Canı o yârine gitti
Can gözleri hep seyretti
Her canda cananı olur

Aşkın sazı düzenine
Kim alırsa o eline
Ustazın kıymet eline
Her bir teller bir dil olur

Günah suçtan bahsedemem
Sevdasız yâre gidemem
Aşk sürüsünü güdemem
Her bir başta zimam olur

Dil kulağa ince söyler
Geriden düşmanlar değner
Aşık sözün hep sır eyler
Her canda mahrem dil olur

Rızâ dili gizli gerek
Gizlice çarpan şol yürek
M'üminlere hemin gerek
Aşıkta remzi dil olur

381

Can gülüne bülbül konu
Kokarım der her seherde
Nice gönül küsmüş gibi
Boyun buranlar gül olur

Devlet gülde bülbülde mi
Bu can sevda ilinde mi
Kâmil kemâl yolunda mı
Ehli diller kemâl olur

Hâl arama hâl sendedir
Gâl arama gâl sendedir
Can arama can sendedir
Can uçunca cihan olur

Dil bahçesi hikmetine
Katlan bu yol zahmetine
Bu sevdanın dehşetine
Girenler o bîar olur

Gözden geçen söze gelir
Özden geçen bize gelir
Bütün yüzler yüze gelir
Her yüz içinde yâr olur

Açıp sırrın perdelerin
Güneş atar zerrelerin
Her varlıkta kürrelerin
Mahfeyleyen o yâr olur

Ne zor imiş aşkın dili
Civan iken büktü beli
Ulu dağların şol seli
Çaylarına sığmaz olur

Sözü durduran dildir
Her meyveyi veren daldır
Hakikata giden yoldur
Ustaz ile kolay olur

Bahar çevre yeşillenir
Hep çiçekler gör güllenir
Bütün böcekler söylenir
Anlayan Süleyman olur

Kuşlar dale dil çağırır
Sığır olanlar mağırır
Merkep olanlar anırır
Nefsine bir dava olur

Murlar yükünü çekerek
Rençber tohumun ekerek
Keklikler koşar sekerek
Düşmanları avcı olur

Kümes yurdu tavukların
Yüksek başta kavukların
Aklı yüce çeviklerin
İçlerinde korku olur

Tilki gibi sine sine
Avcıların kümesine
Bir gün düşman hanesine
Postu vermek ne zor olur

Bilmez hürriyet kadrini
Düşman koparmış sadrini
Gecede ayın bedrini
Gündüzünden uzak olur

Rızâ avcı gibi söyler
Avcı olmayan çün neyler
Her cinslere dönmüş beyler
Fetva veren Kur'an olur

Gelmişim gülzârımın iline
 Ne gelirse söylemektir dilime
 Hakk'ın ihsanı gelir gönlüme
 Her derde şifasın ya Resulallah

Bilip de ezelden görmüş idim âhını
 Yanan dil yandıkca ister penâhını
 Seninle affeder Rabbim günahımı
 Masiyet sildiren rahmin ya Resulallah

Düzenir gelir her renkler düzene
 Lutfedip aşkını Rabbim gönlüme bezene
 Seni görüp yanan yüzler yüzden gider yüzene
 Nurunla müstağrak olayım ya Resulallah

Her aşık metheder söyler senânı
 Dil yüceltir verir cana nevânı
 Hak kabul eder elbet senin duanı
 Ümidim sende sensin ya Resulallah

Ümmet oldum kulun kölen olayım
 Gelmişim bu ile seni canda bulayım
 Sırrın cana ersin ben sensiz nasıl durayım
 Gönlümde bir yârimsin ya Resulallah

Feryad eder ah çeker inler gezerim
 Geçip nefsin davaların her birinden bezerim
 Sevda dilin senin sevdasız can bîzarım
 Nurun gelir can dirilir feyzinle ya Resulallah

Ümmetlerin sıra sıra dizilmiş
 Bu aşkın yazdığı harfler görünmüş
 Seni sena etmek dile nasip verilmiş
 Can gülünün gülzarısın ya Resulallah

Feleklerde meleklerde methederler söylenir
 Din bilmeyen hacılarla eğlenir
 Can nasip alır da kuşlar gibi benlenir
 Her hüccacın tabilotdarısın ya Resulallah

İçim dışım coşar kaynar canım kanımdan
Hakk her zaman ayırmazın yanımdan
Nuri tevhit coşar gelir canımdan
Dil tahtının sultanısın ya Resulallah

Can nasip almaz mı bulsa senin vechini
Gözler yumulunca hasreti bidarın cemini
Gül ravzandan reyhayı miskin kenzini
Ölmüş beden yenilenir ya Resulallah

Güller gibi reyhan canımdan verir haberi
Öz canımın sensin elbet pederi
Aşık da niçin çekip gezer kederi
Şu gönlümün neşedarısın ya Resulallah

Her can sana dilek sunar canda fermanı
Her Musa'nın elindeki asa sensin dayanmaya dermanı
Şu uçsuz alemin uzun giden kervanı
Kâfilenin baş kumandanısın ya Resulallah

Nice canlar hasretinle yana yana iniler
Hiç duymayan sağır gibi kulakları çiniler
Senin neşenden yerler gökler iniler
Dünya ukba sultanısın ya Resulallah

Önden giden büyük kervanların başısın
Her ümmetin muhabbetin taşısın
Her kalbdeki ahenklerin başısın
Pervane can şemin ister ya Resulallah

Ruhun çeker cezbedip getirir gedalarını
Ravzandan işitirsin her birinin sedalarını
Bulduransın her cana hüdalarını
Her dilin tercümanısın ya Resulallah

İman eden cümle her cins islâmın
Uyanır kalbindeki imanı müslümanın
Zulmette kalmış o paslı gümanın
Şemsi tabanı ziyayı nurusun ya Resulallah
Bu miskin Rızâ'nın söyler dili coşarak
Her ırmaklar yol alıyor taşarak
Babu's-selam kapısından koşarak
Oğlun sana geliyor ya Resulallah

Gülşen ilinde bülbül öter
 Dil şehrinde hikmet biter
 Ağlatma gözlerim yeter
 Sevdalı yâr gelsen bize

Sinemde aşkın feryadı
 Gönül içinde aşkın tadı
 Gariplere var imdadı
 Muhabbeti gelir bize

Sevda gülü gülşeninin
 Bülbül sözü dilşeninin
 İzzet kemal nur şehrinin
 Güneş ziya verir bize

Aslım birdir bire geldim
 Söz terkedip dile geldim
 Sebavetten yola geldim
 Yol gösteren sensin bize

Setrederdin özürlerim
 Giderirdin muzırlarım
 Bayü geda vezirlerin
 Muhtaç olur gelir bize

Dil gözünden sözler ağlar
 Sevdan ciğerimi dağlar
 Ölü halin bilmez sağlar
 Yok olanlar gelir bize

Can durağı sevda dağı
 Yananların erir yağı
 Bülbül arar bahçe bağı
 Konmak için gelir bize

Aşkın yüzü yâri gözler
 Sular gibi tahir özler
 Bâki yâri bulak bizler
 Gayret eden gelir bize

Dil kemanı ince sözlü
Aşıklar hep sarı yüzlü
Ârif olan doğru sözlü
Hikmet arar gelir bize

Fazlı fazilete gider
Sevdasız kalanlar nider
Aşık canı Hakk'a gider
Hak arayan gelir bize

Sevdanın aslı sırdandır
Musanın kadri Tur'dandır
Her ihtiyaçlar burdandır
Nur Muhammed gelir bize

Sır dilinin gülü dalsız
Şifreler yazılmaz gâlsiz
Hikmet görülmez mahalsiz
Mana sözü gelir bize

Yanan ocak duhan ile
Yemek olur su haliyle
Aşık söyler kuş diliyle
Anlamayan gelir bize

Göz hayretle bakar yâre
Küllüyü arayan zerre
Beyhuş olmuş gezen kürre
Ayıkmaya gelir bize

Söz söyleyen dil ilinin
Gül sallayan gül dalının
Koparmaya yâr elinin
Sallantısı gelir bize

Dildarımın sözü bitmez
Sözüne manalar yetmez
Aşk gelir candan gitmez
Görek diyen gelir bize

Dört tarikatın pirinin
Zikreleyen dört dilinin
Muhammed'in dört gülünün
Görem diyen gelir bize

Can yüzü bir güzel görse
Aşka düşen cana gelse
Ârifin kadrini bilse
Anlamayan gelir bize

Sözün bağı bağbanının
Gülü olmaz söz dağının
Gönlün tutsak ağının
Tutulanlar gelir bize

Bu Rızâ'nın dil iline
Bülbül aşıktır gülüne
Uğrayan tufan seline
Kurtulanlar gelir bize

384

Bu garibin dili öter
Bülbül gül dalına yeter
Gülü görse bülbül öter
Bülbülü öttüren güldür

Keven gibi içim yanar
Ateşsiz sular mı kaynar
Aşık dilinden kim anlar
Ateşten ayrılan küldür

Güzellikte maharetin
Halka karşı hep şöhretin
Kullar korkutur dehşetin
Yalvaranlar sana kuldur

Aciz naciz sever seni
Güller gibi besler teni
Yak kül eyle nolur beni
Kurtulanlar sana kuldur

Kahrin cevrin sevda yüzü
Sevenlerin ağlar gözü
Düşünmeden söyler sözü
Her bir aza sana dildir

Mah yüzüne kurban olam
Sevmeyince nasıl duram
Mekanı yok nasıl bulam
Her tarafım sana yoldur

Kavîsin kuvvetin belli
Aşık manada dil halli
Muhip muhabbetten kârlı
Muhtaç olan sana kuldur

Sefine deryadan çıkmaz
Ummanlar dağlara bakmaz
Nur olanı narı yakmaz
Söylenenler sana dildir

Firdevsin bağı üzümü
Duyarsın cümle sözümü
Kara etme sen yüzümü
Ağlayanlar sana kuldur

Mihneti dünya ilinin
Karanlık nefsi yolunun
Meyvasız ağaç dalının
Yanar narı kalan küldür

Coşmak taşmak sele yarar
Söz anlatmak dile zarar
Her tacir ticaret arar
Facirlerin gözü kördür

Can dayanmaz kahrevine
Görenler dostu sevine
Can yaklaştı dost köyüne
Altı cihet bize yoldur

Rızâ'nın semti ilinin
Anlamaz sözü dilinin
Turap görmez sır gölünün
Ana giden canı yoldur

Aşk kerem et bekle bizi
 Yâr kerem et sakla bizi
 Göz kerem et yokla bizi
 Yâre doğru naz ederek

Uzun uzun hurma dalı
 Aşıkların durmaz dili
 Mekke Medine'nin seli
 Karışır toza giderek

Gül dibine yatar marlar
 Gülü koruyan şol harlar
 Tomurcukta kalan dallar
 Gonca açılır giderek

Uyku erdirmez menzile
 Viranede bak kenzine
 Aşıkların bak benzine
 Sararır dosta giderek

Yalvardım dosta dil ile
 Ummana gidem sel ile
 Sana layık bir kul eyle
 Kullar düzelir giderek

Alçalmasın gönül dalı
 Süfliyete verme eli
 Hep engine akar seli
 Bulanır çaylar giderek

Gözden söze haber gelir
 Kuzgun kurap laşe görür
 Bütün kelpeler meyil verir
 Vücutlar kokar giderek

Masiyet öldürür canı
 Murdar eder duran kanı
 Dünyayı bilersen fâni
 Meylin düşer çün giderek

Hânı manı terketmeli
Gönül cana berketmeli
Her zaman çok zikretmeli
Zakir aşk bulur giderek

Sevda sürme çekin göze
Ateş koyup yakın öze
Çeşme gibi yaşlar göze
Düşer yere yaş giderek

Buhar gibi can kazanda
Kalem eli dil yazanda
Sûreti nakşı gezende
Sıfat döner çün giderek

Rızâ derdi naz iline
Kalemin alsa eline
Ne gelirse bu diline
Söyleniyor çün giderek

386

Ağlar gülmez gözüm neden
Gülmez yüzüm sözüm neden
Çubuklarda üzüm neden
Gizli kundaklar içinde

Ferdi merdi bilmez idim
Derdı serdi görmez idim
Kara taşı bilmez idim
Mücevher anın içinde

Gecelerde gündüz saklı
Bakanların yetmez aklı
Çiçeklerden olur tatlı
Görünmez kovan içinde

Gel desem gidere doğru
Kasaları bilmez oğru
Aşıkların yanar bağı
Sevdası saklı içinde

Kömür temür dağlardadır
Bülbül bahçe bağlardadır
İman güman sağlardadır
Sorarlar kabir içinde

Kurbi murbi avam bilmez
Göz yaşını ayak silmez
Ârifin yanına gelmez
Dil kurbağanın içinde

Elde gösterme fileni
Kaf dağında gör güleni
Gör bu sevdadan öleni
Sukuti dil bağ içinde

Sözün özün yâr görünür
Sevdayı aşka bürünür
Cansız bu yola gidilir
Ay nuru güneş içinde

Rızâ sözü öze gelir
Kalpteki nur yüze gelir
Sevgili yâr bize gelir
Gizler yüzün can içinde

387

Göçmen gibi göçe göçe
Yerim yuvam yoktur benim
Ol dostumla gezer canım
Mekân zamanı niderim

Varlığını hep yel aldı
Sürdü kaldırdı ortadan
Böyle sürgün yergin gönül
Nâmı nişanı niderim

Üzüm gibi ezilerek
Torbalarda süzülerek
Çamur gibi yazılarak
Kıymet kemâli niderim

Atmış üçe erdi yaşıım
Beladan kurtulmaz başım
Dinsizlerle savaşıırım
Canı başımı niderim

Sevdalı dil söyler durmaz
Söz üzmeden anlanamaz
Katır olan kunlayamaz
Sonu kesik ben niderim

Öküz gibi kırışanlar
Koç olur vuruşanlar
Bu rüşvete alışanlar
Kara yüzlü olur niderim

Kırışık boyunlu Kaplumbağa
Kırışıkca kırışıyor
Dünyayı yedin doymadın
Aç kalan kurdu niderim

Rızâ dili lahimine
Girme dünya sehimine
Hakikatın fehimine
Er olmazsa can niderim

388

Sözüme bakma özümü seyret
Yüzüme bakma da kalbimi seyret
Havalar içinde ruhani seyret
Gözsüz olanlar o yâri görmez

Can kuşunu besle pek
Kafesini süsle pek
Kale gibi safi yürek
Gözsüz nişan şöhret bilmez

Dil tarlası tohumunun
Arı herge ekmek gerek
Dünya mihneti başımda
Beni gören canı görmez

Feryat edem güzelime
Baktım anın düzenine
Bahr içinde yüzenine
Kurbağalar gölü değmez

Çarşı karşı süret beden
Toprak olur gelip giden
Can çırpınıp uçar neden
Gafil olan anı görmez

Azdan uzdan kim ne bilir
Sözü bizden kim ne görür
Ayaksız can nasıl yürür
Kör olanlar anı görmez

Kuşlar uçar kanat ile
Ne gelirse söyler dile
Aşık Rızâ sen de söyle
Dilsiz olan bunu bilmez

389

Ben bir açım doyamadım
Susuz idim kanamadım
Çok aradım bulamadım
Benden evvel buldu beni

Aklım gitti yolda kaldım
Armut gibi dalda kaldım
Para olup elde kaldım
Elden ele koydu beni

Soğan oldum soyularak
Şerbet gibi koyularak
Aşk buldum soyunarak
Soyunmadan soydu beni

Güz gibi yaprak dökerek
Keklikler gibi sekerek
Bahçeye meyva dikerek
Benden evvel dikti beni

Ululaştığı sitil sararak
Havayı suyu bularak
Ateşte canım yanarak
Ben yanmadan yaktı beni

Koyun gibi kuzuladığı
Körpe yavru arzuladığı
Kurbanlığa hazırlandığı
Ben görmeden kesti beni

Gözüm yaşı nerden gelir
Bu sevdalar beni bulur
Bana aşık neden denir
Benden evvel bilir beni

Aşk iline yol düşerek
Kaynayıp aşkta pişerek
Gönül canla sevişerek
Aşk dağına dikti beni

Bu Yahya Rızâ'nın işi
Aşk dağının dumanlı başı
Çün ihtiyar oldu yaşı
Sübyan iken pir etti beni

390

Bal lezzetini dil bilir
Hakiki ârif yol bilir
Umman yolunu sel bilir
Döne döne gelir gider

Bahçelerin gülü soldu
Gün gözleri mahrum oldu
Tomurcuklar öksüz kaldı
Mahsun gelip mahsun gider

Kalp tasını kırmayınca
Sevdasını bulmayınca
Dost görünmez ölmeyince
Ölüp giden ölüp gelir

Ateş gizli can duhanı
Arar gezer gör zamanı
Altın gibi parlat canı
Nurdan gelen nura gider

Öksüz kalan baba arar
Anaları başın tarar
Sahipsizi ya kim arar
Yetim gelen yetim gider

Dünü günü ağlayarak
Sular gibi çağlayarak
Gönül dosta bağlayarak
Bula gelen bula gider

El dil hemen iki hâldir
Bahce bağlar iki daldır
Ufak damla yerde seldir
Katra gelen umman gider

Bu Rızâ'nın dil sözüne
Ateş düştü çün özüne
Kimler bakar yâr yüzüne
Göre gelen göre gider

391

Hayranım hayali nakşına
Hû desem seyranım gelir
Hergün o yâre can versem
Her gece bayramım gelir

Kurban ola canım yâre
Yanayım derdiyle zare
Dil sukut can beyhut yâre
Her zaman nâlânım gelir

İksiri ahmerdir yanan
Sönmez bu aşka boyanan
Yanık ciğerle uyanan
Gözü yaşı akıp gelir

Sevdaların ulususun
Ver canıma ki bulunsun
Gökteki güneş dunulsun
Nurun âlâ nurdan gelir

Yıktım beden bağlarını
Ölmüş bilmez sağlarını
Ciğer sormaz yağlarını
Kan büryanı nardan gelir

İçimde şiddeti narın
Vallahi kimseler görmez
Eğer gören olsa idi
Her gözsüz seyrandan gelir

Lenterani görmez elbet
Gören anı mahfolanlar
Ölmezden evvel öldüler
Yanıp aşkta yoklar gelir

Her dil methinden acizdir
Bu bir sevda kereminden
Her can gelip oynayamaz
Ceddim Muhammedden gelir

Rızâ dili ili nitsin
Yok olanlar malı nitsin
Gözsüz olan yâri nitsin
Ülû'l ebsar yârden gelir

392

Can gönüle eş olunca
Gönül yâre düş olunca
Bütün elin boş olunca
Gönül eyvah deyip gider

Akıl başa eş olursa
Sevda cana baş olursa
Ömür uzar hoş olursa
Hayret cana düşer gider

Uzun yollar kısalarak
Gezer insan kasalarak
Ruh bedende kısalarak
Beden turabına gider

Medine'nin yolu çarşı
Dururlar hep karşı karşı
Eğmiş düşünür kimi fersi
Gönlü o iline gider

Dil deprenir atar yayın
Çoban olan güder koyun
Herkes bilir kendi huyun
İyi kötüye mi gider

Göz siperde atar kurşun
Kumaşları ölçer arşın
Tüyü olanlar sarışın
Fesat dil ihlasa mı gider

Garip gurbete düş olur
İyi kötüye eş olur
Çok meşakkatli baş olur
Akıl razı olur gider

Sevda dili gonca açar
Bülbül gelir konar naçar
Hep fakirler elin açar
Avcu dolan geçer gider

Kuş kafeste feryat eder
Dertsiz olan bizi nider
Gamnâk gönüller zâr eder
Akıl başa gelir gider

Garip geldim garip gidem
Yârsiz dünyayı ben nidem
Gülsüz tikenı ben nidem
Gonca dalda açıp gider

Gönül cana eş olarak
İzzet kemâl düş olarak

Bütün gözler yaş dolarak
Göz yârine ağlar gider

Baharı yitirdi güzler
Yokuş arıyor düzler
Hayran beyhuş bütün gözler
Gönül o yârine gider

Arzu can murada erer
Salık canı aşkı diler
Akılsızlar bütün güler
Fehim doğru yâre gider

Rızâ sözü dili nide
Kalemin almış ele
Mekke Medine yoluna
Sözü her kulağa gider

393

Merdanı bulmadan meydanı nidem
O yâri görmeden seyranı nidem
Doğmadan dünyaya ölmeyi nidem
Aslım birden geldi bire giderim

Almadım dünyanın nakti pulunu
Giymedim dünyanın atlas çulunu
Kim bilir aşığın gizli sırrını
Dilden doğdum bir dildare giderim

Bakmadım dünyanın kahrı yüzüne
Aldanma sen radyo film sözüne
Bütün münkirlerin gitme izine
Doğru haktan geldim Hakk'a giderim

Zaman dinsiz donsuz kime ne deyim
Uğradım tufana sele ne deyim
Cümle hata bende kime ne deyim
Kahirden kaçınıp sapra giderim

Atlar kalmadı ki yârış yapalar
Sağdan gelip sola doğru kopalar
İnsan medenileşti kalktı sopalar
Aftan geldim doğru affa giderim

Tarık turuk nedir yollar belirmez
Asıl facir kimdir yolu görünmez
Şimdiki insana peri denilmez
Doğru geldim doğru Hakk'a giderim

Süleyman tahtını verseler almam
Dünya batağına korkarım dalmam
Ruhani perdeden gözüm ayırmam
Gözden geldim geri göze giderim

İğnedir hastanın derdi ilacı
Gurbeti terkeden olur sılacı
Ol habibin gizli görmen miracı
Sırdan geldim elbet sırda giderim

Bahar nöbetini güzler kaçırmış
Menekşe reyhanlar duyup acınmış
Dilliler dilsizlere bakıp acınmış
Dilden geldim daim dile giderim

Bu Rızâ da sözden özden geçeli
Şarabı sevdanın suyun içeli
Nice güzeller var yüzü peçeli
Hiç gözler görmedik yâre giderim

394

İlden ile yeller gider
Derelerden seller gider
Yanan ciğer beni nider
O sevgili yâre doğru

Ben yanarım inleyerek
Sevgilime değneyerek
Aşk canımda inleyerek
Gideyim o yâre doğru

Aklım alan şu güzelin
Sevdasıdır yakan gönlüm
Gönülsüz halsiz gidemem
Gideyim o yâre doğru

Canı başım ben niderim
Gideyim varlık ilinden
Her bir can olmuş bir yârim
Gideyim o yâre doğru

Her bir aşık sana yanmış
Görünmez narı gözlere
Ben bu aşkın yolcusuyum
Gideyim o yâre doğru

Geçeyim derdi illerden
Göreyim o yâr ilini
Her dil haramdır cana
Gideyim o yâre doğru

Devlettir sevda illeri
Bülbülün hayran gülleri
Nideyim gayri illeri
Gideyim o yâre doğru

Yana geldim yana gidem
Yârsiz sevdaları nidem
Ben o yârin bir kuluyum
Gideyim o yâre doğru

Bilmem halim nolur benim
Sevda iline gider yolum
Ki nefsim eттіm zulum
Gideyim o yâre doğru

Arzum yârdır yâr isterim
Sevde bağı gösterin
Yârden geldim yâr isterim
Giderim o yâre doğru

Ben giderim bu illerden
Ayrılır canım dillerden
Ayrılır bülbül güllerden
Giderim o yâre doğru

Ah çekip can evi inler
Derdile zarım çün neyler
Bu gönlümü kimler eyler
Gideyim o yâre doğru

Divaneyim akli nidem
Kamu her varı terkedem
Bu canımı dosta verem
Gideyim o yâre doğru

İçimde sevda gülleri
Dayanır mı aşk dilleri
Görünmez yârin yolları
Gideyim o yâre doğru
Yollarımdan sapmayayım
Başka yâre tapmayayım
Urgan gibi kopmayayım
Gideyim o yâre doğru

Bensiz sensiz illerine
Murigi gül dillerine
Babu Rızâ yollarına
Gideyim o yâre doğru

Kim bilecek aşk dilinden
Kim görececek yâr yolundan
Gönüle sevda dilinden
Gideyim o yâre doğru

Rızâ gülsüz dilsiz idi
Zaif bir hâl yolsuz idi
Her varlığı cansız idi
Cansız giderim yâre doğru

395

Aşk bizim ol bize bizden
Gidemiyom yola düzden
Yaşlar döker iki gözden
Söz bilen sohbeti neyler

Şarap şişede saklanmaz
Herkesin kalbi yoklanmaz
Dağ başlarında beklenmez
Duman gümânını neyler

Ateş yanar verir ziya
Yanaz keçi çıkar kıya

Tutup anı kurtlar doya
Çoban kurtarmayı neyler

Gül bahçesi gülsüz dalsız
Aşık durur mu hiç hâlsiz
Her söz olur mu mahâlsiz
Cezbesiz can bedeni neyler

Can gülüne bülbül âşık
Görür seyreder onu mâşuk
Can kanadı yakar ışık
Nur olan zulmeti neyler

Telbiyeden terbiyeye
Uçar canlar ser diyâre
Güzel gelmedik diyâre
Gülsüz bülbül dalı neyler

Aşk budağı sevda dağı
Ölüp giden bilmez sağı
Ateş kabul etmez yağı
Ceryansız haneyi neyler

Otobüsler vızılıyor
Bu yüreğim sızılıyor
Gönlüm yâri arzuluyor
Canlar durmasını neyler

Canlar kurbana erince
Gözler yârini görünce
Aşk gelip cana konunca
Süfliye konmayı neyler

Sen söyle de ben yazayım
Baş ile candan bezeyim
Bütün cihanı gezeyim
Sensiz cihanı can neyler

Yere bakarsam yerdesin
Göge bakarsam göktesin
Harfler okurken noktasın
Zerren ummanları neyler

Sensin dile harf okutan
Bülbülü güle şakıtan
Küllü varlığı balkıtan
Şimşekler bağranı neyler

Bir bedene can sen olsan
Cihana padişah olsan
Her varı okutan olsan
İlim sukût dili neyler

Kahrin ererse bir ile
Harap olur düşer dile
Merhamet ettiğin kula
Nefis şeytan ona neyler

Rızâ dilin siperine
Vermiş gönül bir yârine
Sevgilinin diyârine
Konan bülbül gülü neyler

396

Dil tecelli temcidine
Beden girer sim cinine
Can beden fincanına
Şarap gibi sekran eyle

Doldur sâki yeni şarap
Şu gönlümü eyle turap
Gül kadrini bilmez kurap
Bülbül olan gönül eyler

Sinde süale dil gider
Şından şevkasını söyler
Sat salatı terk mi eyler
Dat dalalete düşen neyler

Tı tatmindir gönül için
Zı zulmette kalan kişi
Ayın amele döner başı
Gayın gufrandır can eyler

Fe fehmile fenâ endir
Kaf kudretle kemâlendir
Kef küllüde selamendir
Lâm lâl olan dili neyler

Mim mühkemdir gönül yâre
Nun nihandır iki cihane
Vav vahhabi güzel yâre
Ha hidâyet sizi neyler

Ye den heye yol ererse
Ya elifini dilerse
Rızâ ağlayıp gülerse
Akıl divaneyi neyler

397

Sevda iline yol olur
Can dostuna bir gül olur
Bulanık giden sel olur
Kararını umman eyler

Sahipsizdir uzun çöller
Nice bereketli eller
Her görenler elin sallar
Kuşlar kurbanı neyler

Feleklerde meleklerde
Bütün sevda dileklerde
Batak gibi meleklerde
Çöken can sefayı neyler

İz izleri takip eyler
Ârif olan doğru söyler
Çöl içinde garip köyler
Şehirlere meyil eyler

Devlet arar bulur bizi
Hikmet arar bulur bizi
Düşünmeden söyler sözü
Yahşi dil tercümanı neyler

Bahar açar sümbüllerin
Boynu buruk hep güllerin
Aşk ile yanan dillerin
Can gülzarını neyler

Ovaları tutar sürü
Ârif olan demez sırrı
Her kim ararsa bir piri
Vahdetsiz can yâri neyler

Aşk merdivenine yürü
Gözlü aramaz körü
Dilsiz olan sormaz soru
Şâir olsa kimler dinler

Hüsnü maharetin hâli
Aşıkların söyler dili
Nereye baksam yârin malı
Süfli ülviye meyil eyler

Lezzeti sohbetin tadı
Kaypak müslümanın adı
Davakârlar yolda kaldı
Zikri küller yâri değner

Cezbe canın zelzelesi
Tevhit canın galgalesi
Mârifetler can kulesi
Yokluk mahfiyetin söyler

Hararatten dil yârılır
Ârif tembele darılır
Edna gönüller serilir
Gören göz kanmağı neyler

Talip oldum bir güzele
Gönül sevdaya düzele
Aşık olanlar özene
Her bir diller methin söyler

Göz fetvayı cana verir
Ârif olan sözü görür
Ayaksızlar nasıl yürür
Dili ayak olur söyler

Dil sözüne pes diyerek
Rızâ yoluna giderek
Çoban davarın güderek
Nefes bir dil olup söyler

398

Aşkın feryadına bülbül
Pervaz açar dayanır mı
Gönül gülzara baktıkca
Gönül sefaya dalar mı

Gülün aslı yâr ilinden
Bülbül dili yâr dilinden
Keder gider mi gönülden
Geçer mi bu birden bire

Aşktır yârden haber alan
Gönüldür ki yâri bulan
Anasız bir öksüz olan
Başkasını ana tanır mı

Güller açar seher erken
Gönülleri eder görkem
Hasret ile yârim benden
İster süal dil bilir mi

Coşa coşa gönül ili
Tükenir mi dağın seli
Dosta karşı açan eli
Yumulmuş eller bilir mi

Hergün giden geri gelmez
Yârini sevenler ölmez
Sevda başta durur dönmez
Aşksız gönüller bilir mi

Hüsn ile zanından belirmez
Dert çeken diller görünmez
Sevgi bilmeyen öğünmez
Lâl olmuş dil söz bilir mi

Güz gelir yaprak dökülür
Kuruyan ağaç sökülür
Tarlaya tohum ekilir
Rençber olmayan bilir mi

İzzet gerek naz edesi
Aşık o ki söz edesi
Gizli yâre göz edesi
Gözsüz kalanlar bilir mi

Çarşı pazarında gezsem
Her varlardan hile sezsem
Kemter nefsin boynun kessem
Ölmüş bedenler bilir mi

Güller açar güle güle
Bağlanmış sıtk ile dale
Ne gelirse hayran dile
Dilsiz dudaksız bilir mi

Çamlar gibi boy atanlar
Gafil döşekte yatanlar
Kıymetli mücevher satanlar
Malın kadrini bilir mi

Bağran gibi gözler damlar
Geriden bakan ne anlar
Hasret ile duran canlar
Gâfil gözler bilir mi

Ulviyyetin hayran yolu
Hemişe devletle dolu
Kim kaldırsa iki eli
Muratsızlar hep bilir mi

Gaybı rical illerine
Bülbül olsam güllerine
Şu kıymetli yollarına
Düşen mahrum suç bilir mi

Bu Rızâ'nın dil yolunda
Bülbül eksilir mi dalında
Bir iş gelirmi elinde
Dilsiz dudak söz bilir mi

Gülme âleme gülme
Kendi özüne bak
Fırağın narı gönülde
Tutuşan evrağa bak

Hayretle dembeste kaldım
Her zaman anı görüp
Her eşyada gördüğün
Seyri mahremi irfana bak

Mansur gibi ene'l hakta
Sırrı söyledin gün müdâm
Hakiki aşkın nûrû ile
Görünen eşyaya bir bak

Gördüğün her demi
Vuslatın derdiyle müdam
Karışıp şu al kana
Çıkan hasreti dumana bak

Mihriyab oldu cihanın
Gülleri serteser
Her eşyanın mahremi
Gözden âzâde gülzara bak

Münkirin inadı gaflettir
Uyan gafletten müdâm
Her gönülün çektiği
Can içinde zâri giryana bak

Cihan bir seyri alemdir
Ârifin gözlerine
Her kâmil olanın
Yüzündeki nûrû ihsana bak

Bu Rızâ'nın gönlü daima
Yâr ister hayreti hâl ile
Maşuğun kerem kânidir
Kendi canındaki fermana bak

Elâ mıdır o gözlerin kara mı bilmem neden
 Sevgi benim mi ya senden mi gelir bilmem
 Ateş candan mı gelir ya ceryandan mı bilmem
 Sürmeli gözlerin hayran kor beni bilmem

Sevdalarım suç mu gelir başa neşe mi dost birden
 Yanan kül olur varlığı geçer durmaz gider elden
 Maşuk devletini gülşeni devletini güllerden
 Mecnun mu eder aşk başımı ya sarhoş mu bilmem

Sallanır eşcarlar parlar meyvaları dallardan
 Dil sukut etse de can ses çıkarır gönül dillerinden
 Fırsat elden gider dönüp gelmez ele birden
 Her sırdan içeri sırlar görünür yâri bilmem

Çâre ne çâre sevmişim sevgilimi ben candan
 Fırsatı ganimet bilir âhir demlerden demden
 Çalın kapılarını uyar canı kalbi birden birden
 Uyandır ki yâr görür de sanır seni gafletin görür birdem

Mahrem tut sırların açma küşadı ağyârlara sen heman
 Doğrult kalbini Rızaullaha varma semti ağyârlara
 Mebdei menbain tevhitte dayan sen her günlere
 Fırsatı fevt etme ahi hizmete müdam olan zende kalır mı bilmem

Bu Rızâ da dost ile dost olsa da hayâli nedir acep
 Bağa bağbant hizmeti kadimde emekdir murat veren acep
 Bedbaht huyları yâr sevmez hüsnü hülki bilmez elbet
 Maşukun vechi ceryandır cezb ile çeker getirir canımı bilmem

Aşk aldı canı özümü
 Her yüze bakar ağlarım
 Dertlidir aşğın başı
 Ciğerim yakar ağlarım

Hayran oldum hayran gözüm
 Hasterinden gülmez yüzüm
 Canlar yakar benim sözüm
 Her yere bakar ağlarım

Sürmelemiş gözlerini
Göstermiyor yüzlerini
Kimse duymaz sözlerini
Kapısın dinler ağlarım

Ciğerim aşkıyla yanar
Sevdasından gönlüm kaynar
Her zaman yvrim beni anar
Sözlerin duyar ağlarım

Yârdır benim belim büken
Güllerin ayağı tiken
Aşkdır yâre boyun büken
Gözlerim siler ağlarım

Sümbüllerin boynu buruk
Güneşin yüzleri donuk
Yâr gönlüme etmiş konuk
Yüzüne bakar ağlarım

Bahçe bağlar görmez seni
Ova dağlar bilmez seni
Temür kömür sevmez seni
Her varda görür ağlarım

Bu Rızâ'nın can özüne
Karşı gelir can gözüne
Doyulmaz yârin yüzüne
Her zaman bakar ağlarım

402

Aşkın bahrinde bir damla
Cihanda umman olmanın
Yak ciğerim eyle büryan
Bu can kurban olur gelir

Dil pınarındaki taş
Taçlar konmaz her başa
Devlet kuşu konar başa
Yâr başa taç olur gelir

Hergün anın pınarına
Tuttum testim dolarına
Gitsem sevda yollarına
Yârim her an döner gelir

Ahım ahenklerden belli
Gönül devlet ile dilli
Her dallar çiçekten belli
Bütün reyhan kokar gelir

Aşkdır canın cezbesi
Dokanır yakar nefesi
Bülbülün boştur kafesi
Dost ilinden uçar gelir

Derman ararım derdime
Derdim derman olur dile
Katra gibi düşüp çöle
Çaylar umman olur gider

Dünya yükü eder sıklet
Felek bize vermez mühlet
Gece gündüz çekip mihnet
Göz yaşların döker gelir

Derde derman verenin
Sürer yaraya yâr elin
Niçin ağlar garib gözüm
Yaş gözümünden akar gelir

Sinemde ateşi küllü
Yakar her varı nârı belli
Her bir canlar olur dilli
Balık umman arar gelir

İzzi nâza naz ederek
Canı yâre mal ederek
Koy varlığı at giderek
Bir yâr cana döner gelir

Divanenin meyli kime
Aklı yok ki vere yâre
Her bir dertli arar çare

Tabip yârî görüp gelir
Fırsattır bu günler bize
Yandıran yâr nârı göze
Her bir aşık gelmiş söze
Dost dilinden bilip gelir

Devlettir dil ile câmi
Aşk kaynatır duran kanı
Her mücevheratın bir kânı
Arar sarraf bulur gelir

İçimde nârı feryadım
Göstermez izzete varın
Dertli gönül çeker zârın
Keder başa döner gelir

Fetva verir dil tabibe
Herkes muhtaçtır sebebe
Ciğer oldu nâr kebabe
Reyhâsı burnuma gelir

Gel beri can ilin ilin
Düştü sevdaya bu dilim
Dalda bitmeyen bir gülüm
Can varları görür gelir

Aşktır can ile sefadan
Neler gelir bak sevdadan
Her günlerin bir vefadan
Sebeb maksut sorar gelir

Sûret beden kaval gibi
Beden boştur çuval gibi
Soranlara sual gibi
Dil dildarı sorup gelir

İç âlemin nur şehrine
Dalda gönül gör bahrine
Sevgilinin diyârine
Can bülbülü varır gelir

Aşık isen can diline
Bülbül gelir bak gülüne
Ördek gibi yâr gölüne

Aslı ummanı bulur gelir
Bu aşkın sazı düzenine
Aşk ile vur gel teline
Kim giderse dost iline
Varlık gider yokluk gelir

Divanenin aklı nedir
Derdi aşka bahri nedir
Şu gönüle kahri nedir
Her varlığı alır gelir

Aşk ile bir sevda düzdüm
Devleti yâr ile gezdim
Kendi öz canımdan bezdim
Ona kurban olur gelir

Bu Rızâ'nın dili yâre
Hamdedeli gönlü bire
Yağmur gibi düşüp yere
Gönlü umman bulup gelir

403

Aşkın bahçesinde biten gül ağlar
Sevdayı irfana candan bel bağlar
Ummanın içinden görünen dağlar
Uzaktan uzağa hayalde kalır

Mevsim getirir her bir varları
Ölüler bilir mi kalan sağları
Üzümsüz meyvasız olmaz bağları
Meyvasız ağaçlar mahrumda kalır

Hâl bilmez sallanır kuru şol başlar
Yağmura muhtaçtır topraklar taşlar
Ordu gibi olmuş uçan şol kuşlar
Sürüden ayrılan yabanda kalır

Murat alabilir mi hasret kalanlar
Mahrum kalır mı aşka dalanlar
Haşyetten kendini nâre salanlar
Keder merağından süzülür gelir

Mektebi irfana canın verenler
Her sevdada yârini canında görenler
Kerimi keremde sevdasın derenler
Mahbup bahçesinde ebedi kalır

Soyunup varlığın üryan eyle sen
Canını Allah’a kurban eyle sen
Mahbubun nimetin yiyip toyla sen
Terkeden canını cananda kalır

Varlık perdelerin yırtıp hâk eyle
Şu varlık yakarı yırtıp çak eyle
Her sözün âlemden gizli sır eyle
Dil yıkılır söz dildarda kalır

Şan şöhrete düşme doğru yola bak
Her daim o dosttan alırsan sabak
Çalış mektebi irfanda oku bir tabak
Gözün hurufatın içinde kalır

Mahrem et sırrını kimseye deme
Ahmaklıktan kurtul olma sen seme
Hakiki anadan alırsan meme
Lezzeti canın dimağda kalır

Söz bestelerini dikkatli söyle
Özünü Hakk’a ram et sıtk ile öyle
Kalpteki futuratı söndür ki öyle
Hikmeti sevdanın sözleri kalır

Sel gibi coştur koştur canını
Her zaman secdeye koyup alnını
Haramdan sakla mide karnını
Sevdanın ateşi canında kalır

Rızâ da sevdaya gönül vereli
Mektebi irfanın gülün dereli
Varlıklar yok oldu dostu görelî
Can aslına gider bedenî kalır

404

Yine bir feryada geldim
Bülbülü nâlân neylesin
Gönüle bir tufan girdi
Kaygu zamanı neylesin

Kuşlar gibi döner idim
Her tarafta döner idim
Işık gibi söner idim
Benzin ateşler neylesin

Sevgili bir gül baharına
Geldim gönül naharına
Muhtaç oldum pınarına
Kapsız olan su neylesin

İzzet gerek ikram ile
Düşünmeli fikran ile
Her gün ana şükran ile
Dost bilmeyen dil neylesin

Yerin aslı suya âşık
Devlet ister mi bir kaşık
Gökyüzünde olsa ışık
Zulmet gönüller neylesin

Kördür bakar mı gözsüzler
Devlet bilir mi özsüzler
Aşk bilmeyen şu dilsizler
Methi senayı neylesin

Rızâ dilsiz hâlsiz yürür
Maşuğunu âyan görür
Hergün ona canın verir
Mahbupsuz göz can neylesin

405

Dil mi hikmete dalan ya acep gönül müdür
Bu dermanı her yaraya süren ya merhem midir

Bu dil yâden geldi bize gönüller çaresidir
Ahenkli arzuların fırkat bağı bülbülüdür

Yanmaktan korkar mı hiç pervaneler anı zevk sanır
Ne dil uzatmalı o yâre ona âşık olanlara

Yandıkça artar durmaz gönüller pervanesidir
Bâkiliği istemem isterim ol bâki yâri

Aşığın gözleri hayran aşığın dil sözü nâlâsıdır
Ne gam ola dünya ukba için hem

Defteri âmale baksam zerre mağrur olamam
Rızâ derki o yâr var iken ne gam ola ne gussa

406

Cihan gül olsa gül bizi neyler
Her yokluğu vara dönderen söyler
Her arzdan mâdeni ol ihsan eyler
Yoktan var edecek bir âlim mi var

Sülüs aldım yola gideyim deyi
Her sürüye çobanım güdeyim deyi
Aklımı terkettim nideyim deyi
Bana başka akıl verenim mi var

Güldürmez kederin özü cihanda
Hakikatın gözü olur mu şanda
Aklın kemâli durur mu kanda
Fikrin kemâli gaflette mi var

Sarf ettim ömrümü hebaya gitti
Gafletle nefesim hevaya gitti
Her ne söyledimse hebâya gitti
Her sözümden mana duyanım mı var

Âlim kâmil gelir görürler bizi
Sohbet eder yoklarlar bizi
Hakikatın içinde sorarlar bizi
Bezmi visâlınden görenim mi var

Haşyetin nakşına olmuşum hâdim
Sevdanın yolunda kul oldum kadim
Vuslat sarayına atmışım adım
Cansız mahallinde seyrânım mı var

Rızâ da özden söze gelesi
Sevdasız kalır mı âşık görelî
Mâşuk bahçesinde güller dereli
Güneş görmez dalda hiç güller mi var

407

Dil hapistir kalır şöyle
Hub civane haber eyle
Aşk gelirse cana şöyle
Uyanır canları elbet

Sen bir ender gibi zirve
Çeker gider halim böyle
Yandıkça canlarım şöyle
Yakar varım hârım elbet

Bilmediğim iller bize
Eser değer yeller bize
Dalga mı yapar göller bize
Mevci umman gelir elbet

Aşk kadehi elde şişe
Yanan can durur mu söyle
Fırsat nârı yakar şöyle
Yakar kül eder varım elbet

Gelmişim bu illere
Düşmüşüm bir yollara
Muhtaç olduğum yollarda
Görünür mü yârim elbet

Yanan ah çeker zarından
Kim geçer sevgili yârinden
Her can düğünü seyrinden
Dost gören seyrederek elbet

Yak canında nârı duhan
Çekticeğim zahmet heman
Sevgili yâr verse selam
Canda yâre verir elbet

Aşkındır câmi dil küşat
Zevk al gel gönlün boşalt
Dostu gören olmaz mı şat
Devlet günü doğar elbet

Ne de güzeller güzeli
Bulunur mu ta ezeli
Sevmiş canım o güzeli
Durur mu can ansız elbet

Geçer günler gün sayarak
Gözlerim yârini arayarak
Hasret günlerin sayarak
Tükenir mi günler elbet

Sevdadır gülşenin rengi
Baktıkca yandırın dilleri
Hasretinden hep günleri
Unutturur o yâr elbet

Çimen gibi can serviste
Devlet bulur mu can kafeste
Hikmet nedir acep seste
Duyanı mest eder elbet

Aşkındır gönüle efsun
İnleyip üfleyen mecnun
Kim bilir sevgilim hergün
Gelir cana bakar elbet

Aşk ile kur sağlam temel
Bilir misin nedir emel
Hasretinden can da bu dem
Hayreti can ağlar elbet

Bu Rızâ derdiyle razda
Geçilir mi servi razda
Bahçede dalda kirazda
Eğlenir mi gönlüm elbet

Aşkın bir dilberi arar
Geze geze yorulur mu
Can zirveden ayrılınca
Bilmem akıl zay olur mu

Gül gibi can pembe renkten
Hazzediyor dâim zevkten
Aşkın arar geçer benden
Baksa canlar durulur mu

Eşsiz gönül sessiz gönül
Geçer gider ıssız gönül
Aklım başımdan gideli
Sarhoş gönlüm durulur mu

Aşkın sinemi sızlatır
Sevdan canıma anlatır
Sevginden sızlar sadır
Sevdasız can dil bulur mu

Sevdan kadim ta ezelden
Gönüle aşkı bezeten
Doğru o ki yol gözeten
Süfli ülviyi bulur mu

Dil dimağın bir eşiti
Söylemekle sır peşiti
Anlarsın her bir güşeti
Lâl dudaklar dil olur mu

Aşk cebriyet salar cana
Hizmet etme hânı mana
Sonra kahir gelir sana
Dosta itiraz olur mu

Dil meyine sıkı üfle
Kalbi keman çalar defle
Dost sevilmez kuru lafla
Kalp ıstırabı durur mu

Yedi kat yer yedi kat gök
Yedi latayifte vardır örk
Yedi nefsi emmare levvame
Yedi aza sekiz olur mu

Benzin ocağı çakmakta
Kıvılcımın canı ocakta
Misafirin gözü bucakta
Hânedan iğraz olur mu

Rızâ gözü âşık yâre
Fırsatına arar çâre
Her gelen âşıklar böyle
Sevdadan iğraz olur mu

409

Gül ağlar mı bülbül ağlar
Ateş olup canım dağlar
Bu günlümü ya kim eğler
Sen olmasan güzel yârim

Coşa coşa seller akar
Her görenler ona bakar
Sel coşunca bendin yıkar
Giderim ummana doğru

Hâlsiz diller dâlsiz diller
Tiken açar mı açan güller
Akar canım bakar iller
Alır gönlüm ile doğru

Fırsat bilmez kemankeşler
Bilir mi hâlim ateşler
Benzin gibi can ateşler
Uçar havalara doğru

Soyun libastan üryan ol
Dönesin sevdaya yol
Hayrânı hayâlde durma
Bâki ile gidersin doğru

Yanmalısın inil inil
Gizlice veresin meyil
Sevda içindeki meyil
Düşer gönlü yâre doğru

Özsüz olan sözsüz olur
Keder çeken özsüz olur
Yanan o can ıssız olur
Gam kederi yâre doğru

Rızâ el çekeli elden
Devri Âdem'deki günden
Her bir asırdaki namdan
Geçer gönlü yâre doğru

410

Bir semt ile candan haber
Gelirse semti ricalle
Hayreti hallere düşüp
Can kalır mı bir mecalde doğru

Mihneti dünya işinin
Fitneyi fesat başının
Dostu sevmeyen kişinin
Gider günleri ziyana doğru

Kalb ile mi kalıpla mı
Her dil dava sahible mi
Gönül sevda taliple mi
Can gider mektebe doğru

Özsüz sözsüz dil hayrette
Kaldım bu gün ben hayrette
Sevdaya bakan can hayrette
Bakar göz yârine doğru

Kalbi inlet canı sevdır
Kalb içine yâri doldur
Ağlayan şol yüzü güldür
Sevindir bir yâre doğru

Kuşlar gibi açsam cenah
Servi saraylara doğru
İlden ile dil uzanır
Gider mi sevdaya doğru

İçin için iniler de
Dertli dil davada dilde
Her günlerim geçer böyle
Göz yaşları akar yere doğru

Alçalmasın dost dalları
Süfliyete gitmesin yolları
Murat için hep elleri
Kaldır sen semaya doğru

Mekanı bîharap iller
Mesken etmez sevda iller
Tükenir mi uzun yollar
Her bir adım yâre doğru

Rızâ garip gurbet ilde
Kim bilirse aklı dilinde
Her sevdanın bir gülünde
Renkler açar yâre doğru

411

Ey can dil ile uzletin
Yapamazsan çeken mihnetin
Bir nefestir bak sıhhatın
Alamazsan candan olun

Deruni ilmi nasihat
Kim dinlerse bulur sıhhat
Aşk cana verir âfiyet
Bulamazsan candan olun

Nurdur zulmeti gideren
Sevdadır canı sevindiren
Yârdır aşkla sohbet eden
Duyamazsan candan olun

Bir derim vahit yârime
Gösterir lütfu kerime
Her yerde baksam yârime
Bakamazsan candan olun

Sular gibi sürünerek
Hizmet etme erinerek
Aşk gönlümde dilenerek
Dil bulmazsan candan olun

Beden can ile eş olmuş
Akılsız kafa boş olmuş
Ateş su ile eş olmuş
Karar etsen candan olun

Baharı bul saharı bul
Leyli ile neharı bul
Ummanlara akarı bul
Bulamazsan candan olun

Sözler özüne gelerek
Yaşlar gözüne gelerek
Sevda yüz yüze gelerek
Getirmezsen candan olun

Devri dünya meylin bırak
Varaman dosta çok ırak
İçerime doldu merak
Ağlamazsan candan olun

Göz söz ile bakar yere
Yağmur karışır çün sele
Gönül virane bir çöle
Karar etsen candan olun

Bu Rızâ aşk ile söyler
Viran olmuş bütün köyler
İlimsiz mahâli yâr neyler
Okumazsan candan olun

Söz ırmağı dilden akar
 Güller bülbül için kokar
 Aşkın dâim canım yakar
 Sözü candan gözleyerek

Sevda cana verir ateş
 Canları tutsak eder kafes
 Feryadı zar eder nefes
 Yâri canda gözleyerek

Dil hastadır söyleyemez
 Ağyâr gönül eğleyemez
 Ahmak sözü dinleyemez
 Cana ziyan eyleyerek

Murgi zârin avaz eder
 Gönül yâre niyaz eder
 Akılı şaşırtır keder
 Sağa sola değneyerek

Metre metre yol ölçülür
 Can maişetle geçinir
 Ahlâkla insan seçilir
 Gözü Hakk'a değneyerek

Yüz yüze değer eş olur
 Akılsız kafa boş olur
 Doğru doğruya eş olur
 Can nasihat söyleyerek

Canbaz bulur cânı bazı
 Nefsin bilgilerin kazı
 Hava ile dolu yazı
 Rüzgar hava eğleyerek

Gönül mir'atını seyret
 Doğru râhi görüp de git
 Damarlar hareketin seyret
 Can dili zikreleyerek

Can yüzünü örtmez kubar
Ateş odunlara kopar
Dost görmeyen puta tapar
Gözlerini kör eyleyerek

Rızâ aşkı bula gelsin
Ummanlara dola gelsin
Canın yâre vere gelsin
Yokluk ilin gözleyerek

413

İrfan izzet gül bağının
Bülbülü olmaz söz dağının
Deryada balık avının
Seyyad ipin çeker gider

Bahre düşen her damlalar
Umman olur mevci kâni
Bir katranın sahibiyken
Uçsuz umman olur gider

Ateş yakar varlıkları
Alır candan darlıkları
Aşk arar uyanıkları
Görür bir bir çeker gider

Aşk zemine yüz süremez
Devlet izzeti dilemez
Sevdaı yârı dilemez
Kalbi fasık kaçır gider

Tut pendime çün küşadın
Gönlünde koyma inadın
Kuş gibi açıp kanadın
Yayla sehil arar gider

Özünde siyah bulutlar
Tükenmez kalpte umutlar
Görmen mi noldu semutlar
Deri viran olup gider

Bahar gelir gül açılır
Fasıktan herkes kaçınır
Sevgili yârim acınır
Viran imar olur gider

Pembe gülünü soldurma
Kabın zehirle doldurma
Ağlat yüzünü güldürme
Damla bahri bulur gider

Seversen bir hoş dilberi
Bırakma dilden ezberi
Ne de hub siyah gözleri
Bakan hayran olur gider

Rızâ sevdanın izine
Nâri yaşlar koy gözüne
Her kim gelirse izine
Güzel yâri görüp gider

414

Kalbi tâhir olan kişi
Belâdan kurtulur başı
Gözlerinin kanlı yaşı
Yâr yüzünü diler gelir

Bağbant bilir hizmetini
Sohbet kılıp et methini
Gönül arar dehşetini
Vahdette yâr görüp gelir

Sadri zahrı nur olanın
Hakiki yâri bulanın
Muhabbetle can verenin
Ruhu yâri bulup gelir

Kuşlar gibi açıp kanat
Hikmeti dildedir sanat
Münkir gibi etme inat
Can mahbubu tanır gelir

Basar nâre nazar etme
Nûri kalpten taşra gitme
Avam bahçesinde bitme
Gül gülzara güler gelir

Tâhir kalbi murdar etme
Çıkıp hurdalara gitme
Muzurnas sürüsün gütme
Hizmet ganem görüp gelir

Söz uzanır dil uzanır
Gönül ticaret kazanır
Bütün elvana bezenir
Reyhan cana kokup gelir

Taç âşıktır çün başlara
Muhtaç olur gör şahlara
Keder merak hep ahlara
Emraz canı yıkıp gelir

Sel küreksiz kazar temel
İbadete layık amel
Yükler çeker koca cemel
İniş yokuş görüp gelir

Nârı bilmez yâri bilmez
Aşkıyla can ağlar gülmez
Dost yüzünü gören ölmez
Bâki hayat bulup gelir

Rızâ devlet görse bilmez
Hakikata giden gelmez
Bülbül kafeslere girmez
Gülistanı görür gelir

415

Söz canın adına bağlı
Semiz koyun olan yağlı
Orman kesen olur dağlı
Merhameti yok içinde

Gaz mı saz mı bir söz duydum
Az mı boz mu bir yaz buldum
Nefsin fitnelerin duydum
İhbar eden söz dil içinde

Mim ha'ya eş olursa
De ye ile baş olursa
Fitne sözü boş olursa
Se isneyn sır içinde

Nakkı nakkaş göz hüneri
Hizmet cana dil hüneri
Gösterir elde gevheri
Siyah taşın gör içinde

Gönül merkez akıl işi
Yum gözlerin gör sen düşü
Ârifin hünerdir işi
Gizli sırlar var içinde

Elif ye'ye eş olunca
Hizmetin sonunu bulunca
Gönül ateşle dolunca
Gizli hava kan içinde

İnci mercan pula benzer
Gönül yerde yola benzer
Dil havada dala benzer
Kâlp manada söz içinde

Destim boştur tutan gelsin
Pazarında satan gelsin
Bu varlığı atan gelsin
Maksut murat kâr içinde

Can boynunu kılıç kesmez
Sıkletsiz hiç rüzgâr esmez
Tufansız hiç seller coşmaz
Son kararı bahr içinde

Rızâ be, de, te'de sözü
Bir nur yüzde gezer gözü
Mahfî turap olmuş özü
Yokluk varlık yâr içinde

Yine bir mektup yazsam yâre
 Acep cevap yazar mı ola
 Düşsem aşkın deryasına
 O güzelim bilir mi ola

Candır yanan yârı sevip
 Görmekliğe çün yüzünü
 Can kurbana rast gelmiştir
 Bir kurbanı olur mu ola

Sevda ciğerleri yakan
 Sular gibi ummana akan
 Gönül hasreti yâr bilen
 Viran olup yıkılır mı ola

Uçan kuşlar yuvasından
 Seyri heva dolanarak
 Kapı kapı dilenenler
 Dost kapısın bulur mu ola

Yandım çetin ateşlerden
 Ceryanlar hiç kâr eylemez
 Yana yana kül olmuşum
 Gönül yâri bulur mu ola

Yüksek çetin kayalardan
 Bülbül uça ölür mü ola
 Her bir zaman arz ettikçe
 Gönül yâri bulur mu ola

Geçti ömrüm sona erdi
 Gafletle yâri kim gördü
 Her kullar murada erdi
 Acep bu can erer mi ola

Durur mu bu dil yârine
 Öttükçe gülzarın ister
 Bahçe bağlarına girsem
 Sevgili yârim görürü mü ola

İçimde nâri süzanım
Gittikce artar fızanım
Çünkü pek çoktur günahım
Her bir mizan çeker mi ola

Dil senindir seni ister
Can yüzünü görmek ister
Her kul senden murat ister
Muratsızlar kalır mı ola

Geçirdim günleri boşa
Muhtaç oldum dağa taşa
Ben öleyim sen çok yaşa
Ebedi yâr sever mi ola

Hasretidir büken belim
Gide gide akar selim
Mahrum kalır mı ola gülüm
Reyhan canda kokar mı ola

Hâl gelir hâller geçilir
Dil gelir dilden geçilir
Her beden canın uçurur
Güzel yârim görür mü ola

Maksut senin murat ile
Gönül kalır sırat ile
Gönül yürür fırat ile
O ummanın bulur mu ola

Rızâ dili sözü nider
Devlet gelir canlar gider
Sevda bağı gülü nider
Dilber cana gelir mi ola

417

Bülbülün feryadı gülzarına
Hikmetin sözleri dilküzarına
Leylanın gözleri leylizarına
Bu aşkın bağını ateş kül eder

Söz gelir özden dil budağına
Yaşlar coşa gelir gözden dil dudağına
Hayran koyan güzelin ateşi can durağına
Her öz sulağını gör umman eder

Bağlasan dili ihlasa muhkem
Daime hatarlardan çoğalır gördem
Varlıktan geçirir yutarsan katılı sem
Kuvvetli bedeni elbet hâk eder

Karışma ağyarın malı mülküne
Metân varlığı medar etmez örfüne
Kandilin ziyası seher hükmüne
Güneş dokununca zi'ru zebun eder

Balık gibi ummanda ara girdabı
Tilkiye dökerler zehirli hapı
Her haneye varınca aran bir kapı
Mahrem kapılara girme seni reddeder

Gözün rutûbeti çoğaltır suyu
Ahlak meclisinde ahsân et huyu
İrfansız mahalın virandır köyü
Yaklaşma köyüne yurt dışı eder

Daima hazrete eyle hazırlık
Yum gözlerini bulasın huzurluk
Vücudun hânesi olur mezarlık
Her şakıyan dili o bir dur eder

Rızâ canı terket varı nidersin
Her var azaların koyup gidersin
Kendi isyanına bak ili nidersin
Ârifin sözleri sükût dil eder

418

Can gözlerinden bir güzel
Seyran edip görmüş bizi
Hayali canlar yakar
Şem'i âşkî canıma gel

Yine o bir dildarıma
Yazar mektubu niyazın
Yârdan başkası okuyamaz
Her dil içinde divâne bir

Can gönülün sevdasından
Süzülür bir yâre meyil
Aşkdır ateşlere koyan
Can ilinden döndererek

Rengi simaların güzel
O yâr illerinden bir
Sevda canın ateşinden
Kaynar ummanlara gider

Beni bende koymaz
Şu güzeller güzeli yâr
Geçirir hevayı hâlden
Koymaz vârı efkara bir

Canlar çark gibi döner
Döne döne hiç yorulmaz
Sevda güllerine öten
Bülbül zâri firkat eder

Sukutu hal bulunmaz
Devri aşka dolanan gönül
Yandıkça yanar her dem
Hiçbir çâreler bulunmaz

Ah çektikce zârından çıkan
Ne bir imkan ne bir çâre bulunmaz
Ey dost canlara gel de görünür mü âlem nazı
Yandıkça yakar her tarafı sevdanın ateşli sözü

Ağlar inler naz ederim
Sevgili yârime giderim
Gönlümde ağyâr bulunmaz
Can ili can diliyle

Arar gezer bülbül de
O bir nazlı gülünü
Nice kervanlar geçer gider
O güzel yârim görünmez

Bahçe bağlarına bülbüller aşık
Yakar mı gönlüme sevdalım ışık
Can ilinde bülbüller yas tutar
Mateminden yanar her ışık

Derdi aşkın budağında
Bülbül öter durmaz dili
Sevdalı bağ bahçelerden
Alır mı bir heves gülün

Can ilinde öten bülbül
Yas mâtemini neyler
Gezer mi feryadı gülzarında
Yâd yabana gönül çezer mi

Hangi canların yârin sevsen
O yârinden hiç bezer mi
Gece gündüz seni isterim
Seni senden ey sevgilim

Aşkın ver can bilsin
Sohbet dillerin dur eyleme
Aç gönül gözlerim baksın
Cemâlin görsün kör eyleme

Her gönülün istediği bir güzeldir
Gayri sırlarından söyleme
Ağlar gezer şu gönül
Durmaz o bir yâr ile

Cihanın güneşi senden
Alır ışığını her dem
O yâr güler canlar ağlar
Rızâ kendin bilmez keder mi zevk mi gönülden

419

Aşk ile sevdim bunda
Kurbandır her dem elinde
Kim zikrederse dilinde
Dosta gelen dostu gider

Doldur gözümüz açtır
Sevdan bizlere farzdır
Sevgili nazlı bir yârdır
Seve gelen seve gider

Uyku gitsin gözlerden
Sevda dolsun özlerden
Muhabbetli sözlerden
Seve gelen seve gider

Haşyeti gelsin cana
İhsan etsin hem kula
Göstere sin cemâli yola
Göre gelen göre gider

Bu Rızâ derdiyle zâr eder
Her gönülde naz eder
Sevda gelip cana gider
Cansız kalan can iline gider

420

Ey dinden imandan gökçek yüzlü güzelim
Ben bir zâif kulum sana geldim dinim imanım canım seni diliyor

Kaldır perdeleri her bir varlıklardan
Açıp kendi vechini çağırıp sevdiği kullarına bir bir gösteriyor

Ey devleti aşkı ile yandığım sermest olduğum canı cihanım güzelim
Sensiz olursa halim harap olur dinsiz imansız olarak kalıyor

Her kulların senin rızan için senin yolunda yürüyor
Kime merhametin gelip aksederse o kul lutfu ihsanlarla doluyor

Ey mübarek yüzlerini herkese göstermeyi kıskanan dilber
Ya seni nasıl arasam bulsam bu gönlüm asla sensiz olmuyor

Sen içimde bana din iman can ve cihanımsın
Sen olmadın mı şu gönlüm harap hüsrânlar ile doluyor

Ey tükenmez kudret taammesi bînihaye sevdaların sevdiğim
Her seni sevenler seni sevmek için canlarını kurban veriyor

Garibim kim bilir hali dilimi sensiz kalırsam gönlüm hatarda
Sen olursan yanımda her hallerim geniş geniş oluyor

Her zaman temenni etmekte can hizmetine yelmekte
Seni sevmek için can nasıl da çırpınıp çırpınıp da duruyor

Bu garip Rızâ muhtaç daima senin lutfu ihsanlarına
Sen kerem et lütfet ona ki o zavallı ne diyeceğini bilemiyor

421

Hayrı şerri bilmeyenler bilmez sıhhatın kadrini
Bu devlet bir gündür bir gün gibi elden gidiyor

Fehmi kemal gerektir ki dost devletin izlesin
Akıl nerelere sinip kalmış gerilerden usul usul geliyor

İşte bir vuslatın güllerinden neleri arz eden
Gel beri ey can perisi canların içine nasıl giriyor

Baka geldinse bu devleti aşkı keremden
Yâ bu devlet güneşi de canında nasıl tülüğ ediyor

Her gün gelir geçer bu bir fırsatı devlettir
Burda gayret etmeyenler ya nerelere gayret ediyor

Dil şadan olur dosttan gelen ilhamlara
Yakar şem'i nâre çıra gibi pervaneler kanadını nasıl yakıyor

İçi dışı hükmü daima vuslatın saraylarında
Kandil gibi nura yanıp yanıp ziyalarını nasıl veriyor

Bu Rızâ derdiyle razı hasreti dilberin aşkı nasıl gönüle giriyor
Devletin nurları geldikce bu gönüllere nasıl da doluyor

422

Yanar can nâr gören Haydarı Veli
Seven aşk ile derki dostuna beli
Yağar rahmet coşar çoğaltır seli
İster yolun bahre canı devami

Kaynar yerden bütün sular akıyor
Derdi aşka yanan canlar bakıyor
Gök yüzünden şimşek ceryan şakıyor
Coşturur Rahman deryasını devami

Gönül bağlar güllerine salarak
Mahrem sırrın âşık canda bularak
Akar coşkun sular umman olarak
Tükenir mi rahmet suyu devami

Açılsa vuslatın şen günlerinde renkler
Her can arzu hâlde kılsa dilekler
Daim aşkı muhabbetle melekler
Kapanır yerlere secde devami

İhladır hulasa canlar sefası
Aşktır gönül bedenın kafası
Her bir günün çoğalıyor sefası
Bulup vuslat günlerini devami

Hayrandır can vuslatın cemaline
Yakar sevdaları erdirir mahaline
Ateş yakar varlıkları yok mahaline
Daim kül olarak kalır devami

Hüsnü zanna sebep ağyarın sözü
Açılırsa salık muhabbet gözü
Her gönül içinde hidayet sözü
Bulunur izzeti sohbet devami

Cevriyle kahrine can dayanmaz
Aşk câmi muhabbetten sorulmaz
Devlet ki ihsandır aslı bulunmaz
Gösterir ihsânı lutfunu devami

Can pervane murigi dil ateşi
Uçan kuşun boş kalıyor kafesi
Sevdasız israftan insan nefesi
Çürümüş ihlasta yok behre devami

Aşkın bağı bülbül arar gül arar
Yanan ocak odun arar nâr arar
Gönül sefa sürse canda ne arar
Daima bir kara küldür devami

Nûri ihsanlara meyil verenler
Zevki aşkın öz bağına girenler
Medarsız amelde kalman yârenler
Daim istiğfare candan devami

Aslım seyir ilinin yolun görelî
Cennet gibi canlar yâri seveli
Altın gümüş gibi parlak bedenli
Daim parlar kalır gönülde devami

Dil kürşadın kalma varlıkta
Daim haşyet ehli ol kalma zorlukta
İmtihandır her günlerin benlikte
İstiğfar eylegil gün be gün devami

Aşk belini buker yârsiz kalınca
Güneş değip güler yüzü solunca
Sorgu vardır insanlara ölünce
Zahmeti çok çeken kalır devami

Aslım bir dilberin nûri şeminden
Boş kalamam şu dünyanın gamından
Nice aşklar geçer öz canından
Bu Rızâ da seni sever devami

423

Âfitâbın güneşinden devleti ıfık bir güneş
Can kulesine vurunca tükenir devletin günleri gönül ateşi ile doluyor

Ey keremler kânı devletli bir güzelim
Biz bilmez iken gönlümüze bu lutuflar nerelerden giriyor

Ey divâneym ki aşkın rûsvaylarına katılmışım
Cûnunum ki nasıl sözlerim akıllara tesir ediyor

Bu aşktır yakan yıkan hâneleri yok eden
Gönülsüz hâlsiz bîçâreyim bana kimden medet oluyor

Naçarlarım tükenince vuslat nûru canım buluyor
Kerem eder rahmet saçar lutfu ile o gönüller dostunu nasıl biliyor

Akıl fikir bir rehberdir yol kılavuzcusu önden sona
Devletin güneşi doğunca her zulmetler gerilerde kalır

Bu Rızâ da nerden geldi ya yolu nereye gideceğini bilmiyor
Sen tut destimi senden yana gözsüz kulların hangi cihetlere dönüyor

424

Aklım uçar başımdan
Şeytan kaçır yanımdan
Ben dostu severim candan
Yanar can ateşine giderek

Fırsat bu bir ele geçti
Giderse nâfile ömürler hep
Dostun kadrini bilecek amellerden
Dolanır dolanır gelir can giderek

Ateşlere düştüm feryadı zârım var
Ya benim senden başka bir mededim mi var
Sen uykudan gafletlerden uyarın ey yâr
Düzden yolcu yoluna yavaş yavaş giderek

Budur fırsat fevti keremi ister
Suallere her sözden bir dirhemi
Her yâraya süren sensin merhemi
Dertli bulur devaların giderek

Bu dilin zevki sefası dâim âlemi yâr ile
Nûş et sevdasını ey âhı çoğalır giderek
Yana yana canlar dayanır mı sevdaya
Yanan canlar bulur dost sevdasını giderek

Ey devletli güzel sohbetli nigar
Senin için yanar durmaz bu bir can
Eğlenir mi kararsız mekânsız durur her an
Yanar döner diyârını görsem diyerek

Her nerelere baksam ah çeker bu can
Çünkü sevdan bâki gönlümde ey nihan
Gözlerimden yâr olmasın sen pünhan
Bir gâribim anın gurbet ili zordur giderek

Beni bende koyma al varımı candan ayır
Müflisi bidarım günahım affet gayur
Cenah ile havada uçuyor süzülerek tuyur
Gözleri avını bulur havalarda giderek

Yandığım ateş vûslat kazanından
Taşıрма beni de yerlere serme yârim
Gül ister reyhayı güneşin pembe renklerin
Bülbül görür feryadı zarın çeker sevda canda giderek

Sümbül boyun bükmüş bahar ayında
Lale nergiz zevke geçmiş yayla dağında
Çünkü âşık feryad eder mevla bağında
Çün devlet kuşu konar başa bir gün giderek

Gül ister bülbüller dil ile feryadı gam çekerek
O ihtiyar âşık güder şol yavruların giderek
Civanı yâr gerek câvidanı alemi candan geçer
Ne karar kılar gönüller varlığın göz eder giderek

Geldim garib ilde gurbete vardım
Keremi kerime canım gönüllü verdim
Her şifa bulmaz dertlerin lokmanın buldum
Çünkü lokmanı hakimi mutlak bir cerrahkâre düzerek

Ne hâldeyim ne dilde kimse bilmez hâlimi ahvâlimi
Bir devletli yâr elime geçti görünür mü onun yedini
Akıl mahçup bükmüş ol kıymetli belini
Ah gönülde sıkı tutar ellerini giderek

Gönüldür vuslata eren akıl değildir
O yârin yaktığı çıra da mum değildir
Nur cihan envarı elvan değildir
Çün nûri ezlem nûrlar çıkar candan giderek

Bu miskin Rızâ'nın sözü sohbeti yâr ile
Her günleri geçer ah ile zâr ile
Her gelenler bulur vuslatı bir dil ile
İlla dildar gelir dil dilden dile göçerek

Sen canlar cânı cananımsın
 Ki canlar cânı cânâ gel
 Canlar senden maksut ister
 Ki sen cânâ gel cânâ gel

Hasretinle bırakma
 Yollarımızı ıratma
 Sevdan gönülden uzatma
 Canlar cânı sultanım cânâ gel

Candır daim seni seven
 Candır kadim seni öğen
 Candır cemâlini gören
 Cana gel cânânım cânâ gel

Ağlat gözlerim giryâna dönder
 Varlıklara koyma gönülü dönder
 Çark gibi cânı zevki üryana dönder
 Ki sen canlar cânısın cânâ gel

Al benliklerim benden boşalt
 Şu varlık mâsivalarından
 Ki rahmetinle tâhir eyle
 Canlar cânı nuristanım cânâ gel

Can gözleri bidar ola
 Derdi aşka süvar ola
 Seni gönül nasıl bula
 Ki sen cânâ gel cânâ gel

Ki hayyu bâki âlâyı ekbersin
 Gönüller içre gizli rehbersin
 Can gözlerine tütüyasın
 Ki canlar cânı cânâ gel

Can şehrinde bir âli sultanım var
 Canlar cânı bir cânânım var
 Sevdâyı aşkına camı boyandır
 Ki canlar cânı cânâ gel

Hayalindir aklımı alan benim
Sevdayı aşka düşürdü cemâlin
Derdi aşka müdam olan kul benim
Ey canlar cânı cânâ gel

Bu devlet ili vakti sahârim
Şavkıyab ola gönül meşrebim
Aşk ile dolana şu gönlüm benim
Ki sen cânâ gel cânâ gel

Dünya mihnetinden gel aç yollarımın seddini
Ey babı izzet miftahi ile sen bir
Ki gönül kanadında bir dürrü yektasın
Canlar cânı gülistanım cânâ cânâ gel

Koyma varlık benlik davalarını sil süpür
Koy beni yokluk ilinde kalayım müdam
Ki sende görüp senin ile sevem
Ki sendeki can ile cânânım cânâ gel

Verme bize dünya sıkleti halâs eyle ıstırabı şerrinden
Yandır can yansın nûri tabanı şemsi yârim
Sen ki şu gönlümde bir hub civansın
Ki civânı yârim sen cana gel cana gel

Ağlatma derdi firakla koyma beni zorlukta
Aç cemalin perdelerin koyma zulmeti karanlıkta
O vuslat güneşinden maytabı canlara gel
Ki sen cansın ki şemşi tabânım cana gel

Dil midir söyleyen sevdanın sazları mı ya tellerimi çağıran
Vuslatın yolları mı her tarafa açılan dost ili kollarımı
Her taraf dolandır dolanarak yâr cânıma gel
Ki sen canlar canısın cananım cana gel

Bu Rızâ seni seveli geçti can ve baştan
Can terk edip bir güzele meyil vereli
Aklı gitmiş sarhoş kalmış akıl başından
Ki bu can senindir can iline cânâ gel

426

Derdim benim derman ister
Gönlüm benim ferman ister
Dosta canım kurban ister
Her tarafım yok olarak

Andelip gülzar dilini
Koku vermedik gülünü
Asi müznip bir kulunu
Yurdundan taşra çıkarmak ister

Benim gibi âsi yoktur
Benim gibi mücrim yoktur
Zerre ibadetim yoktur
Her tarafım viran ister

Gören bizi sanar sahip
Gönülleri bilmez tabip
Aşk gelince cana sahip
Her tarafım imar ister

Gözsüz köşelerde durur
Herkes ettiğini bulur
Nere gitsem dostum görür
Gözsüz olup söyleyerek

Bir Rızâ'yım razı oldum
Sevgilimle garip oldum
Vahdetlerde yâri buldum
Kendi canım yok ederek

427

Yine sarhoş kıldın beni
Oldum deli ve divâne
Her gün bayramlar edeyim
Divaneler divane yâre gider

Bugün sarhoş olmuşum
Bugün bir hoş olmuşum
Sevdalı yâri bulmuşum
Bu dil cilvegâhına gider

Ne göz bilir ne bedenim
Beni bende gören kördür
Aklımı alan o güzele
Aceb cevap veren var mıdır

Sevda lı yârin iline
Sevda dolar kim ne bile
Dilsizler ya nereye gele
Bugün dildar iline bir

Sarhoş oldum canı dilim
Kim bilir ki tutsun elim
Böyle hayran sekran ettin
Ey güzelim ne diyeyim

Aldın arı namusum
Çaldın yerden yerlere
Nasıl güzelsin ey güzel
Geçilir mi senden ya bir

Göstergil kullarına
Erdir hep muratlarına
Boyun burup dururlar
Mahsun gönderme birini bir

Günahlarını hep bana
Koy günahımın üstüne
Doldur aşkın kevserini
Muhtaç etme birine bir

Seni sevenler gelmiş
Seni bilenler gelmiş
Huzurunda diz çökmüş
Her biri durur biri birine bir

Cemâlini göstergil
Maksudu muradını ver ver
Nefsimi istemem gayri
Benim hisselerimi onlara ver ver ver

Ey lutfu keremi bol
İhsanı gâyet artık
Zayıf kullarına
Mani kuvvetlerin ver ver ver

Her şeyi gören sensin
Her şeyi bilen sensin
Rızâ'yı uyaran sensin
Her kulu uyar bir bir bir

428

Ey dil içeri gel
Taşralar mahrem sana
Dostu bul cemaline bak
Hasret kalan yâre mi gider

Sukut etsem dilleri hep
Gönül sevda dilleri hep
Kim bilir halleri mi iller hep
Ve de hub civanı yâre gider

Aklımız fikrimiz yâr
Dilimiz gönlümüz yâr
Aşkıyla dönen canımız yâr
Sevdalı naza gider

Ah çeker can âh ile
Sızlar gönül vâh ile
Ne bilsin dertsiz dermanı bile
Dert çeken gönül dermana gider

Huzurullahâ dönek
Sevda için çekek emek
Her gönülde aşkı bilek
Bu gönül irfana gider

Can verilir can alınır
Cansız cihana mı gelinir
Ya bu can ile yâre mi gidilir
Cansız olan yâre gider

Rumuzu dil remzi razını
Kıl dosta arzu halini
Kim bilirse gizli yolunu
Gizlice bir yâre gider

Düşünce mevte septe
Karıştırır kenzi bile
Gönül irfanını dile
Ârif olan irfana gider

Rızâ can ver dosta bak
Her gün alırsan sabak
Okudukca tadına bak
Tadın bulan seddara gider

429

Aşka düş dil
Dert ile sefa söyle
Her gördüğün yüze
Sen merhaba söyle

Bülbül güle bakıp
Seyran eder müdam
Gözki Hakk'ı görüp
Sen ol basardan söyle

Gönül arz eyle yâr
Sende yâr bende bir
Bu hükmün sahibi ancak
Ol hükmü ezelden söyle

Basar semi kelâm
Gönül içre söyler müdam
Gören göz verir selam
Sen ol selamı kelâmdan söyle

Can müştaktır okur
Kur'anı mübinden
Gönül kelam ister
Sen ol sözü Kur'an'dan söyle

Dil hikmeti deryadır
Tükenmez sözleri kenzi irfan
Sen gönlünü yâre verip
Noktayı ilimden söyle

Münkire sorma tenkit eder
Söz ile dava ile
Var sen irfan olup
O muhibbandan söyle

Ey dil sen Yahya Rızâ'dan
Sorma müflistir ancak
Sen var varını yâre verip
Ol deryadan söyle

430

Hıfzeyle can gülünü
Bekle dostun ilini
Kim bilirse dost dilini
Bülbül olan gülşene gider

Yağmur gibi yağarsın
Yerden göğe ağarsın
Bir anadan doğarsın
Yerden gelir yere gider

Kendi hâlini bilince
Hakka kulluk kılınca
Ol huzuru zâte gelince
Kamu varlar yokluğa gider

Yokluk ilidir ilimiz
Sevda ile öter dilimiz
Ol hikmete açar gülümüz
Dilden gelen dile gider

Dil söyler dildar ilinden
Can yanar gülzar dilinden
Mihneti dünyanın her gününden
Terkeden ukbaya gider

Can verilir can iline
Geçilir sevda gülüne
Koyma bu günü yarına
Elden çıkan ele mi girer

Ey sâki doldur şarap
Mesti müdâmi câmi
Gönül hayrete düştü
Nerden gelir nereye gider

Aklım alan o güzel
Sarhoş etti beni bende
Geçtim dünyanın gününden
Var olan yokluğa gider

Murigi dil aşk ile
Yanar gönül dil ile
Kalma gönül hâl ile
Hâlden gelen hâle mi gider

Sen seni terk et
Gönlünü yâre berket
Gece gündüz çok zikret
Zikreden settara gider

Setrolunur setrinde
Kalınır güzel mahfînde
Yanar canı cismi nârında
Cennet gören cemâlullaha gider

Hasreti didara mensup
Can dili olmuş sükut
Muhabbeti canda sabit
Dil söyler dildâre gider

Aklı fikrimi yâr aldı
Kaldım beyhuda yerde
Kim bilir ki sana hâlîm
Divane gelen divana gider

Akıla sorgu vardır
Gönüle dünya dardır
Ayrılanlar murdardır
Mü'min mü'minata gider

Tenviri kâlbî nazdan
Çekilir mi dil firazdan
Can kaçınır sûizandan
Hasreti can kurbana gider

Bu menduhi dil ötse
Ne bilsin tat değmezse
Her gönül zevke gelmezse
Yabani diyâre gider

Aklı fikri dur olan
Gönlü aşk ile duran
Kendini dostla bulan
Yanıp nirâna mı gider

Gel can ver cânânına
Düş sevda gülzârına
Muhtaçsın pınarına
Tut destin dolarına gider

Zârî dil zararı yoktur
Gönülün kararı yoktur
Aşk ile dostu buldur
Bulan ağyâre mi gider

Oku Kur'an'ı candan
Hizmet kıl müdam andan
Geç kendi öz varından
Kelim kelamullaha gider

Ağla göz yaşların dök
Kendi özünü bekle çök
Vur nefsine muhkem örk
Koparan ziyana gider

Bu Rızâ söze uzansa
Dert ile râya dayansa
Kim ki gafletten uyansa
Onun gözü bir yâre gider

Aklı fikri tarumar eden
 Nur cemali nûr bedenden
 Ah kim sual sorarsa gelsin
 Bu deli divane bu benden

Aklı fikri alıp veren o yârden
 Gel de gör bir muti ne gösterir güzel yüzünden
 Gel de bir gör neler ihsan eder
 O hem de o sırrın kemerinden

Aşk beladır başların tacı ta ezelden
 Her kim gördü ise canın kurban eder esirgemez o güzelden
 Mahfeyle varlığın gitsin
 Tâ bir kalmasın bizde bir bezden

Aslı nûri zâtı keremin bahşi
 Gösterip dil tahtı kevserden
 Aşkını lûtfeder
 O dildarı kevserden

Yana gel yandıkca yana gel
 Gitme ayrılığa dön dön bu yana gel
 Herkes sır bilmezse setreden settarına
 Hıfzı da emanet can verip gösterir lûtfu dil kereminden

Bir güzele meyil verdim kaldı mı bir sevdiğim nerde
 Bir âcize yol verdim gönül kaldı mı nerde
 Gâni kereme bahşi can kurbandır tâ ezelden
 O canlar bahşeden o güzel varlık veren kadiri ihsan bilir beni ezelden

Meylini kim dönderse o güzelin
 Visâline âşık olur can kulu kurban
 Dilinde dili kâni keremden
 Can verir canlar geçer kendi cânı bâki kalır keremden

Ateşi aşkı bezmi berbat etti canımı aldı benim
 Kalmadı kendimde hâl mecâlim benim
 Nerelere baksam gösterir o yolum benim
 Her tarafa akıp giden gönül seli umman o yâr benim

Ey dilkâşesinde bir kadeh sunan
Bâki sevda gösterir nûri gevherin dil eserinden
Kim anlayacak remzi dil hanesinden
Ya bir gevherkâr gerektir anlaya bu dil pendinden

Gaflettir gönül içindeki hüdanın vasfın dileyen
Her dem görse tâzimi kereme münacat ezelden
Mihneti çok çeken bilir o yârin kadrin ezelden

Yana yana kül olayım senin aşkın yaksın beni alsın benden
Bilinmeyim ağyârlere sana sığındığım ey gülzar
Bir mektubun her gün okurum yazarsın şifreler
Dilden gelir cihanlara sema gidenden dildarı keremi seminden

Fetvadır fetevadır bir kitabın mânâ erinde
Her kim canın terk ederse ne fetva kalır
Ne fe kalır ne fetva çıkar o yok bedenden

Mihneti dünyadır canın dağlayan ateşi süzanda
Bir kulum kurbanın olayım o canlar bahşeder bâki sultandan
Ağlar gözüm durmaz yaşı dinmez nedir bu hâlim bir
Can gülün kokar burnuma ah çeker zari figan ezelden

Bir göz ola ki gözle de didarının visâlini ta ezelden
Ne kadar güzeller çoğalsa hepsi de geçer
Bir elek gibi dökülür yerlere tozu bir bedenden

Ah çeker ciğer ateşler yakar eritir kendi yağını
Alemlere gider söz ne bilsin kimde ne dihan anlayacak bir kuru kafesten
Bu can kuşu bezmiş usanmış bu edna kafesten
Gülzar iline yolu düşen açar cenahını ta ezelden

Lûtfu keremine baktıkca gönlüm artar zevki müştâkım
Fırkat oduna yana yana çoğalır bu can içinde kaynayan
O nâri can ile can olan canlara can ile can bulan
Hem ölüp hem dirilip kalan hay gevherin lûtfu kenzi kenzerinden

Aslına baktıkça gönül unuttur kendi özünü bilmez gayri benzerinden
Bu Rızâ derdi razını kim bilir ancak fehmile birden
Gel ey gönül yana yana kül ol
Varlıklar geçmez o bâki mahâlden

Feleklerde meleklerden sorsan güzel incinir mi bir
 Seni severek gezer her gün geçer bir gündür
 Ağlatma gayri gözlerim sevdiğimi seni gördüğüm
 Sen gel sevdalı yârim gel sana can vereyim kurbanım yâr
 Senin için geldim senin için giderim her zaman yâr

Aklımı aldın delilere baş oldum
 Aşka düştüm yana yana her devlete baş oldum
 Sen gibi güzel sevdalı yâre eş oldum
 Sevdiğim sensin sevdalı yâr
 Gece gündüz kaynar oynar canım bedende durmaz zerre cânım sende yâr

Garibim gurbete çıktım ararım güzelim nerede
 Her gezdiğim yerleri gözlerim bulunur mu izleri izlerde
 Bir güneş gibi nur saçar canım yüzlerde
 Yana yana geldim yana gidem sevdalı yâr
 Ararım gezerim sevgili yârimi bulur muyum her yüzlerden
 Nigarımın ateşidir beni beyhut eyleyen

Ki divaneyim söyler dilim durmaz böyle dert ile söyledim
 Ararım gezerim sürmeli yârimi bulamadım bilmem ne hâlîm
 Ey can içine gizlenmiş kimselere görünmez bir sır âlemi
 Her can içine gizlenmiş böyle de sır aleminden saklanmış

Ben divaneyim söylemem kendi de söyler her bir dillerden
 Yanarım yanarım sevgili yârimi ararım her bir yerlerden
 Mahfolup giderim bâki kalan o yârim benim
 Hergün gelirim giderim görürüm ararım sevgilimi her bir dillerden

Ah gelen gül yüzünü açmış dallar çiçek bezenmiş güller sahârın bekler
 Ya bu can leylini yitirmiş neharın beklemez
 Her söz dayanır mı sevgilinin özüne
 Döne geldim döne gidem o illerden

Naçarım binaçar kaldım sevdalım aklımı çalalı
 Divâneyim deliyim kimse de bilmez hâlîmden
 Ararım gezerim sevgili yârimi her bir illerden
 Meleklerden sorsam bilemezim divanenin aklı ne bilsin
 Sevdim seni seveli aklım gitti başımdan gayriyi ben niderim

Bir bağ olsam bağlara muhtaç olmaz dallarım
Her bir âşık gelse cihâne hiç birine benzemez hallerim
Yandır içimi boşalt ağyâre meyil ne gerek
Sen gel yâr içime dol ki ağyarı sür gitsin her bir sellerden
Sil götür bu zulmeti nûr gelsin içime her bir dillerden

Fehmim kısaldı ne diyeceğim bilemem ne bilsin hâllerim
Binbir dert bir araya girdi nasıl bulsun tabip çarelerin
Kâhi yerden kâhi gökten kâhi sağ ve sol
Her yerde süvarım var gezerim
Aklım fikrim beyhud kimse de kusuruma kalır mı böyle de bu hâllerim

Ya bu sevda gülünü kim açtı kim soldu soldurdu bilmezim hâllerim
Yâr ile yâr olalı kim bilir bu garib dillerim
Fehmi kemâl fehmi hâl gerek bu vahidi sözün yüzünü
Bir gül gibi açılıp soldum kimse de görmedi gülzârım

Bülbülün efgânı gül mü ya bu dilde mi
Ah o gülün reyhası yâ bu canda mı ya da gülde mi
Her zerre sevenler açık giden yolda mı
Kâhi sapar kâhi kopar benim her yerlerim

Ne bilsin aşkı görmedik gözlere bilinir mi halinden sevdiğim
Bir gül gibi geçer gider reyha koku kalır hallerim
Bu Rızâ dilini diltzarına vermiş dilsiz kalan ne
Bilsin ki söylesin anca da söyleyen o dildarı sevdiğim

433

Arzum sende sevdanın güzeller şâhı
Ne sevab işlerim ne de günah giderek
Seni görmektir gözlerim nûranım
Açılır perdeler bir gün giderek

Hikmetin gülüne bülbül dayanmaz
Gâfil olan uykulardan uyanmaz
Her kulaklı bu sözüme inanmaz
Birgün olur inanır giderek

Bugün sekranım sarhoşum bir hoşum meğer
Kim içirdi şaraptan bilmem
Aklımı alan o güzelin hayâli
Düşürür yerlere birgün giderek

Can mı dayanır senin gibi hub civan yâre
Mecnun oldum aklım gitti giderek

Yanmadıkca nâri hızlana canlar
Uyanır mı gaflette gözü olanlar
Sevda aşkın kevserini bulanlar
Birgün kana kana içer giderek

Sevdiceğim bana mektup yollamış
Gelsin diye gönüllere neler yazmış
Devlettir bu can gözleri uyanmış
Seven gözler hep uyanır giderek

Mahrem ilinde mi her gözlerim uyana
Misk amberden kokusu buluna
Hayran idim hayran beden uyana
Dost göçüne herkes karışıyor giderek

Uzun giden kervanlara katıldım
Ucuz pahalara metalarım satıldı
Böylece işlere candan atıldım
Can mı dayanıyor yâre giderek

Sevda lı yârimin aşkı canımda
Estikce sefa verir aşkın bağında
Yana geldim yana gidem doyumca
Yakar sevda lı yâr beni giderek

Bu canım senin can gerekmez cihânı nidem
Aldırdım gönlümden nigârın iline gidem
Seyranı hâlde mi dildir hayran mı
Bu canım kurbandır yakın varır giderek

Uzun uzun tekerlerin yolları
Yoruluyor sallandıkca hacıların kolları
Terk etmişler evi barkı malları
Yaklaşıyor şu yolları giderek

Fahri halde midir canın fahri kârdemi
Herkes düğün eder gözü malda mı
Yanar aşık yanar canı nârde mi
Tükeniyor bu ömürüm giderek

Sefa mıdır cefa mıdır bu yollar
Senin için düşmüş gelir bu kullar
Senin için zikrediyor bu diller
Günahları hep tüketiyor giderek

Vallahi sevdim seni ben kendi canım nideyim
Cennetini ver kuluna hepsine hibe edeyim
Yalnız bir ben de nâre gideyim
Kara yüzlü bu kulunu nideyim giderek

Affeyle cümlemin kusurunu isyanın
Mahrem etme hiç birinin sırların
Affeyle sen büyük küçük günahın
Çün gafursun ismin gafur zikrederek

Sinen gibi sızlar geçer bu yollar
Arı gibi vızlar geçer bu canlar
Mahrum mu olur Hakk'a gönül verenler
Bir gün dostun ayan olur giderek

Otobüsler yavaş yavaş yürümez
Sür be hey kaptan bu yollardan dönülmez
Cânâna kurbandır geri verilmez
Çünkü gafur esirgeyen Rabbi giderek

Dost iline yavaş yavaş yürünmez
Tayyâreden surat gerek durulmaz
Can yolunda sevgilimin görülmez
Gittikce yollarıma bakar yârim giderek

Mahbup ister maksud gerekmez
Derdi aşka düşen tabip gerekmez
Aşkî sükkâr dükân durmaz kimse bilemez
Yanan ciğer kebab olur giderek

Motor gibi içim inler sözü kimseler duymaz
Derdi aşka yanan hâli görülmez
Bu Rızâ'nın sırlı sözü bilinmez
Gittikce ızhar olur giderek

434

Arzu hâlim verem bilenlere
Kim gösterir bana cevabı
Dost uğruna kurban canım
Ah ettikçe kimler vere canı

Bal mı gönül hâl mi
Sevdalar yolu giderek
Bahçenin içindeki güzelim
Ağlatır beni bakışında gülerek

O civanımı kim bilir
Gönül efkârım diyerek
Kaldım garib gurbette
Benim halime kim acır görerek

Ağlarım ağlarım gülmezim
Sevdan ararım sevdalı yârim bulmadım
Her tarafım yıkıldı harap oldu
Hâlimden ben bilmezim

Gel beri şirinim gel yanıma da
Senden başka güzeller görmezim
Ah ederim dilde de yanar çıranın gözünün ateşi
Her tarafım ceryanlara tutuldu yakar bu edna kafesi nefesi

Ey içerimin kerem eyle de gel
Bak bu gönüldeki sevdalı gönülü süzerek

Bu Rızâ'nın can gözleri yârine bakmazsa
Ölür gider bedeni vücudu nâre yanmazsa
Ağlatır beni zâri zâri gözüm yâri görmezse
Dert ile çektiğim âhu zarım pınarın beni arar arar bulmazsa

435

Hangi canın devleti
Gönül zevk ile alır şöhreti
Her gönül içindeki mahareti
Bak bir bahçeye gör gül gelir

Gece gibi zevk ilinde
Yanan oduna hep bile
Turap gibi bir yerlere
Gönlümde gizli bir sevgili yâr gelir

Alçaldıkça gönül dalı
Geceler bir yâr geldi bizlere
Gönül mihneti dillere
Yanıma da bir şeytan gelir

Gârib gârib olmalı garibleri bulmalı
Hak ile Hakk'ı bulmalı bir cana da sultan gelir

Can ile can olmalı içime de bir tat gelir
Hızlan oduna yana yana küller olmalı
Sevda içinde açılıp güller dalın bulmalı
Yorulup aşk oduna da hayran olmalı

Gönüller güldü de sefa veren bir aşk gerek
Gönüller gülsün de içime bir bâki yâr gerek

Mihneti can uzleti içine
Bir zevkin sefasına aldanıp
Ki mahrem sırları ifşa etme
Ki sırrın kaybı da ordadır

Mecnun isen cânü gönülden hayreti hallere bak
Ki zevk ilinde kula gülşen gülzar ondadır
Her gönüller içinde açılmış
Gönüller gözler zevkine ihsan ondadır

Bülbülün durmaz dili
Zevk ile gülzara karşı
Ya bu reyhan kokusu da
Gelip canların içine dolmaktadır

Haris olsa dokunsa
Gönül zevki de cana dokunsun
Yatkı da bu canımı aşk yaktı
İçimde aşkın gönül harı andadır

Gözlerimin hasretliğı o yâri arar
Ki canımı aşkına boyayan o güzel yârdır
Ki göz yaşımın hasretliğı o yâr için akmaktadır

Kapısında kulu kölesi oldum
Ey hub civan yârim sana can mı dayanır
Ki gönlüm sende ey can usanır mı
Sevdan da beni aldı yâr benim yakmaktadır

Geldim dünya içine bir hasreti hâl ile
Her dil hazreti yâr ile candadır

Bu Rızâ derdini kimlere anlatsın
Ki gönül gamlara daldıkca dalmaktadır
Ki gönül kâplere boyandıkça boyanmaktadır

436

Ah bu aşkın badeleri
Gönlümü sen bana verdin ezelden
Yaktı da beni de ateşi
Süzanlara ta ezelden

Yakdı bu canı ciğerim yok oldu
Büryana döndüm ezelden
Mahvi kıl beni benden kurtar
Ne olur sevdalı yârim sen bilirsin benim hâlimden

Yana yana kül olam
Nerelere gidem ta ezelden

Senin için geldim dünyaya
Bilmez iken yolun sefasın
Çektim çokca cefasın
Sana iki büklüm kul oldum gezerek

Yana yana ararım seni
Büküldü dizlerim kaldı ayaklarım gezmeden

Ey âteşi süzanına can taktığım çengeline bakarak
Sevdalı güzel bana acı hallerim sorar gezerek
Ateşlendi can yurduna nâri duhanlar neyler
Benliğim gitsin kalmasın ortada gezerek

Ağla ağla gülme gönül
Nolur beni bende bilme gönül
Senin gibi yâr bulunmaz
Gel yanıma şöyle gönül

Söyle de ben dinleyim ne olur
Her zaman böyle gönül
Gönüller oldu canı başım
Sefayı aşkın günü devlettir

Yakar beni aşkın ateşi canlara servettir
Bilinir mi gönül mekânı istediği bir güzel
Ağlama demese de bilmeyen hiçbir güzele benzemez

Yana yana kül olayım ateşinde
Adım sanım yok olsun yere geçsin giderek
Ağlarım durmaz dilim bezerim canımdan
Gezerim dost ilini her tarafım gözleyerek

Aka aka sular yorulur kalır direnir gidemez
Ummanları görünce gönülü de coşar
Durabilir mi kendi halin süzerek

Ah beni bende koyma yârim ne olur merhametin çok
Devletin doldur canu gönül diyerek
Bildiklerim unuttur benliğim kaldır ortadan
Rüsvaylara katıldım satıldım
Gitti varlığım kalktı ortadan

Birliklere gireli deruni aşkı bileli
Sevdalı yâri görelî deli divane oldum giderek

Aklım nedir fikrim nedir alanlara verdim hepsin
Akılsız beyhud halim bu sözlerim gizleyerek
Divaneyim deliyim kim anlar bu sözlerimi dinleyerek

Ey meleklerin ateşi de sefa verir canı nefesi
Her gönül içindeki ol dostun sevgili sefası
Yanar yanar gösterir mah yüzü mir'atı göstererek

Ey izzeti nazına kurban ola canım onun her bir varına
Kim halk etti de yarattı bu dilimi bu hâlîme
Beni benden alan o güzel
Sen bilirsin sevdalı hâlîmi her bir nefeste

Gecelerin hallerine gündüzlerin gözleri bakar
Divaneden söz gelir akıllar idgam yapar ondan korkar
Ah ettiğim zar ettiğim devleti yâr benim
Geceleri gündüzleri var eden
Yaratan o ulu şah benim

Severim sevdalı güzelim sen gibi yâre
Kurban canım canı başı niderim
Ver aşkını gönlüme sevdalı yârim severek
Bahcelerin gülleri kokar senin yüzün görerek

Bu Rızâ'nın diline dil mi yeter
Gönül içinde güllere bülbüllere mi yeter
Ey dil devletli yâr senin gibi güzel yok ki gönlümde
Asla çıkmaz sevdalı gelir gönlüme birden

437

Garip dilim arar seni her bir yanda
Bakan göz mü denen söz mü
Görünen bir yüz mü
Her yüzleri göster bana

Garip midir bu gönülüm
Hasta mıdır ya divâne
Can yurduna geli gelip
Dert ilacımı o verir

Yanarım sevdiğimi ararım seni her diyârde
Görünmezken âyan oldu
Görünür o her tarafta
Beni benden iyi bilir görür beni her bir canda

Aklımı alan o dilberin
Ateşine yanar canım durmaz
Her tarafım harap oldu
Kimse beni bulamaz

Can ile can hiç olur mu
Sevdada çeken kuş olur mu
Evladı güzel hoş olur mu
Bilen de gelsin her bir yanda

Mihneti dünyanın başımda
Dolanır dolanır göremez
Ağlar garib gönlüm
O güzelin ateşinde duramaz

Bal mıdır lezzet şeker mi ya nerde
Sevda gelir canıma görür mü
Dost ayân eder gör nerde
Yanıldım mı ya nerelere gideyim
Dünya ukbayı ben nideyim
Sevgili canıma gelsin başka varı niderim

Bağlar bostan olurmuş
Gösterir meyvalarını da nerde
Ağlar gönül durmaz
İster sevdalarını şöyle

Bildiklerimi unuttum
Kim bilir hâlimi görmez
Gören de görünen de sensin
Ey nazlı sevdalı gel bu cana

Abu Kevser içre gönlüm
Hararetinden durmaz
Yanar yanar gönül durmaz
Her yakanlar bulmaz

Ağlar iken kim bilecek şu sırlı hâlimden
Gülmeden geçti gönül düştü
Sevdanın özüne söz bilmezden
Gelir sevgilim bakar beni bulamazsa ne der
Canım cana eğilir kulağım söz diyerek

Bağların üzümü gönlümdeki dinle sözümü
Derdimi ne hale koydun yüzümü yâr beri bakar gülemez
Ağlar isem sevdalı yârin ateşine yanarak

Giderim her taraflara sevgili yâri bularak
Giderim gezerim her tarafları
Gözlerim de hep bir yâri bularak

Ne deyim izzeti kemâli de güzel yâr
Ne dersin söyle de bu dilime
Senden sefa selâm sunarak

Bu Rızâ'nın dili sözü senden gelir
Canı neylesin canı baş sensin bana veren ateşi
Yakan kibriti ahmer değil mi
Sefan canıma da senin ateşinin kibriti ahmer değil mi

5. SONUÇ

Bu çalışmada yirminci yüzyılda yaşamış olan, tasavvufî şiirde Yunus Emre ve Niyazî-i Mısri ekolünü devam ettiren, kendi eseri olan “Gülzâr-ı Aşk-ı İlâhî” divanından hareketle Yahya Efendi’nin Allah ve peygamber tasavvuru anlatılmaya çalışıldı. Şiirlerine baktığımızda Yahya Efendi feyz aldığı hocalarına şiirler söylemiş, Hz. Adem, Hz. Nuh, Hz. Süleyman, Hz. İsa gibi büyük peygamberlere yer vermiş, sahabelere ve özellikle de dört halifeye adları ile şiirler söylemiştir. Ayrıca hac ve umre yolculuklarındaki kutsal yerlerden Kudüs, Mekke, Medine ve Cidde şehirlerinden bahsetmiştir. Hicret ve Mir’ac hadisesi hakkında şiirler söylemiştir. Vatan sevgisine övgüyle yer vermiş, vatana sahip çıkma hakkında öğütler vermiştir. Tasavvufî ağırlıklı olan divanında seyr-i sülûkteki hallerden, cezbe, vecde, mahfiyet gibi hallerden, manevi mahal ve makamlardan defalarca bahsetmiştir. Şiirlerinde çoğu kez esmâ-ü’l hüsnâdan bahisle Allah’ın güzel isimleri ile sıfatlarına açıklama yapmış ve tasavvufî derinlikte anlatımlar getirmiştir.

Yahya Efendi’nin şiirlerini okuyan bir kişi onun bir Hak aşığı olduğu kanaatine varacaktır. Zira Yahya Efendi’nin şiirlerinin ana teması hep Allah ve peygamber aşkıdır. Allah aşkı, Yahya Efendi’nin şiirlerinin ve hayatının merkezini oluşturmuştur. Her ne yapsa, neden söz etse hep sözü aşka getirmiştir. Aşkı yaşamıştır, onsuzluğu ise hiç kabul etmemiştir. “Gülzâr-ı Aşk-ı İlâhî” divanında da hep aşkı terennüm etmiştir.

Şiirlerinde yâr diye söyleyip aşkını dile getirdiği hep Allah’tır. Allah ve peygamber ayrılığını hiç istemez. Onun ayrılık derdinin dermanı, şifası Hz. Muhammed’dir. Onu ta ezelde gördüğünü söylemiş ve Allah’a Hz. Muhammed mazharından ermiştir. Allah’ın günahları onun aracılığı ile affedeceğini söylemektedir. Peygamber aşkı ile onu övüp methettiğini, nuruna gark olmayı istediğini, ümmeti olduğunu, kulu kölesi olduğunu, canında can olup vuslat istediğini dile getirmiştir.

Değerlendirmemizde Yahya Efendi’nin şiirleri göz önüne alındığında, onun Türk sûfiliğinin kurucusu Ahmed Yesevî ile başlayan Yesevî geleneğinin şaheseri olan Yunus Emre ve Niyazî-i Mısri gibi şairlerin şiirlerinde zirveye ulaştırdıkları üslubu örnek aldığını görmekteyiz. Onun bir Allah ve peygamber aşığı olduğu kanaatine varmaktayız. Hakka olan aşkının da yolu Hz. Peygamber’den geçmiştir. Kendi ifadesi ile ondan okumuş, Allah’a da onun sayesinde aşık olmuştur. Bu aşkının neticesinde de aşkını dile döktüğü muhtevalı bir ilahi divanı oluşmuştur.

KAYNAKLAR

- Akdağ, V., (t.y.). *Sohbetler*. I.-II.-III. Cilt. Kayseri.
- Akdağ, V., (t.y.). *Gülzâr-ı Aşk-ı İlâhi*. Kayseri.
- Bilginer, M. S., (1976). *Mısri Niyâzî Dîvânı Şerhi*. İstanbul: Esmâ Yayınları.
- Buhârî, Zeynüddîn Ahmed b. Ahmed b. Abdillatîf ez-Zebîdî. (2019). *Sahih-i Buhari Muhtasarı*. İstanbul: İhlas Matbaacılık.
- Cebecioğlu, E., (2009). *Tasavvuf Terimleri ve Deyimleri Sözlüğü*. İstanbul: Ağaç Kitabevi Yayınları.
- Ebu Davud, *Sünen-i Ebu Davud Tercemesi*, I C. (Haz. Abdullah Parlıyan), Konya Kitapçılık, İstanbul 2015.
- Eraslan, K., (1989). Ahmed Yesevî. *TDV İslâm Ansiklopedisi* içinde (Cilt 2, 159-161. ss.). İstanbul: TDV Yayınları.
- Hace Mahmud Vehbî. (t.y.). *Alvarlı Efe Hazretleri Vakfı* içinde.Erişim adresi <https://efehazretleri.org.tr/hace-mahmud-vehbi/>
- İmam Kastalanî., (2015). *Mevâhib-i Ledünniyye*. İstanbul: Divan Yayınları.
- Karaman, H., Çağrıçı, M., Dönmez, İ. K., Gümüş, S. (2012). *Kur-an Yolu Türkçe Meâl ve Tefsir*. Ankara, Diyanet İşleri Başkanlığı Yay.
- Karaman, H., Çağrıçı, M., Dönmez, İ. K., Gümüş, S. (2018). *Kur-an Yolu Meâli (Tam Sayfa Mealli)*. Ankara, Diyanet İşleri Başkanlığı Yay.
- Kıyıcı, S., (1989). Alvarlı Muhammed Lütfi Efendi. *TDV İslam Ansiklopedisi* içinde (Cilt 2, 552. ss.). İstanbul: TDV Yayınları.
- Mahmud Vehbi Efendi. (2008, Ağustos) Erişim adresi <http://www.gulzarihacegandergisi.com/component/k2/mahmud-vehbi-efendi.html>
- Müslim, Ebu'l Hüseyin Müslimu'bnu'l-Haccâc el-Kuşeyrî en-Niysâbü'rî. (1972). *Sahîh- Muslim ve Tercemesi*. İstanbul: İrfan Yayımcılık.
- Özköse, K. (Ed.) (2014). *Tasavvuf El Kitabı*. Ankara: Grafiker Yay.
- Tatçı, M. (1991). *Yunus Emre Divanı*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Tosun, N., (2007). Mahmut Sami Ramazanoğlu. *TDV İslam Ansiklopedisi* içinde (Cilt 34, 442. ss.). İstanbul: TDV Yayınları.
- Uludağ, S., (2013). Velî. *TDV İslâm Ansiklopedisi* içinde (Cilt 43, 25-28. ss.). İstanbul: TDV Yay.